

zima 2019/2020

BLĘDOWA ZGŁOBIĘŃSKA ❖ BRATKOWICE ❖ DĄBROWA ❖ MROWLA ❖ RUDNA WIELKA ❖ ŚWILCZA ❖ TRZCIANA ❖ WOLICZKA

KWARTALNIK SPOŁECZNO-KULTURALNY SAMORZĄDU GMINY ŚWILCZA I GMINNEGO
CENTRUM KULTURY SPORTU I REKREACJI W ŚWILCZY Z SIEDZIBĄ W TRZCIANIE

Trzcionka

Zima w ogrodzie

nr 92

cena 6 zł

Gminne obchody Narodowego Święta Niepodległości

Delegacje samorządowe, lokalnych organizacji i szkolne złożyły wiązanki kwiatów na Grobie Nieznanego Żołnierza na trzciańskim cmentarzu oraz przed pomnikiem ks. Stanisława Stojałowskiego w Trzcianie.

Trzciana, 11 listopada 2019 r.

Fot. Z. Lis

Adam Dziezic

Popatrz, jak szybko mija czas...

Mija rok 2019 pełen różnych wydarzeń o wadze państwowej, międzynarodowej i lokalnej. Sytuacja w Polsce i w naszych wspólnych samorządowych poczynaniach zmusza nas jednak do tego, żebyśmy zatroszczyli się jeszcze bardziej niż dotychczas o tych, którzy wciąż tworzą naszą dzisiejszą rzeczywistość.

Widzimy, że chociaż dopiero odbyły się w Polsce wybory parlamentarne spory nie milkną, a wręcz przeciwnie, zaostrzają się. W tym czasie naszym patriotycznym obowiązkiem jest zajmowanie postawy konstruktywnej krytyki, która unika potępiania rządzących i wszystkiego, co robią albo chwalenia każdego ich posunięcia. Zadaniem na dzień dzisiejszy, według mnie, jest wskazywanie tego, co udało się osiągnąć władzom wszelkiego stopnia, a nie krytkowanie tego, co się nie udało. Powinna towarzyszyć temu refleksja, co należałoby jeszcze zrobić, co jest bieżącą pilną potrzebą, a co wyzwaniem na najbliższe lata i dziesięciolecia.

O tych wszystkich sprawach ważnych, ciekawych i potrzebnych przeczytacie Państwo w wydaniu samorządowego czasopisma „Trzcionka”. Zachęcam do lektury, gdyż ona dokumentuje miejsca i czyny w naszej „małej ojczyźnie”, której jesteśmy patriotami.

Patriotyzm wszakże, to nie tylko miłość do Ojczyzny. To także szacunek do przeszłości i pamięć o bohaterach. Naród trwa przez pokolenia, tworząc długi łańcuch wspólnot powiązanych pokrewieństwem, językiem, kulturą i pamięcią. Każde z nich wносиło do naszego dziedzictwa coś nowego, bazując na doświadczeniach i wartościach poprzedników.

Na przemian następowały pokolenia bojowników walczących zbrojnie o niepodległość i pozytywistów skoncentrowanych na pracy organicznej oraz pomnażaniu dóbr materialnych narodu, np.:

- pokolenie legionistów Józefa Piłsudskiego kojarzymy z odzyskaniem przez Polskę niepodległości w 1918 r.,
- pokolenie Powstania Warszawskiego kojarzymy z niezłomnym oporem w walce z totalitaryzmem i okupantami,

- pokolenie naznaczone I pielgrzymką św. Jana Pawła II – Papieża-Polaka do Ojczyzny kojarzymy z odzyskaniem niepodległości w 1989 r.

Cechy tego pokolenia to: mediotyzm – bezrefleksyjna wiara we wszystko, co znajduje się w mediach, wychowanie przez rewolucję cyfrową, emancypacja kobiet, różnorodne ruchy feministyczne, modne naśladownictwo kultury Zachodu, inne doświadczenia życiowe i inne horyzonty myślowe. To ono weźmie odpowiedzialność za III Rzeczpospolitą.

W przeszłości pokolenia albo określały się jako spadkobiercy tradycji swych przodków, poprzedników albo radykalnie z nią zrywały, szukając nowych odpowiedzi na wyzwania teraźniejszości i historii.

Jakich wyborów dokona pokolenie III RP?

O wolność naszą i niepodległość musimy zabiegać sami, wszyscy każdego dnia, bo nie jest ona Polsce dana raz na zawsze! Za kilka miesięcy czekają nas wybory prezydenckie (maj 2020 r.).

Mili Czytelnicy

Mimo wszystko, ciepłe słowa wypowiedane w gronie rodziny, przeżycie wspólne wieczerzy wigilijnej, radość z sukcesów, miłe wspomnienia tych, którzy odeszli na zawsze – niech towarzyszą nam wszystkim przez święta i niech tak będzie przez cały rok nadchodzący.

Niech magii świąt nie towarzyszą przedmioty i prezenty, ale czas spędzony wspólnie z bliskimi i ukochanymi osobami. Niech to będą miłe wspomnienia!

*Przyszłość to trud. Nie zejdzie z nieba
przez żaden cud, lecz zdobyć ją potrzeba,
i w służbę jej dać lata te zapału,
co serca rwą w krainę ideału.*

(Maria Konopnicka)

SZANOWNI MIESZKAŃCY GMINY ŚWILCZA

***Marzeń, o które warto walczyć!
Radości, którą warto się dzielić!
Przyjaciół, z którymi warto być!
Nadziei, bez której nie da się żyć!***

Z okazji Bożego Narodzenia i Nowego 2020 Roku
życzymy serdeczności.

Wójt Adam Dziezic oraz Rada Gminy Świlcza

*Wspaniałych świąt Bożego Narodzenia,
zdrowia, miłości, rodzinnej atmosfery,
spełnienia wszelkich marzeń
i pragnień wraz z podziękowaniami
za współpracę na niwie kultury
swym Członkom i Sympatykom
życzy*

**Adam Majka,
dyrektor GCKSiR w Trzcinie**

*Bądźcie wszyscy w Nowym Roku
szczęśliwi.*

Popatrz, jak szybko mija czas..... 3

WIADOMOŚCI SAMORZĄDOWE 5

Gmina Świlcza laureatem prestiżowej nagrody EKOSTRATEG 2019 5
Zintegrowany i Uspołeczniiony Model Planowania Przestrzennego
poprzez opracowanie Strategii Przestrzennej Rzeszowskiego Obszaru
Funkcjonalnego 5
Doposażenie placu zabaw w Błędowej Zgłobieńskiej 6
Wybory parlamentarne 2019 7
Pierwsze działki w SAG sprzedane! 8
Gmina Świlcza dofinansowała nowy radiowóz 8
O szkołach wciąż głośno 8
Nasz priorytet – oświata 2019 9
Odkrywcy i miłośnicy języka angielskiego 13
Gminne rozpoczęcie roku szkolnego 2019/2020 w Szkole Podstawowej
nr 2 im. Jana Pawła II w Bratkowicach 15
„Nasze dobre Podkarpackie 2019” – Środowiskowa Świetlica
Socjoterapeutyczna w Świlczy 17
Orzeł Biały w naszym godle 18

W KRĘGU WIARY I TRADYCJI 19

Niech Boże Narodzenie trwa cały rok 19
Z parafii Bratkowice 20
Kapliczka św. Jana Nepomucena w Bratkowicach 20
Liry cznie w Nowy Rok 23

WYDARZENIA BIEŻĄCE 24

Przemówienie wójta gminy Świlcza Adama Dziedzica z okazji Dnia
Edukacji Narodowej 24
Gminne obchody Dnia Edukacji Narodowej w Szkole Podstawowej
im. św. Jana Kantego w Świlczy 26
Maszli śpiewać? – Z serca śpiewaj 28
35. Ogólnopolski Konkurs Tradycyjnego Tańca Ludowego 31
Przemówienie Wójta Gminy Świlcza w WDK Rzeszów na rozpoczęcie
35. OKTTL 2019, 26-27 października 2019 r. 34
Protokół z posiedzenia Jury 34
Wolność kocham i rozumiem 36
XII Podkarpacka Konferencja Rolnictwa Ekologicznego w Trzcinie 39
Śpiewali dla niepodległej Ojczyzny 40
Śpiewem o Niepodległej 42
Z działalności Towarzystwa Przyjaciół Świlczy 45

HISTORIA ŻYJE W NAS 49

Pamiętajmy 49
Nasi zwyczajni bohaterowie – Józef Irzyński 50
Młynarstwo – zawód ginący 51
Zbiorowa mogiła pomordowanych i poległych żołnierzy AK
w Bratkowicach 53

Z DZIAŁAŃ KULTURALNYCH GCKSiR 55

Koloret i Tępis na festiwalu „Le spiagge d'Italia” w Riccione 55
Koncert zespołu „Bastet Soul” 56
Jakub Wociał i jego twórczość 57
V Podkarpacka Jesień Jazzowa 58
„Kandydatki na żonę” 58
„Herkules” w Trzcinie 60

WIEŚCI Z PLACÓWEK KULTURALNYCH 61

Dzień Pluszowego Misia 61
Jesienne działania w bibliotekach Gminy Świlcza 62
„Czytajmy polskie nowele i wiersze” 64
Mała książka – wielki człowiek 65
Wielkie święto dla polskiej literatury – Nagroda Nobla dla Olgi Tokarczuk 66
Od ziarenka do bochenka 67
„Lens” w Trzcinie 68
Działalność Środowiskowej Świetlicy Socjoterapeutycznej w Świlczy 68

EDUKACJA I WYCHOWANIE 71

„Ocalić od zapomnienia” 71
Bawimy się i pomagamy 71
Serce od serca 72
Projekt Erasmus+ w Rudnej Wielkiej 73
Podróże uczą, kształcą i... pozostają w pamięci na zawsze... 74
Niezwyciężeni goście na lekcjach języka angielskiego w Szkole Podstawowej
w Rudnej Wielkiej 76
Szkoła w Rudnej Wielkiej laureatem konkursu Moje miejsce na Ziemi 77
Gminne Igrzyska Przedszkolaka 78
Równe szanse 79
Rodzice uczniów pomagają szkole 80
Zielona ekoAkademia w Szkole Podstawowej w Rudnej Wielkiej 80
Piernikowe Warsztaty w „zerówce”, czyli jak dzieci pomagają innym 81
„Jesteśmy już uczniami!” 82
Gminne obchody Narodowego Święta Niepodległości w Szkole
Podstawowej w Trzcinie 83
Pomysł oraz poszukiwania szkoły partnerskiej 86

GŁOS MŁODYCH 89

„Westerplatte – miejscem pamięci narodowej Polaków” 89
Samorząd Uczniowski Zespołu Szkół Techniczno-Weterynaryjnych
w Trzcinie 90
Jak żyć w „płynnej rzeczywistości”? 91
Uczniowie Technikum Żywności i Usług Gastronomicznych
dla środowiska lokalnego 93
Nowości ze Szkolnego Ośrodka Jeździeckiego przy ZST-W w Trzcinie 94
„Niektórzy lubią poezję...” 95

W ZDROWYM CIELE, ZDROWY DUCH 96

Podsumowanie rundy jesiennej sezonu piłkarskiego 2019/2020 96
XI Powiatowe Zawody Sportowo-Pożarnicze 97
Wyszkolenie strażaków gwarancją skutecznych akcji 100
I Ogólnopolska Gala Bokserska w Świlczy 101
Piękny ogród zimą 104

ROZMAITOŚCI 106

Karp w galarecie 106
Piramida zdrowego żywienia i aktywności fizycznej 106
Przysłowia na Boże Narodzenie 106

**Wszystkim Redaktorom, Korespondentom, Czytel-
nikom i Sympatykom naszego kwartalnika, w kraju
i poza jego granicami, z okazji Bożego Narodzenia
i Nowego 2020 Roku gorące życzenia: dużo zdrowia,
spełnienia pragnień i powodzenia, niech nikogo nie tra-
pią żadne zmartwienia – życzy**

Redakcja „Trzcionki”

Trzcionka
Rok założenia:
17.01.1997

WYDAWCA: Samorząd Gminy Świlcza i Gminne Centrum Kultury, Sportu i Rekreacji w Świlczy z siedzibą
w Trzcinie.

ISSN 1506-1086

Do druku oddano: 16.12.2019 r.

REDAGUJE KOLEGIUM w składzie: Zofia Dziedzic, Władysław Kwoczyński, Zbigniew Lis, Artur Szary.

KOREKTA: Renata Czubocho, Joanna Gajewska-Ząbek, Iwona Mikosz, Anna Woźny.

ADRES REDAKCJI: 36-071 Trzciana – Gminne Centrum Kultury w Świlczy z siedzibą w Trzcinie,
tel. 17 85 14 438, www.swilcza.com.pl, e-mail: gcksi1212@gmail.com.

NAKŁAD: 500 egz. Nr ident. 690473296. Pismo zarejestrowano w Sądzie Wojewódzkim w Rzeszowie, Sygn. Akt. I Ns Rej. Pr. 18/97.

OPRACOWANIE GRAFICZNE: Dorota Wadiak. **DRUK:** Drukarnia DUET Mariusz Michalik, tel. 603 703 003.

Za treść poszczególnych artykułów odpowiadają autorzy. **Nie przyjmujemy przedruków z książek, gazet czy Internetu. Nie zwracamy
materiałów nie zamówionych i zastrzegamy sobie prawo segregacji nadsyłanych materiałów, dokonywania skrótów i poprawek. Nie płacimy wierszówki..**

VII Polski Kongres Przedsiębiorczości w Olsztynie

Gmina Świlcza laureatem prestiżowej nagrody EKOSTRATEG 2019

24 i 25 października 2019 r. w Centrum Konferencyjno-Szkoleniowym Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie odbył się VII Polski Kongres Przedsiębiorczości, gdzie ponad 1000 uczestników dyskutowało o kierunkach rozwoju gospodarczego naszego kraju.

Innowacje, energetyka, przemysł 4.0, medycyna, zielone technologie, rozwój samorządów, nowoczesne usługi dla biznesu czy smart city – między innymi te tematy zostały poruszone w podczas blisko trzydziestu panelach dyskusyjnych. W ramach Kongresu funkcjonowa-

ły również strefy wystawiennicze podczas których polskie firmy, uczelnie wyższe czy samorządy mogły zaprezentować swoje produkty, usługi oraz tereny inwestycyjne.

Gmina Świlcza została laureatem prestiżowej nagrody EKOSTRATEG 2019. Nagrodę, z rąk Prezesa Polskiej Agencji Przedsiębiorczości, osobiście odebrał wójt Gminy Świlcza Adam Dziezdzic.

GRATULACJE!

(Inf. wł.)

Zintegrowany i Uspołeczniiony Model Planowania Przestrzennego poprzez opracowanie Strategii Przestrzennej Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego

28 października 2019 r. została podpisana Umowa o dofinansowanie na realizację projektu pn.: „Zintegrowany i uspołeczniiony model planowania przestrzennego poprzez opracowanie Strategii Przestrzennej Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego” realizowanego w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój na lata 2014-2020, Oś priorytetowa IV Innowacje społeczne i współpraca ponadnarodowa, działanie 4.1 Innowacje społeczne.

Cel główny projektu: opracowanie i przetestowanie innowacyjnego modelu współpracy w zakresie planowania przestrzennego w ramach obszaru funkcjonalnego.

Całkowita wartość projektu: 5 387 024,00 zł, w tym dofinansowanie ze środków UE 5 079 424,93 zł oraz budżetu państwa 307 599,07 zł. Planowany termin realizacji: rok 2019 – 2020. Lider Projektu: Województwo Podkarpackie. Partnerzy Projektu: Stowarzyszenie Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego, Gmina Miasto Rzeszów, Gmina Boguchwała, Gmina Chmielnik, Gmina Czarna, Gmina Czudec, Gmina Głogów Małopolski, Gmina Krasne, Gmina Lubenia, Gmina Łańcut, Gmina Miasto Łańcut, Gmina Świlcza, Gmina Trzebownisko oraz Gmina Tyczyn.

W ramach projektu zakłada się realizację trzech zadań:

1. Zapewnienie spójności w zakresie potencjału partnerstwa (studia podyplomowe dla pracowników jst oraz wyposażenie jednostek)
2. Realizacja innowacyjnego modelu współpracy w ramach ROF (powołanie Zespołu Ekspertskiego, opracowanie Strategii Przestrzennej ROF, opracowanie narzędzia internetowego służącego do konsultacji społecznych oraz wymiany danych planistycznych w ramach ROF)
3. Włączenie do praktyki i upowszechnienie wypracowanych rozwiązań poprzez opracowanie podręcznika dobrych praktyk i jego popularyzacja

Działania w ramach projektu przyczynią się do zwiększenia możliwości rozwojowych miejskiego obszaru funkcjonalnego, racjonalnego zagospodarowania oraz przyporządkowania określonych funkcji do poszczególnych terenów, co poprawi jakość życia mieszkańców poprzez zwiększenie dostępności do usług oraz wprowadzi mechanizm stabilności planowania przestrzennego. Jednym z kluczowych elementów projektu jest poprawa zarządzania przestrzenią, w tym wolnymi gruntami oraz przeznaczenie tych gruntów pod nowe inwestycje.

(Inf. wł.)

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

Projekt współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego

Jolanta Hawer

Doposażenie placu zabaw w Błędowej Zgłobieńskiej

29 listopada 2019 r. dokonano odbioru robót zadania pn. „Uczymy się i bawimy, aktywnie spędzając czas – doposażenie placu zabaw w Błędowej Zgłobieńskiej”. Zadanie to zostało dofinansowane ze środków Budżetu Województwa Podkarpackiego w ramach Podkarpackiego Programu Odnowy Wsi na lata 2017-2020.

Zakres inwestycji obejmował doposażenie placu zabaw w następujące urządzenia: lokomotywa z wagonem i ścianką wspinaczkową, huśtawka „bocianie gniado” oraz betonowy stół do gry w piłkarzyki.

Koszt całkowity inwestycji wyniósł 24 907,50 zł, a dofinansowanie ze środków pochodzących z PPOW wyniosło 10 000,00 zł.

Poprzez realizację zadania zostało stworzone ogólnodostępne, bezpieczne miejsce rekreacji integrujące dzieci i młodzież. Urządzenie placu zabaw pozwoli na prawidłowe zagospodarowanie terenów na obszarze wiejskim, wpłynie korzystnie, na jakość lokalnej społeczności, dzięki możliwości wspólnej organizacji czasu wolnego całych rodzin. Elementy małej architektury zagwarantują dzieciom kreatywny rozwój poprzez zabawę, kształtowanie sprawności fizycznej w zakresie równowagi, czworakowania, zwinności i siły, kształtowania umiejętności współdziałania w zespole. Tak atrakcyjne wyposażone place zabaw wzmacniają sprawność fizyczną dzieci.

Projekt ma ogromne znaczenie zarówno dla wzrostu atrakcyjności spędzania wolnego czasu jak również dla budowania poczucia wspólnoty lokalnej. Place zabaw pełnią istotną funkcję w rozwoju fizycznym jak i psychicznym bawiących się na nich dzieci. Na placu zabaw dzieci będą mogły dokonywać wielu ciekawych odkryć. Wszystkie dzieci zarówno młodsze, jak i starsze mogą stawiać czoło nowym wyzwaniom i doświadczać całej gamy pozytywnych emocji.

W Błędowej Zgłobieńskiej powstało atrakcyjne miejsce spotkań, nawiązywania i utrzymywania kontaktów oraz aktywnego wypoczynku mieszkańców.

Zadanie zostało zrealizowane w ramach partnerstwa publiczno-społecznego, tj. gminy Świltcza przy współpracy z członkami Ochotniczej Straży Pożarnej w Błędowej Zgłobieńskiej.

Wybory parlamentarne 2019

W październikowych wyborach do Sejmu (13 października 2019 r.), PiS uzyskał 43,59 proc. głosów, Koalicja Obywatelska – 27,40 proc., SLD – 12,56 proc., PSL – 8,55 proc., a Konfederacja – 6,81 proc. W wyborach do Senatu kandydaci popierani przez opozycję zdobyli większość – 51 mandatów. PiS ma w kadencji parlamentarnej 49 senatorów.

Jak poinformował przewodniczący Państwowej Komisji Wyborczej Wiesław Kozieliwicz, w wyborach do Sejmu na wszystkie listy kandydatów na posłów oddano łącznie 18 470 710 ważnych głosów. Frekwencja w wyborach do Sejmu i Senatu wyniosła 61,74 proc.

W gminie Świlcza uprawnionych do głosowania było 12 417 osób, głos oddało 7891 osób, co daje frekwencję 63,55%.

Wyniki wyborów 2019 do Sejmu RP w gminie Świlcza

Komitet	Liczba głosów	Procent głosów
Komitet Wyborczy Prawo i Sprawiedliwość	4924	62,87%
Koalicyjny Komitet Wyborczy Koalicja Obywatelska PO. N iPL Zieloni	1034	13,20%
Komitet Wyborczy Konfederacja Wolność i Niepodległość	732	9,35%
Komitet Wyborczy Polskie Stronnictwo Ludowe	676	8,63%
Komitet Wyborczy Sojusz Lewicy Demokratycznej	412	5,26%
Komitet Wyborczy Skuteczni Piotra Liroya-Marca	54	0,69%
Razem	7 832	100,00%

Wyniki wyborów 2019 do Senatu RP w gminie Świlcza

Nazwisko i imiona, komitet	Liczba głosów	Procent głosów
MASŁOWSKI Maciej Przemysław, Komitet Wyborczy Wyborców Rozwój Podkarpacia	2 791	36,06%
OŻÓG Stanisław, Komitet Wyborczy Prawo i Sprawiedliwość	4 949	63,94%
Razem	7 740	100,00%

Pierwsze działki w SAG sprzedane!

18 września br. miało miejsce oficjalne podpisanie aktu notarialnego w związku ze sprzedażą działek ewidencyjnych o numerach 1079/7 i 1079/18 o łącznej powierzchni 0,2001 ha w Strefie Aktywności Gospodarczej w Świlczy. Kupującym życzymy pomyślnego zagospodarowania nieruchomości oraz dalszego rozwoju firmy.

Kolejne przetargi na sprzedaż nieruchomości, odbędą się:

1. 25 października br. – działki nr 1079/26 i 1079/32 o łącznej powierzchni 0,7022 ha – RGP:6840.10.2019.

2. 28 października br. – działki nr 1079/28 i 1079/33 o łącznej powierzchni 0,6920 ha – RGP:6840.11.2019.

Przedsiębiorcy, którzy zainwestują w Strefie Aktywności Gospodarczej, mogą liczyć na zwolnienia z podatku od nieruchomości (uchwała Rady Gminy w Świlczy nr XIV/126/2019 z dnia 30 września 2019 roku).

Więcej na stronie: <http://www.bip.swilcza.com.pl/.../gospodarka-nieruc.../przetargi>.

(Inf. wł.)

Gmina Świlcza dofinansowała nowy radiowóz

Samorząd Gminy Świlcza dofinansował zakup tego samochodu w kwocie 50 000 zł, dla policjantów prewencji do służby patrolowo-interwencyjnej.

31 października 2019 r. wójt Gminy Świlcza Adam Dziedzic, przekazał kluczyki do samochodu osobowego typu SUV, na ręce komendanta Komisariatu Policji w Głogowie Młp. Waldemara Jędrzejewskiego, podkreślił, że dbanie o bezpieczeństwo mieszkańców gminy jest bardzo istotne, a przekazany samochód pozwoli funkcjonariuszom jeszcze lepiej wykonywać zadania na rzecz obywateli.

Wójt Gminy Świlcza wyraził nadzieję, że zakupiony radiowóz zapewni mieszkańcom gminy poczucie bezpieczeństwa, szybką oraz sprawną reakcję w niesieniu pomocy.

(Inf. wł.)

Fot. Z. Lis

Zofia Dziedzic

O szkołach wciąż głośno

Nie milkną echa tego, co dzieje się w polskich szkołach. Bieżący rok szkolny nie jest wolny od niepokojów wśród uczniów, nauczycieli, rodziców. A i niektórzy nauczyciele przyjmują bardzo niepokojące postawy. Dobrze, że w gminie Świlcza ani w roku ubiegłym, ani obecnym nie dochodzi do różnego rodzaju zagrożeń. Specyfiką każdej szkoły powinien być spokój, stabilność, poczucie bezpieczeństwa i rzetelna praca.

Nauczyciel to zawód i powołanie. Nie może zostać nim osoba z przypadku. Dziś, niestety, wielu nauczycieli kształciło się w latach transformacji ustrojowej. Było to kształcenie liberalno-lewicowe, czyli nie „być”, lecz „mieć” oraz „róbta, co chceta”. Cechy osobowości nauczyciela schodziły na dalszy plan, np. moralność, etyka, patriotyzm, interesowność, itp. Mam świadomość, tego co piszę. Jestem dumna z tego, iż (znając dość dobrze pracę szkół), nauczyciele i rodzice współpracują wszędzie ze szkołami.

O socjalistycznym kształceniu i wychowaniu trzeba już zapomnieć. Nauczyciel wyposażony we wszechstronną wiedzę powinien być równocześnie wzorem do naśladowania dla swoich uczniów. Szkoła i uczeń jest dla nauczyciela skarbem. Zaufanie wzajemne jest niezbędne. W parze za tym idą wyniki nauczania i wychowania.

Piszę o tym, gdyż zdarzają się często uwagi, że za dużo piszemy o szkołach, my traktujemy – jako redakcja – wszystkich jednakowo.

Ważne w życiu środowisk szkolnych jest to, co było i co będzie. Piszemy o tym. Już możemy ogłosić, że podczas najbliższych ferii zimowych każda szkoła może zorganizować zajęcia w pierwszym tygodniu zimowego wypoczynku.

Phil Bosmens mówił: *Bogactwem człowieka są uśmiech, przyjazny gest, pogodne słowo*. Niech tak będzie w każdej szkole i całej gminie Świlcza.

Człowiek realizuje się tylko służąc człowiekowi, nie zrażając się nigdy zdarzającymi się czasem aktami niewdzięczności.

Eliza Oleszak

Nasz priorytet – oświata 2019

1 września 2019 r. sieć szkół i przedszkoli prowadzonych przez Gminę Świlcza (jst) przedstawia się następująco:

- Szkoła Podstawowa Nr 1 im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Bratkowicach;
- Szkoła Podstawowa Nr 2 im. Jana Pawła II w Bratkowicach;
- Szkoła Podstawowa im. Stanisława Dąbskiego w Rudnej Wielkiej;
- Szkoła Podstawowa w Trzcianie;
- Szkoła Podstawowa im. św. Jana Kantego w Świlczy;
- Szkoła Podstawowa Nr 1 im. Marii Kopnickiej w Mrowli;
- Zespół Szkół w Dąbrowie (Szkoła Podstawowa im. Konstytucji 3 Maja i Przedszkole);
- Przedszkole im. Jana Pawła II w Bratkowicach;
- Przedszkole w Trzcianie;
- Przedszkole w Świlczy.

Są to jednostki ujęte w Systemie Informacji Oświatowej (SIO) Gminy Świlcza.

Ponadto na terenie gminy prowadzone są placówki prowadzone przez inne podmioty niż jst:

- Niepubliczna Szkoła Podstawowa w Bratkowicach – ujęta w SIO;
- Niepubliczna Szkoła Muzyczna I stopnia im. Józefa Barlika w Trzcianie;
- Zespół Szkół Techniczno-Weterynaryjnych im. Bohaterów Westerplatte w Trzcianie;
- Ośrodek Szkolno-Wychowawczy im. Kornela Makuszyńskiego w Mrowli;
- Niepubliczna Szkoła Podstawowa w Błędowej Żgłobieńskiej – ujęta w SIO;
- Niepubliczne Przedszkole „Kolorowy Świat Maluszka” w Błędowej Żgłobieńskiej – ujęte w SIO;
- Niepubliczne Przedszkole „Bajkowy Zakątek” w Świlczy – ujęte w SIO.

Na terenie gminy działają również dwa gminne żłobki:

- Żłobek Gminny w Trzcianie – poza SIO,
- Żłobek Gminny w Bratkowicach – poza SIO.

W systemie oświaty w roku szkolnym 2019/2020 na 30.09.2019 r. ujętych jest 1815 uczniów i wychowanków, w tym objętych subwencją oświatową 1420. Wychowanków przedszkoli i oddziałów przedszkolnych w wieku poniżej lat 6 jest 395. Na tę grupę wiekową przeznaczona jest dotacja ok. 7,5 razy niższa od subwencji oświatowej.

Ostateczna kwota przyznanej subwencji oświatowej dla Gminy Świlcza

na 2019 r. wynosi 15 133 594,00 zł (w tym szkoły i przedszkola niepubliczne oraz środki na podwyżki pracowników pedagogicznych, wyposażenie w pomoce dydaktyczne niezbędne do realizacji podstawy programowej z przedmiotów przyrodniczych). Przyznana dotacja na 2019 r. wynosi 548 573,00 zł.

Plany finansowe wraz z wydatkami inwestycyjnymi na 2019 r. wynoszą łącznie 24 587 483,29 zł.

Można zaobserwować znaczący wzrost wydatków na oświatę w stosunku do lat poprzednich – dane przedstawiają wykresy nr 1, 2.

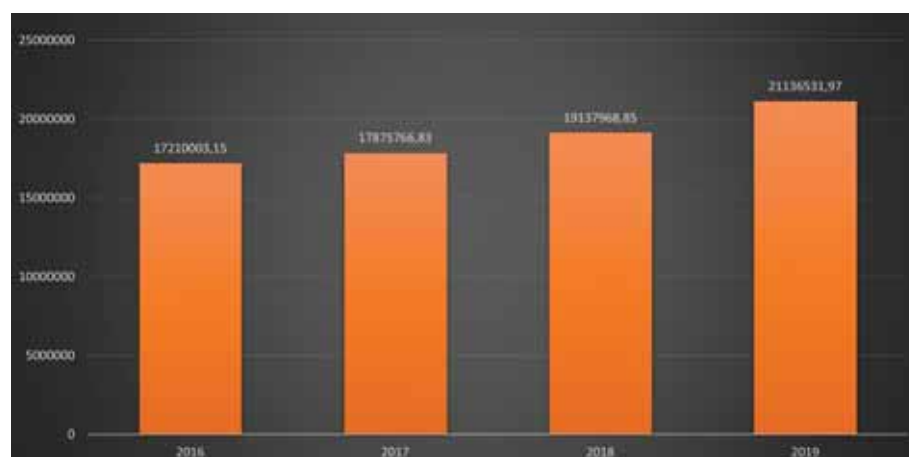
W placówkach prowadzonych przez Gminę Świlcza jest 1652 uczniów i wychowanków, w pozostałych – niepublicznych, ujętych w SIO Gminy Świlcza 163.

Liczba oddziałów w placówkach prowadzonych przez jst wynosi 90 (łącznie z niepublicznymi szkołami i przedszkolami ujętymi w SIO wynosi 110).

Liczba zatrudnionych nauczycieli w jednostkach prowadzonych przez jst wyniosła 217 osób – w etatach przeliczeniowych 176,96.

Liczba pracowników niepedagogicznych 95 – w etatach 80,38.

Wykres 1. Nakłady na oświatę w Gminie Świlcza w latach 2016-2019 bez nakładów inwestycyjnych

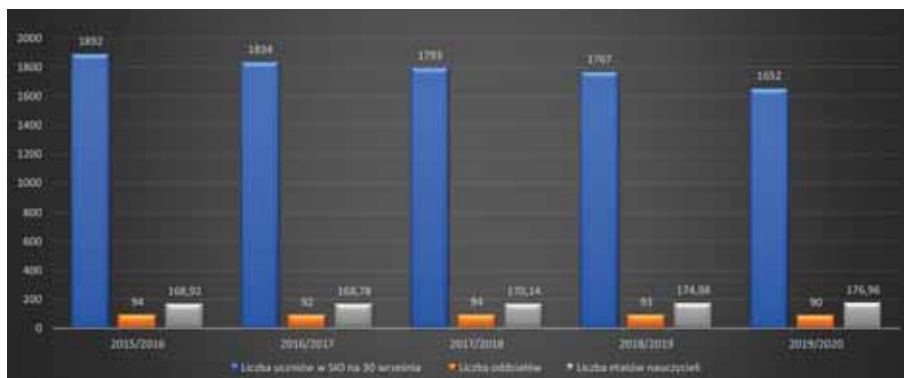
Wykres 2. Nakłady na oświatę lata 2016-2019 w Gminie Świlcza na podstawie planów finansowych/wydatków (z inwestycjami) Plany finansowe/wydatki budżetowe

Tabela 1. Dane z Systemu Informacji Oświatowej (SIO) na 30.09.2019 r. – liczba uczniów

Nazwa szkoły / placówki	Liczba uczniów ogółem	Liczba uczniów w oddziałach przedszkolnych
Szkoła Podstawowa Nr 2 im. Jana Pawła II w Bratkowicach	92	10
Szkoła Podstawowa Nr 1 im. Marii Konopnickiej w Mrowli	156	60
Przedszkole im. Jana Pawła II w Bratkowicach	125	125
Przedszkole w Trzcianie	50	50
Przedszkole w Świlczy	117	117
Szkoła Podstawowa Nr 1 Im Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Bratkowicach	178	0
Szkoła Podstawowa w Trzcianie	242	26
Szkoła Podstawowa im. św. Jana Kantego w Świlczy	273	0
Szkoła Podstawowa im. Stanisława Dąbskiego w Rudnej Wielkiej	269	72
Przedszkole w Dąbrowie	50	50
Niepubliczna Szkoła Podstawowa w Bratkowicach	66	0
Szkoła Podstawowa im. Konstytucji 3 Maja w Dąbrowie	100	0
Niepubliczna Szkoła Podstawowa w Błędowej Zgłobieńskiej	49	0
Niepubliczne Przedszkole „Kolorowy Świat Maluszka” w Błędowej Zgłobieńskiej	28	28
Niepubliczne Przedszkole „Bajkowy Zakątek” Wioletta Cabaj	20	20
Razem	1815	558
JST	1652	510
Niepubliczne	163	48

Wykres 3. Liczba uczniów, oddziałów, etatów pedagogicznych wg SIO na 30 września roku bazowego w latach szkolnych 2015/2016 – 2019/2020 w jednostkach prowadzonych przez jst

Dane liczbowe w tym zakresie przedstawia tabela 1 oraz porównawczo w stosunku do lat poprzednich wykres 3.

2019 r. przyniósł wiele zmian kadrowych, również na stanowiskach dyrektorów szkół. Obecną sytuację przedstawia tabela 2.

Rok szkolny 2018/2019 był rokiem przełomowym i pod wieloma względami szczególnym. Po raz pierwszy od 1999 r. ze szkołami w naszej gminie pożegnali się nie tylko uczniowie klas III gimnazjum, ale również uczniowie klas VIII szkół podstawowych. Szkolne mury opuściło 119 absolwentów III klas gimnazjalnych oraz 141 absolwentów klas VIII szkół podstawowych (w tym 17 uczniów szkół niepublicznych).

Tabela 2. Dyrektorzy jednostek

Nazwa jednostki	Stanowisko	Imię i nazwisko	Adres e-mail
Szkoła Podstawowa w Trzcianie	Dyrektor	Artur Szary	a.szary@swilcza.com.pl
	Wicedyrektor	Agnieszka Małozieć	a.maloziec@swilcza.com.pl
	Sekretariat	Szkoła Podstawowa	sp.trzciana@swilcza.com.pl
Szkoła Podstawowa im. św. Jana Kantego w Świlczy	Dyrektor	Grzegorz Patruś	g.patrus@swilcza.com.pl
	Wicedyrektor	Małgorzata Mołęda	m.moleda@swilcza.com.pl
	Sekretariat	Szkoła Podstawowa	sp.swilcza@swilcza.com.pl
Szkoła Podstawowa im. Stanisława Dąbskiego w Rudnej Wielkiej	Dyrektor	Małgorzata Mazepa	m.mazepa@swilcza.com.pl
	Wicedyrektor	Diana Hodyr	d.hodyr@swilcza.com.pl
	Sekretariat	Szkoła Podstawowa	sp.rudna.wielka@swilcza.com.pl
Zespół Szkół w Dąbrowie	Dyrektor	Krzysztof Potocki	k.potocki@swilcza.com.pl
	Sekretariat	Zespół Szkół	zs.dabrowa@swilcza.com.pl
Szkoła Podstawowa Nr 1 im. Marii Konopnickiej w Mrowli	Dyrektor	Janusz Ostrowski	j.ostrowski@swilcza.com.pl
	Sekretariat	Szkoła Podstawowa	sp1.mrowla@swilcza.com.pl
Szkoła Podstawowa Nr 1 im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Bratkowicach	Dyrektor	Joanna Różańska	j.rozanska@swilcza.com.pl
	Sekretariat	Szkoła Podstawowa	sp1.bratkowice@swilcza.com.pl
Szkoła Podstawowa Nr 2 im. Jana Pawła II w Bratkowicach	Dyrektor	Barbara Wasilewska-Naróg	b.wasilewska-narog@swilcza.com.pl
	Sekretariat	Szkoła Podstawowa	sp2.bratkowice@swilcza.com.pl
Przedszkole i Żłobek Gminny w Trzcianie	Dyrektor	Zofia Smagała	z.smagala@swilcza.com.pl
	Sekretariat	Przedszkole	przedszkole.trzciana@swilcza.com.pl
	Sekretariat	Żłobek	zlobek.trzciana@swilcza.com.pl
Przedszkole im. Jana Pawła II w Bratkowicach i Żłobek Gminny w Bratkowicach	Dyrektor	Krystyna Kubas	k.kubas@swilcza.com.pl
	Sekretariat	Przedszkole	przedszkole.bratkowice@swilcza.com.pl
	Sekretariat	Żłobek	zlobek.bratkowice@swilcza.com.pl
Przedszkole w Świlczy	Dyrektor	Danuta Rusin	d.rusin@swilcza.com.pl
	Sekretariat	Przedszkole	przedszkole@swilcza.com.pl

Po raz ostatni odbyły się egzaminy gimnazjalne i po raz pierwszy egzaminy

ósmoklasisty. Wyniki egzaminów w naszej gminie przedstawiają tabele 3 i 4.

Żadna szkoła w naszej gminie nie osiągnęła 9 najwyższego stanina.

Tabela 3. Wyniki egzaminu gimnazjalnego w 2019 r. – rok szk. 2018/2019

			Część humanistyczna				Część matematyczno-przyrodnicza				Język angielski				Język niemiecki					
Nazwa szkoły prowadzącej oddziały gimnazjalne	Liczba piszących	Procent uczniów z zaświadczeniami o dysleksji (%)	Wynik z języka polskiego (%)	Język polski – stanin	Historia i WOS (%)	Historia i WOS – stanin	Matematyka (%)	Matematyka – stanin	Przedmioty przyrodnicze (%)	Przedmioty przyrodnicze – stanin	Liczba uczniów – poziom podstawowy	Poziom podstawowy (%)	Poziom podstawowy – stanin	Liczba uczniów – poziom rozszerzony	Poziom rozszerzony (%)	Liczba uczniów – poziom podstawowy	Poziom podstawowy (%)	Poziom podstawowy – stanin	Liczba uczniów – poziom rozszerzony	Poziom rozszerzony (%)
Szkoła Podstawowa im. św. Jana Kantego w Świlczy	24	0	66	6	59	6	47	6	54	7	21	63	5	21	46	3	47	5	.	.
Szkoła Podstawowa Nr 1 im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Bratkowicach	21	24	61	5	60	6	47	6	53	7	21	66	5	21	51	.	.	.	.	.
Szkoła Podstawowa im. Stanisława Dąbskiego w Rudnej Wielkiej	39	15	71	7	67	7	50	7	55	7	39	66	5	39	50	.	.	.	.	.
Szkoła Podstawowa w Trzcianie	29	3	73	8	64	7	44	6	51	6	29	75	7	29	63	.	.	.	.	.

Tabela 4. Wyniki egzaminów ósmoklasisty w 2019 r. – rok szk. 2018/2019

Nazwa szkoły	Liczba piszących egzamin	Wynik z języka polskiego w %	Wynik z języka polskiego – staniny	Wynik z matematyki w %	Wynik z matematyki – staniny	Liczba piszących egzamin z języka angielskiego	Wynik z języka angielskiego w %	Wynik z języka angielskiego – staniny
Szkoła Podstawowa im. Konstytucji 3 Maja w Dąbrowie	8	52	3	52	7	8	55	5
Szkoła Podstawowa im. św. Jana Kantego w Świlczy	22	61	5	61	8	22	58	6
Szkoła Podstawowa Nr 1 im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Bratkowicach	15	61	5	46	6	15	68	7
Szkoła Podstawowa im. Stanisława Dąbskiego w Rudnej Wielkiej	20	65	6	52	7	20	62	6
Szkoła Podstawowa Nr 1 im. Marii Konopnickiej w Mrowli	14	64	5	43	5	14	53	5
Szkoła Podstawowa Nr 2 im. Jana Pawła II w Bratkowicach	12	65	6	41	5	12	57	5
Szkoła Podstawowa w Trzcianie	25	63	5	55	7	25	64	6
Niepubliczna Szkoła Podstawowa w Bratkowicach	11	63	5	55	7	11	64	6
Niepubliczna Szkoła Podstawowa w Błędowej Zgłobieńskiej	6	66	6	46	6	6	38	3

Objaśnienia: staniny (1-3) – niski, (4-6) – średni, (7-9) – wysoki

Gmina realizuje wiele zadań w zakresie prowadzenia oświaty, takich jak:

- 1) Program stypendialny za wyniki w nauce, osiągnięcia sportowe i artystyczne. Za rok szkolny 2018/2019 73 uczniów otrzymało stypendia na łączną kwotę 77 200,00 zł (płatne w dwóch transzach – w roku 2019 i 2020).
- 2) W tym roku kontynuowano nową formę wsparcia i wyróżnienia poprzez przekazanie Bonu Edukacyjnego. Tym razem na uroczystych Gminnych Obchodach Dnia Edukacji Narodowej w Szkole Podstawowej im. św. Jana Kantego w Świlczy otrzymały je następujące placówki:
 - Szkoła Podstawowa w Rudnej Wielkiej w wysokości 20 000,00 zł, w szczególności za podnoszenie jakości pracy szkoły poprzez pozyskiwanie środków pozabudżetowych m. in. program Erasmus+, kontynuację działania programu LOWE, promowanie aktywności ekologicznej i zrównoważonego rozwoju.
 - Szkoła Podstawowa w Trzcinie w wysokości 10 000,00 zł za działania promujące Gminę Świlcza m.in. za organizację wymiany młodzieży polsko-niemieckiej.
 - Przedszkole w Świlczy w wysokości 5 000,00 zł za działalność dydaktyczno-wychowawczą.

Za otrzymane bony jednostki zakupią pomoce dydaktyczne i inne niezbędne materiały dla uczniów.

Jak co roku w tym dniu odbyły się zawody pomiędzy przedstawicielami gminy i nauczycielami – tzw. Belferiada. Również w tym roku samorządowcy nie oddali Pucharu Zwycięzczy.

Po raz pierwszy na te uroczyste obchody zaproszono byłych pracowników wszystkich szkół i przedszkoli. Będzie to kontynuowane w przyszłych latach. Ci, którym zawdzięczamy wykształcenie mieli okazję się spotkać nie tylko w gronie swoich kolegów z macierzystych jednostek, ale także z pozostałymi byłymi belframi i pracownikami niepedagogicznymi z całej gminy.

- 3) Podobnie jak w latach ubiegłych w roku szkolnym w 2019/2020 w szkołach realizowane są bezpłatne zajęcia dodatkowe, prowadzone przez instruktorów Gminnej Biblioteki Publicznej w Świlczy z siedzibą w Trzcinie.
- 4) Uczniowie i wychowankowie mają zapewnione posiłki w placówkach. Kwota dziennego wyżywienia do 31 marca br. wynosiła 4,20 zł. Obecnie wynosi 5,00 zł. W lutym br. przeprowadzono ankietę wśród uczniów i rodziców, czy wyżywienie w szkołach,

przedszkolach spełnia ich oczekiwania. Biorąc pod uwagę cenne uwagi ze strony ankietowanych i wytycznych SANEPIDU, zmodyfikowano ją.

- 5) Przeprowadzane są remonty i inwestycje w placówkach oświatowych, realizowana jest rewitalizacja otoczenia szkół i placówek, budowa profesjonalnych boisk szkolnych, placów zabaw.
- 6) Wykonywane były roboty remontowe, malowanie, szpachlowanie przez ekipę gminną. Wymalowano ponad 8 tys. m² ścian i sufitów oraz położono 1,8 tys. gładzi szpachlowej.
- 7) Gmina Świlcza w roku szkolnym 2018/2019 zapewniła dowóz uczniów na baseny. Od marca do czerwca br. realizowany był ze środków finansowych gminy – 16 500,00 zł,
- 8) Przywożenie uczniów do szkół oraz uczniów niepełnosprawnych wraz z opiekunami zgodnie z ustawą Prawo oświatowe – przez cały rok szkolny.

W roku szkolnym 2018/2019 oraz 2019/2020 uczniowie byli dowożeni następującymi środkami lokomocji:

- w Bratkowicach autobus szkolny z opiekunem,
- z Woliczki do szkoły i przedszkola w Świlczy – środkami komunikacji publicznej z opiekunem,
- z Błędowej Zgłobieńskiej do Trzcinian – środkami komunikacji publicznej z opiekunem,
- z Dąbrowy do Trzcinian dla uczniów 3 klas gimnazjalnych (do czerwca br.) – środkami komunikacji publicznej.

Wszystkim uczniom zapłacono za bilety miesięczne.

- 9) Realizacja dotacji na podręczniki w wysokości 104 769,52 zł dla wszystkich uczniów.
- 10) W ramach Programu pomocy uczniom w roku szkolnym 2019/2020 roku realizowany jest program „Wyprawka szkolna” dla uczniów niepełnosprawnych.
- 11) Dofinansowywano pikniki rodzinne, nagrody na gminne konkursy i zawody sportowe w szkołach, wyjazdy na narty, przewóz młodzieży, organizacja Dnia Dziecka, „Zielone Szkoły” dla uczniów Szkoły Podstawowej w Mrowli w wysokości 4 500,00 zł.
- 12) Organizacja oraz sfinansowanie ferii zimowych w wysokości 8 269,28 zł dla szkół prowadzonych przez jst. Dodatkowo dofinansowano organizację ferii dla uczniów w Błędowej Zgłobieńskiej.
- 13) Organizacja oraz dofinansowanie półkolonii gminnej w wysokości 4 480,73 zł, dofinansowanie półko-

lonii zorganizowanej przez „LKS Trzcinianka” i Szkołę Podstawową w Trzcinie w wysokości 3 000,00 zł oraz dofinansowanie półkolonii organizowanych przez szkoły niepubliczne w wysokości 2 175,00 zł. (o tym pisaliśmy w „Trzcionce” nr 91, 2019 r., s. 13-14).

- 14) W okresie wakacyjnym prowadzone były dyżury przedszkolne w przedszkolach oraz szkołach podstawowych z oddziałami przedszkolnymi. Godziny pracy placówek były identyczne jak w trakcie roku szkolnego.
- 15) W 2019 r. realizowany jest projekt „Rozwijanie kompetencji kluczowych uczniów – szkolenia i doradztwo dla JST w woj. podkarpackim”, realizowanym w ramach działania 2.10. Ma ułatwić w przyszłości naszym uczniom poruszanie się na rynku pracy poprzez rozwijanie kompetencji w zakresie technologii informacyjno-komunikacyjnej, przedmiotów matematyczno-przyrodniczych, języków obcych, nauczania eksperymentalnego, kreatywności, innowacyjności oraz pracy zespołowej.
- 16) „Poprawa jakości kształcenia ogólnego w placówkach oświatowych gminy Świlcza” w ramach działania 9.2.

Projekt skierowany był do 6 szkół.

1. Szkoła Podstawowa im. Stanisława Dąbskiego w Rudnej Wielkiej
2. Szkoła Podstawowa w Trzcinie
3. Szkoła Podstawowa im. św. Jana Kantego w Świlczy
4. Szkoła Podstawowa Nr 1 im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Bratkowicach
5. Szkoła Podstawowa Nr 2 im. Jana Pawła II w Bratkowicach
6. Zespół Szkół w Dąbrowie
Planowana wartość wniosku:
1 164 384,00 zł
Planowana datacja:
1 106 084,00 zł
Wkład własny:
58 300,00 zł

Zadania, które zostały zrealizowane w ramach projektu:

- warsztaty ukierunkowane na zdobywanie przez uczniów umiejętności niezbędnych na rynku pracy,
- szkolenia/warsztaty ukierunkowane na zdobywanie przez nauczycieli kształcenia ogólnego umiejętności w zakresie stosowania TIK w nauczaniu oraz stosowania form organizacyjnych sprzyjających kształtowaniu i rozwijaniu u uczniów kompetencji kluczowych niezbędnych na rynku pracy i właściwych postaw/umiejęt-

ności (kreatywności, innowacyjności oraz pracy zespołowej),

- organizacja Pikników naukowych,
- doposażenie szkół w sprzęt do realizacji lekcji z wykorzystaniem sprzętu techniczno-dydaktycznego – 30 tablic interaktywnych – 5 tablic interaktywnych do każdej placówki oświatowej, 30 przenośnych komputerów dla nauczyciela wraz z oprogramowaniem, 150 przenośnych komputerów dla uczniów wraz z oprogramowaniem.

Projekt zakończył się w pierwszym półroczu 2019 r.

- 17) Został sfinalizowany projekt e-usługi – projekt dotyczący podniesienia efektywności i dostępności e-usług w zakresie zarządzania oświatą

– m.in. na prowadzenie dziennika elektronicznego, e-usprawiedliwień, e-stypendium, e-dozwozów, e-stołówki, e-naboru, e-najmu, e-świetlicy.

W ramach projektu, którego wartość wyniosła 1 018 397,19 zł, z wkładem gminy w wysokości 15% zakupiono m.in. 120 komputerów oraz 12 tabletów.

- 18) Zwiększenie subwencji.

- Gmina Świlcza zwróciła się z wnioskiem o zwiększenie części oświatowej subwencji ogólnej z 0,4% rezerwy w roku 2018 z tytułu dofinansowania wyposażenia w pomoce dydaktyczne niezbędne do realizacji podstawy programowej z przedmiotów przy-

rodniczych w szkołach podstawowych. Został złożony wniosek i otrzymaliśmy wsparcie w wysokości 31 974,00 zł. W Zespole Szkół w Dąbrowie została wyremontowana i wyposażona sala do zajęć biol.-chem.-fiz., która w procesie dydaktycznym jest wykorzystywana od marca 2109 r.

- W 2019 r. takim wsparciem zostanie objęta Szkoła Podstawowa Nr 2 im. JP II w Bratkowicach. Otrzymaliśmy zwiększenie subwencji w wysokości 39 251,00 zł. Obecnie trwają prace nad modernizacją i zakupem wyposażenia do nowej pracowni przyrodniczej.

Renata Czubocho

Odkrywcy i miłośnicy języka angielskiego

Jest tylko jeden sposób nauki. Poprzez działanie.

(W. Buffett)

*III edycja Gminnego Konkursu „THE WORLD OF ENGLISH”
Trzciana, 13 XII 2019 r.*

Słowo „odkrywca” w tłumaczeniu na język angielski to: „discoverer, voyager, explorer”, już dawno wkraść się do Słownika Języka Polskiego. Discover – „odkryć, wykryć, odnaleźć” pojawia się chociażby w tytułach telewizyjnych. Mamy również „wojaż” – to kalka językowa, czyli słowo przeniesione z języka angielskiego do języka polskiego, w oryginalnym zapisie: „voyage”.

Słownik PWN tłumaczy to słowo jako: podróż, zwłaszcza za granicę – wojażer, wojażować. Eksplorować – to słowo również zaaklimatyzowało się w naszym języku ojczystym na dobre. Explorer, czyli „poszukiwacz, badacz”.

Miłośnik – słownikowo „wielbiciel, fan czegoś”. Te dywagacje językowe prowadzą do jednej konkluzji. Uczestnicy III edycji Konkursu „THE WORLD OF ENGLISH” nie tylko sprostali wymaganiom konkursowym, ale również w sposób bardzo ciekawy przedstawili swoje spojrzenie na świat anglojęzyczny, czyli świat 750 milionów ludzi, którzy posługują się językiem angielskim na co dzień.

Celem organizacji konkursu było promowanie wśród uczniów postawy odpowiedzialności za proces samodzielnego uczenia się i rozwijania umiejętności językowych oraz realizowania się pod względem artystycznym, jak również integracja środowiska uczniowskiego.

Warunkiem przystąpienia do konkursu było wykonanie prezentacji multimedialnej lub filmu. Miały one przedstawiać wybrane przez ucznia sławne miejsca pochodzące z krajów anglojęzycznych, jak również opis tychże miejsc w języku angielskim zawierający następujące informacje: rola i znaczenia miejsca dla kultury danego kraju, regionu, miasta i jego historia. W prezentacji powinny być zawarte informacje o wykorzystywanych materiałach źródłowych

oraz o autorach pracy. Film zgłoszony do konkursu nie powinien przekroczyć 10 minut. Każdy powinien zawierać czołówkę oraz napisy końcowe.

Gala finałowa

Finał konkursu, jak corocznie, dzięki współpracy Dyrekcji SP w Trzcianie oraz dyrektora Adama Majki z Gminnego Centrum Kultury, Sportu i Rekreacji w Trzcianie odbył się w w sali widowiskowej GCKSiR. Głównym inicjatorem i organizatorem była Szkoła Podstawowa w Trzcianie z pomysłodawcą konkursu i jego koordynatorem Renatą Czubocho.

Honorowi goście

Oprócz uczestników konkursu i ich opiekunów uroczystości zaszczylił swoją obecnością honorowi goście: dyr. GCKSiR – Adam Majka, Zbigniew Lis – administrator RDTL w Trzcinie i fotoreporter, dyrektor Janusz Ostrowski – SP nr 1 w Mrowli, Agnieszka Małozieć – wicedyrektor SP w Trzcinie.

W Konkursie wzięło udział 20 uczniów z 6 szkół gminy Świlcza (Dąbrowa – 3 osoby, Bratkowice – Szkoła Podstawowa nr 1 – 1 osoba, Mrowla – Szkoła Podstawowa – 4 osoby, Świlcza – Szkoła Podstawowa – 6 osób, Trzciana – Szkoła Podstawowa – 5 osób, Rudna Wielka – Szkoła Podstawowa – 1 osoba).

Prezentowane prace przedstawiały wysoki poziom, zarówno pod względem technicznym, artystycznym, jak i poprawności językowej.

Wymagania konkursowe merytoryczno-edukacyjne

Oceniając prace, jury wzięło pod uwagę następujące walory: zgodność z tematyką konkursu, bogactwo i dobór słownictwa, poprawność językową, oryginalność ujęcia tematu. Komisja konkursowa w składzie Artur Szary – dyrektor SP w Trzcinie, Jolanta Supel, Agnieszka Szumilas, Renata Czubocha po przeanalizowaniu, posegregowaniu, stwierdzeniu zgodności z regulaminem prezentacji, stwierdziło, że prezentowane prace przedstawiają wysoki poziom. Temat konkursu, wydawałby się łatwy, potrzebował jednak uwagi i staranności, zapoznania się z geografią krajów anglojęzycznych, ich zróżnicowaniem, ale i umiejętności przedstawienia swojego wizerunku artystycznego.

Wybór najlepszych prac nie był łatwy. Ostatecznie, biorąc pod uwagę wszystkie elementy regulaminu, Komisja konkursowa przyznała następujące lokaty:

I miejsce – Jakub Kiebała

II miejsce – Maciej Niziołek

III miejsce – Oliwia Jaremkó

Wyróżnienia: Julia Kocur, Katarzyna Bąk, Adam Hnatko

Wszystkim laureatom składamy serdeczne gratulacje!

Nagrody w postaci sprzętu elektronicznego, książek, pomocy językowych, a przede wszystkim kubków z konkursowym logo, przygotowanych szczególnie na tę okazję, wręczali organizatorzy konkursu.

Czy warto i należy organizować konkursy? Zakładamy w naszej szkole, że każdy uczeń posiada uzdolnienia wystarczające do osiągnięcia sukcesu konkursowego w wy-

branej przez siebie dziedzinie i podjęcie przez niego dodatkowego intelektualnego wysiłku wynika bardziej z rozbudzenia się w nim naukowej pasji niż z ujawnionych wcześniej wybitnych uzdolnień.

Uważamy udział w międzyszkolnych konkursach przedmiotowych za najlepszy sposób odkrywania i rozwijania przez uczniów swoich zainteresowań i uzdolnień. Sądzymy także, że zasadnicze znaczenie ma udział ucznia w konkursie, a nie wynik, jaki osiągnął.

W imieniu organizatorów składam serdeczne podziękowania za wzięcie udziału i przygotowanie się do Konkursu.

Zapraszamy serdecznie do udziału w kolejnej edycji.

Bogumiła Majka

Gminne rozpoczęcie roku szkolnego 2019/2020 w Szkole Podstawowej nr 2 im. Jana Pawła II w Bratkowicach

2 września skończył się czas wakacyjnego odpoczynku i rozpoczął się rok szkolny 2019/2020. Naszej szkole przypadł zaszczyt organizacji uroczystości gminnych.

Stąd obecność znamienitych gości w osobach: wójta gminy Świlcza Adama Dziedzica, Sławomira Styki zastępcy wójta gminy Świlcza, ks. kanonika Józefa Książka proboszcza parafii w Bratkowicach, Marcina Czecha przewodniczącego komisji edukacji, kultury, zdrowia i polityki społecznej, radnych gminy Świlcza: Natalii Skuby-Więclaw, Andrzeja Kozdęby, Mieczysława Lei, przedstawicieli Kuratorium Oświaty w Rzeszowie Jolanty Wasilewskiej, dyr. CUW Elizy Oleszak, dyr. gminnej biblioteki Doroty Madej, dyrektorów szkół i przedszkoli: Joanny Różańskiej, Janusza Ostrowskiego, Małgorzaty Mazepy, Stanisława Filarowskiego, Krzysztofa Potockiego, Grzegorza Patrusia, Krystyny Kubas, Danuty Rusin, Zofii Smagały, sołtysa wsi Bratkowice Ryszarda Franczyka, przew. Rady Gminnej Kół Gospodyń Wiejskich Marii Nowożeńskiej oraz przedstawicieli rodziców. Na inauguracji nowego roku szkolnego 2019/2020 oprócz uczniów klas 0-VIII, grona pedagogicznego, dyrekcji szkoły obecni byli również rodzice, dziadkowie, prawni opiekunowie.

Uroczystość rozpoczął przedstawiciel Samorządu Uczniowskiego – **Jakub Półtorak**. Po komendzie „Baczość” został wprowadzony sztandar szkoły. Zgromadzeni odśpiewali Hymn Państwowy. Następnie głos zabrała dyrektorka szkoły – **Barbara Wasilewska-Naróg**, która powitała wszystkich serdecznie. Szczególne słowa zostały skierowane do dzieci klas najmłodszych czyli oddziałów „0” i klas pierwszych oraz ich rodziców. Życzyła, aby pierwsze szkolne doświadczenia były wspaniałą przygodą w poznawaniu świata. Zwróciła się również do ósmoklasistów przed którymi rok ciężkiej pracy, egzaminy końcowe. Życzyła powtórzenia tegorocznego wyniku z języka polskiego, który uplasował nas wraz ze szkołą z Rudnej na pierwszym miejscu w gminie.

Pani Dyrektorka poinformowała wszystkich uczniów o działaniach szkoły przewidzianych w bieżącym roku szkolnym, które wynikają z kierunków polityki oświatowej państwa. Życzyła wielu sukcesów oraz satysfakcji ze zdobywania nowej wiedzy i umiejętności. Zaakcen-

towała, że początek roku szkolnego to również tragiczna rocznica, w tym roku 80, wybuchu II wojny światowej. W tych mrocznych czasach Polska stawiała okupantowi skuteczny opór. Akcje „Małego Sabotażu”, później akcje dywersyjne pokazały odwagę, hart ducha i determinację Polaków. Do walki stanęły również dzieci i młodzież, harcerze. I to losom polskiego dziecka, młodzieży i osób, które bohatercko ratowały ich życie, poświęcony został dzisiejszy montaż słowno-muzyczny.

lom satysfakcji z pracy, a rodzicom zadowolenia z sukcesów dzieci.

Także i on ze szczególnym naciskiem podkreślił wagę rocznicy wybuchu II wojny światowej w budowaniu tożsamości narodowej, przekazywaniu dzisiejszej młodzieży wartości wiecznie żywych za które umierali ich rówieśnicy w tych „czasach pogardy”: **Bóg, Honor, Ojczyzna**.

Na zakończenie części oficjalnej zabrała głos Jolanta Wasilewska, odczytując list podkarpackiej kurator oświaty Mał-

Po tym wystąpieniu słowa do uczniów i nauczycieli oraz rodziców skierował wójt gminy **Adam Dziedzic**. Życzył wszystkim uczniom radości, nauczycie-

gorzaty Rauch, skierowany do uczniów, nauczycieli i rodziców naszej szkoły.

Część artystyczną rozpoczęła uczennica klasy ósmej, **Milena Draus**,

wprowadzając nas w nastrój nostalgiczny za utraconymi promieniami słońca, poplątanymi ścieżkami wakacyjnych przygód. Lirycznie, a czasami energicznie dopełniła tę część wakacyjną klasa pierwsza, z całych sił i pozytywnym nastawieniem zabrzmiała piosenka „Szkolny dzwonek”. I nagle... Cisza. I słowa, które wywołują dysonans, że był taki wrzesień, w którym zamiast bomb dzieci usłyszały wycie syren, przełykały gorzkie łzy rozpaczy, traciły swoich bliskich, ginęły, walczyły – stawały się bohaterami i tak wczesnie musieli dorosnąć, tak szybko przyszło im odejść. Jak napisał Stanisław Pigoń o bohaterze naszego wojennego wspomnienia poecie Kamili Krzysztocie Baczyńskim, tuż po jego śmierci: „Polacy do Niemców strzelali diamentami”! Pokazaliśmy w montażu okrucieństwo czasu wojny, ale i jasną stronę natury ludzkiej. Oddajmy hołd bohaterom, którzy w tamtych czasach nie sprzeniewierzyli wartości wpajanych im w domach i szkole. **To oni** – **Alek, Rudy i Zośka** harcerze Szarych Szeregów, wcielający w życie ideały przedwojennej Polski, nie dożyli końca wojny. **To on Janusz Korczak** – lekarz, pedagog, wychowawca, wierny do końca swym wychowankom, idąc razem z nimi na śmierć – podarował im największy ludzki skarb – GODNOŚĆ. **To ona – Irena Sendlerowa**, umierała wielokrotnie, wyprowadzając z getta żydowskie dzieci, by dać im szansę na przeżycie. **To oni – nieznani z nazwiska i imienia** – ośmioletnia sanitariuszka, ratująca w czasie powstania ludzkie życie, chłopcy z poczty powstańczej przedzierający się cuchnącymi kanałami, gdzie ginęli rozrywani od rzuconych w tę otchłań niemieckich granatów.

A to MY: młodzi 2019! Uśmiechnięci, kreatywni, biegnący za swoimi marzeniami. PAMIĘTAMY. Niech pamięć o was wiecznie trwa! Cześć i chwała bohaterom!

Na zakończenie odśpiewaliśmy jakoś szczególnie poważnie i w skupieniu hymn szkoły pieśń: „My, Jana Pawła uczniowie”.

Pani Dyrektor podziękowała uczniom za zaangażowanie, udział w próbach i piękny występ. Nauczycielom za przygotowaniem części artystycznej, strony medialnej i graficznej uroczystości. Rodzicom i dziadkom za przyprawianie dzieci na próby. Następnie ogłosiła: „Rok szkolny 2019/2020 uważam za otwarty”.

Życzymy wszystkim szkołom sukcesów w zdobywaniu wiedzy, bo: „**Nauka jest oknem na świat**”.

Szkolny dzwonek zabrzmiał im pierwszy raz.

Jesteśmy Polakami, więc obowiązki mamy polskie.

Rok szkolny 2019/2020 uważam za otwarty...

„NASZE DOBRE PODKARPACKIE 2019” – Środowiskowa Świetlica Socjoterapeutyczna w Świlczy

Miło nam poinformować, że 20 listopada 2019 roku podczas uroczystej 16. edycji gali finałowej konkursu „Nasze Dobre Podkarpackie 2019” Gmina Świlcza otrzymała wyróżnienie za Środowiskową Świetlicę Socjoterapeutyczną w Świlczy. Celem konkursu jest promocja najlepszych produktów, usług, inwestycji i inicjatyw oferowanych z Podkarpacia.

W marcu 2018 r. rozpoczęła swoją działalność Środowiskowa Świetlica Socjoterapeutyczna w Świlczy. Jest to placówka wsparcia dziennego, czynna od poniedziałku do piątku w godzinach od 10.00 do 18.00. Uczestnikami zajęć jest 30 dzieci w wieku od 6 do 16 lat zamieszkałych na terenie gminy Świlcza. Pobyt dziecka w placówce jest nieodpłatny, dobrowolny. Celem świetlicy socjoterapeutycznej jest uzyskanie wzrostu umiejętności rozwojowych oraz niwelowanie braków w zakresie wiedzy i kompetencji niezbędnych w funkcjonowaniu w życiu każdego uczestnika zajęć. Zapewniona jest opieka i wychowanie, pomoc w nauce, organizacja czasu wolnego, zabawa i zajęcia sportowe, rozwój zainteresowań, zajęcia socjoterapeutyczne, korekcyjne, psychoprofilaktyczne. Praca edukacyjna, wychowawcza oraz socjoterapeutyczna skutkuje tym, iż w świetlicy mamy wspaniałą grupę dzieci, które wspierają się, wspólnie pokonują problemy, razem podejmują różne działania.

Świetlica została utworzona w ramach projektu „Utworzenie Środowiskowej Świetlicy Socjoterapeutycznej w Świlczy”, natomiast jej działania finansowane są z projektu pn. „Funkcjonowanie Środowiskowej Świetlicy Socjoterapeutycznej w Świlczy”. Dzięki takiemu wsparciu Gmina Świlcza i Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Świlczy realizuje swoje programy wychowawcze i socjoterapeutyczne.

Świetlica jest nowoczesnym i przyjaznym miejscem dla całych rodzin, które daje możliwość rozwijania uzdolnień i zainteresowań dzieci i młodzieży, ale także pozwala inicjować działania, w których mogą brać udział całe rodziny, lokalna społeczność oraz inne podmioty, takie jak szkoły, przedszkola, stowarzyszenia i inne jednostki organizacyjne.

W naszej świetlicy każdy znajdzie coś dla siebie, a nawet każdy coś znajdzie w sobie, co da mu poczucie swojej indywidualności.

W imieniu samorządu Gminy Świlcza dziękujemy wszystkim uczestnikom projektu, opiekunom oraz pracownikom Urzędu Gminy za zaangażowanie w realizację projektu.

(Inf. wł.)

Zdjęcia pochodzą ze strony: <https://nowiny24.pl/nasze-dobre-podkarpackie-2019-gala-finalowa-w-hotelu-prezydenckim/ga/c3-14595407/zd/40183553>.

Józef Ciosek

Orzeł Biały w naszym godle

W jednej z legend opisującej miejsce Polski na mapie Europy dowiadujemy się, że w zamierzczłych to czasach, kiedy Prastowianie rozpoczęli ekspansję na ziemie leżące na zachód od ich pierwotnych siedzib, przewodzili im trzej bracia – Lech, Czech i Rus.

Po wielu trudach pokonując rozległe bory, mokradła i rozlewiska, dotarli do wzniesienia nad rzeką, rzadko porośniętym lasem. Lech zatrzymał konia urzeczony roztaczającym się widokiem leśnych jezior i ogromnych drzew.

Na jednym z olbrzymich dębów dostrzegł wśród konarów ogromne gniazdo, a w nim srebrzysto-białego ptaka. Po chwili ów ptak zleciał z gniazda, wzniósł się w przestworza na tle purpury zachodzącego słońca. Wówczas to Lech uznał, że jest to miejsce dla jego rodu. Założył gród, który nazwał Gnienem, zaś jako znak jego ludu obrał tego białego orła. Poleciał też swej drużynie wojów, aby chorągwie były barwy biało-czerwonej, tak jak tło czerwieniejącego nieba z białym orłem.

Piękna, powszechnie znana jedna z wersji legend, obrazująca jak to zostało obrane miejsce naszego kraju i pochodzenie naszego godła. W legendę wplata się wątek ornitologiczny – jakiegoż to ptaka, tak jasnego orła mógł nasz założyciel narodu widzieć w pradawnej puszczy Wielkopolskiej?

Bielik, czy orzeł przedni?

Dyskusja na ten temat, chociaż nieefektywna, daje okazję do zapoznania się z naszymi orłami, a jest ich kilka gatunków. Który z nich więc jest pierwowzorem godła naszego kraju? Czy Lech rzeczywiście mógł widzieć tam białego orła? To dywagacje z pogranicza ornitologii, historii i heraldyki. Przyjmując, że legenda w dużym zarysie jest prawdziwa, a Lech widział zarówno gniazdo jak i w nim ogromnego ptaka, śmiemy twierdzić, że rzeczywiście był to duży orzeł. Od pradawnych czasów tylko dwa gatunki dużych orłów zasiedlały i zasiedlają do dziś nasze ziemie – bielik i orzeł przedni. Niestety, obydwa nie są wcale białe, tylko czarno-brązowe. Ale bielik, tak jak w naszym godle, ma masywny, żółto-złoty dziób i biały ogon. To jest coś, co upoważnia nas do uznania, że orzeł w godle to bielik.

Dyskusja nad tym czy to rzeczywiście orzeł bielik, chociaż jest bezprzedmiotowa i nierozstrzygalna, to przy okazji obchodów 100-lecia niepodległości Polski wywołała przynajmniej szersze zainteresowanie tymi naszymi, bardzo rzadkimi dziś orłami.

Bielik rzeczywiście jest najpotężniejszym orłem o rozpiętości skrzydeł sięgającej 2,5 metra i ma tak jak w godle tylko częściowo opierzone nogi. Związany jest ze środowiskiem puszczańskich jezior i rzek, a w przeszłości był dość liczny ptakiem, dobrze znanym naszym przodkom. Ponadto widok tego ogromnego ptaka, podobnie jak i dziś, musiał robić wrażenie. W ornitologii używa się powszechnie nazwy bielik, bez członu orzeł, co stwarza pewną konkurencję do herbowej korony orła przedniego, który rzeczywiście w niczym nie ustępuje majestatem swej okazałości, tyle tylko, że białego upierzenia jest u niego jak na lekarstwo. Jedynie u młodych ptaków są białe plamy na skrzydłach, ale za to osobniki dorosłe imponują pięknym, złotawym ubarwieniem głowy, ale czarnym dziobem. Nogi ma w pełni opierzone. Mimo wszystko, kto w terenie widział obu tych mocarzy, to przyzna, że bielik imponuje swą masywną budową, złotym kolorem dzioba i białym ogonem. Trzeba jednak przyznać, że to orzeł przedni, a nie bielik od zawsze był uważany za symbol męstwa, dzikości i zazwyczaj w legendach, pieśniach i herbach to on występuje.

Wracając do naszego godła, trzeba nam wiedzieć, że u nas żyje jeszcze kilka gatunków pomniejszych orłów z dużym udziałem jasnych partii upierzenia. Nikt jednak nie rozważa ich ewentualności jako „ptaki herbowe” z uwagi na dużo mniejsze rozmiary i o wiele mniej majestatyczny, mało „orli” wygląd i zachowanie.

Tyle zarysu charakterystyki obu „kandydatów” do godła. Opieranie się tylko na argumentach ornitologicznych jest czymś w rodzaju gdybania. Przy rozpatrywaniu Orła Białego w naszym godle należy sięgnąć do wydarzeń historycznych i symboliki heraldycznej i to do czasów o wiele, wiele wcześniejszych niż nasza państwowość.

Orzeł w symbolice heraldycznej

Już w głębokiej starożytności orzeł był postrzegany jako król przestworzy. Ludy południa traktowały go wręcz jako związanego z majestatem boskim. To orzeł był w legendach zwycięzcą lwa i węża. Symbolizował i był atrybutem Jowisza (Jupitera) – centralnego bóstwa w mitologii rzymskiej i z czasem stał się symbolem Cesarstwa Rzymskiego oraz znakiem władzy. Później po znak orła sięgnął Karol Wielki, a Otton I w 962 roku utworzył święte Cesarstwo Rzymskie. Orzeł stał się symbolem potęg państwowych ówczesnego świata. Potem, kiedy w średniowieczu zaczęto wprowadzać wśród zbroi braci rycerskiej herby służące do utożsamiania swoich wojów od wroga, to orzeł „zszedł” na tarcze herbowe i był jedną z najważniejszych figur heraldycznych. To w Europie Środkowej był najczęściej używanym godłem herbów państwowych i ziemskich, podczas gdy na zachodzie i północy Europy wiodącą rolę odgrywał lew.

Trzeba jednak zauważyć, że biała barwa piór orłów herbowych była bardzo rzadko stosowana. Nasi dawni trzej sąsiedzi rozbiorowi Polski w godłach mieli czarne orły.

Wbrew legendzie o Lechu, okoliczności powstania naszego herbu nie są do końca jasne. Znak orła był używany na naszych ziemiach już bardzo dawno. Denar Bolesława Chrobrego wybity w 1000 roku ma wizerunek ptaka i raczej mało przypomina orła. Prawdziwy herb państwa polskiego z orłem pojawia się dopiero od XIII wieku wraz z koronacją Przemysła II w 1295 roku i od tego czasu biały (srebrny) orzeł w koronie na czerwonym tle staje się godłem Polski. Jego wygląd wprawdzie ewoluował w ramach zmian dynastii władców czy sytuacji politycznej, ale bezspornym pozostaje fakt, że w naszym godle od czasów Piastów widnieje orzeł.

Symbolika heraldyczna, a raczej jej zasady stosują się do stylistyki naszego godła. Zgodnie z nią orzeł musi mieć wyeksponowany dziób i pazury, może być w nieco nienaturalnej, ale bojowej pozycji z rozpostartymi skrzydłami. Nasze godło odpowiada w pełni zasadom heraldyki, tj. eksponująca, jaskrawa barwa nóg i dzioba no i ten srebrny (biały) kolor upierzenia. Prastara sztuka heraldyczna tłumaczy ów biały kolor jako tworzący się, gdy orzeł wlatuje w skąpane słońcem przestworza.

Obecne godło Rzeczypospolitej Polskiej

Ogólny wzór herbu (godła) Polski przetrwał wieki od czasów Piastów do dziś, chociaż w tym okresie przechodził pewne zmiany. Obowiązujące obecnie Godło Rzeczypospolitej Polski zostało wprowadzone ustawą z grudnia 1989 roku. Wizerunek orła odpowiada (z pewnymi, drobnymi zmianami) wzorowi z 1927 roku.

Nasze godło państwowe jest bardzo ładne, a orzeł symbolizuje pełnię majestatu. Niezależnie czy nawiązuje on do orła bielika, czy do orła przedniego, jaką formę przyjmował na przestrzeni wieków, godłem wciąż pozostaje orzeł. Ptak, który zachwycał już starożytnych władców, kapłanów i prosty lud. Nieistotnym jest, którego z naszych orłów przedstawia, ważne jest abyśmy szanowali godło jako symbol naszej państwowości.

Ale pamiętajmy te wszystkie orły – ptaki, które coraz bardziej znikają z naszego krajobrazu na skutek złych działań człowieka w środowisku przyrodniczym. ■

Stanisława Stasiej

Niech Boże Narodzenie trwa cały rok

„Jest taki dzień, bardzo ciepły, choć grudniowy...” – słowa znanej piosenki o niezwykłych świętach. Ten szczególny czas już nadszedł.

Za oknami naszych domów, dostrzegamy jak z dnia na dzień krajobraz przystroja się barwami zimy. Na ulicach, witrach sklepów i domach wszystko mówi o świętach. Wzmógł się ruch przedświątecznych zakupów, wypieki, prezenty, strojenie choinek tworzą niepowtarzalną, podniosłą atmosferę. Jednak jak nauczał nasz Rodak św. Jan Paweł II, „...te zewnętrzne przygotowania, choćby nieodzowne, nie powinny jednak odwracać naszej uwagi od istotnego i nadzwyczajnego wydarzenia, którego pamiątkę obchodzimy tzn.; narodzin Jezusa...”. Obyśmy w tym zabieganiu nie zgubili sensu i głębi tajemnicy Bożej miłości.

Przed nami kolejny raz Boże Narodzenie – święta bogate w zwyczaje i tradycje. Święta, na które co roku wszyscy czekają z utęsknieniem. Gdzieś na boku pozostawiamy codzienne sprawy, a więcej czasu i ciepła poświęcamy swojej rodzinie, bliskim i znajomym. Roziskrzona choinka, prezenty, ciche melodie kolęd przenoszą dorosłych w świat dzieciństwa, a dzieci wzbogacają w przeżycia, do których chętnie będą wracać.

Wspólne dzielenie się opłatkiem, życzenia, śpiew pięknych kolęd przy wigilijnym stole to znak miłości, jedności i pokoju. I chciałoby się, aby te święta trwały cały rok. Jakże często przychodzi przeżyć rozczarowanie. Nagle okazuje się, że pomimo pachnącej choinki, białego kruchego opłatka, dla wielu ludzi znów było szaro i zwyczajnie, bowiem nikt o nich nie pamiętał. Pozostali sami w czterech ścianach ze swoimi problemami, osamotnieniem, cierpieniem. Może dla wielu wraz ze świętami nadchodzi uczucie odrzucenia, bo ukochane dziecko, zamiast bycia ze schorowanymi rodzicami, wybiera urlop w atrakcyjnym miejscu z przyjaciółmi. Może przybliży się strach przed uczynieniem kroku z opłatkiem ku osobie, którą trudniej się kocha, bo szara codzienność sprawiła, że kochać nie jest już tak łatwo.

Kolejne Boże Narodzenie przed nami. Szkoda tylko, że dla niektórych Bóg nie narodził się wśród nas... Ale czy tak być musi? Czy coś może się zmienić?

Możemy zapytać, kiedy jest Boże Narodzenie? Czy wtedy kiedy ubieramy choinkę, zasiadamy do wigilijnego stołu, idziemy na pasterkę? Tylko wtedy, raz do roku?

Matka Teresa z Kalkuty pisze tak: *Zawsze ilekroć uśmiechasz się do swego brata i wyciągasz do niego rękę, zawsze wtedy jest Boże Narodzenie. Zawsze ilekroć milkniesz, by innych wysłuchać, zawsze kiedy dajesz odrobinę nadziei tym, którzy są przytłoczeni ciężarem fizycznego, moralnego i duchowego ubóstwa, zawsze kiedy sam nie mając wiele, potrafisz dzielić się z innymi i obdarzasz ich radością, zawsze kiedy czynisz swoje serce bezpiecznym domem dla przestraszonych, utrudzonych, odepchniętych i wzgardzonych, zawsze ilekroć pozwolisz, by Bóg*

pokochoł innych przez Ciebie, zawsze wtedy jest Boże Narodzenie.

Dzielmy się świąteczną radością z drugim człowiekiem, szczególnie samotnym, ubogim, cierpiącym – niech nikt nie będzie sam. Zadbajmy, aby Boże Narodzenie trwało cały rok.

Stanisława Stasiej

Szkoda

Kiedy choinka, leśna dama,
Włoży już swoje stroje,
A w kuchni ciasto piecze mama,
Aż pachnie na pokoje,
Wszystkich ogarnia podniecenie,
Nas i sąsiadów z bloku...
Szkoda, że Boże Narodzenie
Jest tylko raz do roku.
A pod choinką dobry święty,
Co ma brodzisko mleczne,
Podarki składa i prezenty
Dla dzieci, tych, co grzeczne.
Dzieci radują się szalenie
Wśród pisków i podskoków...
Szkoda, że Boże Narodzenie
Jest tylko raz do roku.
A kiedy w końcu mama prosi
Do stołu, bo nakryte,
To jakby anioł się unosił
Nad nami pod sufitem.
Za gardło chwyta nas wzruszenie
I łezkę mamy w oku...
Szkoda, że Boże Narodzenie
Jest tylko raz do roku.

Ludwik Jerzy Kern

Władysław Kwoczyński

Z PARAFII BRATKOWICE

Klimatyzacja w kaplicy

Dzięki staraniom ks. kan. Józefa Książka – proboszcza bratkowickiej parafii pw. św. Jana Chrzciciela oraz członków miejscowej Rady Cmentarnej w listopadzie 2019 r., dokonano montażu instalacji klimatyzacyjnej w kaplicy cmentarnej pw. Wszystkich Świętych. Dzięki temu wewnątrz pomieszczenia będzie odpowiednia temperatura, zarówno zimą, jak latem. Wykonanie tego cennego przedsięwzięcia było możliwe dzięki ofiarności parafian.

Jeden z elementów instalacji klimatyzacyjnej widoczny na dachu kaplicy.

Nowe ławki

Także w listopadzie 2019 r. wykonano kilka solidnych i funkcjonalnych ławek dębowych do kaplicy cmentarnej. Wykony-

wane są pozostałe ławki. Zastąpią one dotychczasowe stare i wysłużone krzesła tzw. kinowe oraz ławki bez oparć i krzesła metalowe. Nowe funkcjonalne ławki będą dużym udogodnieniem dla wszystkich uczestników uroczystości pogrzebowych i na pewno poprawią estetykę wnętrza kaplicy. Również to cenne przedsięwzięcie możliwe było do zrealizowania, dzięki ofiarności parafian oraz zaangażowaniu księdza proboszcza i Rady Cmentarnej. W przyszłym roku przewidziane są do realizacji inne prace, mające na celu poprawę funkcjonalności kaplicy. Solidne ławki wykonał stolarz z Bratkowic.

Malowanie ścian

Listopad w bieżącym roku był niezwykle pracowity. Ksiądz proboszcz zlecił malowanie ścian wewnątrz kościoła.

Pomalowano m.in. ściany w nawie głównej (w starej części świątyni), nawie bocznej od strony północnej oraz na chórze i w wieży kościelnej.

Tak odnowione wnętrza kościoła nabrało nowej świeżości. Prace malarskie wykonał miejscowy malarz.

W przyszłym roku prowadzone będą inne prace, mające na celu upiększenie wnętrza świątyni.

Malowanie ścian wewnątrz kościoła.

Władysław Kwoczyński

Kapliczka św. Jana Nepomucena w Bratkowicach

Obiekt dworsko-parkowy w Bratkowicach funkcjonował co najmniej od XVI-XIX wieku. Był ośrodkiem starostwa bratkowickiego, które wchodziło w skład dóbr królewskich.

Jedynym reliktem małej architektury na terenie dawnego folwarku (obecnie parku) jest kapliczka św. Jana Nepomucena z przełomu XVIII/XIX w., ufundowana przez jednego z właścicieli Bratkowic (jego nazwisko jest nieznane, ponieważ na frontonie kapliczki nie było żadnego napisu). Pierwotnie była drewniana, kryta gontem, później murowana. Pod koniec lat 60. XX wieku została otyn-

kowana i pobielona białą farbą wapienną.

Kapliczka miała wysokość ponad 2,5 m. Pokryta była dwuspadowym gontowym daszkiem ze spadami na stronę zachodnią i wschodnią. Na jego szczycie umieszczony był nieduży drewniany krzyż, który po pewnym czasie zmurował i został strącony przez silny wiatr. We frontowej ścianie kapliczki od stro-

ny zachodniej, znajdowało się stylizowane okno drewniane w górnej części półkoliste. Dwa pozostałe okna nieco mniejsze, ale wykonane w tym samym stylu, znajdowały się po stronie południowej i północnej. Ściana tylna kapliczki była jednolita. Wewnątrz kapliczki znajdowała się zabytkowa drewniana figurka św. Jana Nepomucena o wysokości 92 cm, polichromowana. Wykonał ją nie-

znany rzeźbiarz ludowy prawdopodobnie z Bratkowic. Kapliczka ta przetrwała do przełomu lat 1970/1980 w niezmiennym kształcie.

Upływający czas i niszczące czynniki atmosferyczne spowodowały, że drewniany gont zmuszał, dach zaczął przeciekać, popękały szyby, a drewniane okna zaczęły się szybko rozpadać, podobnie jak mury kapliczki. Znajdująca się wewnątrz kapliczki zabytkowa figurka świętego, zaczęła niszczyć, dlatego poddano ją gruntownej renowacji. W latach 80. ubiegłego stulecia, kapliczka była już w stanie niemalże ruiny. W tej sytuacji grupa mieszkańców Bratkowic nieświadoma faktu, że kapliczka wpisana jest do rejestru zabytków, postanowiła dokonać jej rozbiórki.

Na przełomie lat 1980/1990 na jej dotychczasowym miejscu, zbudowano nową, niestety w zupełnie odmiennym kształcie architektonicznym i stylu – toporną, z wykorzystaniem betonu, lastryka i metalu. Główną ścianę kapliczki stanowiła żelbetonowa płyta drogowa, zwieńczona czterospadowym daszkiem pokrytym blachą, wspartym na dwóch filarkach wykonanych z rur PCV, wypełnionych betonem. Kapliczkę ogrodzono drewnianym niewysokim płotkiem. Drewniana figurka świętego w trakcie budowy kapliczki, została poddana renowacji, a na jej miejsce umieszczono tymczasowo gipsową, która w niedługim czasie uległa zniszczeniu. W 1994 r. odnowioną starannie zabytkową figurkę św. Jana Nepomucena, ustawiono ponownie w kapliczce na niewysokim betonowym cokółku, wewnątrz metalowej oszklonej wnęki.

Niestety stan kapliczki nie był najlepszy: rdzewiejący mocno blaszany daszek, zniszczony drewniany płotek, a w oszklonej wnęce, gdzie ustawiona była zabytkowa figurka świętego, odpadały szyby, na filarkach z PCV złuszczyła się farba. Ponadto kapliczka była znacznie odchylona od pionu w kierunku wschodnim. W 2018 r. dokonano koniecznej renowacji kapliczki: pomalowano blaszany daszek i filary oraz zabezpieczono oszkloną wnękę. Zabytkową figurkę świętego starannie odnowiono z powodu spełnienia i spękania warstwy farby oraz ogólnego zabrudzenia i pokrycia kurzem. Wcześniej figurka była odnawiana 24 lata temu.

Starania o przebudowę kapliczki

Starania o odbudowę zabytkowej kapliczki św. Jana Nepomucena i przywrócenie jej do dawnej świetności, podjęto po raz pierwszy w 2004 r. Wówczas

Rada Gminy Świlcza opracowała Plan Rozwoju Gminy Świlcza na lata 2004-2006 i 2007-2014, w którym uwzględniono zadanie zagospodarowania parku podworskiego w Bratkowicach i odbudowę znajdującej się na jego terenie kapliczki świętego. Przez kilkanaście lat sprawa przyszłej przebudowy kapliczki odwlekana była w czasie, podobno z powodu braku środków finansowych na ten cel.

Wygląd kapliczki św. Jana Nepomucena w Bratkowicach (przełom lat 1950-1960).
Fot. arch. ze zbiorów Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Przemyślu
Delegatura w Rzeszowie

W 2019 r. Towarzystwo Miłośników Ziemi Bratkowickiej wystąpiło z inicjatywą i podjęło się realizacji zadania pod nazwą: „**Zachowanie lokalnego dziedzictwa kulturowego i historycznego – przebudowa kapliczki w parku podworskim w Bratkowicach**”. Pracownicy Urzędu Gminy w Świlczy przygotowali odpowiednią dokumentację techniczną oraz wniosek, który po podpisaniu przez Lidzię Bułatek – prezes TMZB i skarbnika tej organizacji, został złożony w siedzibie Lokalnej Grupy Działania „Trygon – Rozwój i Innowacja” w Boguchwale. Operacja ta miała na celu zachowanie lokalnego dziedzictwa kulturowego i historycznego na obszarze objętym LSR poprzez realizację zadań mających na celu przebudowę kapliczki w parku podworskim w Bratkowicach. Odbudowa kapliczki współfinansowana była ze środ-

ków Unii Europejskiej w ramach poddziałania „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.

Mając zapewnione środki finansowe, podjęto decyzję o odbudowie kapliczki. Pierwsze prace rozpoczęto 14 października 2019 r. Najpierw dokonano rozbiórki dotychczasowej kapliczki, a na jej miejscu wykonano nowy solidny betonowy zbrojony fundament, na którym już 21 października położono pierwsze cegły. Zbudowano ją na wzór tej, która istniała niegdyś na terenie parku dworskiego w Bratkowicach. Nowa kapliczka z zabytkową figurką św. Jana Nepomucena, będzie się doskonale prezentować na tle parku oraz położonego nieopodal urokliwego niedużego stawu i rzeczki Czarna.

Roboty budowlane wykonywała strzyżowska Firma Handlowo-Usługowa „Kris-Bud” Krzysztof Leszczak. Prace zakończono na przełomie listopada i grudnia br. Należy podkreślić, że pracownicy Urzędu Gminy również podczas realizacji zadania, przygotowywali potrzebną dokumentację min. zapytanie ofertowe, i umowę z wykonawcą. W dniu przekazywania niniejszego artykułu do druku, pozostały do wykonania drobne roboty wykończeniowe, jak: zamontowanie trzech stylizowanych okien wykonanych na zamówienie, wyrównanie terenu wokół kapliczki i ustawienie obok niej tablicy informującej o historii kapliczki i żywocie św. Jana Nepomucena.

Koszt realizacji tego zadania w kwocie nieco ponad 20 tys. współfinansowany był ze środków Unii Europejskiej. Koszt tablicy informującej o źródłach finansowania TMZB, pokryto ze środków własnych. TMZB, jako beneficjent będzie składał wniosek o płatność. Kapliczkę przebudowano pod stałym nadzorem Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. Jakikolwiek prace dodatkowe przy kapliczce i na terenie parku, nie mogą być wykonywane bez zgody konserwatora.

Podziękowanie

Mieszkańców Bratkowic cieszy fakt, że kapliczka po wielu latach usilnych starań, została wreszcie odbudowana i przywrócona do dawnej świetności. Wdzięczni za wielkie zaangażowanie i determinację w realizacji tego przedsięwzięcia, wyrażają szczególne podziękowanie i słowa uznania, przede wszystkim: Adamowi Dziedzicowi – wójtowi Gminy Świlcza za zaangażowanie i wszelką pomoc oraz Lidzii Bułatek – prezes Towarzystwa

Kapliczka św. Jana Nepomucena przebudowana na przełomie lat 1980-1990.

Kapliczka w trakcie prac budowlanych.

Tynkowanie kapliczki.

Zabytkowa figurka św. Jana Nepomucena w Bratkowicach.

Kapliczka z zamontowanymi oknami prezentuje się doskonale.

Fot. W. Kwoczyński

Miłośników Ziemi Bratkowickiej, za cenną inicjatywę odbudowy kapliczki i wspólne z Urzędem Gminy zrealizowanie tego cennego przedsięwzięcia. Kapliczka ta od wielu pokoleń była dla brat-

kowiczanie ważnym obiektem kultu religijnego, a także punktem orientacyjnym na terenie wsi (mówiło się np. *koło św. Jana*). Przebudowana w obecnej formie architektonicznej kapliczka, odzyskała swój

dawny wygląd i styl, stając się równocześnie niekwestionowaną wizytówką nie tylko Bratkowic, ale także Gminy Świlcza. Teraz mieszkańcy czekają tylko na uroczyste poświęcenie kapliczki.

Postać św. Jana Nepomucena

Św. Jan Nepomucen urodził się w 1345 r. w Pomuku (później Nepomuk), k. Pragi. W 1370 r. był klerykiem, w charakterze notariusza w kurii biskupiej w Pradze. W 1380 r. został wyświęcony na kapłana i otrzymał probostwo przy kościele św. Gawła (czeski Havel) w Pradze. W latach 1382-1387 studiował na uniwersytecie w Padwie, gdzie otrzymał tytuł doktora prawa. Następnie piastował godność kanonika kolegiaty praskiej św. Idziego. W 1389 r. mianowany został wikariuszem generalnym arcybiskupa praskiego Jana Jenštejna. W związku z zażegnamiem między królem Czech Wacławem IV, a arcybiskupem, Jan Nepomucen popadł w niełaskę władcy, po odmówieniu ujawnienia tajemnicy spowiedzi Zofii Bawarskiej królowi czeskiemu Wacławowi IV (król podejrzewał żonę o niewierność), w 1393 r. został uwięziony i poddany okrutnym torturom, w których – według relacji – miał brać udział sam król. Potem, na pół żywego, w nocy, zakuto w kajdany i z belką w zębach powleczono przez Pragę, po czym uwiązano mu kamień młyński u szyi i zrzucano z mostu Karola IV do rzeki Włtawy. Jego zwłoki złożono w podziemiach katedry św. Wita na Hradczanach w Pradze. Według tradycji po

otwarcu krypty świętego przed kanonizacją w 1719 r. okazało się, że jego zwłoki mają nienaruszony język.

Kult św. Jana Nepomucena rozwijali głównie jezuici, rozprzestrzenił się on na ościennne kraje, trafił m.in. do Polski, Austrii i Niemiec. Jan Nepomucen został beatyfikowany w 1721 r. przez Innocentego XIII, a kanonizowany 19 marca 1729 r. przez papieża Benedykta XIII.

Św. Jan Nepomucen jest patronem jezuitów, Pragi, spowiedników, szczerej spowiedzi, dobrej sławy i tonących oraz orędownikiem podczas powodzi. Jest także patronem mostów.

Według tradycji ludowej był świętym, który chronił pola i zasiewy przed powodzią, ale również i suszą. Dlatego figury i kapliczki św. Jana Nepomucena można spotkać jeszcze dzisiaj, głównie

przy drogach, w sąsiedztwie mostów, rzek, ale również na placach publicznych i kościelnych oraz na rozstajach dróg. Atrybutami tego świętego, są: klucz, książka, kłódka, krzyż trzymany w ręce, zapieczętowany list, most (z którego został zrzucony), pieczęć z pięciu gwiazd (w środku napis: „taci” – milczałem), woda, zamek.

LOKALNA
GRUPA
DZIAŁANIA
TRYGON ROZWOJ I INNOWACJA

Stanisława Stasiej

Lirycznie w Nowy Rok

Nowy Rok to doskonała okazja do refleksji nad wydarzeniami, jakie miały miejsce przez ostatnie 365 dni.

Wiele osób stawia sobie postanowienia, jakie chciałyby spełnić w nowym roku, podejmuje plany na najbliższą przyszłość.

Zbliżający się Nowy Rok niesie wszystkim nadzieję na uspokojenie, życzliwość i spełnienie marzeń. W te piękne i jedyne w roku chwile, otuleni magiczną atmosferą zanurzymy się w przepięknej poezji, która opiewa właśnie TEN CZAS!

Słowami trzech naszych wielkich Adamów spróbujemy z odpowiednim nastawieniem spojrzeć na nadchodzący rok.

Adam Naruszewicz

* * *

Niebo się dla nas i ziemia odmieni;
Niech się człek tylko lepszym być nie leni.

(...)

Zimne Saturny świecić nam nie będą;
Nowy rok z lepszą zacznie się koledą.

Adam Mickiewicz

Nowy Rok

Skonał rok stary; z jego popiołów wykwiła
Feniks nowy, już skrzydła roztacza na niebie;
Świat go cały nadzieją i życzeniem wita.
Czegoż w tym nowym roku żądać mam dla siebie?

Adam Asnyk

Na Nowy Rok

Słyszycie! Północ już bije,
Rok stary w mgły się rozwiewa,
Jak sen przepada..
Krzyczymy: Rok nowy niech żyje!
I rwijmy z przyszłości drzewa
Owoc, co wiecznie dojrzewa,
A nie opada.

Przemówienie wójta gminy Świlcza Adama Dziedzica z okazji Dnia Edukacji Narodowej

**Szanowni Państwo:
Dyrektorzy, Nauczyciele,
Pracownicy administracji i obsługi!
Zaproszeni Goście!**

K.I. Gałczyński w „Wierszu o wielkiej wdzięczności” – znany chyba wszystkim tu zgromadzonym – tak pisał: „W życiu to takie proste. Przyszedł człowiek. Rękę uściśnął. Podziękował..., uścisk dłoni – to jedna chwila – gest paru sekund... ale mnie dzisiaj trudno o uściski – niech więc zastąpią je słowa”.

Obchodzimy dziś uroczystość – 14 października – Dzień Edukacji Narodowej. Wasze święto, święto polskiej oświaty. Dzień Edukacji Narodowej – we współczesności – polskie święto oświaty i szkolnictwa wyższego ustanowione zostało 27 kwietnia 1972 roku, określone ustawą – *Karta praw i obowiązków nauczyciela* jako Dzień Nauczyciela. Od 1982 roku na mocy ustawy *Karta Nauczyciela* obchodzone jako Dzień Edukacji Narodowej. Upamiętnia rocznicę powstania Komisji Edukacji Narodowej, która została utworzona z inicjatywy króla Stanisława Augusta Poniatowskiego i zrealizowana przez Sejm Rozbiorowy w dniu 14 października 1773 roku. Potocznie dzień ten nadal zwany jest Dniem Nauczyciela. Dziś pojęcie „oświata” używane jest często zamiennie z wyrażeniem „system oświaty”. Według Słownika Pedagogicznego Wincentego Okonia jest to ogół odpowiednio powiązanych ze sobą placówek i instytucji wychowania bezpośredniego i pośredniego, umożliwiających obywatelom zdobywanie ogólnego i zawodowego wykształcenia oraz wszechstronny rozwój osobowości: To nas wszystkich dziś, tutaj – zgromadziło.

Drodzy Zebrani!

Korzystając z okazji zaprosiliśmy Was, Państwo! – wszystkich pracowników instytucji oświatowych Gminy Świlcza tzw. czynnych i... na emeryturze, aby choć raz w roku zobaczyć się nawzajem, przypomnieć dawne znajomości i przyjaźnie, przywołać miłe wspomnienia, porozmawiać o radościach i troskach współczesnej oświaty – być razem! Spotkaliśmy się z okazji Dnia Edukacji Narodowej, święta wszystkich nauczycieli i pracowników oświaty, którzy wykonują swoje codzienne obowiązki i udowadniają jak ważna jest ich rola w naszym społeczeństwie. To Wy swoją pracą i zaangażowaniem w głównej mierze – kształtujecie pokolenie naszych najmłodszych mieszkańców. Jesteście ważnym ogniwem w procesie wychowywania naszych dzieci, a Wasze zaangażowanie w proces wychowawczy pozwala otwierać przed nimi nowe horyzonty wiedzy, budzi ich zapał i energię do podejmowania wyzwań i twórczych przedsięwzięć.

Jesteście dla nich niejednokrotnie wzorem do naśladowania. Dlatego tak ważne i istotne jest, aby Wasza codzienna praca była nie tylko obowiązkiem, ale i, w miarę możliwości, przyjemnością. Zdaję sobie sprawę z tego, iż zawód nauczyciela wymaga ogromnej wiedzy i umiejętności jej przekazywania. Wymaga również wytrwałości, zmagania się z trudami i problemami dnia codziennego, których, jak wiemy, nie brakuje.

W tym miejscu chciałbym również zaznaczyć, że nie byłoby szkoły bez pracowników administracji i obsługi, którzy odgrywają dużą rolę w funkcjonowaniu placówek oświatowych,

szczególnie w naszej gminie. To Wy jesteście często tymi osobami, które jako pierwsze mają styczność z naszymi dziećmi i ich rodzicami. Otwieracie im drzwi szkoły informujecie i otaczacie opieką.

Kilka ubiegłorocznych refleksji...

Dawno nie było tak trudnego, nerwowego i nieprzewidywalnego okresu polskiej edukacji jak miniony rok szk. 2018/2019. Zarządzana przez Minister Edukacji Narodowej Annę Zalewską, jak podawały różne źródła medialne, osobę o słabych kompetencjach zawodowych, kreatywności, doświadczeniu – oświata zaczęła chylić się ku upadkowi. Szkoły i samorządy same musiały sobie radzić z nieprzygotowaną reformą oświatową. Pierwszy raz – od transformacji ustrojowej na tak wielką skalę ZNP zorganizował strajk szkolny trwający w całej Polsce – formalnie od grudnia 2018 r. do maja 2019 r. (kiedy został zawieszony) Doprowadzono zdesperowanych nauczycieli do strajku – także w okresie egzaminacyjnym – po raz pierwszy zdawali go – ośmioklasiści, po raz ostatni – gimnazjaliści.

Spowodowano rozłam wewnątrz zawodowy, wizerunkowy i środowiskowy, nie osiągając żądanych podwyżek pensji w wys. 1 tys. zł. Rząd RP wykazał całkowitą obojętność na postulaty wysuwane przez strajkujących, lekceważenie grupy zawodowej nauczycieli. Starsi nauczyciele mawiali. Szkoły nie mogą być niestabilne, włączane w eksperymenty pseudonaukowe na dzieciach i nauczycielach. Nie wolno politykę państwa i co gorsza – partii politycznych i wewnętrzne środowiskowe układy włączać w system oświaty.

Szkoła każda placówka oświatowa, mając dobre podstawy programowe ma uczyć i nauczyć! Nauczyciel też. Nie wystarczy sama obecność nauczyciela na lekcji. Powinien on stosować takie metody i środki dydaktyczne, by NAUCZYĆ!

Szkoła musi uczyć, wychowywać i przygotowywać do życia w dorosłym życiu duchowym i kulturalnym przy pomocy rodziców i instytucji do tego przeznaczonych. Szkoła musi służyć rozwojowi ucznia, wspólnoty rodzinnej i środowiskowej oraz społeczeństwa państwa.

Szanowni Państwo!

Co przyniósł nowy rok szkolny? Powołano nowego ministra Dariusza Piontowskiego (mgr historii) który na wstępie swego urzędowania zapowiedział likwidację Karty Nauczyciela i... zmiany. Nauczyciele nie odwiesili strajku we wrześniu. Znowu zapowiadany jest protest nauczycielskich środowisk. Zjawiskiem jeszcze groźniejszym, przed którym musiały się bronić szkoły, był atak na religię w szkołach i „walka” o ich świeckość. Środowiska lewicowo-liberalne pod hasłami wolności, równości, zrozumienia i wsparcia. różnorodnie propagują w szkołach postawy orientacji seksualnych i tożsamości płciowych, żądając wychowania seksualnego w szkołach. Co będzie – pokaże czas! Mam i myślę, że wszyscy tu zgromadzeni mają tę świadomość.

Dziś z okazji Waszego święta

składam więc wszystkim tu zebranym pracownikom oświaty gminnej i tym, którzy z usprawiedliwionych przyczyn nie mogli tutaj przybyć – w pierw podziękowania.

Dziękuję za wszystkie starania, które wkładaliście i wkładacie w wychowanie i edukację. naszych młodych obywateli Gminy.

Wierzę i jestem przekonany, że Wasz wysiłek czynił i czyni z nich ludzi mądrych i szlachetnych.

Zdaję sobie sprawę, że na efekty pracy pedagogicznej trzeba czekać długo i cierpliwie, ale zawsze przyjdzie czas, kiedy staną się one widoczne. Dlatego jeszcze raz – za wszystko dziękuję.

Pracownikom niepedagogicznym – tym wszystkich, którzy swoją pracą, czasem niedocenianą, służyli i służą dzieciom i młodzieży, dając przykład pracowitości, rzetelności, obowiązkowości – kształtując ich człowieczeństwo – dziękuję szczególnie.

Drodzy Państwo!

Trudno znaleźć słowa, które byłyby dość piękne, aby podziękować Wam za Waszą pracę, poświęcenie, za serce i miłość do drugiego człowieka – ucznia. Nasze podziękowanie to wdzięczność, to obietnica pamięci, że dzięki Wam wyrosliśmy i wyrastamy na dobrych i mądrych ludzi. Bowiem, jak pisał filozof Alfred Capus „Być człowiekiem to już bardzo dużo”.

To dzięki Wam, Szanowni Pedagodzy, mówiąc słowami poetki Marii Urbańskiej: „nie okłamałem chmur, nie oszukałem wiatru, nie okaleczyłem niczych marzeń – dzięki Wam, Nauczyciele”.

A życzenia? Życzę, aby praca, którą Państwo wykonujecie, była otaczana szacunkiem, uznaniem i życzliwością władz państwowych i samorządowych, wychowanków i ich rodzin. Wszystkim nauczycielom oraz pracownikom oświaty życzę zdrowia, zadowolenia i satysfakcji zawodowej, pomyślności w życiu osobistym oraz samych dobrych dni w całym roku szkolnym.

Mam nadzieję, że nigdy nie zabraknie Wam wytrwałości, a pasja, z którą podejmujecie nowe wyzwania nigdy Was nie opuści. Niech każdy dzień Waszej pracy napawa Was dumą. Życzę wszelkiej pomyślności, satysfakcji oraz zadowolenia – tak w życiu prywatnym, jak i zawodowym. Dziękuję za wskazanie młodemu pokoleniu autentycznych wartości życia, naukę tolerancji, szacunku i zrozumienia dla drugiego człowieka, oraz za przekazywanie najcenniejszego daru, jakim jest niewyczerpane bogactwo wiedzy. Jeszcze raz dziękuję za pasję i entuzjazm w tworzeniu jak najlepszej jakości placówek oświatowych naszej gminy.

Czego jeszcze Wam życzyć w Dniu Waszego Święta? Bądźcie zdrowi, zadowoleni z pięknej pracy, którą wykonujecie, zadowoleni z nas oraz ze współpracy z nami. Nie zaznawajcie kłopotów i trosk, bądźcie pogodni i uśmiechnięci. Niech Wam nie zakłóca snu reforma oświaty. Niech się spełnią Wasze marzenia dotyczące życia osobistego i zawodowego.

Ich prochy m.in. spoczywają na trzciańskim cmentarzu

Fot. Władysław Dziedzic

Grzegorz Patruś

Gminne obchody Dnia Edukacji Narodowej w Szkole Podstawowej im. św. Jana Kantego w Świlczy

Uroczystość z okazji Dnia Edukacji Narodowej odbyła się w hali sportowej szkoły. Wśród zaproszonych gości Dyrektor Szkoły powitał wójta Gminy Świlcza Adama Dziedzica, zastępcę wójta Sławomira Stykę, przewodniczącego Rady Gminy Piotra Wanata, przedstawicieli Kuratorium Oświaty w Rzeszowie, Małgorzatę Nowińską-Zgurską oraz Jolantę Wasilewską, prezesa ZNP w Gminie Świlcza, Janusza Bilińskiego, prezesa NSZZ „Solidarność” w Rzeszowie Bogusławę Budę, dyrektorów placówek oświatowych z terenu gminy Świlcza, radnych gminy, dostojnych księży, przedstawicieli Rady Rodziców oraz zaproszonych gości w zależności od zajmowanych funkcji i stanowisk.

W sposób szczególny powitał grono nauczycielskie i – po raz pierwszy na taką skalę – emerytowanych nauczycieli i pracowników administracji i obsługi szkół z terenu Gminy Świlcza. To spotkanie po latach, w czasie którego po raz pierwszy z inicjatywy Wójta Gminy, emeryci mogli porozmawiać, wspominać lata swojej pracy, zaangażowania i działalności, zamyslić się i stwierdzić, jak bardzo dzisiejsze szkolnictwo różni się od ich lat pracy i kariery zawodowej.

Kolejnym punktem uroczystości było wręczenie wyróżnień, nagród dyrektora szkoły. Tego zaszczytu dostąpili w tym roku szkolnym: Urszula Demitraszek, Lucyna Woźniak, Małgorzata Rój oraz Grzegorz Pietrucha. Dyrektor szkoły – wręczając nagrody – podziękował za trud i wymienił priorytety, dzięki którym właśnie ci nauczyciele zostali w tym dniu uroczystie wyróżnieni. To zaangażowanie, profesjonalizm i aktywna praca na rzecz dzieci, młodzieży, placówki, a co za tym idzie podnoszenie jakości pracy szkoły.

W kolejnym wystąpieniu głos zabrał Wójt Gminy Świlcza, który podkreślił ważną rolę nauczyciela w życiu każdego człowieka, przedstawił czas zmian, reform, a co za tym idzie i problemów, z jakimi boryka się współczesna edukacja. Następnie Gospodarz Gminy wręczył i wyróżnił nagrodą Wójta dyrektorów szkół. W tym roku nagrodę otrzymali: dyrektor Szkoły

Podstawowej w Rudnej Wielkiej Małgorzata Mazepa, dyrektor Zespołu Szkół w Dąbrowie Krzysztof Potocki oraz dyrektor Szkoły Podstawowej w Świlczy Grzegorz Patruś. Bon edukacyjny za rozwój placówek oświatowych otrzymała Szkoła Podstawowa w Trzcianie, Szkoła Podstawowa w Rudnej Wielkiej oraz Przedszkole w Świlczy.

Kolejno głos zabierali: prezes ZNP Janusz Biliński, Bogusława Buda prezes NSZZ „Solidarność” w Rzeszowie oraz zastępca Caritas Diecezji Rzeszowskiej ks. dr Piotr Potyrała, który składając życzenia pracownikom oświaty podziękował dyrektorowi szkoły w Świlczy za współpracę oraz działalność i zaangażowanie dzieci i młodzieży w Szkolnym Kole Caritas.

Następnie klasy pod przewodnictwem Małgorzaty Rój, Korneli Ignas, Jolanty Supel przedstawiły montaż słowno-muzyczny, w którym zaprezentowały skecze oraz żartobliwe opowiedziały historyjki z zajęć lekcyjnych. Talenty muzyczne zaprezentowali uczniowie: Laura Litwa, Aleksandra Tront, na gitarze grał Karol Kudzia. Chór szkolny wykonał kilka piosenek przy akompaniamencie Korneli Ignas.

Po części artystycznej odbyło się spotkanie i uroczysty obiad na 140 osób, przygotowany przez szefa kuchni i pracowników kuchni Szkoły Podstawowej w Świlczy. Natomiast oryginalne, wspaniałe i smaczne przekąski przygotowali pracownicy kuchni ze szkół i przedszkoli z Bratkowic, Trzciany, Dąbrowy i Świlczy. Obchody Dnia Nauczyciela zakończyły rozgrywki i konkurencje sportowe w hali sportowej szkoły pomiędzy samorządowcami a nauczycielami. W tym roku zwyciężyli samorządowcy i zdobyli okazały puchar.

Gratulujemy!

W imieniu Sekcji Emerytów i Rencistów głos zabrała przewodnicząca Barbara Wróbel – podkreślając dobrą współpracę samorządu gminnego ze wszystkimi szkołami gminy oraz ich emerytami i rencistami. Wręczyła list okazjonalny – podziękowanie na ręce wójta Gminy Świlcza Adama Dziedzica. Oklaski na stojąco od wszystkich zebranych były poparciem dla słów zawartych w treści podziękowania.

Barbara Wróbel
Janusz Biliński, prezes ZG ZNP

Dostojni Goście zaszczytili swą obecnością gminne obchody Dnia Edukacji Narodowej.

Bony edukacyjne dla szkół oraz nagrody.

Nagrody cieszą i zobowiązują.

Tradycyjnie – Dzień Edukacji Narodowej na sportowo. Zwycięzcom, drużynie samorządowców – gratulujemy!

Zofia Dziedzic

Maszli śpiewać? – Z serca śpiewaj...

„W hołdzie św. Papieżowi JP II”

*Muzyka wyraża wszystko,
co nie może być wypowiedziane,
ale o czym nie można milczeć.*

Victor Hugo

Kultura środowisk gminy Świlcza m.in. śpiew chóralny wypływa z tradycji, jest głęboko zakorzeniony w mieszkańcach wsi i zwycięsko wychodziła i wychodzi przed laty i obecnie z przeciwstawiania się „bezstylowej” kulturze masowej. Udowadnia także, że ocalanie i zachowywanie tradycji to przekazywanie do kultury ogólnonarodowej nieprzemijających wartości artystycznych, to dawanie składników kultury, które odróżniają polskie tradycje od innych.

W niedzielę 20 października br. świątynia parafii rzymskokatolickiej pw. Matki Bożej Królowej Polski w Dąbrowie wypełniła się po brzegi wiernymi przybyłymi nie tylko z tej parafii, ale i okolic, na uroczyste obchody Dnia Papieskiego (14 X 2019 r.). Wszystkim organizatorom i uczestnikom uroczystej mszy św. przyświecał jeden cel – złożyć hołd pamięci Papieża-Polaka, przybliżyć jego osobę i dzieła. Przypominać także należało 40-lecie pierwszej w historii Polski piel-

grzymki papieża (1979 r.), wybranego 16 X 1978 r. przez 111 kardynałów z 49 krajów podczas konklawe w Rzymie.

Karol Wojtyła – papież Jan Paweł II towarzyszył Polakom przez 26 lat naszej historii. W nastroju powagi i czci wiernych dla świętego już Papieża – przebiegła msza św. przy pięknie udekorowanym ołtarzu głównym kościoła i obecności licznej służby liturgicznej. Oprócz modlitwy – śpiew i muzyka zawsze wywołują zachwyt wiernych, tworzą podnio-

Przedstawiciele władz samorządowych Powiatu i Gminy.

śły nastrój powagi i rozmodlenia. Prym wiedli więc chórzyci miejscowej parafii. „Młody” chór mieszany „Gaudemus” pod batutą Joanny Cynar zadbał o uroczystą oprawę Liturgii, jak na gospodarzy przystało. Wykonując perfekcyjnie dwie pieśni okazjonalne: „Obudź mnie” i „Modlitwa o pokój” zainaugurował koncert po mszy św., w którym wystąpiło jeszcze 6 chórów, w sumie ok. 200 osób – śpiewaków, i dyrygentów, i wolontariuszy.

Obecnością swą zaszczylicili organizatorów przedstawiciele władz kościelnych oraz samorządowcy Rady Powiatu Rzeszowskiego w osobach przewodniczącego Tomasza Wojtona i radnego Sławomira Miłka. Samorząd

gminy Świlcza reprezentowali: wójt Gminy Adam Dziezic, dyrektor GCKSiR gminy Świlcza z.s. w Trzcinie Adam Majka, Radni Rady Gminy, przedstawiciele instytucji oświatowych i organizacji społecznych.

Krótkie wystąpienie Wójta Gminy nawiązywało do postaci Papieża – Polaka, któremu los Polski i Polaków nie był obojętny. Przytoczył słowa Papieża: „Niech zstąpi Duch Twój i odnowi oblicze ziemi. Tej Ziemi! Czujemy się odpowiedzialni za to wielkie wspólne dziedzictwo, któremu na imię Polska”. Wójt A Dziezic gratulował pomysłu Koncertu i dziękował wykonawcom, uznając trudy przygotowań artystycznych dyrygentów i chórzystów a także rolę tradycji i katolickiego dziedzictwa kulturowego, wszak od nas to zależy, jakie i co będzie jutro!

Wszyscy ludzie będą braćmi, tam gdzie twój przemówi głos...

Drugą – koncertową część uroczystości poprzedziło krótkie wystąpienie ks. Proboszcza. Witając oficjalnie zaproszonych gości – chórzystów i władze kościelne oraz samorządowe gminy i powiatu wyraził radość z powodu licznej obecności zespołów. Pogoda dopisywała, pachniało „złotą polską jesienią”, a śpiewy poszczególnych chórów niosły się od wzgórz kościelnego, aż po same doliny.

Chór dla chórzystów to nie tylko uczestnictwo w Eucharystii w ciągu całego roku liturgicznego. To także lokalne przeglądy artystyczne, wkład artystyczny w obchody uroczystości środowiskowych, czy państwowych. Praca śpiewaków to lata prób, wyjazdów, nakładów finansowych, może, utyskiwań domowników. Nie byłoby to możliwe bez pasji działań społecznych. A praca dyrygenta? Zanim dojdzie do koncertu potrzeba wytężonej pracy, wizji wyboru i opracowania utworu, a później – indywidualna praca z głosami, solistami, duetami itp.

Wykonano ponad 20 utworów – muzyki religijnej polskiej i światowej. Konferansjerem był chórzysta Kazimierz Cynar, który bezbłędnie snując nostalgiczną opowieść o życiu i dokonaniach Papieża, wspomagany odtwarzaniem autentycznych słów z homilii papieskich przeprowadził słuchaczy przez kolejne utwory Koncertu. Wszystkie utwory przyjmowano gromkimi brawami. Wystąpiły następujące chóry (wg porządku alfabetycznego miejscowości): chór męski „Resonantae” – Bratkowice, dyrygent: Jakub Pięta, chór mieszany „Gaudeamus”

– Dąbrowa, dyrygent Joanna Cynar, chór „Gaudete” – Łańcut, chórmistrz Dariusz Kosak, chór „Carolicantus” Rzeszów – Parafia bł. Karoliny Kózkówny (bardzo udany debiut na wyjeździe), chór prowadzi Jadwiga Ślęczka, chór „Gama” – Świlcza, dyrygent Patryk Rak, chór „Cantus” – Trzciana, kontynuator chóru powstałego w 1932 r., prowadzenie Łukasz Adamus, chór „Wiercantus” – Wiercany, dyrygent Karolina Kosak.

Wszystkie zespoły chórалne na zakończenie otrzymały pamiątkowe statuetki i dyplomy uczestnictwa. Sponsory indywidualni: T. Wojton i S. Miłek oraz przedstawiciele hojnych zakładów pracy i przedsiębiorstw, którzy doceniają piękno kultury muzycznej i konieczność kontynuowania bezcennego i nieodłącznego elementu tradycji i kultury ogólnopolskiej również zostali uhonorowani drobnymi gadżetami przez Organizatorów.

Za to, żeście śpiew chórалny ukochali, i kochać go będziecie!

Na zakończenie – aplauz na stojąco! Finał to wspólny śpiew ulubionej pieśni św. Jana Pawła II – naszego papieża pt. „Barka” i hymnu pochwalnego „Te deum laudamus” (Ciebie, Boga, wychwalamy). Niektórzy widzowie uczestniczący po raz pierwszy w koncercie chórów zapowiadali, że będą częściej w nich uczestniczyć.

Klimat przeglądu był niepowtarzalny, zarówno dla jego uczestników jak i dla widzów. Spotkanie to okazją do wielu wzruszeń, obcowania ze sztuką na najwyższym poziomie, poznania osób, z którymi można dzielić swoją pasję – muzykę. To także nawiązywanie nowych przyjaźni i doskonała atmosfera, czas wielkich przeżyć artystycznych i podniosłych momentów. Przegląd miał także wymiar edukacyjny.

Spotkanie kulturalne chórzystów podczas obiadu i przy kawie, wyśmienitych wypiekach ciast domowych członków aktywnie działających we wsi Koła Gospodyń Wiejskich – upłynęło także w przyjemnej atmosferze.

Fot. Z. Lis

Patronat honorowy

Biskup Rzeszowski
Jan Wątroba

Marszałek Województwa
Podkarpackiego
Władysław Ortyl

Patronat medialny

Tygodnik Katolicki
Niedziela

Katolickie Radio Rzeszów
Radio Via
103,6 FM / 94,1 FM
Katolickie Radio Via

Współorganizatorzy

Wójt
Gminy Świlcza

Gminne Centrum Kultury,
Sportu i Rekreacji
w Świlczy

Zofia Dziedzic

35. Ogólnopolski Konkurs Tradycyjnego Tańca Ludowego

O tańcu nie da się pisać [...] taniec trzeba tańczyć
(Paulo Coelho)

Tegorocznym Ogólnopolskim Konkursem Tradycyjnego Tańca Ludowego rozpoczęto 35-lecie tego wyjątkowego wydarzenia, które z powodzeniem popularyzuje kulturę ludową regionów Polski. Jest to okazja na fascynujące spotkanie z bogactwem tanecznej tradycji ludowej, muzyki, śpiewu, tańca, strojów, sztuki ludowej.

Wojewódzki Dom Kultury w Rzeszowie oraz Gminne Centrum Kultury Sportu i Rekreacji w Świlczy zs. w Trzcinie zaprosili na 35. Konkurs Tradycyjnego Tańca Ludowego, który odbył się w dniach 26-27 października 2019 r.

Partnerami głównymi byli: Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego w Warszawie z Funduszy Promocji Kultury, Marszałek Województwa Podkarpackiego, Wojewódzki Dom Kultury w Rzeszowie oraz Gmina Świlcza k. Rzeszowa. Po raz 14. w naszej pięknej gminie Świlcza w GCKSiR – we współpracy z WDK Rzeszów, a po raz 35. dla WDK, jest to prestiżowa, tego roku jubileuszowa, impreza folklorystyczna poświęcona odbywającemu się Ogólnopolskiemu Konkursowi Tradycyjnego Tańca Ludowego. Wystąpiło 17 artystycznych zespołów folklorystycznych, 15 par tanecznych – solo i 3 zespoły dziecięce.

Uroczyste otwarcie nastąpiło w sali widowiskowej GCKSiR w Trzcinie z udziałem przedstawicieli dwóch jednostek organizacyjnych. WDK Rzeszów reprezentował dyrektor Marek Jastrzębski, Czesław Drąg – emerytowany instruktor ds. współpracy z terenem oraz merytoryczni pracownicy WDK. Gminę Świlcza reprezentował zastępca wójta Sławomir Styka wraz z radnymi Rady Gminy i sołtysem Trzciniany Kazimierzem Łagowskim. Na uwagę zasługuje udział młodzieży ze Szkoły Podstawowej w Trzcinie, która uczestniczyła w przeglądzie w charakterze widzów.

Festiwal, tak naprawdę, miał dwa oblicza, które nawzajem się uzupełniają. Z jednej strony to wspaniałe widowisko i rozrywka, a z drugiej merytoryczna Komisja Konkursowa, która duży nacisk kładzie na walory etnograficzne. Dba o zachowanie wypracowanej przez wiele lat formuły konkursowej, o wysoki poziom występów i profesjonalny skład. Nie zabrakło więc także wspólnej wieczornej biesiady i zabawy kapel ludowych i tancerzy, wśród których znajdowały się konkursowe pary taneczne. Jego siłą jest sięganie do korzeni i ukazywanie piękna ludowej tradycji w atrakcyjnej widowiskowej formie, a jednocześnie ogromna troska o autentyzm.

Podczas Konkursu prezentowane i dokumentowane były tradycyjne tańce ludowe z poszczególnych regionów Polski. Główną ideą Konkursu było ukazywanie i zachowanie tradycyjnego tańca ludowego w jak najbardziej autentycznej formie.

26 października od godz. 9.00 w GCKSiR w Świlczy zs. w Trzcinie odbyły się prezentacje konkursowe w dwóch kategoriach: autentycznych grup i par tanecznych. Zespoły z całej Polski wykonują wachlarz tańców ludowych właściwych dla danego regionu: oberki, polki, walczyki, sztajerki, tramle, krzyżaki, chodzone. Dodatkowo zobaczyliśmy taneczne zabawy w wykonaniu zespołów dziecięcych.

W tym roku zaprezentowało się 17 zespołów w tym 3 dziecięce z 5 województw: podkarpackiego, małopolskiego, mazowieckiego, świętokrzyskiego i dolnośląskiego.

27 października o godz. 11.00 w Wojewódzkim Domu Kultury w Rzeszowie odbył się Koncert Galowy, podczas którego wręczone zostały laureatom nagrody i statuetki pamiątkowe.

Ogólnopolski Konkurs Tradycyjnego Tańca Ludowego jest imprezą niezwykle ważną, służącą ochronie dziedzictwa kulturowego i każdego roku skupia liczne grono uczestników i odbiorców. Kulturowanie i popularyzacja kultury ludowej poprzez taniec jest ciekawą formą odkrywania polskiego folkloru.

Konkurs Tradycyjnego Tańca Ludowego jest wydarzeniem wyjątkowym, ponieważ skupia się na istocie autentycznej kultury ludowej w zakresie tańca oraz na jej reprezentantach, których występy służą przekazywaniu tradycji następnym pokoleniom.

Niezmienne od lat gromadzi miłośników folkloru, głównie tancerzy, lecz także muzykantów i śpiewaków, którzy prezentują rodzime formy taneczne charakterystyczne dla danego regionu, m.in. Podkarpacia (tu przede wszystkim typowe: polka w lewo, polka drąg, tramla, cebula, lasowiak, krzyżak, jasek i wiele innych).

Konkurs dofinansowano ze środków finansowych Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego pochodzących z Funduszu Promocji Kultury. Patronat nad Konkursem objął Marszałek Województwa Podkarpackiego.

Kościół parafialny w Trzcinie, gdzie obsługę liturgiczną stanowią zespoły, jest corocznie wypełniony po brzegi wiernymi. Podkreślić trzeba także, że goszczą na integracyjnym wieczorku władze samorządowe Gminy Świlcza i kierownictwo WDK. Jest to jeden z najbardziej prestiżowych festiwali folklorystycznych o wyjątkowej konkursowej formule.

Zespoły przyjeżdżają tutaj, by zaprezentować swój region poprzez wciąż żywy folklor, bogate tradycje, muzykę, taniec, śpiew i stroje. Tym samym Konkurs przyczynia się do ochrony i upowszechniania dziedzictwa kulturowego regionów Polski. Skutecznie promuje polską kulturę ludową, tradycje i folklor. Promuje się to z czego wyrasta nasza kultura, co stanowi o naszej historii.

W Konkursie uczestniczą autentyczne grupy i pary taneczne nieskażone ręką choreografa. Jury zwraca uwagę na jak najwierniejsze odwzorowanie elementów, poszczególnych tradycji regionalnych. Bardzo istotny jest strój ludowy właściwy dla danego regionu, towarzyszenie kapeli na żywo podczas występu z odpowiednim składem instrumentów, oraz autentyczność prezentowanych tańców, muzyki, śpiewu i gwary.

Wszystkie zespoły, jeśli przyjeżdżają, są perfekcyjnie przygotowane. Nie można im było wiele zarzucić. – *Jury było pod*

wrażeniem ich występów – mówił dyrektor WDK w Rzeszowie Marek Jastrzębski, dodając: *Cieszy nas fakt, że tak dużo osób w wieku starszym jest aktywnych w sztuce tańca – dają przykład młodym.*

– *Swoimi występami zespoły taneczne skradły serca publiczności. Wszyscy chętnie integrują się i robią wspólne zdjęcia, zawiązują się przyjaźnie, znajomości, wymiana kulturalna. Robimy to wszyscy z ludźmi z GCKSiR nie tylko po to, aby dać możliwości porównań artystycznych, lecz by także uszczęśliwiać ludzi. Myślę, że się nam to udaje – mówił dyr. Adam Majka.*

Wójt Gminy Świlcza Adam Dziędzic skonkludował rozmowę chyba najcelniej: – *Konkurs pokazuje, że w Polakach drzemie duże pragnienie obcowania z kulturą ludową i tzw. wyższą. To nas, jako organizatorów, cieszy najbardziej. I niech tak będzie.*

Podczas uroczystości otwarcia.

Wyrosną z nich tacy, którzy po laury sięgać będą...

Muzyka, śpiew, taniec – to nasze wytchnienie!

Miłość do tańca nie zna granic wieku!

Hej, do Rzeszowa jadę...

Co boskiego – Bogu!

Wyróżnienie w kategorii grup tanecznych otrzymała Grupa Obrzędowa im. M.i.J. Dziedziców.

Gala finałowa.

Fot. Radosław Cichowski, Adam Kus, Zbigniew Lis

GALA KONKURSOWA

Przemówienie Wójta Gminy Świlcza w WDK Rzeszów na rozpoczęcie 35. OKTTL 2019, 26-27 października 2019 r.

Szanowni Państwo!

Wykonawcy, uczestnicy i sympatycy kultury!

Młodzi i starsi! Mili Goście zaproszeni i przybyli do nas!

Wielce sroga, ale merytoryczna i sprawiedliwa

Komisja Konkursowa! Zapracowani Organizatorzy!

Witam wszystkich serdecznie dlatego, że swą obecnością zaszczylicie nas, że staliśmy się wspólnie uczestnikami KULTURY! w tym LUDOWEJ – FOLKLORU!

Po raz 14. w naszej pięknej gminie Świlcza k/ Rzeszowa tu w GCKSiR – we współpracy z WDK Rzeszów, a po raz 35. dla WDK jest to prestiżowa, tego roku jubileuszowa, impreza folklorystyczna poświęcona odbywającemu się Ogólnopolskiemu Konkursowi Tradycyjnego Tańca Ludowego. Wystąpiło 17 artystycznych zespołów folklorystycznych, 15 par tanecznych – solo i 3 zespoły dziecięce.

Dziś mamy spotkanie z tańcem!

– *Taniec jest najwznioślejszą, najbardziej wzruszającą, najpiękniejszą ze wszystkich sztuk, bo nie jest tylko prostą interpretacją czy wyobrażeniem życia, jest samym życiem* (Havelock Ellis)

– *O tańcu nie da się pisać [...] taniec trzeba tańczyć* (Paulo Coelho)

Wnet rozpoczną się tańce! Pozwólcie Państwo, że zwrócę się do młodych.

Uczestnictwo młodych w kulturze zakłada aktywną postawę młodego człowieka wobec zjawisk kulturowych, w dużym stopniu wpływa na naukę na wszystkich szczeblach nauczania oraz formy spędzania wolnego czasu. Niewątpliwie służy to:

- kształtowaniu wszechstronnie rozwiniętej osobowości młodego człowieka,
- sprzyja tworzeniu wartości naczelnych w jego życiu,
- uczy, w pewnym sensie, jak powinniśmy żyć.

Człowiek, zwłaszcza młody – przechodzący obojętnie wobec wartości kulturalnych, nie uczestniczący w różnego ro-

dżaju uroczystościach nie będzie w pełni świadomy tego, w jaki sposób może przeżywać wolny czas, relaksować się, poznawać kulturę, tradycje, sztukę.

Zdarza się oczywiście, że w dzisiejszych czasach brakuje niektórym wolnego czasu, nie powinniśmy jednak rezygnować całkowicie z życia kulturalnego, ponieważ wtedy następuje zubożenie życia człowieka. Zaczyna zanikać powoli granica między pięknem, prawdą, dobrem, a w to miejsce wchodzi obojętność, stagnacja, patologie, nietolerancja wobec innych. – zło!

Drodzy moi Przyjaciele!

Postaramy się o to, żeby nasze życie nie minęło monotonią i szaro. Starajmy się w miarę swoich możliwości być „uczestnikami kultury” w pełnym tego słowa znaczeniu. Dodam tylko. Uczestnictwo w kulturze może stać się namiastką tego, że w przyszłości młody człowiek będzie zachęcał innych do różnego rodzaju działań na rzecz kultury.

Jest nam – organizatorom – bardzo miło powitać wszystkich zebranych na Konkursie Tańca. Zaprezentują się tu m.in. młodzi ludzie, którzy swoimi zainteresowaniami, uzdolnieniami chęcią, poświęcaniem czasu wolnego wzbogacają nie tylko swoje życie, ale także życie swojego otoczenia. Wszystkich serdecznie dziś pozdrawiamy.

Powtórzę: „O tańcu nie da się pisać [...] taniec trzeba tańczyć”.

Dzisiaj, sięgając w przeszłość i analizując przeszłe konkursy, mam nadzieję, że w dalszych latach kolejne pokolenia będą sięgać po następne sukcesy i podobnie jak nasze pokolenie, zostaną godnymi spadkobiercami tradycji ludowych.

Życzę, aby przy okazji tego pięknego Konkursu w dalszych latach kolejne pokolenia młodych ludzi zostały godnymi spadkobiercami polskich tradycji ludowych.

Miłych przeżyć artystycznych i wspomnień tej niepowtarzalnej atmosfery, jakiej doświadczaliście u nas – na Podkarpaciu! Dziękuję za uwagę.

Protokół posiedzenia Jury 35. Ogólnopolskiego Konkursu Tradycyjnego Tańca Ludowego, WDK Rzeszów, 26-27 października 2019 r.

Jury w składzie: **dr hab. Tomasz Nowak** – etnomuzykolog, antropolog tańca, pracownik Instytutu Muzykologii Uniwersytetu Warszawskiego, przewodniczący jury, **dr Stanisława Trebunia-Stasz** – etnograf, pracownik Instytutu Etnologii i Antropologii Kulturowej Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie, **dr Jadwiga Bär** – pedagog, instruktor-choreograf ZPiT UR „Resovia Saltans”, **Agnieszka Nagnajewicz** – pedagog, instruktor-choreograf LZA PROMNI im. Zofii Solarzowej SGGW w Warszawie po obejrzeniu 17 grup tanecznych, w tym 3 grup dziecięcych oraz 15 par tanecznych z 5 województw (mazowieckiego, małopolskiego, świętokrzyskiego, dolnośląskiego, podkarpackiego) postanowiło przyznać następujące nagrody i wyróżnienia:

W kategorii grup tanecznych

1. Wyróżnienie II stopnia w wysokości 500 zł płatne ze środków finansowych Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego

otrzymuje – Zespół Pieśni i Tańca **WOLANY** z Woli Zarzyckiej
2. Równorzędne wyróżnienie II stopnia w wysokości 500 zł płatne ze środków finansowych Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego otrzymuje – Zespół Pieśni i Tańca **ŁOPUSZNO** z Łopuszna

3. Równorzędne wyróżnienie II stopnia w wysokości 500 zł ufundowane przez Dyrektora Wojewódzkiego Domu Kultury w Rzeszowie otrzymuje – Zespół Regionalny **GRODZISZCZOKI** z Grodziska Dolnego

4. Wyróżnienie I stopnia w wysokości 800 zł płatne ze środków finansowych Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego otrzymuje – Zespół **ZAKUKAŁA KUKULECKA** z Gałek Rusinowskich

5. Równorzędne wyróżnienie I stopnia w wysokości 800 zł płatne ze środków finansowych Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego otrzymuje – Zespół Pieśni i Tańca **ŁAŃCUT** z Łańcuta

6. Równorzędne wyróżnienie I stopnia w wysokości 800 zł płatne ze środków finansowych Ministra Kultury i Dziedzictwa

Narodowego otrzymuje Zespół Pieśni i Tańca **PUŁANIE** oraz Grupa Obrzędowa **im. MARII i JÓZEFA DZIEDZICÓW** z Trzciany

7. Równorzędne wyróżnienie I stopnia w wysokości 800 zł płatne ze środków finansowych Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego otrzymuje Zespół Górali Czadeckich **DAWIDENKA** z Koźlic

8. Trzecią nagrodę w wysokości 1200 zł ufundowaną przez Dyrektora Wojewódzkiego Domu Kultury w Rzeszowie otrzymuje Zespół Pieśni i Tańca **KŁOSOWIANIE** ze Strzyżowa

9. Równorzędną trzecią nagrodę w wysokości 1200 zł płatną ze środków finansowych Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego otrzymuje Zespół Regionalny **KOWALNIA** ze Stróż

10. Równorzędną trzecią nagrodę w wysokości 1200 zł płatną ze środków finansowych Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego otrzymuje Zespół Regionalny **NAWOJOWIACY** z Nawojowej

11. Drugą nagrodę w wysokości 1500 zł ufundowaną przez Dyrektora Wojewódzkiego Domu Kultury w Rzeszowie otrzymuje Regionalny Zespół **DOLINA POPRADU** z Piwnicznej-Zdroju

12. Równorzędną drugą nagrodę w wysokości 1500 zł ufundowaną przez Dyrektora Wojewódzkiego Domu Kultury w Rzeszowie otrzymuje Regionalny Zespół Pieśni i Tańca **MARKOWIANIE** z Markowej

13. Równorzędną pierwszą nagrodę w wysokości 2500 zł płatną ze środków finansowych Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego otrzymuje Zespół Regionalny **ŚWARNI** z Nowego Targu

14. Pierwszą nagrodę w wysokości 2500 zł płatną ze środków finansowych Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego otrzymuje Regionalny Zespół **PODEGRÓDZIE** z Podegrodzia

W kategorii par tanecznych

1. Wyróżnienie w wysokości 200 zł płatne ze środków finansowych Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego otrzymali: **Paulina Kucewicz i Zygmunt Wiśniewski** z ZPiT **SORBIN**, woj. świętokrzyskie

2. Wyróżnienie w wysokości 200 zł płatne ze środków finansowych Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego otrzymali: **Monika Walas i Andrzej Kmiecik** z ZPiT **ŁOPUSZNO**, woj. świętokrzyskie

3. Wyróżnienie w wysokości 200 zł płatne ze środków finansowych Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego otrzymali: **Jolanta Żak i Szymon Żak** z ZPiT **SORBIN**, woj. świętokrzyskie

4. Wyróżnienie w wysokości 200 zł ufundowane przez Dyrektora Wojewódzkiego Domu Kultury w Rzeszowie przyznano: **Bogumiła Grzywa i Władysław Pluta** z Zespołu **ZAKUKAŁA KUKULECKA**, woj. mazowieckie

5. Wyróżnienie w wysokości 200 zł ufundowane przez Dyrektora Wojewódzkiego Domu Kultury w Rzeszowie otrzymali: **Krystyna Duda i Kazimierz Duda** z Zespołu **ZAKUKAŁA KUKULECKA**, woj. mazowieckie

6. Wyróżnienie w wysokości 200 zł ufundowane przez Dyrektora Wojewódzkiego Domu Kultury w Rzeszowie przyznano: **Marianna Nidzińska i Adam Nidziński** z ZPiT **ŁOPUSZNO**, woj. świętokrzyskie

7. Wyróżnienie w wysokości 200 zł ufundowane przez Dyrektora Wojewódzkiego Domu Kultury w Rzeszowie otrzymali: **Weronika i Piotr Wypych** z Zespołu Górali Czadeckich **Dawidenka**, woj. dolnośląskie

8. Wyróżnienie w wysokości 200 zł ufundowane przez Dyrektora Wojewódzkiego Domu Kultury w Rzeszowie otrzymali: **Stanisława Duda i Marek Migacz** z Regionalnego Zespołu **PODEGRÓDZIE**, woj. małopolskie

9. Trzecią nagrodę w wysokości 300 zł płatną ze środków finansowych Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego otrzymali: **Monika Proksa i Marian Ciebiera** z ZPiT **Kłosowanie**, woj. podkarpackie

10. Równorzędną trzecią nagrodę w wysokości 300 zł płatną ze środków finansowych Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego otrzymali: **Ewa i Grzegorz Korzym** z Zespołu Regionalnego **NAWOJOWIACY**, woj. małopolskie

11. Równorzędną trzecią nagrodę w wysokości 300 zł ufundowaną przez Dyrektora Wojewódzkiego Domu Kultury w Rzeszowie otrzymali: **Kinga i Dariusz Łomniccy** z Zespołu **DOLINA POPRADU**, woj. małopolskie

12. Drugą nagrodę w wysokości 400 zł płatną ze środków finansowych Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego otrzymali: **Paulina Świder i Klemens Słodyczka** z Zespołu **ZBÓJNICEK**, woj. Małopolskie

13. Równorzędną drugą nagrodę w wysokości 400 zł płatną ze środków finansowych Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego otrzymali: **Emilia Maślak i Janusz Olszewski** z Zespołu Górali Czadeckich **Dawidenka**, woj. dolnośląskie

14. Pierwszą nagrodę w wysokości 600 zł płatną ze środków finansowych Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego otrzymali: **Katarzyna Sikorska-Tomasiak i Krzysztof Tomasiak** z Zespołu **DOLINA POPRADU**, woj. małopolskie

15. Grand Prix w wysokości 800 zł płatne ze środków finansowych Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego otrzymali: **Małgorzata Słodyczka i Tomasz Słodyczka** z Zespołu **ZBÓJNICEK**, woj. małopolskie

W kategorii „Taneczne zabawy dziecięce”

ufundowano nagrody Dyrektora Wojewódzkiego Domu Kultury w Rzeszowie, które zostały wręczone następującym zespołom:

Grupa Regionalna **MICHALCZOWA** z Michalczowej, woj. małopolskie

Zespół **MAŁA ELEGIA** z Rudnika, woj. małopolskie

Zespół **MAŁY ZBÓJNICEK** z Żębu, woj. małopolskie

Ponadto podczas konkursu uczestnikom i zaproszonym gościom rozdano upominki z logo 35. Ogólnopolskiego Konkursu Tradycyjnego Tańca Ludowego.

Jury stwierdza wysoki poziom prezentacji przy zróżnicowaniu regionalnym występujących zespołów i par tanecznych. Wszyscy wykonawcy starali się ukazać tradycyjne wartości oraz specyfikę regionalną prezentowanego folkloru w tańcach, muzyce, strojach, a także w zwyczajach i obyczajach tanecznych.

Jury wysoko ocenia poziom przygotowania merytorycznego i organizacyjnego konkursu oraz sprawne jego przeprowadzenie. Jury wyraża serdeczne podziękowanie za troskę o stały rozwój imprezy Dyrekcji Wojewódzkiego Domu Kultury w Rzeszowie oraz Dyrekcji i wolontariuszom Gminnego Centrum Kultury Sportu i Rekreacji w Trzcianie za gościnność i stworzenie wyjątkowej atmosfery.

Podkreśla się iż idea festiwalu nawiązuje do Zaleceń Konwencji UNESCO z 2003 roku w sprawie ochrony niematerialnego dziedzictwa kulturowego. Wzmocnienie poczucia tożsamości kulturowej grup regionalnych stanowi główne przesłanie spotkań festiwalowych. Przy tej okazji wykonawcy i odbiorcy konfrontują wartości własnego dziedzictwa w różnorodnym kontekście kulturowym. Festiwal spełnia ważną rolę edukacyjną i promującą kulturę regionów Polski.

Szczególne podziękowania Jury kieruje pod adresem Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz Zarządu Województwa Podkarpackiego za przyznanie środków finansowych na realizację imprezy, która ma ogromne znaczenie dla pielęgnowania polskiego dziedzictwa kulturowego w skali kraju i regionu.

Monika Piątek

Wolność kocham i rozumiem

Gminne Obchody Narodowego Święta Niepodległości, 11 listopada 2019 r.

*Bez tej miłości można żyć,
mieć serce suche jak orzeszek,
małutki los naparstkiem pić
z dala od zgryzot i pocieszeń,
na własną miarę znać nadzieję,
w mroku kryjówkę sobie uwić,
o blasku próchna mówić „dnieje”,
o blasku słońca nic nie mówić.*

*Ziemio ojczysta, ziemio jasna,
nie będę powalonym drzewem.
Codziennie mocniej w ciebie wrastam
radością, smutkiem, dumą, gniewem.
Nie będę jak zerwana nić.
Odrzucam pusto brzmiące słowa.
Można nie kochać cię – i żyć,
ale nie można owocować.*

(Wisława Szymborska)

11 listopada 1918 r. – Czym jest wolność, ten wie, kto ją stracił...

11 listopada to symbol miłości ojczyzny, walki o wolność, symbol wiary i symbol zwycięstwa. Tak się składa, że Święto Niepodległości obchodzimy w listopadzie. Listopad to czas szczególnej refleksji nad przemijaniem. Niedawno sprzątaliśmy groby naszych zmarłych, zanosiliśmy kwiaty, paliliśmy znicze. Chcieliśmy w ten sposób pokazać, że pamiętamy... Zapaliliśmy także znicze na grobach nieznanego żołnierza, którzy w różnym czasie oddali życie za ojczyznę...

Nigdy nie wrócili do swoich matek, żon, dzieci... *Czym jest wolność, wie ten, kto ją stracił. Ten, kto przeżył niewolę i śmierć widział braci. Wolność – zwykle krzyżami się mierzy.* Bohater narodowy Polski walczył o wolność naszą i waszą, moją i twoją. Prześladowani Polacy, na tułaczkę skazani nie stracili ducha, wierzyli, że Polska odzyska niepodległość. Wiedzieli, że ojczyzna w sercach się zaczyna, że naród przetrwa, jeżeli rodzina dzieci swoje nauczy jak być Polakami.

I przyszedł taki czas – dopiero na początku XX wieku. Czas, który do historii przeszedł pod nazwą I wojny światowej. Skłócone państwa zaborcze walczyły ze sobą... Walki między zaborcami dawały nam szansę na odzyskanie niepodległości. 11 listopada 1918 r. zakończyła się I wojna światowa. Powstała sytuacja niezwykła, wszyscy trzej zaborcy przegrali wojnę, nie byli już w stanie przeszkodzić w odrodzeniu państwa polskiego.

Polacy potrafili wykorzystać szansę, którą stworzyła historia. W październiku 1918 r. rozpoczął się proces wyzwolenia ziem ojczystych spod obcej przemocy. Powstało kilka ośrodków władzy. Potrzebny był człowiek, który potrafiłby je zjednoczyć i stworzyć jeden, centralny rząd.

Taką postacią okazał się Józef Piłsudski. Zwolniony z niemieckiego więzienia w Magdeburgu 10 listopada przybył do Warszawy. 11 listopada 1918 r. przejął władzę nad wojskiem, wkrótce przekazano mu resztę uprawnień i został Naczelnikiem Państwa.

*Zrzucał uczeń portret cara,
Ksiądz Ściegienny wznosił modły,
Opatrywał wóz Drzymała,
Dumne wiersze pisał Norwid.
I kto szablę mógł utrzymać
Ten formował legion, wojska.
Żeby Polska, żeby Polska, żeby Polska była Polską...*

(Jan Pietrzak)

Uroczystości w Świlczy

W Gminie Świlcza upamiętnienie Narodowego Święta Niepodległości obchodzone było w ciągu dwóch dni. Najpierw, w niedzielę 10 listopada, Bractwo Kapituły Wielkiego Godła Świleckiego złożyło kwiaty i zapaliło znicz pod tablicą pamiątkową płk Leopolda Lisa Kuli wmurowaną w ścianę frontową budynku Urzędu Gminy w Świlczy, a także na grobie kapitana Kokoszki i pod tablicą pamiątkową mjr Wątroby.

Centralne uroczystości w Trzcinie

Drugą część uroczystości w poniedziałek 11 listopada 2019 r. rozpoczęli przedstawiciele władz Gminy oraz Powiatu a także Oddziału Gminnego Polskiego Stronnictwa Ludowego poprzez złożenie kwiatów i zapalenie zniczy na Grobie Nieznanego Żołnierza i pod tablicą ppłk. Mieczysława Kawalca w Trzcinie. Następnie uroczystą sumę w kościele parafialnym, odprawił ks. dr Janusz Winiarski w koncelebrze z ks. proboszczem z Dąbrowy – Stanisławem Szcząchołem. Mszę św.

uświetnił chór „Cantus”, który odśpiewał podczas mszy jak i po jej zakończeniu znane wszystkim pieśni patriotyczne m.in. Legiony, Marsz, marsz Polonia. Okolicznościowe, piękne patriotyczne kazanie wygłosił ks. proboszcz parafii Trzciana Janusz Winiarski.

Dojrzyj swą małą Ojczyznę

Mszę za ojczyznę oraz całą uroczystość uświetniły sztandary: Sztandar Światowego Związku Żołnierzy Armii Krajowej Koło Terenowe Bratkowice, Sztandar OSP Świlcza, Sztandar OSP Bratkowice, Sztandar OSP Trzciana, Sztandar OSP Mrowla, Sztandar Szkoły Podstawowej w Świlczy, Sztandar Szkoły Podstawowej w Bratkowicach, Sztandar Szkoły Podstawowej w Trzcianie, Sztandar Szkoły Podstawowej w Rudnej Wielkiej, Sztandar Publicznego Przedszkola z Bratkowic, Sztandar Szkoły Podstawowej nr 2 w Bratkowicach, Sztandar Szkoły Podstawowej w Mrowli, Sztandar Zespołu Szkół w Dąbrowie, Sztandar Niepublicznej Szkoły Podstawowej w Bratkowicach, Pluton Związku Strzeleckiego Strzelec, Strzelcy i Orleża z Bratkowic i Świlczy pod kierownictwem Bożeny Kret, Ropczycka Orkiestra Dęta pod batutą Edwarda Guzika.

Organizatorem uroczystości 101. rocznicy Odzyskania Niepodległości był Wójt Gminy Świlcza Adam Dziedzic oraz Piotr Wanat – przewodniczący Rady Gminy Świlcza zaś dowódcą uroczystości dh Bogdan Cioch – Komendant Gminny Ochrony Przeciwpowodziowej w Świlczy.

Po zakończonej mszy św. uformowano kolumnę marszową, która następnie udała się pod pomnik ks. Stanisława Stojąłowskiego, gdzie odegrano Hymn Państwowy, przemówienie wygłosił Wójt Gminy Świlcza.

Apel Poległych wygłosił młodszy inspektor Związku Strzeleckiego „Strzelec” Artur Szary, dyrektor Szkoły Podstawowej w Trzcianie oddając cześć bohaterom poległym w walkach o wolność naszą i waszą. Symboliczne kwiaty i znicze złożyli: jako pierwszy Wójt Gminy Świlcza Adam Dziedzic wraz z Przewodniczącym Rady Gminy Świlcza Piotrem Wanatem w asyście radnych Rady Gminy Świlcza Marcinem Czechem i Pawłem Pielą oraz sołtysem Trzciany Kazimierzem Łagowskim. W imieniu Starosty Powiatu Rzeszowskiego wiązanek złożył Tadeusz Pachorek – członek Zarządu Rady Powiatu Rzeszowskiego oraz Sławomir Miłek radny Rady Powiatu Rzeszowskiego,

w imieniu Zarządu Gminnego Polskiego Stronnictwa Ludowego Sławomir Styka – z-ca wójta Gminy Świlcza, Jacek Lis – kierownik Referatu Urzędu Gminy, Grzegorz Patruś – dyr. SP w Świlczy. W imieniu pedagogów oraz uczniów SP w Trzcianie wiązanek złożyła Agnieszka Małozieć – z-ca dyr. Szkoły Podstawowej w Trzcianie.

Wiazanek złożyli również żołnierze 31 batalionu Lekkiej Piechoty – Obrony Terytorialnej w Rzeszowie. W imieniu Zarządu Oddziału Gminnego ZOSP RP w Świlczy wiązanek złożył Prezes Zarządu Gminnego dh Tomasz Kwoka, dh Bogdan Cioch – komendant Gminny Ochrony Przeciwpowodziowej w asyście dh Macieja Majki.

Ostatnią wiązanek kwiatów złożył Maciej Mikosz kierownik Biura Powiatowego Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w Rzeszowie. Odegraniem i odśpiewaniem Pieśni Wojska Polskiego – My Pierwsza Brygada została zakończona druga część uroczystości.

Część artystyczna w GCKSiR w Trzcianie

Część artystyczną uroczystości rozpoczęto znaną wszystkim piosenką zespołu Chłopcy z Placu Broni – „Wolność ko- cham i rozumem”. Odśpiewana solo i odegrana na gitarze stanowiła piękne wprowadzenie w tematykę narodowo-wyzwoleńczą.

Dyrektor SP w Trzcianie Artur Szary powitał zgromadzonych gości: wójta Gminy Świlcza Adama Dziedzica, który objął patronat nad uroczystością, przewodniczącego Rady Gminy Piotra Wanata, przedstawicieli Kuratora Oświaty Jolantę Wasilewską, mjr Janusza Głodowskiego, zastępcę Wojskowego Komendanta Uzupełnień w Rzeszowie chorążego Piotra Łutczyna, radnych Rady Powiatu Rzeszowskiego: Tomasza Wojtona – przewodniczącego Rady Powiatu Rzeszowskiego, Tadeusza Pachorka – członka Zarządu Rady Powiatu Rzeszowskiego oraz Sławomira Miłka, radnych Rady Gminy Świlcza na czele z Barbarą Budą wiceprzewodniczącą Rady, Dyrektorów Szkół Podstawowych, Przedszkoli oraz Dyrektorów Jednostek Samorządowych na czele z zastępcą wójta gminy Świlcza Sławomirem Styką, dyrektorem Banku Spółdzielczego w Świlczy Bożeną Serwin, sołtyski i sołtysów oraz przewodniczących i prezesów organizacji społecznych, Ochotniczych

Fot. Z. Lis

Straży Pożarnych, Kół Gospodyń Wiejskich, Ludowych Klubów Sportowych oraz stowarzyszeń regionalnych z terenu Gminy, przedstawiciele rodzin kombatanów oraz żołnierzy walczących o niepodległość Polski.

Osobne podziękowania połączone z powitaniem dyrektora Artura Szary skierował w stronę szczególnej osoby, dowódcy pododdziału dywersyjnego Armii Krajowej, uczestnika operacji „Burza” i akcji odbicia więźniów z więzienia UB na Zamku w Rzeszowie, mieszkańca Trzcianny, majora Józefa Lisa, który

w konspiracji nosił ps. „Tajfun”. Został powitany długimi, gromkimi brawami. Na koniec Dyrektor powitał uczniów, rodziców, mieszkańców Gminy oraz wszystkich zebranych.

Część artystyczną rozpoczęto od wyświetlenia nagrania filmu ze Szkoły Podstawowej w Trzcianie, w którym uczniowie, nauczyciele oraz sam dyrektor wypowiadają się na temat wolności, patriotyzmu, ojczyzny... Aby człowiek wiedział dokąd zmierza, musi wiedzieć skąd pochodzi...

Za chwilę widzieliśmy scenę, w której młoda dziewczyna w czerwieni i bieli, w wianku polnych kwiatów wstaje, rozgląda się a zza kotary rozlega się głos...

*„Przebudź się – jesteś wolna...
Przebudź się, jesteś wolny,
Zbudź tylko słuch.*

(K.K. Baczyński)

Piękna metafora wstającej z kolan Polski, szukającej orła szybującego hen wysoko...a później młodzież przedstawiła nam sceny, które poprzedziły odrodzenie Ojczyzny. Trzy czarne ptaki symbolizujące trzech zaborców osaczały białego orła, skuwały w kajdany na 123 długie lata...Obraz za obrazem...powstaniec błogosławiony przez matkę, Piłsudski dyktujący depeszę, daty kolejnych zrywów, powstań i wreszcie upragniony rok 1918, Polska wraca na mapę świata.

W tle słyszeliśmy pięknie zaaranżowany utwór Michała Szpaka – „Jesteś bohaterem”. Po chwili rozbrzmiewały donośne słowa Jana Pawła II: *Przyszłość Polski zależy od was i musi od was zależeć. To jest nasza Ojczyzna — to jest nasze „być” i nasze „mieć”. I nic nie może pozbawić nas prawa. [...] są w Polsce młodzi ludzie, którzy pragną świata lepszego: bardziej ludzkiego. Świata prawdy, wolności, sprawiedliwości i miłości.*

We wszystko wplecione były wiersze, utwory, piosenki wykonywane przez dzieci i młodzież. Dziewczyny z flagami w pięknym tańcu pokazywały nam czym jest wolność. Na koniec wszyscy zgromadzeni na sali zaśpiewali z młodzieżą i dziećmi patriotyczne pieśni i piosenki i obejrzeli montaż „100 years of Polish Independence” Daniela Stryckiego.

Wystawa zabytkowych mundurów użyczona przez Michała Bogaczewicza z Rudnej Wielkiej wzbudziła zainteresowanie. Wychodząc wszyscy zgromadzeni mogli skosztować rozdawanych przez Zbigniewa Lisa proziaków specjalnie na tę uroczystość upieczonych.

Czy potrafimy dobrze wykorzystać wolność wywalczoną przez poprzednie pokolenia? Czy umiemy się z niej cieszyć? Czy pielęgnujemy ją należycie?

Dziś żyjemy w wolnej Polsce, w zjednoczonej Europie. Każdy z nas może swobodnie wyrażać swoje poglądy. Mamy możliwość decydowania o sobie. Warto docierać do świadomości ludzi. W sprawach najważniejszych, związanych z bytem narodu, prawidłowym funkcjonowaniem państwa, niezależnie od różnic politycznych, które są przecież rzeczą normalną, powinniśmy umieć się porozumieć. Nie wolno nam zapominać o tradycji i dobrych wzorach. Wielkie znaczenie ma też wychowanie młodzieży w duchu patriotyzmu. Ponadto przy każdej okazji powinniśmy podkreślać dumę z tego, że jesteśmy Polakami. Do tego nas zobowiązuje nasza przeszłość naznaczona krwią, ofiarami, ale i chwałą.

RYS. WŁ. KWOCZYŃSKI

XII Podkarpacka Konferencja Rolnictwa Ekologicznego w Trzcianie

14 listopada 2019 r. Podkarpacka Izba Rolnictwa Ekologicznego była organizatorem XII Podkarpackiej Konferencji Rolnictwa Ekologicznego, która odbyła się, dzięki gościnności Gminy Świlcza w Gminnym Centrum Kultury, Sportu i Rekreacji w Trzcianie.

Jak co roku tematy Konferencji dotyczyły zagadnień ekologicznej produkcji żywności. W tym roku jednak skoncentrowaliśmy się na szczegółowym omówieniu ekologicznej hodowli królików oraz ekologicznej uprawy warzyw głównie dyniowatych i kapustnych.

Wykłady dotyczyły m.in. warunków jakie gospodarstwo musi spełniać, aby prowadzić ekologiczną produkcję żywca króliczego, omówione zostały zasady ekologicznego chowu królików, doboru odpowiednich pasz dla zwierząt, kierunków użytkowania zwierząt, a także warunków utrzymania zwierząt.

Zagadnienia z zakresu ekologicznej uprawy warzyw to m.in.: zasady zmianowania upraw warzywniczych, prawidłowa agrotechnika i pielęgnacja, ekologiczna ochrona roślin i gleby, opłacalność i rynek zbytu warzyw ekologicznych. Wykłady te oraz dyskusję poprowadzili cenieni specjaliści. Dla uczestników konferencji przygotowano również poczęstunek na bazie produktów ekologicznych, tradycyjnych i regionalnych.

Konferencja objęta była Honorowym Patronatem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

(Inf. wt.)

Fot. Z. Lis

Władysław Kwoczyński

Śpiewali dla niepodległej Ojczyzny

W niedzielne popołudnie 17 listopada 2019 r. o godz. 15⁰⁰ w kościele parafialnym pw. św. Jana Chrzciciela w Bratkowicach, koncelebrowana była uroczysta msza św. w intencji Ojczyzny oraz wszystkich bohaterów, którzy w walce o jej niepodległość, poświęcili swoje życie.

Tuż przed rozpoczęciem nabożeństwa, zaśpiewano wspólnie pieśń kościelną *Z dawna Polski Tyś Królową*. Eucharystii przewodniczył ks. kan. Józef Książek – proboszcz w asyście ks. Wiesława Lisowicza – wikariusza. Okolicznościową homilię wygłosił ks. J. Książek. W treści kazania nawiązał on do historycznych wydarzeń sprzed 101 lat, kiedy to Polska odzyskała swoją Niepodległość po 123 latach niewoli. Wspominał też o wszystkich bohaterach, którzy poświęcili swe życie walcząc o wolność i suwerenność Polski w różnych okresach historycznych. Dodał, że Koncert Pieśni Patriotycznych jest podziękowaniem za dar wolności Ojczyzny. Podniosła rangę nabożeństwa podkreślił udział w nim pocztów sztandarowych m.in. Ochotniczej Straży Pożarnej i Niepublicznej Szkoły Podstawowej im. Żołnierzy Armii Krajowej. Eucharystia zakończyła się wspólnym zaśpiewaniem pieśni *Boże coś Polskę*. We mszy św. uczestniczyli oprócz parafian, także zaproszeni goście.

Bezpośrednio po mszy św. wystąpił miejscowy chór męski *Resonantae* pod dyr. Jakuba Pięty, wykonując, jedną z najstarszych średniowiecznych pieśni religijnych – *Bogurodzica*. Wszyscy wysłuchali jej stojąc. Po chwili ks. J. Książek – proboszcz parafii, powitał wszystkie chóry przybyłe na V Koncert Pieśni Patriotycznych oraz gości honorowych, wśród których byli: Tomasz Wojton – przewodniczący Rady Powiatu Rzeszowskiego (rodak z Bratkowic), Tadeusz Pachorek i Sławomir Miłek – radni powiatu, Sławomir Styka – zastępca wójta Gminy Świlcza, radni gminy reprezentujący Bratkowice: Barbara Buda – wiceprzewodnicząca Rady Gminy Świlcza i Andrzej Kozdęba, Adam Majka – dyrektor Gminnego Centrum Kultury Sportu i Rekreacji w Świlczy z siedzibą w Trzcianie, Ryszard Franczyk – sołtys wsi, Lidia Bułatek – prezes Towarzystwa Miłośników Ziemi Bratkowickiej oraz przedstawiciele

dyrekcji placówek oświatowych oraz lokalnych organizacji społecznych.

Gala koncertowa

Po ceremonii powitania, rozpoczął się V Koncert Pieśni Patriotycznych pod honorowym patronatem Starosty Rzeszowskiego Józefa Jodłowskiego. Galę koncertową prowadził Bogdan Wójcik – prezes chóru *Resonantae*. Przedstawił on skrótową historię poszczególnych chórów oraz repertuar pieśni, jakie zaprezentują podczas gali. Koncert miał wymiar regionalny, ponieważ uczestniczyły w nim chóry z różnych powiatów m.in. ostrowieckiego, jarosławskiego, łańcuckiego i rzeszowskiego. W tegorocznej gali koncertowej, wystąpiły cztery chóry: chór *CON ANIMA* z Waśniowa (pow. ostrowiecki), chór *RAXAVIA* z Rakszawy (pow. łańcucki), chór *DEO CANTAMUS* z miejscowości Tuczempy (pow. jarosławski) oraz męski chór *RESONANTAE* z Bratkowic (pow. rzeszowski).

Wszystkie chóry wystąpiły przed publicznością dwukrotnie (na przemian). Jako pierwszy zaprezentował się chór *Con Anima*, pod dyr. Moniki Gryzki, wykonując pieśni: *Piechota*, a następnie: *Modlitwa do Bogarodzicy*, *Boże wiecznej mocy*, *Czy powróci*. Natomiast chór mieszany *Raxavia* pod dyr. Anny Ginalskiej, wykonał pieśni: *Dziś do Ciebie przyjść nie mogę*, *Modlitwa do Bogarodzicy*, *Bywaj dziewczę zdrowe*, *Modlitwa o pokój*. Piękne pieśni patriotyczne wykonał chór mieszany *Deo Cantamus* pod dyr. Dominiki Godzień: *Pieśń Konfederatów Barskich* oraz *Czerwone Maki na Monte Cassino*, *Przybyli ułani*, *Maki (Ej Dziewczyno)*. Również chór męski *Resonantae* pod dyr. Jakuba Pięty, zaprezentował swoje doskonałe umiejętności wokalne, wykonując znane pieśni patriotyczne: *O mój rozmarynie*, *Wojenko, wojenko*, *Pierwsza Kadrowa*. Na zakończenie gali koncertowej połączone chóry zaśpiewały wspólnie pieśń *Gaude Mater Polonia* pod dyr. Jakuba Pięty – kierownika artystycznego tegorocznego Koncertu. Występy wszystkich chórów bardzo się podobały publiczności, czego potwierdzeniem były niekończące się gromkie brawa.

Koncert dobiegł końca

Pięknym momentem kończącym tegoroczny V Koncert Pieśni Patriotycznych w Bratkowicach, było wręczenie pamiątkowych statuetek i dyplomów, ufundowanych przez Starostę Rzeszowskiego Józefa Jodłowskiego. W jego imieniu ich wręczenia dyrygentom poszczególnych chórów, dokonali wspólnie: Tomasz Wojton, Tadeusz Pachorek i Sławomir Miłek oraz ks. kan. Józef Książek. Ponadto organizatorzy Koncertu wręczyli pamiątkowe dyplomy z podziękowaniem dla wszystkich sponsorów Koncertu. Po tej uroczystej ceremonii, połączone

Wręczenie pamiątkowych statuetek. Na pierwszym planie od lewej – Jakub Pięty, Tomasz Wojton i Tadeusz Pachorek.

chóry zaśpiewały wspólnie pieśń *Boże coś Polskę* pod dyr. **Anny Ginalskiej**, a na organach akompaniował **Jakub Pięta**. Do wspólnego śpiewu tej kultowej pieśni włączyli się również widzowie Koncertu.

Na zakończenie **ks. J. Książek** podziękował wszystkim chóróm za udział w Koncercie i piękne wykonanie pieśni patriotycznych oraz za krzewienie patriotyzmu poprzez śpiew chóralny i muzykę, czym dali wyraz szczególnej wdzięczności za wolność i niepodległość Ojczyzny. Podziękował również Staroście Rzeszowskiemu **Józefowi Jodłowskiemu** za objęcie Koncertu patronatem honorowym, a także organizatorom tej patriotycznej uroczystości, sponsorom za wszelkie wsparcie i pomoc oraz publiczności za liczną obecność na Koncercie. Na koniec **ks. J. Książek** poprowadził wspólną modlitwę o pomyślność dla Ojczyzny, a następnie udzielił wszystkim ogólnego błogosławieństwa.

Po Koncercie w miejscowej Restauracji *Zacisze*, odbyło się wspólne spotkanie integracyjne członków wszystkich chórów z udziałem organizatorów i gości zaproszonych. VI Koncert Pieśni Patriotycznych tradycyjnie odbędzie się za rok, także w Bratkowicach.

Organizatorami V Koncertu Pieśni Patriotycznych byli wspólnie: Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Jana Chrzciciela w Bratkowicach, chór męski *Resonantae* w Bratkowicach, a od tego roku do współorganizacji Koncertu, włączyło się również miejscowe Towarzystwo Miłośników Ziemi Bratkowickiej. Patronat honorowy: Starosta Rzeszowski. Patronat medialny: Katolickie Radio Rzeszów *Radio Via*, TVP3 Rzeszów i Polskie Radio Rzeszów.

Kilka słów o chórach

Chór DEO CANTAMUS (z łac. Bogu śpiewamy) działa przy parafii pw. Nawiedzenia Najświętszej Marii Panny w Tuczeppach pow. jarosławski. Istnieje od sześciu lat. Po raz pierwszy chór zaprezentował się podczas Świąt Wielkanocnych w 2013 r. w Liturgii Triduum Paschalnego i Niedzieli Zmartwychwstania Pańskiego. Początkowo był to chór męski. Po Świątach Wielkanocnych kolejne osoby (kobiety i mężczyźni), zdecydowały się dołączyć do grupy chóralnej. Obecnie chór *Deo Cantamus* jest chórem mieszanym, czterogłosowym i liczy 30 osób. Swoimi występami uświetnia ważniejsze uroczystości kościelne i lokalne. Chór chętnie uczestniczy w przeglądach chórów, konkursach, warsztatach chóralnych i koncertach, organizowanych głównie na terenie Archidiecezji Przemyskiej, ale także ościennych. Założycielem i jednocześnie dyrygentem chóru jest **Dominika Godzień** absolwentka Państwowej Szkoły Muzycznej pierwszego stopnia w Jarosławiu na wydziale instrumentalnym w klasie gitary oraz ZPSM drugiego stopnia w Przemyśle w klasie śpiewu. Obecnie studiuje na Wydziale Muzyki Uniwersytetu Rzeszowskiego. Jest organistką w parafii Tuczemby. W 2017 r. chór *Deo Cantamus*, nagrał płytę z kolędami pt. *Bóg się w sercach rodzi*. Chórowi towarzyszy Kwartet Smyczkowy, składający się z uczennic i absolwentek Państwowej Szkoły Muzycznej II stopnia w Jarosławiu oraz ZPSM w Przemyśle. Akompaniatorem chóru jest **Łukasz Stanisławczyk** – absolwent ZPSM I i II stopnia w Jarosławiu. Obecnie jest studen-

Fot. Ks. Rafał Majerski

Wspólny występ chórów.

tem Akademii Muzycznej w Krakowie na wydziale instrumentalnym w klasie fortepianu.

Chór RAXAVIA z Rakszawy pow. łańcucki, powstał w październiku 2012 r. Jest najmłodszym zespołem muzycznym, działającym w Gminnym Ośrodku Kultury i Czytelnictwa w Rakszawie. Zainteresowania muzyczne i wokalne skupiają w chórze osoby różnych profesji. Łączy ich wspólna idea – kultywowanie i chęć popularyzacji śpiewu chóralnego. Repertuar stanowią pieśni wykonywane a capella. Dyrygentem chóru jest **Anna Pilś** – absolwentka Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego im. Jana Pawła II w Lublinie o specjalności dyrygentura chóralna. Do ważniejszych osiągnięć chóru należą m.in. II miejsce w III Ponadregionalnym Konkursie Pieśni Maryjnej *Matuchnie Pieśń Niesiemy* w Mrowli (2.06.2013 r.), III nagroda w III Regionalnym Przeglądzie Chórów *Pieśni Maryjne* w Lubaczowie (21.09.2014 r.), III miejsce w VI Regionalnym Przeglądzie Chórów *Pieśni Maryjne* w Lubaczowie (8.10.2017 r.), I nagroda w XII Podkarpackim Przeglądzie Chórów *Pieśni Pasyjne* w Radymnie (10.03.2018 r.), III miejsce w VI Rzeszowskim Festiwalu Kolęd i Pastoralek w Bazylice Najświętszej Maryi Panny w Rzeszowie (26.01.2019 r.), III miejsce w XIII podkarpackim Przeglądzie Chórów *Pieśni Pasyjne* w Radymnie (6.04.2019 r.).

Chór CON ANIMA działa przy parafii pw. Św. Apostołów Piotra i Pawła w Waśniowie pow. ostrowiecki. Chór przyjął nazwę *Con Anima* (z łac. oznacza Z Duszą), a za datę powstania uznano dzień pierwszego spotkania tj. 6 stycznia 2012 r. Po raz pierwszy chór zaprezentował się podczas Świąt Wielkanocnych w 2012 roku w Liturgii Wielkiego Piątku i kolejnych dniach świątecznych. Było to wielkie przeżycie nie tylko dla samych chórzystów debiutantów, ale także dla całej wspólnoty parafialnej. Po tej bardzo udanej inauguracji, kolejne osoby zdecydowały się dołączyć do chóru, zwiększając tym samym liczbę jego członków i możliwości wokalne. Chór *Con Anima* jest chórem mieszanym, czterogłosowym. Obecnie liczy 30 osób (razem z dyrygentem), w tym 10 sopranów, 12 altów, 4 tenory i 3 basy. Chór ubogaca swoimi występami wszystkie ważniejsze uroczystości kościelne, lokalne i patriotyczne. Chór *Con Anima* posiada w swoim bogatym repertuarze ponad 90 utworów, głównie o tematyce sakralnej, śpiewane w języku polskim i po łacinie. Dzięki inwencji twórczej kierownika chóru

i organisty **Arkadiusza Gryzka**, zbiór ten stale się powiększa. Dyrygentem chóru jest **Monika Gryzka**.

Chór męski RESONANTAE z Bratkowic. Jego założycielem w 1995 roku był **ks. Krzysztof Gac** – ówczesny wikariusz w parafii. Pełnił funkcje dyrygenta i opiekuna duchowego grupy choralnej. Po raz pierwszy chór zaprezentował swoje możliwości wokalne podczas Świąt Bożego Narodzenia tegoż roku. W 1996 r. **ks. K. Gac** odszedł z parafii, a obowiązki dyrygenta przejął po nim **Józef Pepera** ówczesny organista w bratkowickiej parafii i pełnił je do 2003 r. Od września tegoż roku do lipca 2004 r., chórem kierował **ks. Marek Prajsnar**. Chór ubogacał swoim śpiewem ważniejsze uroczystości kościelne w ciągu roku liturgicznego. Od 2014 r. chór jest organizatorem koncertów bożonarodzeniowych, a od 2015 r. inicjatorem i współorganizatorem Koncertów Pieśni Patriotycznych. Od jesieni 2015 r. nowym dyrygentem chóru jest **Jakub Pięta** – absolwent Państwowej Szkoły Muzycznej II stopnia przy Zespole Szkół Muzycznych im. Karola Szymanowskiego w Rzeszowie, absolwent Wydziału Historycznego Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie na kierunku muzykologii, gdzie w 2012 roku obronił tytuł licencjata, a dwa lata później uzyskał tytuł magistra muzykologii o specjalności recepcja i estetyka muzyki. Obecnie studiuje na Akademii Muzycznej im. Feliksa Nowowiejskiego w Bydgoszczy. **Jakub Pięta** jest pomysłodawcą

obecnej nazwy chóru: chór męski *Resonantae*. Słowo *resonantae* pochodzi z języka łacińskiego i w tłumaczeniu oznacza po prostu *brzmienie*. W repertuarze chóru znajdują się tradycyjne pieśni religijne (eucharystyczne, maryjne, kołedy), patriotyczne i inne. Obecnie chór liczy 19 mężczyzn. Chór wielokrotnie koncertował gościnnie za granicą m.in. w 2017 r. koncertował w Katedrze Lwowskiej i w Krzemieńcu na Ukrainie, w 2018 r. koncertował na Słowacji w Jaskini Bielańskiej oraz na terenie kraju w Dębnie Podhalańskim, śpiewając podczas uroczystej mszy św. w miejscowym kościele parafialnym. Również w 2018 r. chór *Resonantae* prowadził niezwykle ożywioną działalność, uczestnicząc w kilkunastu przeglądach i koncertach na terenie Podkarpacia m.in. w V Rzeszowskim Festiwalu Kolęd i Pastoralek, XVIII Koncercie Pieśni Wielkanocnej w Kosinie k. Łańcuta, VII Przeglądzie Chórów Pieśni Maryjnej w Lubaczowie oraz I Wieczorze Chóralno-Organowym w Kolegiacie Jarosławskiej. W styczniu 2019 r. chór uczestniczył w dwóch koncertach kolędowych we Frysztaku i w Bielińcu k. Niska, a w sierpniu koncertował w Czechach, gdzie występował w Libochovicach, a także w sali koncertowej Parlamentu Czeskiego. Od stycznia 2019 r. chór działa przy Gminnym Centrum Kultury Sportu i Rekreacji w Świlczy z siedzibą w Trzcanie. Prezesem chóru jest **Bogdan Wójcik**.

Monika Piątek

Śpiewem o Niepodległej

V Jubileuszowy Koncert Pieśni Patriotycznej w Bratkowicach – po raz drugi – oczami uczestników uroczystości

„Niech wasze śpiewanie przekracza granice! Wiecie, że słowo Anioł oznacza posłany. Wy jesteście na swój sposób posłani, aby szerzyć Bożą radość i przez wasz śpiew ukazywać, że wiara jest mocniejsza niż wątplenie, że nadzieja jest silniejsza niż beznadziejność, że miłość jest mocniejsza niż śmierć”.

(Jan Paweł II)

Pieśń ojczysta – to hasło może się odnosić do śpiewów rodzimych każdego narodu. Śpiew bowiem towarzyszy ludziom w chwilach radosnych będąc stale obecny podczas zabaw, biesiad i różnego rodzaju uroczystości, a także w momentach dramatycznych jako krzepiący na duchu i kojący ból pocieszyciel. Śpiew przekazywany z pokolenia na pokolenie jest świadectwem historii i sprawdzianem tożsamości narodowej mieszkańców danego kraju. Niezwykle mocno doświadczamy roli pieśni ojczystej sięgnąwszy do bogatej skarbnicy śpiewów polskiego narodu. Polska pieśń jednoczyła i umacniała rodziny, stawała się zawołaniem bojowym, dodając sił żołnierzom i powstańcom oraz rozpalala miłość do Ojczyzny, dlatego w czasach zaborów i okupacji była zakazana, a za jej wykonywanie surowo karano.

Pieśń patriotyczna, symbolizująca jedność i odrębność narodu oraz formę społecznej manifestacji uczuć, powstawała w różnych okresach naszych dziejów, pełniąc niejednokrotnie rolę hymnów narodowych. Znajdowała wyraz w śpiewach na cześć Boga, świętych, sławnych miejsc kultu bądź w śpiewie świeckim, opiewając niezwykle czyny władców i bohaterów lub upamiętniając wielkie wydarzenia związane

z obroną wolności, niepodległości czy zachowaniem najcenniejszych dóbr kultury i tradycji narodowej.

*Któraś była muzyki deszczem,
a przejrzysta jak świt i płomień,
daj nam usta jak obłoki niebieskie,
które czyste – pod toczącym się gromem.*

K.K. Baczyński

Cechą znamioną polskiej pieśni patriotycznej, będącej zwierciadłem ponad tysiącletniej historii naszych dziejów, jest wzajemne przenikanie się wątku religijnego i świeckiego. Religijne pieśni śpiewane pierwotnie w kościołach były też wykonywane poza świątyniami, zwłaszcza w wyjątkowych sytuacjach dziejowych (wojny i powstania narodowe) zyskując często miano pieśni hymnicznych. Tradycja takich śpiewów sięga u nas czasów dynastii Piastów, czego najstarszym przykładem jest łaciński hymn *Gaude Mater Polonia* Wincentego z Kielcy na cześć św. Stanisława ze Szczepanowa (Biskupa i Męczennika), a przede wszystkim słynna *Bogurodzica* – pierwsza, zachowana w całości pieśń hymniczna i zarazem bojowa rycerstwa polskiego, „matka i królowa polskich pieśni” nazwana przez Jana Długosza *carmen patrium* czyli *pieśnią ojców*. To ona jako najcenniejszy klejnot muzyczny naszej kultury średniowiecza pełniła przez wiele stuleci rolę hymnu narodowego, choć w różnych okresach historii Polski pojawiały się inne pieśni, które traktowano jako hymny, np. *Święta miłości kochanej ojczyzny* u schyłku I Rzeczypospolitej (pod koniec XVIII w.), później w dobie porzecznej: *Mazurek Dąbrowskiego*, *Boże*

ku z tym tradycją już jest organizowanie w naszej miejscowości koncertów m.in. w czasie upamiętniającym odzyskanie przez Polskę Niepodległości.

* * *

V Jubileuszowy Koncert Patriotyczny pod honorowym patronatem Starosty Rzeszowskiego odbył się 17 listopada w bratkowickiej świątyni. Do wspólnego świętowania chór męski „Resonantae”, który był głównym organizatorem zaprosił trzy zespoły – chór „Con Anima” z Waśniowa pod kierownictwem Moniki Gryzki, chór „Deo Cantamus” z Tuczemp pod kierownictwem Dominiki Godzień oraz chór „Raxavia” z Rakszawy z dyrygentką Anną Ginalską. Patronat medialny nad koncertem objęła TVP 3 Rzeszów, Katolickie

coś Polskę, Warszawianka, Mazurek 3 Maja, Marsz, marsz Polonia, Rota, po odzyskaniu niepodległości – Marsz I Brygady, w czasie II wojny światowej – Modlitwa obozowa, a w czasach najnowszych – Żeby Polska była Polską, co podkreśla dr Ignacy Ołów.

W naszej małej Ojczyźnie – Bratkowicach śpiew jest częścią społeczności, niejako wrośnięty w jej historię, a w zwią-

Radio Via oraz Polskie Radio Rzeszów. Kierownikiem artystycznym został Jakub Pięta – muzykolog i dyrygent chóru „Resonantae”. Krótkiej prezentacji chórów dokonał prowadzący uroczystość Bogdan Wójcik, który przedstawił też repertuar, z jakim poszczególni wykonawcy wystąpią.

Artur Szary

Z działalności Towarzystwa Przyjaciół Świlczy

Dużo działa się w Świlczy latem i jesienią na niwie podtrzymywania kultury materialnej i duchowej. Obfitość, a przy tym charakter i szerokie spektrum podejmowanych wyzwań są istotne dla wzmacniania poczucia tożsamości świlczan, budowania więzi lokalnej społeczności oraz relacji z małą Ojczyzną.

Odbiór prac konserwatorskich w kaplicy Kirchnerów w Świlczy

W pierwszym tygodniu września br. miał miejsce odbiór części prac konserwatorskich i restauratorskich w kaplicy grobowej rodu Kirchnerów (św. Antoniego) na cmentarzu w Świlczy. Ten etap renowacji został wykonany przez firmę Joanny Jasiewicz-Witczak z Łącuta. Fundusze na konserwację kaplicy zostały pozyskane przez Towarzystwo Przyjaciół Świlczy i Parafię Rzymskokatolicką pw. Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny w Świlczy. Pochodzą one od Podkarpackiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, Samorządu Województwa Podkarpackiego, z darowizn rodziny Kirchnerów z Anglii, Błonarowiczów z Gliwic oraz z zasobów własnych TPŚ.

Rozszerzenie prac związanych z renowacją zabytków

Kolejny etap prac w kaplicy i na parafialnym cmentarzu realizowany był we współpracy Towarzystwa Przyjaciół Świlczy z Samorządem Gminy Świlcza oraz Gminnym Centrum Kultury, Sportu i Rekreacji w Świlczy zs. w Trzcianie. Rozpoczęła go renowacja trzech zabytkowych nagrobków cmentarza w Świlczy: Józefa z Lubrańca Dąbskiego (zm. 1835), Józefa Krupnickiego (zm. 1861) i ks. dr Juliusza Trandy (zm. 1883). Równolegle trwały uzupełniające prace konserwacyjne kaplicy św. Antoniego (rodu Krupnickich i Kirchnerów).

Jesienią trwały intensywne roboty związane z renowacją zabytków na wspomnianym cmentarzu. Najpierw udało się nam ustawić na wybetonowanym fundamencie elementy nagrobka ks. dr Juliusza Trandy, świleckiego proboszcza i rektora przemyskiego seminarium. Dzięki pomocy członków TPŚ i miejscowej Ochotniczej Straży Pożarnej udało się m.in. rozebrać, w celu przygotowania odpowiedniego fundamentu, a następnie ustawić z powrotem kamienne elementy nagrobnego pomnika księdza Trandy. W prace zaangażowały się następujące osoby: Tomasz Biały, Adam Majka, Bartłomiej Majka, Maciej Majka, Marcin Miłek, Tadeusz Pachorek, Tadeusz Rzucidło, Dominik Rzeszutek, Paweł Ziaja, Marcin Żańczak, Anna Żarska i Tomasz Żarski.

Na tym etapie prac konkretne działania dotyczące ratowania zabytków w Świlczy wsparł Wójt Gminy Świlcza, Adam Dziedzic. Prace budowlane wykonane zostały przez zespół kierowany przez Ryszarda Chmaja. Szczególne podziękowania, za

profesjonalne wykonanie posadzki w kaplicy, należą się Stanisławowi Burdasiowi. Duży wkład pracy włożył także Andrzej Kozdęba, wykonawca instalacji elektrycznej w kaplicy. Zasadnicze prace renowacyjne prowadził konserwator Adam Jasiewicz z Krakowa.

Poświęcenie odnowionych nagrobków i kaplicy w Świlczy

W wigilię Uroczystości Wszystkich Świętych Towarzystwo Przyjaciół Świlczy celebrowało poświęcenie odrestaurowanej Kaplicy oraz zabytkowych nagrobków. Poświęcenia dokonał ks. Antoni Czerak, proboszcz parafii Świlcza.

W tym niecodziennym wydarzeniu wzięli udział przedstawiciele władz samorządowych gminy, na czele z Wójtem Gminy Adamem Dziedzicem i Przewodniczącym Rady Gminy Piotrem Wanatem. Przybyli również zaproszeni goście, którzy w ciągu roku wspierali prace konserwatorskie: Andrzej i Paweł Kirchnerowie z Londynu, dr Andrzej Błonarowicz z Gliwic oraz prof. Barbara Judkowiak z Poznania.

Na fetowanie tegorocznych działań renowacyjnych TPŚ zaproszenie przyjęli animatorzy bratniego Stowarzyszenia „Wspólnie dla Rudnej Wielkiej” na czele z Prezes Zarządu Olgą Rusin-Przywarą.

Kwesta na ratowanie zabytkowych nagrobków w Świlczy

W dniu 1 listopada 2019 r., w Uroczystość Wszystkich Świętych, na cmentarzu parafialnym w Świlczy przeprowadzona została kwesta – zbiórka pieniędzy do puszek – na rzecz ratowania kolejnych zabytkowych nagrobków. Tegoroczną kwestę Towarzystwa Przyjaciół Świlczy (zbiórkę publiczną nr 2019/4662/OR) wsparli w ramach akcji wolontariackiej uczniowie Szkoły Podstawowej im. Świętego Jana Kantego w Świlczy, „Strzelcy”, członkowie Oazy oraz Grupy Teatralnej TESPIŚ. Dzięki ofiarności parafian i gości odwiedzających w tym dniu cmentarz udało się uzyskać kwotę 4 858,53 złotych.

Z zebranych środków chcemy odrestaurować nagrobek Józefa Balickiego, brata bł. ks. Jana Wojciecha Balickiego oraz najstarszy nagrobek cmentarza w Świlczy, klasycystyczny pomnik Aleksandra Tołasiewicza.

Świlczanie złożyli hołd bohaterom Niepodległości

W przeddzień Narodowego Święta Niepodległości mieszkańcy Świlczy uczcili pamięć bohaterów wywodzących swój ród ze Świlczy: płk. Leopolda Lisa-Kulę, płk. Józefa Kokoszkę i kpt. Franciszka Wątrobę.

Inicjatorem ceremonii upamiętnienia miejscowych bohaterów było Towarzystwo Przyjaciół Świlczy.

W wydarzeniu tym wzięli udział przedstawiciele Kapituły Wielkiego Godła Świleckiego wraz z pocztym sztandarowym i sztandarem organizacji, członkowie Związku Strzeleckiego „Strzelec” Józefa Piłsudskiego, zuchy ze Szkoły Podstawowej im. św. Jana Kantego w Świlczy oraz natchnieni duchem patriotyzmu mieszkańcy Świlczy.

Nostalgiczne spotkania w Świlczy

Wakacje 2019 r. w Świlczy obfitowały w wiele niecodziennych wydarzeń. Naszą miejscowość odwiedziły ciekawe osobistości wywodzące swoje korzenie z tej ziemi i poszukujące swojej rodzinnej historii. Wśród nich był prof. Christopher J. Stanton specjalizujący się w fizyce materii skondensowanej, wykładowca Uniwersytetu Floryda oraz pracownik MagLab – największego na świecie laboratorium silnego pola magnetycznego.

Na przełomie sierpnia i września Świlczę odwiedziła także Jasia Lachcik z USA, bratanica bohatera spod Monte Cassino i Ankony, kawalera Orderu Virtuti Militari ppor. Franciszka Lachcika. Jej wizyta w rodzinnej wsi była okazją do rozmowy o życiu potomków emigrantów ze Świlczy w Ameryce oraz do podarowania jej świeżego, tegorocznego wydania kolejnej monografii naszej wsi.

W podobnym duchu doszło do spotkania z dr. Januszem Jabłońskim, świlczaninem, który od wielu lat mieszka i pracuje we Wrocławiu. Doktor Jabłoński zechciał podzielić się cennymi wspomnieniami dotyczącymi historii naszej wsi w XX w. Wyraził wolę podzielenia się, za pośrednictwem TPŚ, pamiątkowymi fotografiami i dokumentami dotyczącymi biografii jego ojca Bronisława Jabłońskiego ps. „Sroka”, żołnierza Armii Krajowej Placówki „Świerk” oraz wuja, Józefa Czernika, żołnierza kampanii wrześniowej 1939 r. w Polskich Siłach Zbrojnych na Zachodzie, marynarza poległego na storpedowanym ORP „Dragon” w 1944 r.

Nowa strona internetowa TPŚ

Latem bieżącego roku została uaktywniona nowa odsłona strony internetowej.

Zapraszamy do zapoznania się z informacjami dotyczącymi działalności Towarzystwa Przyjaciół Świlczy, które są prezentowane pod adresem www.swilcza.pl.

Autorem i administratorem strony jest Tomasz Żarski, świlczanin i członek TPŚ. Osoby zainteresowane zapraszamy do współpracy.

Prace przy ustawianiu elementów nagrobka ks. Juliusza Trandy w czasie jego renowacji. Fot. Archiwum TPŚ

Członkowie Towarzystwa Przyjaciół Świlczy podczas sobotnich wolontariackich prac na cmentarzu. Fot. Archiwum TPŚ

Odnowiona kaplica św. Antoniego w Świlczy. Fot. S. Szot

Poświęcenie odrestaurowanej kaplicy i odnowionych nagrobków w dniu 31 października 2019 r. Fot. S. Szot

Podziękowania za troskę o zabytki i pamięć historyczną o naszych wspólnych przodkach, które kieruje do zebranych prof. Barbara Judkowiak z Poznania. Fot. S. Szot

Przedstawiciele rodziny Krupnickich i Kirchnerów: Andrzej i Paweł Kirchnerowie z Londynu oraz Andrzej Błonarowicz z Gliwic. Fot. S. Szot

Odrestaurowany nagrobek hr. Józefa Dąbskiego z Rudnej Wielkiej (1759-1835). Fot. S. Szot

Wspólny nagrobek Józefa (zm. 1861) i Balbiny Krupnickich (zm. 1884) odnowiony staraniem TPŚ i rodziny Błonarowiczów. Fot. S. Szot

Nagrobek ks. Juliusza Trandy (1837-1883) po gruntownej renowacji. Fot. S. Szot

Odnowiony ze środków z ubiegłorocznej kwęsty nagrobek ks. Ignacego Węgrzynowskiego (1838-1914). Fot. S. Szot

Renowacja zabytków cmentarza w Świlczy w 2019 r.

Partycypując od 2001 r. Towarzystwo Przyjaciół Świlczy podejmuje istotną misję: na stałe zachowanie dziedzictwa kulturowego w podkarpackiej wsi. W ostatnich miesiącach aktywnie TPŚ inicjuje i realizuje projekty, które mają na celu odnowienie i konserwację zabytków cmentarza w Świlczy.

W obrotach roku zorganizowano uroczystą zbiórka publiczną, w której na miejscu zebrać można było pieniądze na odnowienie zabytków cmentarza. W ramach zbiórki, która odbyła się na terenie cmentarza, Towarzystwo przekazywało pieniądze na odnowienie zabytków cmentarza w Świlczy. W tym celu Towarzystwo przekazywało pieniądze na odnowienie zabytków cmentarza w Świlczy.

W ramach zbiórki, która odbyła się na terenie cmentarza, Towarzystwo przekazywało pieniądze na odnowienie zabytków cmentarza w Świlczy. W tym celu Towarzystwo przekazywało pieniądze na odnowienie zabytków cmentarza w Świlczy.

W ramach zbiórki, która odbyła się na terenie cmentarza, Towarzystwo przekazywało pieniądze na odnowienie zabytków cmentarza w Świlczy. W tym celu Towarzystwo przekazywało pieniądze na odnowienie zabytków cmentarza w Świlczy.

Billboard na nowej kaplicy cmentarza parafialnego w Świlczy poświęcony działaniom konserwatorskim inicjowanym przez Towarzystwo Przyjaciół Świlczy. Rerp. Archiwum TPŚ

Członkinie Związku Strzeleckiego „Strzelec” Józefa Piłsudskiego podczas kwesty na rzecz ratowania zabytkowych nagrobków. Fot. Archiwum TPŚ

Członkowie Towarzystwa Przyjaciół Świlczy podczas kwesty w dniu 1 listopada 2019 r. Fot. Archiwum TPŚ

Złożenie wiązanki kwiatów i zapalenie zniczy pod tablicą kpt. Franciszka Wątroby z okazji Narodowego Święta Niepodległości. Fot. T. Rzucidło

Jasia Lachcik z USA (bratanica por. F. Lachcika, bohatera spod Monte Cassino) z nową monografią rodzinnej wsi. Na zdjęciu wraz z kuzynem ze Świlczy, Stanisławem Franczykiem. Fot. Archiwum TPŚ

Doktor Janusz Jabłoński, świlczanin z Wrocławia, dzieli się rodzinnymi wspomnieniami oraz pamiątkami wojennymi po ojcu Bronisławie (żołnierzu AK) i wuju mar. Józefie Czyrniku, poległym na storpedowanym ORP „Dragon”. Fot. Archiwum TPŚ

Christopher Stanton (na zdjęciu pierwszy od lewej), profesor fizyki Uniwersytetu Floryda, podczas odwiedzin Świlczy w poszukiwaniu swoich korzeni. Fot. Archiwum TPŚ

List gratulacyjny od Piotra Wanata, Przewodniczącego Rady Gminy Świlcza i Dyrektora I Liceum Ogólnokształcącego im. ks. Stanisława Konarskiego w Rzeszowie:

Na Pana ręce składam gratulacje dla Towarzystwa Przyjaciół Świlczy za piękne podtrzymywanie kultury pamięci. Wszyscy bowiem bierzemy udział w wielkiej sztafecie pokoleń i nie tylko naszą powinnością jest ocalić pamięć o naszych przodkach, ale przede wszystkim przekazać ją następnemu pokoleniu. Dajecie znakomity przykład innym społecznościom, a szczególnie młodzieży. Znakomicie realizujecie przesłanie W. Lutosławskiego „Nie jest nowoczesny ten kto się odcina od przeszłości, ale ten kto na niej buduje”.

Pamiętajmy

Październik

- 75 lat temu, 2 października 1944 r., po 63 dniach walki przedstawiciele KG AK płk Kazimierz Iranek-Osmecki „Jarecki” i ppłk Zygmunt Dobrowolski „Zyndram” podpisali w kwaterze SS-Obergruppenfuhrera Ericha von dem Bacha-Zelewskiego w Ożarowie układ o zaprzestaniu działań wojennych w Warszawie.
- 6 października 1939 r. pod Kockiem skapitulował dowódca Samodzielnej Grupy Operacyjnej „Polesie”, gen. Franciszek Kleeberg.
- 7 października 1765 r. urodził się Michał Kleofas Ogiński, książę, kompozytor, polityk.
- 8 października 1910 r. we Lwowie zmarła Maria Konopnicka, wybitna poetka, autorka nowel i dziennikarka.
- 90 lat temu, 8 października 1929 r., w Krakowie zmarł Jacek Malczewski, jeden z najwybitniejszych polskich malarzy, twórcą „Autoportretu w zbroi”, serii portretów polskich pisarzy i poetów, „Wigilii na Syberii”, „Melancholii”, cyklu „Polonia”.
- 10 października 1621 r. pod Chocimiem armia polska pod wodzą hetmana Karola Chodkiewicza powstrzymała wielokrotnie potężniejsze wojska tureckie, dążące do podboju Rzeczypospolitej.
- 14 października 1942 r. – powstała Ukraińska Powstańcza Armia, która była zbrojną formacją założoną przez Organizację Ukraińskich Nacjonalistów. Członkowie UPA dopuścili się zbrodni ludobójstwa na polskim narodzie – rzezi wołyńskiej. Do dziś nie rozliczono sprawców tego mordu, a dodatkowo tego dnia na Ukrainie obchodzi się święto państwowe Dzień Obrońców Ukrainy.
- 14 października 1864 r. – we wsi Strawczyn (obecnie województwo świętokrzyskie) urodził się Stefan Żeromski, wybitny polski prozaik, publicysta i dramaturg. Autor dzieł takich jak „Popioły”, „Przedwiośnie” czy „Ludzie Bezdolni”. Publikował pod pseudonimami „Maurycy Zych”, „Józef Katerla” oraz „Stefan Iksmorez”.
- 15 października 1959 r. – agent KGB Bohdan Staszyński specjalnym pistoletem rozpylającym cyjanek zamordował w Monachium Stepana Banderę, ukraińskiego nacjonalistę, odpowiedzialnego za ludobójstwo dokonane na polskiej ludności cywilnej na Wołyniu i w Galicji Wschodniej.
- 170 lat temu, 17 października 1849 r., w Paryżu zmarł kompozytor Fryderyk Chopin.
- 35 lat temu, 19 października 1984 r., funkcjonariusze IV Departamentu Ministerstwa Spraw Wewnętrznych Grzegorz Piotrowski, Waldemar Chmielewski i Leszek Pękala zamordowali ks. Jerzego Popiełuszkę, duszpasterza ludzi pracy, kapelana „Solidarności”. Jego ciało zostało odnalezione 11 dni później w Wiśle pod Włocławkiem.
- 30 lat temu, 24 października 1989 r., podczas wspinaczki na himalajski ośmiotysięcznik Lhotse zginął najwybitniejszy polski himalaista Jerzy Kukuczka.
- 29 października 1924 r. we Lwowie urodził się Zbigniew Herbert, jeden z najwybitniejszych polskich poetów.

Jan Karol Chodkiewicz z buławą.

W swych utworach nawiązywał do fundamentalnych wartości cywilizacji łacińskiej.

- 31 października 1940 r. zakończyła się bitwa o Anglię. W walkach uczestniczyło 144 polskich pilotów, którzy zestrzelili ok. 170 niemieckich samolotów. Polski Dywizjon 303 dokonał 126 zestrzeleń, co czyni go najsukcesowniejszą jednostką biorącą udział w walkach o niebo nad Albionem.
- 31 października 1945 roku w krakowskim szpitalu Ojców Bonifratrów zmarł Wincenty Witos (ur. 1874 r.), trzykrotny premier Rzeczypospolitej, przywódca Stronnictwa Ludowego.

Wizyta Wincentego Witosy we wsi Munina.

Listopad

- 1 listopada 1800 r. w Warszawie założono Towarzystwo Przyjaciół Nauk, pierwsze na ziemiach polskich towarzystwo naukowe. Wśród założycieli byli m.in. Tadeusz Czacki, Stanisław Staszic, Samuel Bogumił Linde, Jan Paweł Woronicz.
- 1 listopada 1918 r. Ukraińcy opanowali główne budynki we Lwowie co rozpoczęło trzytygodniowe zmagania o miasto z bohaterskim udziałem młodzieży „lwowskich orląt”.
- 1 listopada 1920 r. Gdynia została wybrana na miejsce budowy nowego portu na Bałtyku, z powodu niepewnej sytuacji w Wolnym Mieście Gdańsku, którego władze nastawione były do Polski wrogo. Głównym projektantem portu gdyńskiego był inż. Tadeusz Wenda. Już w kwietniu 1923 r. otwarto port tymczasowy, a w sierpniu tego samego roku przyplłynął do Gdyni pierwszy pełnomorski statek. Prace nad budową portu nabrały tempa, gdy ministrem przemysłu i handlu został w 1926 r. inicjator rozbudowy Gdyni inż. Eugeniusz Kwiatkowski.
- 575 lat temu, 10 listopada 1444 r., w bitwie pod Warną zginął król Władysław III.
- 80 lat temu, 13 listopada 1939 r., utworzony został Związek Walki Zbrojnej, który jako Armia Krajowa stał się największą podziemną organizacją zbrojną okupowanej Europy.
- 30 lat temu, 17 listopada 1989 r., w Warszawie zdemontowano pomnik komunistycznego zbrodniarza i twórcy Czeki Feliksa Dzierżyńskiego.
- 30 lat temu, 18 listopada 1989 r., wyemitowano pierwsze wydanie „Wiadomości”, głównego serwisu informacyjnego Telewizji Polskiej, który zastąpił reżimowy „Dziennik Telewizyjny”.
- 20 listopada 1941 r. okupacyjne władze niemieckie usunęły z kościoła św. Szczepana w Krakowie obraz Matki Boskiej, na którym był napis „Królowa Korony Polskiej”.
- 22 listopada 1918 r. Lwów – po trzech tygodniach walk z Ukraińcami, próbującymi zająć miasto – znalazł się w polskich rękach.
- 100 lat temu, 26 listopada 1919 r., urodził się ostatni prezydent Rzeczypospolitej Polskiej na Uchodźstwie Ryszard Kaczorowski.

Grudzień

- 6 grudnia 1656 roku w Radnot (Siedmiogród) podpisano traktat rozbiorowy Polski. Pierwsza próba rozbioru Rzeczypospolitej Obojga Narodów.
- 500 lat temu, 11 grudnia 1519 r., rozpoczęła się ostatnia wojna Polski z zakonem krzyżackim, która zakończyła się w 1525 r. tzw. hołdem pruskim.

Hołd pruski, obraz Jana Matejki (malowany w latach 1879-1882).

- 12 grudnia 1501 roku Aleksander Jagiellończyk został koronowany na Wawelu na króla Polski.
- 14 grudnia – w 1575 roku książę Siedmiogrodu Stefan Batory został ogłoszony królem Polski.
- 17 grudnia 1970 r. doszło w Gdyni do masakry robotników Stoczni im. Komuny Paryskiej, gdzie zginęło 10 osób oraz do walk ulicznych w Szczecinie, w których zginęło 16 osób – tzw. Czarny Czwartek.
- 21 grudnia 1944 r. Leopold Okulicki został mianowany dowódcą Armii Krajowej.
- 80 lat temu, między 21 a 23 grudnia 1939 r., został zamordowany prezydent Warszawy Stefan Starzyński.
- 27 grudnia 1918 r. rozpoczęło się powstanie wielkopolskie.
- 30 lat temu 29 grudnia 1989 r., Sejm PRL przywrócił nazwę państwa „Rzeczpospolita Polska” oraz godło: orła w koronie według wzoru z 1927 r.
- 30 lat temu, 31 grudnia 1989 r., prezydent Wojciech Jarużelski podpisał pakiet ustaw gospodarczych składających się na tzw. plan Balcerowicza, których celem było stworzenie w Polsce systemu gospodarki rynkowej.

Zofia Dziedzic

Zasłużeni dla tej ziemi

Nasi zwyczajni bohaterowie – Józef Irzyński

(Ze wspomnień syna – śp. Jana)

Ojciec był zawodowym wojskowym, pogranicznikiem, matka nauczycielką. Los wojenny rzucił ojca na Syberię, a potem z armią Andersa na Zachód. Jan z matką do 1945 r. żyli w Kozianach w woj. wileńskim, gdzie w przyptywie odruchu sympatii do dziecka zatrzymał ich enkawudzista (miał dzieci w podobnym wieku) i nakazał matce, by uczyła dzieci w miejscowej szkole.

W 1945 r. przyjechał z matką do Trzciany, bo tu mieli rodzinę. Po ukończeniu szkoły podstawowej zaczął uczęszczać do II LO w Rzeszowie, ale na rok przed maturą – w 1950 r. został aresztowany i po długim oraz ciężkim śledztwie skazany na 3 lata więzienia oraz 1 rok pozbawienia praw obywatelskich. Oskarżono go o rzekomą wrogą działalność propagandową przeciw PRL.

Po agresji sowieckiej 17 września 1939 r. jednostki Andersa podjęły walkę z Armią po ataku 22 czerwca 1941 roku III Rzeszy na Związek Sowiecki i podpisaniu 30 lipca 1941 roku układu Sikorski-Majski przywrócono zerwane po 17 września 1939 r. stosunki dyplomatyczne między Polską a ZSRR.

Umowa wojskowa, zawarta w Moskwie 14 sierpnia 1941 r., przewidywała uwolnienie tysięcy Polaków z sowieckich łagrów i więzień oraz utworzenie „w możliwie najkrótszym czasie” polskiego wojska, będącego częścią sił zbrojnych suwerennej Rzeczypospolitej, które walczyć będzie przeciwko Niemcom wspólnie z Armią Czerwoną i wojskami innych państw sojuszniczych. Podczas walki Polskie Siły Zbrojne miały operacyjnie podlegać Naczelnemu Dowództwu ZSRR, z nim też strona polska miała uzgadniać sprawy organizacyjne i personalne.

Organizacją armii zajął się gen. Władysław Anders. Pomiędzy trudności z aprowizacją i sprzętem oraz utrudnianiem przez stronę sowiecką Polakom dotarcia do punktów werbunkowych, do armii Andersa masowo przybywali żołnierze i cywile. Armia Polska w połowie października 1941 r. liczyła ponad 40 tys. ludzi. Wśród nich był żołnierz Józef Irzyński.

Żołnierze polscy mieszkali w namiotach przy 40 stopniowych mrozach, chodzili w łachmanach, a szmaty zastępowały im buty. Panował coraz dokuczliwszy głód. To zdecydowało, że podjęta została decyzja o ewakuacji armii na wschód.

Monte Cassino

24 marca 1942 r., rozpoczął się pierwszy etap ewakuacji Armii Polskiej ze Związku Sowieckiego. Jego najbardziej spektakularnym sukcesem było zdobycie w maju 1944 r. twierdzy Monte Cassino, broniącej dostępu do centralnej części Półwyspu Apenińskiego. 11 maja 1944 r. generał Anders w rozkazie skierowanym do swoich oddziałów napisał: „Zadanie, które nam przypadło, rozślawi na cały świat imię żołnierza polskiego”. Siedem dni później w samo południe na gruzach klasztoru Monte Cassino plutonowy Emil Czech odegrał Hejnał Mariacki, ogłaszając zwycięstwo polskich żołnierzy.

Wkład Polaków w walkę z Niemcami nie wpłynął jednak na decyzje aliantów podjęte na konferencji w Jałcie. Polskę pozostawiono w sowieckiej strefie wpływów. Gen. Anders w proteście starał się bezskutecznie wycofać polskie oddziały z walki.

Po zakończeniu działań Józef Irzyński pozostał na emigracji. W 1946 r. władze komunistyczne pozbawiły go i wielu innych polskich oficerów polskiego obywatelstwa. W Londynie przede wszystkim zajął się zorganizowaniem odpowiednich warunków życia dla żołnierzy Wróciło do Polski.

W Trzcianie wybudował drugi nowy dom i z żoną i synem wiodł spokojny żywot emeryta. Zmarł w 1986 r. przeżywając 90 lat. Pochowano go w Trzcianie, na parafialnym cmentarzu

PS. Redakcja „Trzcionki” uprzejmie prosi o nadsyłanie artykułów, notatek biograficznych, wspomnień, zdjęć o nieznanym nam jeszcze bohaterach walki i pracy. Opublikujemy. Zasłużyli na pamięć.

Młynarstwo – zawód ginący

Pojawiło się ono na ziemiach polskich w XIII w. Na początku XX w. młynów w Polsce było jeszcze kilkadziesiąt tysięcy. Obecnie – na przełomie XX/XXI w. młynarstwo odchodzi powoli w niebyt. Młyny prawie całkowicie zginęły z krajobrazu Polski, a te które przetrwały znajdują się w stanie upadłości, nieużyteczności lub są zabytkiem.

Brak zapotrzebowania na usługi młynarskie oraz rozwój technologiczny spowodowały, że niektóre profesje nie są już tak potrzebne, jak to było w przeszłości. Ciężko zatem znaleźć obecnie: młynarza, kołodzieja, rymarza, smolarza, garnarza, kowala, bednarza, czy nawet szewca.

Nasz artykuł choć częściowo, pozwoli ocalić od zapomnienia trzciańskie młynarstwo. Młyny zmieniały ziarno w mąkę, która jest podstawowym składnikiem pożywienia człowieka i przemysłu spożywczego. Tu powstawała także karma dla zwierząt domowych (otręby, śruta), zaś z pracy młyna korzyści odnosiła cała wieś i jej okolice.

Młynarz równy sołtysowi

W ówczesnej gospodarce, opartej głównie na rolnictwie, praktycznie w każdej większej wsi, miasteczku czy nawet mieście – istniał młyn. Początkowo był to młyn wodny, później wiatrak, następnie młyn parowy czy też turbinowy, wreszcie – napędzany energią elektryczną. Osoby trudniące się tą profesją były w poważaniu lokalnej społeczności, a w hierarchii wiejskiej zajmowały wysoką pozycję, tuż po dziedzicu, plebanie (proboszczu), nauczycielu i organiście. Pozycja ta była niemal równa wójtowi czy sołtysowi. Do budowy młyna przywiązywano wiele uwagi, starając się wybrać dla niego najdogodniejsze miejsce. Tam, gdzie rzeki i potoki występowały licznie, z budową młynów nie było większych problemów. Pierwotnie były to budowle drewniane, z czasem ulepszone o kamienne podmurówki i inne praktyczne rozwiązania. Młyny wodne znane były na ziemiach polskich już w XIII w. Wiatraki na ziemiach polskich pojawiać zaczęły się pod koniec XIII stulecia. Miały skrzydła wiatraczne poruszane wiatrem. Wprawiały one w ruch cały mechanizm ukryty we wnętrzu korpusu. Były to wały oraz koła napędowe a także najważniejsze – kamienie mielące zboże.

W XVI w. młyny napędzane siłą wiatru nazywano koźlarzami, później (XVII w.) budowano tzw. holendry. W XIX w. nowością techniczną były młyny motorowe, które wyparły nie tylko młyny wodne, ale i wiatraki. Szczegółem rozwoju techniki młynarskiej było pojawienie się na Podkarpaciu w okresie międzywojennym młynów turbinowych.

Pod koniec XVIII w. w Galicji na terenie dzisiejszego Podkarpacia pojawili się niemieccy osadnicy, także młynarze, pochodzący z różnych zakątków wielonarodowej monarchii habsburskiej. Zdarzało się, że w kilku koloniach czy nieodległych od nich wsiach, a nawet miasteczkach czy miastach pojawiali się przedstawiciele tego samego rodzaju młynarskiego, którzy budowali lub wydzierżawiali młyny, osiedlając się i wtapiając w lokalną społeczność polską. Przykładem takiego rodzaju młynarskiego byli **Ungeheuerowie**, którzy przybywszy na Podkarpacie na przełomie XVIII i XIX w. założyli młyny w Godowej, Pogwizdowiu, Przemyślu, Staromieściu, Trzcianie, a także podrzeszowskiej Wilkowyi.

W XIX w. młynarstwo stało się jeszcze bardziej dochodowe, dlatego też zaczęli się nim trudnić także Żydzi, którzy praktycznie zdominowali później ten zawód już na początku XX stulecia.

W „Skorowidzu dóbr tabularnych” z 1890 r. Trzciana miała tylko 1 folwark, 2 karczmy, 2 gorzelnie, młyna nie wspominano (?). Razową mąkę uzyskiwano z przemiału żyta i pszenicy w domowych żarnach niewielką ilość pszenicy zawożono do pobliskiego młyna celem przemiału na mąkę pyłowaną, pozbawioną otrąb.

Pewne ożywienie rozwoju gospodarczego wsi wniosło wybudowanie przez Michała Maczugę cegielni, przeorganizowanej wkrótce w spółdzielnię ceglarską oraz uruchomienie przez **Franciszka Wojnarę** młyna przy drodze za koleją – taką sytuację zastał wrzesień 1939 r. („Trzciana – zarys dziejów wsi”, s. 168, 2007 r.). Teren był podmokły, a dojazd – utrudniony, wokół podmokłe łąki i pastwisko wiejskie. Widocznie nie spełniał spodziewanych, młynarskich, oczekiwań, gdyż postawiono później nowy – w innym, lepszym miejscu. Stary młyn stał nawet podczas okupacji i spełniał bardzo ważną rolę. Kryli się w nim miejscowi młodzi mężczyźni lub kobiety, którzy nie mogąc wylegitymować się patrolom niemieckim, że są gdziekolwiek zatrudnieni – wywiezieni byliby na roboty do III Rzeszy. Przykładowo w maju 1940 r. wywieziono z Trzciony z tego powodu 8 dziewcząt.

Ginący świat młynarstwa gospodarczego – chyba nie wróci

Obecny młyn postawili, prawdopodobnie w czasach powojennych, Franciszek Wojnar wraz ze szwagrem Ungeheuerem. – potomkiem dawnego rodu młynarzy.

Tak relacjonowała ten fakt Stanisława Łoboda, lat 92, mieszkanka Trzciony (wrzesień 2019 r.): – *Parcela, na której stoi jeszcze obecnie budynek należała do trzciańskich Żydów: Chaima Seidema i Chaima Arona, i ciągnęła się aż do samej drogi równoległej do torów kolei żelaznej. Trudnili się oni handlem, sprzedają różnych towarów. Jeden z nich miał córkę Bercię i syna Maniusia. Trudnili się przed wojną handlem drewnem, prowadzili skład drewna. Pracował u nich m.in. mój sąsiad – Józef Pypec. Zwozili najemnicy wycięte, często nielegalnie – drewno z bratkowickich lasów i sprzedawali. Ludzie ze wsi często chodzili kraść tam odpady, tzw. „pieski”. na opał w domu. Po wybuchu wojny w 1939 r. Niemcy aresztowali Żydów, a sami przejęli skład drewna. Chłopi zwozili drewno tzw. „legówki” na plac, a następnie wywożone było pociągami. Po wojnie część placu żydowskiego kupił Rogala, który miał ojca w Ameryce i tam – podobno – odkupił plac od potomków żydowskiej rodziny. Dziś – to już jest niewielki kawałek tego terenu.*

– *W czasie wojny i po wojnie – relacjonowała S. Łoboda – był we młynach punkt odbioru tzw. kontyngentów, a później*

obowiązkowych dostaw. Każdy, kto miał pole musiał oddać wyznaczoną ilość zboża, ziemniaków, mleka. Sięgały te wysokie wymiary ilościowe nieraz połowy zbiorów. Opornych karano wywózką w nieznane, a nawet śmiercią. Przemiał zboża na chleb miał się odbywać tylko w młynach kontrolowanych przez Niemców. Ewidencjonowano ilość zmielonego zboża i karano dodatkowymi „odsypami”. Mielenie w domowych żarnach było kategorycznie zabronione i karane, bo żarna trzeba było zniszczyć. Niemcy „płacili” za kontyngenty asygnowaną na zakup wódki – najczęściej – albo szarego mydła, albo cukru. Ciężko było żyć.

Jednym z głównych założeń PRL była elektryfikacja miast i wsi

Po wojnie w 1945 roku i ustanowieniu władzy ludowej młyn przeszedł pod zarząd Gromadzkiej Rady Narodowej, świadczył jednak usługi przemiału zbóż dla trzciańskiej i okolicznej ludności. Ulegały likwidacji małe młyny, z reguły prywatne jako relikty kapitalizmu, ponieważ Polska za sprawą nowego, sowieckiego okupanta miała być krajem socjalistycznym, w którym środki produkcji nie mogą być własnością prywatną. W tym czasie z 6000 młynów gospodarczych, które świadczyły usługi dla ludności miejskiej pozostało około 1500. Losy młyna pod zarządem Gromadzkiej Rady Narodowej w Trzcinie były różne. W pierwszych latach po wojnie młyn miał duże powodzenie, odgrywał istotną rolę w zaopatrywaniu gospo-

Grobowiec Żakowskich, Wojnarów i Łobodów na cmentarzu w Trzcinie.

darstw domowych w mąki oraz pasze. Przy dalszym rozwoju kraju, budowie młynów przemysłowych oraz piekarń – rola młynów gospodarczych malała.

Z powodu braku inwestycji i zużycia maszyn zmniejszała się ilość klientów i opłacalność prowadzenia młyna. W 1972 na mocy centralnego rozporządzenia młyn został przekazany w bezpłatne użytkowanie Gminnej Spółdzielni i Samopomocy Chłopskiej w Świlczy. Od 1972 roku pomimo kilku prób uruchomienia młyna był on formalnie nieczynny do 1982 roku. Przynosił straty Gminnej Spółdzielni oraz popadał w ruinę i dewastację.

Rok 1981 był początkiem „rewolucji” i burzeniem systemu socjalistycznego jako niereformowalnego, mało wydajnego, niszczącego, a nie budującego.

W latach PRL aż do lat 80. młyn obsługiwali młynarze zatrudnieni tam albo dzierżawcy pochodzący z Bratkowic bracia Władysław i Kazimierz Fabińscy oraz pomocnik Władysław Surowiec. Praca odbywała się sezonowo. Poza sezonem prace konserwatorskie i remontowe wykonywali ci sami pracownicy.

Obecnie nikt z młyna nie korzysta, stoi opustoszały budynek.

Niektórzy sąsiedzi twierdzą, że w dawnej części mieszkalnej czasem pali się światło. Czy to światło pamięci po przeszłości, czy nadzieja na lepszą przyszłość?

Słów kilka o rodzie właścicieli

Tak relacjonowała wspomniana wyżej S. Łobodowa. – Franciszek Wojnar (1896-1970) z żoną Marią (1901-1983) mieli dwie córki: Danutę i Barbarę. Mieszkali w części mieszkalnej dobudowanej do młyna. M. Wojnarowa była bardzo pobożną kobietą, chodziła często do kościoła, zawsze siadając w tzw. kolatorskiej ławce, w nawie głównej tuż przy wielkim ołtarzu. Podobno to ona namówiła ówczesnego ks. proboszcza parafii Trzciniana ks. Kazimierza Kuźniarskiego na „wypominki” za zmarłych.

Starsza córka Danuta Żakowska zmarła w 2002 r. przeżywszy 77 lat. Jej mąż żył 87 lat i zmarł w 2007 r. Młodsza córka Barbara wyszła za mąż za Michała Łobodę – syna Agaty z domu Dynda i Wojciecha Łobody z Trzciniany. Wszyscy mieszkali w części mieszkalnej młyna. B. i M. Łoboda mieli również dwie córki – nie pamiętam ich imion. Małżeństwo Łobodów przetrwało aż do śmierci Michała w 1986 r., który zmarł w sanatorium. Zwłoki sprowadzono i pochowano na cmentarzu w Trzcinie w grobowcu Wojnarów. O innych członkach bliższej i dalszej rodziny właścicieli nic nie wiadomo.

Powinność

Znicz dla Wołynia z poczuciem więzi
Przez nas Polaków tam podany
Niechaj zapłonie nad mogiłą
Gdzie spoczął Rodak nasz kresowy

On jest wciąż wierny skrawkom ziemi
Które Go kryją aż po wieczność
A Jego serce w grobie śpiące
Śni, że stróżuje swą powinność

Zapłoną znicze w rytm powiewu
Biało-czerwonych nad grobami
Z szemraniem liści echem z kraju
Z czarą pamięci piastowaniem

A jeśli promyk z łzą wzruszenia
Błyśnie w oku wolontariuszy
Niech święci te rozsiane kości
A mowa polska dusze wzruszy (...)

Tam płaczą wciąż ruiny świątyń
Z krzyżem Chrystusa ocalałym
Z rzadką krzew bzu, jaśminów wonnych
Badyłki kwiatów zapomnianych

Jadwiga Zawadzka, Niezdów

Władysław Kwoczyński

Zbiorowa mogiła pomordowanych i poległych żołnierzy AK w Bratkowicach

W czasie akcji „Burza”, która na terenie Bratkowic i okolicznych miejscowości trwała 8 dni (od 26 lipca do 2 sierpnia 1944 r.) hitlerowcy pojmali na terenie wsi 9 miejscowych partyzantów – żołnierzy Armii Krajowej.

Wywieźli ich na obrzeża sąsiedniej Trzciany. Tam na łąkach partyzanci byli przez Niemców bici kolbami karabinów, kopani i bestialsko torturowani. Wcześniej akowcy zmuszeni zostali do wykopania dla siebie grobu. Następnie hitlerowcy zaczęli do nich strzelać. Niektórych partyzantów dających jeszcze oznaki życia, żołnierze niemieccy dobijali łopatami i kolbami karabinów, a następnie zasypali grób ziemią, zroszoną krwią bohaterów akowców.

Fragment zbiorowej mogiły z widocznymi uszkodzeniami.

Zamordowani zostali: **Franciszek Kwoka lat 31, Franciszek Lis (26), Karol Lis (20), Roman Lis (26), Władysław Madej (29), Władysław Miśta (23), Tadeusz Przywara (21), Jan Rogala (24) i Eugeniusz Świder (17)**. Nieliczni świadkowie (rolnicy pracujący wówczas w polu) którzy obserwowali z dala tę niewyobrażalną ludzką tragedię, następnego dnia postawili w miejscu zbrodni symboliczny drewniany krzyż. Kilkanaście dni po tragedii, ciała zamordowanych akowców ekshumowano i przewieziono do Bratkowic, gdzie zostali godnie pochowani w zbiorowej mogile na miejscowym cmentarzu parafialnym. W niedługim czasie obok nich złożono ciała czterech żołnierzy AK, którzy polegli w okresie trwania akcji „Burza”, podczas potyczki zbrojnej z wycofującym się na zachód oddziałem niemieckim. Byli to: **Leon Rzepka lat 31, Bronisław Świder (34), Józef Wdowik (21), i Władysław Rogala (20)**.

Początkowo na zbiorowej mogile uformowanej z ziemi, ustawiono jedynie symboliczne drewniane krzyże, na których umieszczono tabliczki z nazwiskami pomordowanych i poległych akowców. Pod koniec lat 40. ubiegłego stulecia w tym miejscu zbudowano okazały betonowy pomnik – zbiorową mogiłę. Pomnik ten usytuowany jest w centralnej części cmentarza parafialnego. Frontem zwrócony jest w kierunku wschodnim. W pierwszej wersji, całość pomnika tworzyły cztery betonowe filary – dwa kwadratowe i dwa okrągłe, pomiędzy którymi usytuowana była masywna płyta betonowa, na której umieszczono tablicę z nazwiskami pomordowanych i pole-

głych żołnierzy AK. Z górnej części płyty betonowej wystawały trzy nieduże betonowe kwadratowe słupki. Na środkowym z nich umieszczono godło państwowe (żeliwnego orła bez korony). Całość została zwieńczona trzema betonowymi płytami ułożonymi poziomo. Na środkowej płycie umieszczony był nieduży betonowy krzyż bez wizerunku Chrystusa Ukrzyżowanego. Na pozostałych dwóch płytach, umieszczono dwie betonowe nieduże kule. Filary, słupki, płyty i krzyż pomalowane były w czarne paski. Cała długość i szerokość pomnika zakończona była betonowym murkiem, z którego wystawały nieduże betonowe kwadratowe słupki, połączone łańcuchami. Wewnętrzna przestrzeń pomiędzy betonowym murkiem wypełniona była ziemią, w której posadzone były kwiaty. Co kilka lat odnawiano jedynie czarne paski na poszczególnych elementach pomnika, odmalowywano maszty flagowe i łańcuchy, przy zachowaniu dotychczasowych elementów zbiorowej mogiły.

W 50. rocznicę akcji „Burza” w 1994 roku, pomnik – zbiorowa mogiła, została odrestaurowana dzięki ówczesnemu Wójtowi Gminy Świlcza – **Marianowi Wójcikowi**. Dotychczasowy pomnik zachował swoją poprzednią formę poza tym, że w górnej jego części ustawione zostały trzy chromoniklowe krzyże wysokości około 1 metra, orzeł otrzymał koronę, a część dotychczas przeznaczoną na posadzenie kwiatów, zakryto płytami lastrykowymi na całej długości i szerokości, a na ich wierzchu umieszczono jednakowej wielkości nieduże marmurowe

Zbiorowa mogiła z widokiem od strony zachodniej.

tabliczki z wygrawerowanymi nazwiskami pomordowanych i poległych. Tabliczki zostały równo rozmieszczone na całej szerokości płyty. Plac przed frontem pomnika na całej jego szerokości i długości, wyłożony został płytami chodnikowymi. Z tyłu tuż za pomnikiem umieszczono cztery metalowe maszty do zawieszania flag państwowych. W centralnej części pomnika zamontowano marmurową tablicę z wygrawerowanymi nazwiskami pomordowanych i poległych akowców: **Leon Rzepka,**

Bronisław Świder, Józef Wdowik, Franciszek Kwoka, Franciszek Lis, Tadeusz Przywara, Eugeniusz Świder, Roman Lis, Władysław Madej, Władysław Miśta, Jan Rogala, Karol Lis, Władysław Rogala. Nazwiska te widniały już na tablicy inskrypcyjnej przed odnowieniem pomnika. Na nowej tablicy umieszczono jeszcze pięć dodatkowych nazwisk poległych akowców: **Edward Nowak, Feliks Warzocha, Franciszek Świder, Eugeniusz Hadyś i Jan Gaśior**. Tak odnowiona zbiorowa mogiła, nabrała wówczas odpowiednio schludnego wyglądu.

Zbiorowa mogiła wymaga odrestaurowania

Zbiorowa mogiła istnieje na bratkowickim cmentarzu już od ponad 70 lat. i od ponad 25 lat nie była w jakiegokolwiek sposób remontowana, czy odnawiana. Nic więc dziwnego, że upływający czas oraz szkodliwe czynniki atmosferyczne spowodowały, że pomnik jest obecnie w złym stanie (popękane lastrykowe elementy porośnięte są drobnym mchem, z pomalowanych na czarno elementów złuszczyła się farba, wyblakły napisy na tablicy z wygrawerowanymi nazwiskami pomordowanych i poległych akowców). Całość mogiły ogólnie jest mocno zabrudzona. Na tle innych starannie zadbanych pomników nagrobnych na miejscowym cmentarzu, zbiorowa mogiła żołnierzy AK, wygląda na mocno zaniedbaną i zapomnianą. Pomnik w tym stanie na pewno nie przynosi chwały nikomu, a jego solidna renowacja jest konieczna tym bardziej, że od wielu lat przed zbiorową mogiłą, szczególnie w okresie Święta Zmarłych, miejscowi „Strzelcy” pełnią wartę honorową. We wcześniejszych latach wartę honorową przed mogiłą pełnili także harcerze. Do 1984 r. kiedy to w centrum wsi wzniesiono pomnik ku czci pomordowanych i poległych akowców – członków miejscowej OSP, corocznie w okresie tzw. Dni Ochrony Przeciwożarowej, a później Dnia Strażaka, maszerowali na cmentarz parafialny, by na mogile bohaterskich akowców złożyć wiązkę kwiatów i zapalić znicze pamięci. W gromie strażaków było wówczas kilku kombatanów – byłych żołnierzy AK (dziś już nieżyjących), którzy przed mogiłą swoich współtowarzyszy walki o wolność Ojczyzny, wspominali tamte tragiczne dni okupacji hitlerowskiej. Dla młodszych strażaków była to żywa lekcja historii. Jako mieszkańcy Bratkowic na pewno godnie czcimy pamięć bohaterskich akowców, składamy kwiaty i zapalamy znicze przed pomnikiem AK w centrum wsi i zbiorową mogiłą na cmentarzu. Organizujemy i uczestniczymy w uroczystościach rocznicowych związanych z akcją „Burza”. Powinniśmy również w sposób szczególny dbać o miejsce wiecznego spoczynku akowców – zbiorową mogiłę, starając się o jej estetyczny wygląd.

Warto nadmienić, że w 2012 r. w bezpośredniej bliskości zbiorowej mogiły (od strony północnej), istnieje symboliczna mogiła **mjr. Józefa Rzepki ps. Rekin, Znicz** – pierwszego komendanta Placów ZWZ – AK Bratkowice – Głogów Małopolski w Obwodzie Rzeszów. W czasie akcji *Burza* dowodził Zgrupowaniem III Zachód – Bratkowice, w skład którego wchodził pomordowani i polegli akowcy. Po rozwiązaniu struktur AK

działał w organizacjach konspiracyjnych m.in. *Nie i WiN*. Od 1 stycznia 1947 r. sprawował funkcję kierownika Działu Politycznego w IV Zarządzie WiN. W styczniu 1948 r. został aresztowany przez ówczesny Urząd Bezpieczeństwa i skazany na karę śmierci. Wyrok wykonano 1 marca 1951 r. w więzieniu na Mokotowie w Warszawie. Miejsce jego pochówku jest nieznane.

Niedawno zmarło troje ostatnich kombatanów z Bratkowic – byłych żołnierzy AK, uczestników akcji „Burza”: **por. Maria Stokłosa, por. Ignacy Lis i por. Antonina Bąk**. W rozmowie z nimi często słyszało się słowa: „(...) Jesteśmy szczęśliwi i dumni, że nasz kombatancki sztandar AK, przekazaliśmy pod stałą opiekę miejscowej młodzieży zrzeszonej w Związku „Strzelec”. Wiemy, że oni godnie będą kultywować nasze akowskie wartości (...). Teraz naszym ostatnim pragnieniem jest, aby zbiorowa mogiła na naszym cmentarzu parafialnym, została odpowiednio odnowiona tak, by była godna spoczywających tu pomordowanych i poległych żołnierzy AK, którzy oddali swe młode życie za wolność Ojczyzny”.

Zbiorowa mogiła pomordowanych i poległych żołnierzy AK w Bratkowicach w obecnym stanie.

Podjęto stosowne działania

Jest nadzieja, że przedśmiertne pragnienia bratkowickich kombatanów spełnią się, bowiem Wójt Gminy Świlcza **Adam Dziedzic**, podjął już stosowne procedury urzędowe w sprawie remontu zbiorowej mogiły i pozyskania środków finansowych na ten cel. Już pod koniec listopada 2019 r., złożono Wniosek o dofinansowanie zadania realizowanego ze środków pozostających w dyspozycji ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego „Groby i Cmentarze Wojenne w Kraju 2020”. Nazwa własna zadania: *Remont Zbiorowej Mogiły z II wojny światowej na cmentarzu w Bratkowicach*. Złożono też Wniosek do Wojewody Podkarpackiego – Wydział Polityki Społecznej Urzędu Wojewódzkiego w Rzeszowie o przyznanie

środków na realizację zadań w zakresie cmentarnictwa wojennego za rok 2020. Nazwa własna zadania: *Remont Zbiorowej Mogiły z II wojny światowej na cmentarzu w Bratkowicach*.

W uzasadnieniu wniosków podano: Zbiorowa mogiła znajduje się w złym stanie. Na zły stan obiektu składają się widoczne ubytki i złuszczenia wywołane oddziaływaniem soli rozpuszczalnych w wodzie, na warstwę przypowierzchniową kamienia. Największe spękania znajdują się za plecami głównej tablicy oraz na dolnych płytach lastrykowych. Kolumny z upływem czasu uległy erozji i konieczne jest ich odnowienie. W związku z powyższym w celu zapobieżenia dalszemu niszczeniu mogiły, niezbędne jest wykonanie pilnego remontu przy utrzymaniu dotychczasowej formy, kształtu i treści tablicy inskrypcyjnej. Remont mogiły i jej ponowne odświeżenie przyczyni się do rozpowszechniania wartości historycznych, wzmocnienia świadomości obywatelskiej oraz budowaniu postaw patriotycznych wśród mieszkańców Bratkowic i Gminy, a w szczególności młodzieży szkolnej.

Jeśli wszystkie procedury zostaną pozytywnie rozpatrzone, prace remontowe zbiorowej mogiły na bratkowickim cmentarzu parafialnym ruszą w przyszłym roku. Przewidywany koszt realizacji tego zadania to ok. 100 000,00 zł brutto.

KOLORET i TESPIS na festiwalu „Le spiagge d'Italia” w Riccione

W dniach 18-24 września 2019 roku odbył się zorganizowany przez GCKSiR wyjazd na festiwal „Le spiagge d'Italia” do włoskiego Riccione – Włochy. Brały w nim udział 2 zespoły działające przy GCKSiR – Zespół Tańca Nowoczesnego KOLORET (grupa reprezentacyjna) oraz Grupa Teatralna TESPIS. Uczestnicy wyjazdu dzielnie przetrwali kilkanaście godzin jazdy i mimo, iż wrześniowa Italia okazała się być mniej słoneczna niż zakładali, uśmiech nie schodził im z twarzy.

Zakwaterowanie w trzygwiazdkowym hotelu Christian przebiegło szybko i bezproblemowo. Pierwszy dzień pobytu w Riccione stanął pod znakiem rozpoznania okolicy. Młodzież wybrała się na spacer po mieście oraz na plażę. Drugiego dnia, kiedy słońce już nieco odważniej wyszło zza chmur, nadszedł czas na to, z czym wakacje we Włoszech kojarzą się najbardziej – plażowanie i kąpiel w morzu. Radosna zabawa nie przystąpiła jednak głównego celu wyjazdu i po południu obie grupy odbyły próby na plenerowej scenie umiejscowionej tuż przy plaży. Dzięki temu zapoznały się ze sceną – jej rozmiarami i warunkami na niej panującymi.

Organizatorzy festiwalu przygotowali dla uczestników mnóstwo dodatkowych atrakcji – konkurs w budowaniu zamków na piasku, naukę tańca (zumba) oraz integracyjną dyskotekę. Rozemocjonowanej tymi przeżyciami młodzieży trudno było usiedzieć na miejscu w autobusie podczas wycieczki do San Marino następnego dnia. Spacer po historycznym centrum państwa-miasta, kilka wspólnych zdjęć w drodze do punktu widokowego i wszyscy poznikali w rozlicznych sklepikach. Zakupy tak pochłonęły uczestników wyjazdu, że wyjazd w drogę powrotną nieco się opóźnił. Nie przeszkodziło to jednak w realizacji kolejnych planów tego dnia. A ponieważ głównym punktem programu był popołudniowy koncert, emocje były z każdą godziną coraz większe.

I nadszedł oczekiwany moment. Wszyscy uczestnicy festiwalu, członkowie 12 grup z Ukrainy, Węgier, Litwy, Łotwy, Bułgarii, Chorwacji i Polski ruszyli w uroczystym pochodzie ulicami Riccione w regionalnych strojach, ze śpiewem na ustach i tanecznym krokiem. Rozpoczęła się artystyczna uczta. Uczestnicy oglądali występy innych grup, oklaskiwali się wzajemnie, gratulowali. Mieli okazję zobaczyć folklor innych krajów oraz występy grupy mażorettek. Zespół KOLORET zaprezentował 2 układy taneczne, inspirowane dziełami filmowymi – „Gladiator” oraz „Różowa Pantera”, natomiast grupa TESPIS zabrała publiczność do Werony, w świat Romea i Julii, odgrywając pantomimę. Wszystkie prezentacje budziły zainteresowanie widzów i gromkie brawa. Emocje wcale więc nie opadły. Zadowoleni z wykonanej pracy artyści wrócili do hotelu na zasłużony odpoczynek.

Niestety, pogoda pomieszała szyki organizatorów festiwalu i drugi koncert, planowany na kolejny dzień, nie odbył się. Członkowie grup wykorzystali ten czas na obejrzenie swoich występów z dnia poprzedniego oraz zdjęć upamiętniających cały wyjazd. Podczas uroczystego spotkania uczestnicy festiwalu otrzymali pamiątkowe dyplomy i upominki.

Nocnym spacerem po Riccione uczestnicy wyjazdu pożegnali się z miastem, aby następnego dnia opuścić Włochy. Po drodze zatrzymali się w Padwie, gdzie zwiedzili Bazylikę św. Antoniego i plac Plato della Valle. Niewątpliwie zagraniczna wycieczka, jak

i sam festiwal, zostaną w ich pamięci na długo. Szczególnie, że nie zamierzają zwalniać tempa i wszyscy przygotowują się już do kolejnych występów i przedsięwzięć.

(Inf. wł.)

Koncert zespołu „Bastet Soul”

Historia „Bastet Soul” zaczyna się w maju 2016, kiedy to Krzysztof Potocki i Jan Staniszek przy pomocy Szymona Stanisza, zaczynają pracę nad teledyskiem i utworem „Ostatni List Do Matki” skomponowanym przez Krzysztofa Potockiego na podstawie wiersza Leszka Mroczkowskiego pod tym samym tytułem.

We wrześniu 2016 dołącza do grupy Marta Tobiasz. Kilka tygodni później zespół otrzymuje obecną nazwę. Już pod koniec listopada 2016 do rozgłośni regionalnego radia trafia debiutancki utwór zatytułowany „Uciekinier”, który dość szybko trafia na pierwsze miejsce „Podkarpackiej Sceny Przebojów” Radia Rzeszów.

Do internetu trafia utwór „Obraz” wraz z teledyskiem. Między czasie do sieci oraz na listę „Podkarpackiej Sceny Przebojów” Radia Rzeszów trafia kolejny singiel zatytułowany „Nie mów”, a także wideoklip zmontowany przez Krzysztofa Potockiego do utworu napisanego na podstawie wiersza Leszka Mroczkowskiego pt. „Deszczowy poranek”.

W maju 2017 r. do zespołu dołącza Ireneusz Zegarowicz jako drugi gitarzysta oraz Lucyna Sambora – wokalistka. Po kilku miesiącach zespół powiększa się o basistę Marcelego

Zegarowicza, a za perkusją zasiada Wojtek Żurek. W sierpniu tego samego roku premierę ma kolejny singiel zatytułowany „Horyzont Marzeń”. Współpraca roczna z muzykami została zakończona. Do zespołu trafia Wojciech Bassara – gitarzysta. Wspólnie z Wojtkiem opracowujemy aranżacje do starych i nowych utworów.

Fot. Z. Lis

Prace w zespole idą w sposób dynamiczny, w ciągu niespełna roku opracowano ponad 10 utworów, które zostały zaprezentowane 27 września 2019 r. w sali Gminnego Centrum Kultury, Sportu i Rekreacji w Trzcińcu.

Do wszystkich utworów muzykę i teksty pisze Krzysztof Potocki – dyrektor Zespołu Szkół w Dąbrowie.

(Inf. wł.)

Jakub Wocial i jego twórczość

W niedzielny wieczór, 6 października, sala widowiskowa GCKSiR w Trzcianie miała przyjemność gościć aktora musicalowego i wokalistę Jakuba Wociala.

Jakub Wocial jest kierownikiem Sceny Musicalowej warszawskiego Teatru Rampa, którą organizuje i tworzy.

Jego kreacje we flagowych tytułach tego teatru („Jesus Christ Superstar”, „Rapsodia z demonem”, „Twist and shout”) oraz w spektaklach innych polskich Teatrów Muzycznych („Nędznicy”, „Upiór w operze”) zachwycają od lat. Jest także twórcą koncertów musicalowych „Broadway Exclusive”, który to tytuł w bieżącym roku świętuje jubileusz pięciolecia.

W ubiegłym roku wydał płytę „Dream of Broadway”, wypełnioną utworami z klasyki musicalu.

Na scenie zawodowej zadebiutował w 2005 r. w warszawskim Teatrze Muzycznym „Roma”. Do 2011 r. występował w Berlinie. W 2006 brał udział w nagraniu albumu „Taniec Wampirów”. Od roku 2012 r. współpracuje z warszawskim Teatrem „Rampa”, gdzie organizuje koncerty z udziałem międzynarodowych gwiazd musicalu. Wraz z przyjaciółmi wykonuje tam utwory z największych dzieł gatunku, realizując tym samym swoje marzenia.

Koncert w Trzcianie był częścią serii wydarzeń promujących nowy krążek artysty „Dream Of Broadway”. To kolejny wieczór muzyczny. Stare utwory w nowym brzmieniu podziwiali melomani

zwykle licznie gromadzeni w sali widowiskowej i zadowoleni z wysokiego poziomu muzycznego artysty-spiewaka.

(Inf. wł.)

Fot. Z. Lis

V Podkarpacka Jesień Jazzowa

W dniu 3 listopada 2019 r. w sali widowiskowej Gminnego Centrum Kultury w Trzcieńcu odbył się koncert w ramach V Podkarpackiej Jesieni Jazzowej. Na scenie ośrodka kultury wystąpił zespół „Slavia Dixieland Band”.

Skład zespołu:

Andrzej Wais,
Adam Zajdel,
Wiktor Bochenek,
Michał Golenia,
Jacek Barć,
Aleksandra
Matuszewska-Fijołek,
Edward Opaliński,
Seweryn
Stanisławczyk,
Wojciech
Stanisławczyk.

Zespół „Slavia Dixieland Band” w repertuarze posiada standardy jazzu tradycyjnego ery swingu.

Wzoruje się na stylu noworleańskim reprezentując kierunek jazzu tradycyjnego, będący syntezą bluesa, ragtime'u i spirituals.

(Inf. wł.)

Fot. Z. Lis

Maria Stokłosa

„Kandydatki na żonę”

Gminne Centrum Kultury Sportu i Rekreacji w Trzcieńcu jest miejscem spajającym ludzi wielu pasji. Od początku swego istnienia tętni życiem artystycznym – gości zespoły, chóry, indywidualnych twórców, organizuje spotkania, konkursy oraz inne formy aktywności kulturalnej i sportowej.

Dzięki zaangażowaniu i niewyczerpanej energii dyrektora Adama Majki mieszkańcy gminy (i nie tylko) mogą w pełni korzystać z wszelkich dóbr kultury. Chwalebne jest to, że w Centrum każdy uczestnik przedsięwzięcia artystycznego zostaje życzliwie przyjęty i zapraszany ponownie.

Tak było także w przypadku Młodzieżowego Kółka Teatralnego działającego przy Zespole Szkół Elektronicznych w Rzeszowie, którego aktorów mogliśmy podziwiać 17 listopada – tym razem w spektaklu Andrzeja Dembończyka „Kandydatki na żonę”.

Młodzi artyści przybyli wraz z reżyserkami (a zarazem nauczycielkami w „Elektroniku”) – Izabelą Kaniuch oraz Elżbietą Czech – rodowitą trzcianianką.

Treść sztuki dotyczyła rozterek młodzieńca co do wyboru odpowiedniej kandydatki na żonę spośród czterech przedstawionych przez wujostwo. Ostatecznie główny bohater dokonuje zaskakującego wyboru.

Aktorzy, wcielając się w swe role, zaprezentowali wysoki poziom gry: wymowę ciała, swobodę w poruszaniu się po scenie, dbałość o słowo, nienaganną dykcję.

Zgromadzona publiczność z zastępcą Wójta Gminy Świlcza, radnymi – powiatowym i gminnymi, dyrektorem GCKSiR, emerytowanym dyrektorem ZSE, rodzicami występujących, nauczycielami z Zespołu Szkół Elektronicznych, członkami grupy obrzędowej, w której występuje Elżbieta Czech i innymi miłośnikami teatru mogła dostrzec

tw. „pazur” młodych adeptów sztuki teatralnej, oprowadzenie (kłopoty z nagłośnieniem i oświetleniem), prezencję, stroje z epoki oraz scenografię.

Naprawdę warto było uczestniczyć w tej uczcie duchowej, wspierać młodych wykonawców swą obecnością, doceniając ich wysiłek włożony w przygotowanie przedstawienia.

Fot. Z. Lis

Karolina Salach

„Herkules” w Trzcianie

8 grudnia, niedzielny wieczór. Pogoda za oknem jesienna, ale w sali widowiskowej GCKSiR w Trzcianie temperatura jest dużo wyższa dzięki młodym aktorom z Grupy Teatralnej TESPIS działającej przy Gminnym Centrum Kultury Sportu i Rekreacji w Świlczy z siedzibą w Trzcianie – przenosimy się bowiem do starożytnej Grecji.

Poznajemy historię Herkulesa, syna greckich bogów – Zeusa i Hery, który pada ofiarą podstępów swojego stryja Hadesa i traci nieśmiertelność. Zaczyna więc podróż, której celem ma być powrót na Olimp. Trenowany przez satyrę Filokteta, wydaje się być idealnym kandydatem na herosa. Pokonuje kolejnych przeciwników w walce, zwycięża każdego potwora, jakiego Hades stawia mu na drodze. Staje się celebrytą, którego wizerunek pojawia się na ubraniach, napojach, naczyniach. Otaczany przez fanki, przytłoczony popularnością, na swej drodze ciągle spotyka Megarę, prywatnie sługę Hadesa, w której się zakochuje (ze wzajemnością zresztą). Okazuje się jednak, że zostanie prawdziwym bohaterem nie jest takie proste, jak się to Herkulesowi wydawało. Nie pomaga nawet uwolnienie Zeusa z rąk prowadzonych przez Hadesa tytanów. Dopiero kiedy decyduje się poświęcić własne życie, ratując ukochaną, dostępuje zaszczytu powrotu do domu. Wtedy jednak podejmuje decyzję, która zaskakuje nie tylko mieszkańców Olimpu, ale chyba i jego samego – decyduje się pozostać na ziemi z Megarą.

Historia dobrze znana fanom filmów Disneya (film z 1997 roku) została wzbogacona o nowe sceny, postacie i piosenki. Nie zabrakło klasyków tego obrazu jak „Ani słowa” czy „Zaprawdę wierzcie mi”, ale bohaterowie zaśpiewali także polskie kultowe utwory: „Gdzie ci mężczyźni” i „Brunetki, blondynki”, a także napisaną specjalnie do musicalu piosenkę „W tym mieście jest syf” na melodię „New York, New York” Franka Sinatry.

Przygotowani wokalnie i tanecznie aktorzy, z pełnym zaangażowaniem odgrywali swoje role (rekordziści kreowali nawet 4 postacie). Możliwości techniczne sceny – kompleksowe oświetlenie i nagłośnienie, podkreśliły profesjonalne podejście wszystkich występujących na scenie oraz przygotowujących całe przedsięwzięcie.

Fot. Z. Lis

OBSADA: Wiktoria Batóg, Gabriela Bułas, Marcelina Dziedzic, Michalina Gazda, Gabriel Górka, Michał Górka, Tymoteusz Górka, Wojciech Grendysa, Natalia Janaś, Andżelika Jezioro, Martyna Jezioro, Gabriela Kapusta, Marcin Leś, Zuzanna Leśko, Sandra Majka, Daniel Mita, Maciej Mita, Jessica Nowak, Wiktoria Pokrywka, Gabriela Rozwadowska, Patryk Rzeszutek, Izabela Skopińska, Oliwia Skotnicka, Iga Szary, Julianna Wojnar, Lidia Wojnar, Klaudia Ziemińska, Patrycja Ziemińska, Dominik Ziemiński

CHOREOGRAFIA: Ewa Chmaj

MUZYKA: Gabriel Górka

PRZYGOTOWANIE WOKALNE: Kornelia Ignas

SCENOGRAFIA: Piotr Starzec, Andrzej Tarnowski

DŹWIEK: Łukasz Rączy

ŚWIATŁO: Dawid Zając

SCENARIUSZ I REŻYSERIA: instruktor grupy Karolina Salach

Zofia Smagała

Dzień Pluszowego Misia

*Proszę Państwa, oto miś.
Miś jest bardzo grzeczny dziś.
Chętnie Państwu łapę poda.
Nie chce podać, a to szkoda.*

J. Brzechwa

Przedszkole w Trzcinie przy współpracy z Gminną Biblioteką Publiczną zorganizowało w dniu 22 listopada 2019 r. spotkanie z okazji Światowego Dnia Pluszowego Misia, które jak co roku, odbyło się w GCKSiR w Trzcinie.

Wszystkich przybyłych uczestników – rodziców dzieci z kumplami misiami oraz zaproszonych gości powitała dyrektorka Przedszkola w Trzcinie Zofia Smagała, a swoją obecnością zaszczytili nas wójt Gminy Świlcza Adam Dziedzic, zastępca wójta Gminy Świlcza Sławomir Styka, dyrektor Gminnej Biblioteki Dorota Madej,

Eliza Oleszak – dyrektor Centrum Usług Wspólnych, Natalia Gawron – skarbnik Gminy Świlcza, Dorota Jędrzał – bibliotekarka naszej biblioteki, Sławomir Miłek – radny Powiatu Rzeszowskiego, Paweł Piel – radny Gminy Świlcza, Kazimierz Łagowski – sołtys wsi Trzciana, Jacek Lis – kierownik Referatu Rozwoju Inwestycji oraz dyrektor Gminnego Centrum Kultury Sportu i Rekreacji Adam Majka.

Z psychologicznego punktu widzenia trudno sobie wyobrazić dzisiejszy świat bez pluszowego misia. Jest towarzyszem dzieci i dorosłych w świecie bez troskiej zabawy oraz przyjacielem-powiernikiem największych sekretów i tajemnic.

Tego dnia każde dziecko przyszło do GCKSiR ze swoim małym lub dużym przyjacielem – misiem. Przybyły misie małe, średnie i bardzo duże, białe, brązowe, kolorowe, a każdy z nich był piękny i wyjątkowy.

Podczas spotkania wójt Gminy Świlcza Adam Dziedzic oraz dyrektor Przed-

szkole Zofia Smagała wręczyli dyplomy i nagrody laureatom Gminnego Konkursu Plastyczno-Technicznego „Jesień w geometrii”. Sponsorem nagród były władze Gminy Świlcza. Dziękujemy.

Kolejną częścią spotkania były pąsy, „misiowe tańce” i zabawy prowadzone przez wodzireja Andrzeja Suszka.

Na koniec dla wszystkich czekała słodka niespodzianka – misiowy tort i misiowe pierniki, a każdy mały uczestnik na pamiątkę dostał misiowy breloczek. Na ręce Dyrektora przedstawiciele gminy przekazali Pluszowego Misia dla przedszkola i żłobka.

Ten wieczór pełen był uśmiechu oraz radosnej, wspólnej zabawy, a każde dziecko z dumą przedstawiało kolegom i koleżankom swojego ukochanego misia.

Wszystkim uczestnikom serdecznie dziękujemy za wspólną zabawę.

Dorota Jędral

Jesienne działania w bibliotekach Gminy Świlcza

„Czytanie rozwija rozum młodzieży, odmładza charakter starca, uszlachetnia w chwilach pomyślności, daje pomoc i pocieszenie w przeciwnościach”.

Marcus Tullius Cicero

Pierwsze kontakty dziecka z książką następują już w początkowych latach życia – kiedy interesuje się ono głównie ilustracją i jej interpretacją. W wieku 4-5 lat dostrzegają powiązanie obrazu i słowa, same domagają się głośnego czytania. Wywołane w trakcie lektury emocje i przeżycia, wywołują u dziecka nawyk obcowania z książką, mający ogromny wpływ na jego dojrzały stosunek do czytania. W rozwijanie czytelnictwa w wieku przedszkolnym włączają się i nasze biblioteki.

Tradycją stały się już w naszych placówkach **„Spotkania z bajką”** polegające na systematycznych wizytach w oddziałach przedszkolnych naszych bibliotekarzy i głośne czytanie bajek, powiązane ze spotkaniami z bohaterami czytanych bajeczek. Ostatnio gościliśmy postać Kici Koci. Odwiedziła ona przedszkolaków zaprzyjaźnionych z trzciańską biblioteką i filią

są bardziej pewne siebie, mają większy niż rówieśnicy zasób słownictwa i dobrze rozwiniętą wyobraźnię.

Pożytki z czytania mają także konkretny wymiar materialny: czytające dzieci osiągają sukcesy i zarabiają więcej od tych, które nie czytają. Dobrze przygotowane zajęcia z dziećmi w bibliotekach naszej gminy pozwalają na przedstawienie tego miejsca na przekór stereotypom – jako przyjaznego, ciekawego i wartego uwagi. Bez wątpienia takim atrakcyjnym wydarzeniem były **„Warsztaty tworzenia komiksu”** zorganizowane w filii bibliotecznej w Bratkowicach i Świlczy. Warsztaty poprowadzili znawcy i miłośnicy świata komiksów Michał Janowski i Jędrzej „Yen” Chojnacki. Prowadzący bardzo szybko nawiązali świetny kontakt z uczestnikami, dzięki czemu młodzież uczestnicząca w spotkaniu bardzo chętnie i aktywnie wykazywała się swoją wiedzą i bez skrupowania dopytywała o nieznane im szczegóły dotyczące komiksów.

Umiejętnie dobrane formy i metody pracy mogą w znacznym stopniu wspomóc kształtowanie kultury czytelnictwa wśród młodego czytelnika. Pamiętamy o dniu **„Głośnego czytania”**, **„Dniu Pluszowego Misia”** o rocznicach urodzin naszych popularnych i mniej znanych autorów, prezentując ich twórczość na wystawkach bibliotecznych zachęcając do poznania tej literatury.

W codziennej pracy współpracujemy z licznymi placówkami: przedszkolami, szkołami, gdzie nasi instruktorzy i bibliotekarze prowadzą **„dodatkowe zajęcia biblioteczne”**: czytelnicze, plastyczne, muzyczne i oczywiście sportowe bardzo oblegane przez naszych uczestników. Filia biblioteczna w Świlczy współpracuje ze Świetlicą Socjoterapeutyczną. Naszym partnerem w krzewieniu czytelnictwa jest również Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy z Mrowli, na co dzień współpracujący z gminną biblioteką w Trzcianie i filią biblioteczną w Mrowli. Naprawdę

Filia biblioteczna w Mrowli – lekcja biblioteczna.

biblioteczną w Dąbrowie. Kicia Kocia to bohaterka serii książeczek autorstwa Anity Głowińskiej dla najmłodszych czytelników. Rezolutna kotka z wiernymi przyjaciółmi odważnie odkrywa świat i uczy się najważniejszych zasad w codziennym życiu, czytając przygody kotki uczy my również tych zasad naszych najmłodszych czytelników.

Wszystkie nasze biblioteki uczestniczą również w projekcie **„Mała książka – wielki człowiek”**. Akcja ma zachęcić rodziców do odwiedzania bibliotek i codziennego czytania z dzieckiem. Każde dziecko w wieku przedszkolnym (3-6 lat), które przyjdzie do biblioteki biorącej udział w projekcie, otrzymuje prezent – wyjątkową wyprawkę czytelniczą na dobry czytelniczy start. Badania wykazują, że dzieci wychowywane pośród książek

Filia biblioteczna w Bratkowicach – warsztaty tworzenia komiksu.

Filia biblioteczna w Świlczy – pokazy kosmetyczne.

Gminna Biblioteka Publiczna w Trzcianie – spotkanie z Kicią Kocią i Przedszkolakami.

Filia biblioteczna w Dąbrowie – Dzień Pluszowego Misia.

Dodatkowe zajęcia biblioteczne w Trzcianie.

Filia biblioteczna w Rudnej Wielkiej – mała książka – wielki człowiek.

każdy znajdzie coś dla siebie spośród niewyczerpanego źródła działań naszych bibliotek. Prowadzimy bogatą ofertę również dla dorosłego czytelnika.

Przy Gminnej Bibliotece Publicznej w Trzcianie działa prężnie Trzciańskie Stowarzyszenie Kulturalne „Jestem” skupiające panie parające się hobbystycznie tworzeniem rękodzieła artystycznego czy innych ciekawych przedsięwzięć, spotkania takie odbywają się również w filii bibliotecznej w Bratkowicach, „Las w słoikach, kwiaty z foamiranu, ozdoby choinkowe, stroiki” to niektóre przykłady działań podczas jesiennych wieczorów w tych placówkach. Warsztaty bożonarodzeniowe to już tradycja, powstają na nich przepiękne bombki choinkowe.

Zapewne nie udało mi się przedstawić wszystkich działań, inicjatyw i akcji, które rozwijają miłość do literatury i kompetencje czytelnicze. Myślę jednak, że udało mi się pokazać, jak różnorodne działania podejmują nasze biblioteki – od tych typowo szkolnych, po mniej formalne, ale bardzo skuteczne – aby udowodnić, że *Czytanie książek – to najpiękniejsza zabawa, jaką sobie ludzkość wymyśliła* (Wisława Szymborska), a *biblioteka to przybytek na ścieżaj otwarty, zapraszający każdego w progi. Wejść gościu i stań się przyjacielem* (Jan Wiktor).

Dodatkowe zajęcia biblioteczne w Dąbrowie.

Dorota Madej

„Czytajmy polskie nowele i wiersze”

VIII edycja Gminnego Konkursu Pięknego Czytania

Już po raz kolejny Gminna Biblioteka Publiczna w Świlczy zs. w Trzcianie włączyła się w Narodowe Czytanie.

W tym roku tematem Gminnego Konkursu Pięknego Czytania pod patronatem Wójta Gminy Świlcza były nowele: „Dobra Pani” Elizy Orzeszkowej, „Dym” Marii Konopnickiej, „Katarzynka” Bolesława Prusa, „Mój ojciec wstępuje do strażaków” Bruno Schulza, „Orka” Stefana Żeromskiego, „Sachem” Henryka Sienkiewicza oraz „Sawa” Henryka Rzewuskiego a dla najmłodszych utwory Wandy Chotomskiej i Tadeusza Kubiaka.

2 grudnia odbył się finał konkursu, w którym uczestniczyli uczniowie z wszystkich placówek szkolnych z terenu Gminy Świlcza i Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego z Mrowli, w sumie 32 uczestników.

Otwarcia, powitania uczestników, opiekunów i gości honorowych dokonała dyrektor GBP Dorota Madej. Wśród gości zaproszonych byli m.in.: zastępca wójta – Sławomir Styka, kier. Referatu Rozwoju Gospodarczego i Infrastruktury Jacek Lis, nauczyciele – poloniści z po-

szczególnych szkół, bibliotekarze bibliotek publicznych z terenu Gminy, instruktorzy prowadzący zajęcia dodatkowe w szkołach oraz niezależna komisja konkursowa powołana przez Organizatorów.

Przebieg konkursu

Sprawnie, elokwentnie funkcje konfiansjera i realizatora porządku dziennego prezentacji czytających pełniła Dorota Jędral – pracownik Gminnej Biblioteki Publicznej w Świlczy zs. w Trzcianie. Krótkie informacje o życiu i twórczości Wandy Chotomskiej i Tadeusza Kubiaka przekazała Anna Zakrzewska z filii bibliotecznej w Świlczy.

We wspólnym czytaniu wzięło udział 32 uczniów podzielonych na trzy kategorie wiekowe: kl. I-III, kl. IV-VI oraz kl. VII-VIII. Dzieci i młodzież szkolna czytając przygotowany tekst i wskazany przez Organizatora, wprowadziła w zadumę uczestników i słucha-

czy oraz Komisję Konkursową w składzie: Teresa Łagowska, Maria Stokłosa oraz Zofia Smagała.

Jury biorąc pod uwagę poprawność i płynność czytania, interpretację, poprawność językową, dykcję, intonacyjną oraz wrażenie artystyczne ustaliła następujące lokaty:

KATEGORIA I – KLASY I-III

Kulikowska Milena (SP Rudna Wielka)
Stokłosa Piotr (SP Trzciana)
Krzywonos Oliwia (SP Rudna Wielka)
Wyróżnienie: Piątek Alan (ZS Dąbrowa)
Wyróżnienie: Biały Oliwia (SP Mrowla)

Wręczenie nagród laureatom.

Jury i uczestnicy Konkursu.

KATEGORIA II – KLASY IV-VI

Porada Alicja (SP nr 1 w Bratkowicach)
Styka Konrad (SP Mrowla)
Piątek Miłosz (SP nr 2 w Bratkowicach)
Wyróżnienie: Cyprian Bednarz (Niepubliczna Szkoła Podstawowa w Bratkowicach)

KATEGORIA III – KLASY VII-VIII

Ruda Martyna (SP Trzciana)
Uliasz Mateusz (SP Rudna Wielka)

Przybyło Aleksandra (SP Mrowla)
Wyróżnienie: Drąg Daria (ZS Dąbrowa)
Wyróżnienie: Fuchs Mateusz (Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Mrowli)
Wyróżnienie: Pinkowska Julia (SP Świlcza)

Wszystkie osoby nagrodzone otrzymały pamiątkowe dyplomy oraz nagrody książkowe a pozostali uczestnicy dyplomy oraz nagrody pocieszenia. Konkurs zamknęły podziękowania dla Na-

uczycieli przygotowujących uczniów do konkursu oraz wspólne pamiątkowe zdjęcie.

Dziękuję wszystkim Uczestnikom, Nauczycielom, Opiekunom, Komisji Konkursowej, Pracownikom i Instruktorom Gminnej Biblioteki Publicznej w Świlczy zs. w Trzcianie a nade wszystko Władzom Gminy za obecność i wspieranie działań kulturalnych.

Pamiątkowe zdjęcie organizatorów i uczestników Gminnego Konkursu Pięknego Czytania.

Mała książka – wielki człowiek

Gminna Biblioteka Publiczna w Świlczy zs. w Trzcianie wraz z filiami przystąpiła do kampanii społecznej „Mała książka – wielki człowiek”. Dzięki niej dzieci urodzone w latach 2013-2016 otrzymają wyprawkę czytelniczą zawierającą książkę „Pierwsze czytanki dla...”, Kartę Małego Czytelnika do zbierania bibliotecznych naklejek oraz broszurę informacyjną dla rodziców „Książką połączeni, czyli przedszkolak idzie do biblioteki”.

Co należy zrobić? Wystarczy przyjść do Gminnej Biblioteki Publicznej w Trzcianie bądź filii bibliotecznych w Bratkowicach, Dąbrowie, Mrowli, Rudnej Wielkiej lub Świlczy. Pakiet otrzymają także nasi stali czytelnicy.

Kolejne wizyty w bibliotece zakończone wypożyczeniem co najmniej jed-

nej książki z księgozbioru dziecięcego pozwalają na otrzymanie naklejki na Kartę Czytelnika. Uzbieranie dziesięciu takich naklejek skutkuje uhonorowaniem małego czytelnika imiennym dyplomem. Zachęcamy rodziców do wzięcia udziału w tej akcji, przypominając przysłowie „Czym skorupka za młodu nasiąknie, tym

na starość trąci”. Czytajmy już najmłodszym!

Udział w projekcie jest całkowicie bezpłatny.

(Inf. wł.)

Dorota Jędral

Wielkie święto dla polskiej literatury – Nagroda Nobla dla Olgi Tokarczuk

Wciąż trudno uwierzyć, że w dniu 10 grudnia 2019 roku Literacki Nobel przypadł pisarce polskiej Oldze Tokarczuk. Ma tylko 57 lat. Z perspektywy Krajanowa, jej ukochanej wsi koło Nowej Rudy, gdzie mieszka, powstawały jej utwory. Nobel wydawał się kosmicznym wydarzeniem.

Karol Maliszewski (poeta, krytyk literacki) pisał: *W jej twórczości jest przesłanie humanistyczne dotyczące tego, żeby się opamiętać, zrezygnować z przemocy na rzecz dialogu ze światem. To wszystko wpisuje się w oczekiwaną przez wielu ludzi narrację: ratujemy się, póki można się ratować.*

W powieści „Bieguni”, za którą dostała nagrodę, napisała: *Gdyby można było spojrzeć na świat bez żadnej ochrony, uczciwie i odważnie – pękłoby nam serce.*

Olga Tokarczuk burzy stereotypy noblistki, nosi dredy, ubiera się w lumpeksach, wie dzie prowincjonalne życie. Zanim zo-

stała pisarką była absolwentką psychologii Uniwersytetu Warszawskiego i pracowała w zakładzie psychiatrycznym w Wałbrzychu, dorabiała w Londynie.

Jej wzorce literackie to Bolesław Prus, Stanisław Lem, Carl Jung.

Jest szalenie serdeczna, działa w swym środowisku społecznym, daje poczucie sensu wartości tego, co ludzie robią, emanuje dobrocią.

Oto kilka propozycji autorki znajdujące się w bibliotekach naszej gminy.

Niemal tysiąc stron, kilkadziesiąt wątków i postaci – Księgi Jakubowe imponują literackim rozmachem, wielością poziomów i możliwych interpretacji. Olga Tokarczuk pełnymi garściami czerpie z tradycji powieści historycznej, poszerzając jednocześnie jej granice gatunkowe. Z ogromną dbałością o szczegóły przedstawia realia epoki, architekturę, ubiory, zapachy. Odwiedzamy szlacheckie dwory, katolickie plebanie i żydowskie domostwa, rozmodlone i zanurzone w lekturze tajemniczych pism. Na oczach czytelników pisarka tka obraz dawnej Polski, w której egzystowały obok siebie chrześcijaństwo, judaizm, a także islam.

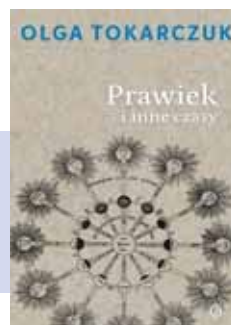
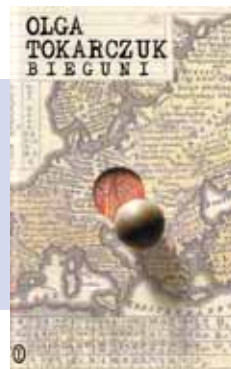
Jedna z najgłośniejszych i najszerzej komentowanych na świecie powieści ostatnich lat. „Bohaterami tej książki są nomadzi i koczownicy, nieprzwiązani do własnych korzeni. Kobiety wożące w torebkach zapasowe szczoteczki do zębów na wypadek nagłej podróży i mężczyźni umiejący spakować cały swój dobytek w 10 minut, zawsze gotowi do drogi.

Proza Olgi Tokarczuk przekonuje, iż poczucie ładu wszechświata dostępne jest każdemu, o ile tylko podróżuje”.

Nowoczesna, współczesna saga. Trzy historie i trzy sposoby oswajania śmierci w jednej z najbardziej poruszających powieści Olgi Tokarczuk.

Drogi babki, córki i wnuczki rozeszły się przed laty. Teraz Paraskevia, Ida oraz Maja stoją w obliczu śmierci. Każda z nich musi zmierzyć się z tym doświadczeniem samotnie, każda radzi sobie inaczej. Ich historie tworzą powieściową kronikę przemijania i utraty.

Prawiek – wieś położona w centrum Polski – tutaj codzienność splata się z niezwykłością, rzeczywistość z mitem, a powszednie życie jest ważniejsze od wielkich wydarzeń. W burzliwych latach XX wieku kilka pokoleń kilku rodzin mieszkających w Prawieku walczy o swoje szczęście i przyszłość. Ich losy układają się w uniwersalną opowieść o czasie, przemijaniu i ludzkim losie.

Od ziarenka do bochenka

*Szkoła Podstawowa nr 1 z Bratkowic z wizytą w RDTL w Trzcianie,
27 listopada 2019 r.*

Najpierw krótki wstęp teoretyczny...

Poznanie sprzętów do wypieku chleba.

Fot. Z. Lis

Efekt końcowy – smaczny i pożywny.

Karolina Pociask

„Lens” w Trzcianie

Koło naukowe fotografii Lens zostało założone wiosną 2019 roku. Zrzesza pasjonatów fotografii z Uniwersytetu Rzeszowskiego, szczególnie studentów grafiki i sztuk wizualnych. W swoich działaniach dąży do rozwijania członków poprzez podejmowanie różnorodnych zagadnień fotografii cyfrowej i analogowej.

Do tej pory Lens, jako grupa, zaprezentowała się na trzech wystawach: w BWA na ścianie, w PAW-iu oraz Regionalnym Domu Tradycji Ludowych w Trzcianie. Tematem ostatniej wystawy był portret, który został poddany indywidualnej interpretacji przez każdego członka koła. Prace można było podziwiać od września do listopada.

Fot. Z. Lis

Magdalena Lisowska

Działalność Środowiskowej Świetlicy Socjoterapeutycznej w Świlczy

Podsumowanie działalności Środowiskowej Świetlicy Socjoterapeutycznej w Świlczy, realizowanej w ramach zakończonego projektu pn. „Funkcjonowanie Środowiskowej Świetlicy Socjoterapeutycznej w Świlczy” w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020, ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, placówki działającej w strukturach Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Świlczy.

W marcu 2018 r. świetlica rozpoczęła swoją działalność. W kwietniu w świetlicy rozpoczęła się adaptacja pomieszczeń, wstawiono nowe meble, wieszano tablice, instalowano przyłącza wi-fi i inne. Od kwietnia do świetlicy zaczęły uczęszczać dzieci. Pierwsze zajęcia wychowawcze pozwoliły na poznanie grupy oraz integrację. Świetlica, jako placówka wsparcia dziennego, ma na celu wspieranie rodziny w procesie przygotowania dzieci i młodzieży do samodzielnego życia, poprzez kształtowanie właściwych postaw społecznych – objęcie ich w czasie wolnym od zajęć szkolnych opieką oraz zajęciami edukacyjnymi i terapeutycznymi. Świetlica opiera swe działania na aktywnych metodach pracy z uczniem (kształcenie umie-

jętności), dostosowanych do jego wieku i możliwości, oddziaływanie wychowawcze i pracę dydaktyczną z dzieckiem poprzez zajęcia z wychowawcami, korepetytorami – wolontariuszami oraz psychologiem, który przeprowadził indywidualną diagnozę psychologiczną dla każdego dziecka.

W okresie wakacji 2018 świetlica zapewniła dzieciom opiekę, realizując zmodyfikowany plan pracy, który miał zapewnić rozrywkę oraz zabawę, aby dzieci mogły odpocząć od obowiązków szkolnego. W miesiącach wakacyjnych dzieci miały moc atrakcji, m.in.: zwiedzanie podziemnej trasy turystycznej, wyjścia do kina, muzeum oraz na pole golfowe, a także warsztaty w RDTL, kręgle i wiele innych.

Zajęcia świetlicowe mają za zadanie wspierać wielokierunkowo rozwój psychiczny i emocjonalny dzieci. Są one ważnym łącznikiem między działaniami rodziny i świetlicy w wychowaniu dziecka, łączą obowiązki rodziców z kontynuacją działań wychowawczo-opiekuńczych placówki. Świetlica stanowi ważne ogniwo w systemie wspólnego wychowania i opieki nad dzieckiem.

W swych celach i zadaniach uwzględnia podstawowe funkcje czasu wolnego: odpoczynek (regenerację sił fizycznych i psychicznych), rozrywkę (która wyzwala przyjemne emocje), rozwijanie indywidualnych zdolności i zainteresowań.

Zadania realizowane przez placówkę:

- organizowanie pomocy w nauce, tworzenie warunków do nauki własnej, przyzwyczajanie do samodzielnego myślenia;
- organizowanie gier i zabaw ruchowych oraz innych form kultury fizycznej w pomieszczeniu i na dworze mających na celu prawidłowy rozwój fizyczny dziecka i poprawa sprawności fizycznej;
- organizowanie zajęć mających na celu ujawnienie i rozwijanie zainteresowań, uzdolnień;
- stworzenie warunków do uczestnictwa w kulturze, kształtowanie kulturalnych nawyków życia codziennego;
- upowszechnienie zasad kultury zdrowotnej, kształtowanie nawyków higieny i czystości dbałości o zachowanie zdrowia oraz życia w zgodzie z ekologią;
- rozwijanie samodzielności oraz społecznej aktywności;
- współdziałanie z Rodzicami, Nauczycielami, Wychowawcami i środowiskiem lokalnym;
- rozwój umiejętności interpersonalnych.

Świetlica realizując swoje zadania organizuje dzieciom różne formy zajęć, m.in.: gra, zabawa, konkurs, wycieczka i inne, angażujące całą ich osobowość. Wyodrębniając rodzaje zajęć, brane są pod uwagę treści, środki realizacji oraz ich cele. Różnice indywidualne między dziećmi sprawiają, że należy podejmuwać wobec każdego z nich odmienne działania wychowawcze. Oznacza to konieczność liczenia się ze stanem psychofizycznego rozwoju dziecka oraz z warunkami środowiskowo wychowawczymi, w jakich wzrasta.

Świetlica podejmowała organizację wielu wydarzeń, w tym:

- Piknik Rodzinny z okazji Dnia Dziecka w czerwcu 2018 i 2019;
- Dzień Sprzątania Świata, dwukrotnie;
- Dwukrotne wizyty na Grobie Nieznanego Żołnierza w Świlczy;
- Andrzejki w świetlicy;
- Obchody rocznicy odzyskania niepodległości;
- Otwarcie Środowiskowej Świetlicy Socjoterapeutycznej w 2018 r.;
- Mikołajki;
- Spotkanie opłatkowe;

- Konkurs szopek bożonarodzeniowych;
- Piknik z okazji rozpoczęcia wakacji;
- Piknik z okazji pożegnania lata.

Od września 2018 r. rozpoczęły się warsztaty biblioteczne. Dzieci, które nie miały założonych kart czytelniczych, otrzymały je i mogą wypożyczać książki z biblioteki w Świlczy. Uczestnicy zajęć na warsztatach poznają nowe pozycje książkowe, są zachęcane do czytania książek oraz poznają bohaterów z książek poprzez wykonywanie prac plastycznych na temat danej książki.

Świetlica współpracuje z Regionalnym Domem Tradycji Ludowych, gdzie organizowane są dla podopiecznych warsztaty: pszczelarskie, artystyczne, fotograficzne, historyczne, tradycji ludowej, kuchni ludowej, ekologiczne.

Świetlica współpracuje ze Środowiskowym Domem Samopomocy w Woliczce, dzieci integrują się z osobami niepełnosprawnymi, uczą się tolerancji i empatii.

Po raz drugi w placówce zorganizowano zajęcia socjoterapeutyczne z elementami pedagogiki cyrku pn. „Zainspirowani do działania”. Dzieci uczyły się: żonglowania wykonanymi przez siebie piłeczkami, wykonywanie akrobacji z talerzem cyrkowym na patyku, ćwiczenia koordynacji wzrokowo-ruchowej za pomocą sztyfonowych materiałów. Świetlicę odwiedził

żongler i miotacz ognia, człowiek od lat występujący na cyrkowych arenach. Warsztaty, które przeprowadził miały za zadanie rozwinąć koordynację, koncentrację, cierpliwość, inteligencję. Wdrożenie do programu świetlicowego nowatorskiej metody – skutecznie wspomagającej działania wychowawcze, profilaktyczne oraz terapii zaburzeń zachowania, przydatnych np. w socjoterapii, jak i alternatywnej metody spędzania czasu wolnego pozwoliło nabyć umiejętności podstawowych sztuczek cyrkowych, zdobycie ciekawych i skutecznych sposobów wzmacnianie wiary we własne siły, rozwoju wytrwałości, koncentracji uwagi i pracy zespołowej.

Podczas tegorocznych wakacji świetlica przygotowała dla swoich uczestników rewelacyjny program, opierający się zarówno na poznawaniu nowych miejsc, jak i oddziaływaniu socjoterapeutycznemu poprzez elementy terapeutyczne.

Wakacje w liczbach: 6 x kino, 6 x kręgielnia, 4 x warsztaty w muzeum okręgowym, 3 x warsztaty w Muzeum Dobranocek, 3 x warsztaty polisensoryczne w Centrum Terapii Dziecka Sensis, 1x papugarnia, 3 x Flay park, 1 x IPN, 1 x RDTL, 1 x warsztaty w porcie lotniczym Jasionka, 1 x warsztaty ceramiczne w Medyni Głogowskiej = 30 wyjść + 4 wycieczki jednodniowe.

W ciągu 43 dni dzieci brały udział 34 razy w różnych wydarzeniach.

Dzieci z naszej placówki były na czterech wycieczkach jednodniowych, z elementami socjoterapii.

18 lipca dzieci pojechały do Muzeum Archeologicznego do Karpackiej Troi w Trzcinicy. Na kolejnej wycieczce do Krakowa dzieci poznały prawa fizyki w Ogrodzie Doświadczeń im. Stanisława Lema, udały się do Muzeum Transportu oraz na wystawę kryptografii. Zwiedziły na Wawelu Skarbiec i Zbrojownię.

14 sierpnia 2019 r. odwiedziły Centrum Nauki Kopernik, w którym mieszczą się laboratoria chemiczne, biologiczne, fizyczne i robotyczne.

22 sierpnia placówka zorganizowała wycieczkę do Zwierzynia w Bieszczadach. Na dzieci czekało szereg atrakcji. Pierwszą niespodzianką była gra terenowa, później natomiast zorganizowano dla nich mecz Bumper ball.

Program edukacyjny świetlicy opierał się na realizacji zajęć z j. angielskiego oraz j. niemieckiego. W roku 2018 przeprowadzono 117 godzin z j. angielskiego, tyle samo z języka niemieckiego, zaś w 2019 r. 155 godzin z angielskiego oraz 155 godzin z niemieckiego.

Realizowano zajęcia z informatyki – w 2018 r. – 91 godzin, w 2019 r. – 113 godzin. Zajęcia o charakterze terapeutycznym to zajęcia sportowe: w 2018 r. – 176 godzin, zaś w 2019 r. – 232 godziny oraz zajęcia kulinarne – 91 godzin w 2018 r., 113 godzin w 2019 r.

Stawiamy na wszechstronny rozwój naszych podopiecznych, nie bez znaczenia jest angażowanie dzieci w różnorakie konkursy. W kwietniu 2019 r. w wojewódzkim konkursie plastycznym pt. „Podkarpackie kwiaty w rękodziele artystycznym”, którego organizatorem była Liga Ochrony Przyrody oraz Szkoła Podstawowa Nr 2 w Rzeszowie młodzież ze świetlicy została laureatem konkursu.

W konkursie organizowanym przez Wojewódzką i Miejską Bibliotekę Publiczną w Rzeszowie pt. „W legendach ukryte”, zdobyła wyróżnienie.

W świetlicy staramy się stworzyć atmosferę bezpieczeństwa i wsparcia dla podopiecznych, a także uczyć wzajemnej akceptacji. Pragniemy kształtować w wychowankach postawy sprzyjające zdrowemu stylowi życia, bez środków uzależniających.

W szerokiej ofercie zajęć pragniemy uwzględniać zainteresowania, umiejętności oraz możliwości wychowanków, a poprzez zajęcia socjoterapeutyczne wskazywać na formę prawidłowego nawiązywania kontaktów z rówieśnikami i osobami dorosłymi. Szczególną uwagę świetlica zwraca na prawidłową realizację obowiązku szkolnego, by zapewnić powodzenie szkolne, a także rozwój upodobań i zainteresowań podopiecznych. W tym procesie wspomagają nas wolontariusze.

Elżbieta Bąk

„Ocalić od zapomnienia”

14 listopada 2019 roku uczniowie Szkoły Podstawowej Nr 1 w Bratkowicach posadzili przed swoją szkołą trzy dęby. Każdy z nich otrzymał inną nazwę: „Dąb Bitwy Warszawskiej”, „Dąb Niepodległości”, „Dąb Katyński”. Symbolizują one ważne wydarzenia z historii naszego kraju. Inicjatorem tego działania była dyrekcja szkoły, formacja Orląt i Strzelców oraz uczniowie działający w LOP.

Żyjemy obecnie w czasach, w których wolność i niepodległość są fundamentalnymi prawami wynikającymi z Konstytucji Rzeczypospolitej. W czasach, które dają nam poczucie bezpieczeństwa i dobrobytu. Jednak nie zawsze tak było, bowiem historia naszego kraju jest niezwykle burzliwa, emocjonująca, okupiona łzami, bólem oraz walką o państwo polskie. Młodzi ludzie, którzy o tych wydarzeniach uczą się z książek i znają je z opowieści starszych Polaków, winni czuć wdzięczność i szacunek wobec tych, którzy narażali własne życie, a często także je poświęcali, byśmy dzisiaj mogli cieszyć się wolną, niepodległą Ojczyzną.

Posadzone dęby to swoisty pomnik „wystawiony” tym, którzy swoją determinacją i poświęceniem wpłynęli na historię naszego państwa. To także manifest młodego pokolenia, które chce przekazać innym, że pamięć o polskiej historii i Polakach jest zawsze żywa. Mimo upływającego czasu, wracamy do tych wydarzeń i czujemy wdzięczność za Niepodległą.

Renata Barć

Bawimy się i pomagamy

W dniu 15.11.2019 r. w Szkole Podstawowej Nr 1 w Bratkowicach wystąpił Zespół Pieśni i Tańca „Zbrucz” z Ukrainy. Zaprezentował on wspaniały program artystyczny, m.in. składankę tańców ukraińskich, cygańskich i gruzińskich oraz ukraińskie pieśni ludowe. Koncert był możliwy dzięki kontaktom z Polskim Stowarzyszeniem w Tarnopolu. Zespół gościł również w Szkole Podstawowej Nr 2 w Bratkowicach oraz w Szkole Podstawowej w Mrowli.

Występ był na bardzo wysokim poziomie artystycznym. Piękna choreografia i energiczny przekaz sprawiły, że koncert został przyjęty z wielkim entuzjazmem. Artyści zaprezentowali się w pięknych strojach ludowych.

Ogromne wrażenie na słuchaczach wywarł występ Mariji Korczak, która zagrała na bandurze i przepięknie zaśpiewała.

Soliści zespołu zachęcili także publiczność do wspólnego śpiewania piosenek, znanych również w naszym kraju tj. „Oczy zielone”, i Hej Sokoly”.

Młodzież, z zaciekawieniem patrzyła na ekspozycję instrumentów znanych i popularnych na Ukrainie (sopiłka, okaryna, didgaridoo, dwójnica). Wszyscy natomiast, z zapartym tchem podziwiali występ najmłodszej uczestniczki zespołu, która przedstawiła taniec akrobatyczny.

Uczestnictwo w koncercie umożliwiło naszym uczniom zapoznanie się z „żywą” muzyką i tańcem, było nietypową formą nauki o kulturze krajów sąsiednich oraz uwarściło na potrzeby innych osób, doświadczonych przez los.

Spotkanie zapoczątkowało działania związane z rozwijaniem zainteresowania uczniów dziedzictwem kulturowym Polski na Wschodzie.

Koncertowi przyświecał szczytny cel – pomoc potrzebującym dzieciom ze wschodniej Ukrainy, których rodzice ponieśli straty, wskutek konfliktu zbrojnego w rejonie Donbasu.

W wyniku podjętej współpracy z naszymi gośćmi, została zaplanowana wycieczka edukacyjna nauczycieli na Kresy Wschodnie. Celem wyjazdu będzie także nawiązanie kontaktów z tamtejszym środowiskiem kulturalnym oraz placówkami oświatowymi.

Joanna Różańska

Serce od serca

*...Życie nie tylko po to jest, by brać.
Życie nie po to, by beczynnie trwać.
I aby żyć, siebie samego trzeba dać...*
(Stanisław Sojka)

SERCE OD SERCA

3 grudnia 2019 r. w Szkole Podstawowej nr 1 w Bratkowicach została zorganizowana akcja „Serce od serca” wspierająca kobiety z chorobą nowotworową. W realizację projektu „Serce od serca” włączyli się nauczyciele, rodzice, uczniowie oraz wszystkie osoby, które chciały wesprzeć tę inicjatywę, razem z organizacjami społecznymi naszej miejscowości: Kołem Gospodyń Wiejskich, Towarzystwem Miłośników Ziemi Bratkowickiej, instruktorami Gminnej Biblioteki Publicznej. Miała ona na celu uszycie poduszek, które zapewniają komfort pacjentkom z rakiem piersi, po zabiegu mastektomii.

Historia projektu

Pomysł narodził się, gdy w 2001 roku u Janet Kramer-Mai, pielęgniarki zajmującej się onkologią w Erlanger Medical Center w Chattanooga w stanie Tennessee, zdiagnozowano raka piersi. Trzy z jej ciotek zrobiły dla niej poduszkę w kształcie serca, do użytku po operacji. Poduszka, która wygodnie mieści się pod pachą, mogła łagodzić ból nacięcia chirurgicznego, chronić przed przypadkowymi uderzeniami, pomagać w łagodzeniu obrzęku i zmniejszać napięcie barku. Poduszki-serca są podawane pacjentkom natychmiast po zabiegu, aby pomóc im w odzyskaniu sił.

W Polsce, pomysłodawczynią szycia poduszek w kształcie serca jest Anna Sławińska ze Stowarzyszenia Polskiego Patchworku, która w chwili obecnej szyje serduszka, z innymi osobami, dla trzech warszawskich szpitali. Do akcji włączają się różne organizacje, stowarzyszenia, szkoły i inne podmioty, które swoim działaniem starają się pomóc i pamiętać o osobach dotkniętych chorobą.

Włączamy się do akcji

Nasz pomysł zrodził się z potrzeby przedsięwziętego obdarowywania tych, którzy daru serca potrzebują najbardziej. Osoby cierpiące, dla których niekiedy cały świat traci na znaczeniu, gdy w ich życie wkrada się choroba. To oni potrzebują naszej pamięci, szczególnie w przedsięwziętym czasie, kiedy o nikim nie powinno się zapomnieć. To także forma edukacji naszych uczniów, poprzez budzenie wrażliwości i empatii dla tych, którzy potrzebują wsparcia.

Mamy nadzieję, że uszyte przez nas poduszki, będą pięknym prezentem, płynącym z najlepszymi życzeniami do serc chorych kobiet, że staną się nie tylko ważnym elementem fizjologicznego wsparcia po zabiegu amputacji piersi, ale również będą swoistą przytulanką, sercem, które przyjmie, może i łzy wzruszenia. Będzie symbolem naszej pamięci i wsparcia.

Koordinatorkami akcji były panie Renata Barć i Iwona Rogóż, których wielkie zaangażowanie i pomoc przy realizacji przedsięwzięcia doprowadziły do sukcesu uszycia 144 poduszek.

Po nawiązaniu współpracy z Katarzyną Pleśniak koordynatorem projektu „Serce od serca” na teren Podkarpacia, zostały podjęte ustalenia, że przekażemy nasze poduszkowe serca w okresie przedsięwziętym do oddziału onkologicz-

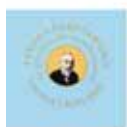

nego w Szpitalu w Rzeszowie oraz do Rzeszowskiego Klubu „Amazonka”.

Jako dyrektor szkoły bardzo się cieszę z podjętej inicjatywy. Wpisuje się ona w misję naszej szkoły, której Patronem jest Sługa Boży Kardynał Stefan Wyszyński. „Serce od serca”

to realizacja Jego słów: „Miłość świadczona innym jest największy dobrodziejstwem dla nas samych, którzy zdobywamy się na okazywanie miłości”.

Projekt współfinansowany
w ramach programu Unii Europejskiej
„Erasmus+”

Joanna Wiśniewska

Projekt Erasmus+ w Rudnej Wielkiej

Od 1 września 2019 roku Szkoła Podstawowa im. Stanisława Dąbskiego w Rudnej Wielkiej bierze udział w projekcie Erasmus+ „ARTWORKS FROM EUROPEAN FESTIVITIES AND TRADITIONS” wraz z pięcioma innymi krajami – Hiszpanią – głównym koordynatorem projektu, Turcją, Grecją, Włochami oraz Rumunią.

Głównymi celami projektu są zrozumienie wzajemnego wpływu pomiędzy tradycjami i uroczystościami a działalnością człowieka, promowanie międzykulturowości poprzez komunikację i wymianę informacji, rozwijanie kreatywności uczniów poprzez osiągnięcia artystyczne, doświadczanie różnych form współpracy z uczniami z innych szkół, poprawa znajomości języków obcych, w szczególności języka angielskiego i promowanie różnorodności językowej i świadomości kulturowej UE oraz zdobycie umiejętności i postaw, takich jak porozumienie międzykulturowe, integra-

cja społeczna i zwiększenie świadomości przejawów artystycznych jako środka przekazu i wymiany kulturowej.

Projekt rozpoczął się od zapoznania rodziców oraz uczniów z jego głównymi założeniami oraz od przedstawienia szkół biorących w nim udział. W listopadzie odbyło się szereg wydarzeń towarzyszących jego realizacji takich jak konkurs na Halloween'owy słowniczek obrazkowy oraz przygotowanie dyni, nazywanej w krajach anglojęzycznych Jack-o-lantern. Po raz pierwszy w naszej szkole został zorganizowany wieczór pt. „Good Evening, Europe” – „Dobry wie-

czór, Europo!” – zadaniem klas od VI do VIII było wybranie słynnych historycznych bądź literackich postaci pochodzących z krajów projektowych, dobranie odpowiedniego stroju, przygotowanie ważnych informacji o tej postaci w języku polskim i angielskim. Po części oficjalnej odbyło się wspólne oglądanie filmu hiszpańskiego, któremu towarzyszyło jedzenie pop corn'u.

Projekt będzie realizowany przez dwa lata – jego budżet wynosi 28 tys. euro i zostanie wykorzystany na wizyty w szkołach partnerskich oraz jego realizację w naszej szkole. Fakt otrzymania

dofinansowania na działalność projektową zasługuje na uznanie, ponieważ nasza szkoła czterokrotnie ubiegała się o udział w projekcie – w ubiegłym roku zabrakło 1,5 pkt, by projekt został zaak-

ceptowany. Dzięki wysiłkowi nauczycieli w niego zaangażowanych w końcu się udało – dlatego też nigdy nie należy się poddawać, ponieważ wytrwałość i do-pracowanie szczegółów z pewnością

zakończą się sukcesem, który chociaż długo oczekiwany – może być tym bardziej doceniony.

Projekt współfinansowany
w ramach programu Unii Europejskiej
„Erasmus+”

Od września 2019 r. do czerwca 2021 r. w Szkole Podstawowej im. Stanisława Dąbskiego w Rudnej Wielkiej realizowany jest w ramach programu *Erasmus+* projekt **Manifestaciones Artísticas desde las Festividades y Tradiciones Europeas**. W projekcie uczestniczą szkoły z sześciu państw: Hiszpanii, Włoch, Grecji, Turcji, Rumunii i Polski. W dniach 24-29 listopada br. czworo uczniów i dwoje nauczycieli z naszej szkoły wyjechało do Hiszpanii, aby w miejscowości Ares, niedaleko miasta A Coruna, poznawać tradycje, kulturę i historię hiszpańskiej Galicji. Zapraszamy do zapoznania się z relacją uczennicy, która wzięła udział we wspólnym spotkaniu z rówieśnikami z Hiszpanii, Włoch, Turcji, Grecji i Rumunii.

Małgorzata Mazepa

Podróże uczą, kształcą i... pozostają w pamięci na zawsze...

Wizyta robocza uczniów i nauczycieli ze Szkoły Podstawowej w Rudnej Wielkiej w Hiszpanii w ramach programu Erasmus +

23 listopada 2019 roku czwórka uczniów z klasy VIII wraz z dyrektorką Małgorzatą Mazepą oraz nauczycielką języka angielskiego, Joanną Wiśniewską udała się w podróż do – jak na początku myśleliśmy – słonecznej Hiszpanii, w ramach programu Erasmus +. Po długiej podróży dotarliśmy do Santiago de Compostela, gdzie spędziliśmy noc.

Pierwszego dnia, gdy wszystkie grupy z pięciu krajów partnerskich z Grecji, Turcji, Włoch, Rumunii oraz Polski zostały sobie przedstawione, udaliśmy się na wzgórze Monte do Gonzo, gdzie zobaczyliśmy m.in.: pomnik wybudowany na cześć polskiego papieża Jana Pawła II. Następnie udaliśmy się do centrum miasta św. Jakuba. Zobaczyliśmy katedrę, która pomimo remontu wciąż zachwyca. Potem nadeszła najbardziej wyczekiwana przez wszystkich uczniów część dnia – dzieci

poznały swoich gospodarzy na kolejny tydzień. Po ciepłym przyjęciu udaliśmy się do domów.

Drugi dzień zaczęliśmy od oficjalnego przywitania wszystkich uczestników projektu. W jednej z sal lekcyjnych koordynatorzy szkolni z każdego państwa otrzymali prezent w postaci muszli św. Jakuba. Kolejnym punktem programu była wizyta w ratuszu oraz przywitanie przez władze miasteczka Ares, gdzie otrzymaliśmy pamiątkowe kalendarze. Wzięliśmy również udział w wydarzeniu na temat przemocy względem płci. Następnie zostaliśmy oprowadzeni po budynkach szkoły i ugoszczeni lunchem w stołówce. Po posiłku nadeszła pora na uczestnictwo w warsztatach tańca i warsztatach plastycznych, w bogato wyposażonej pracowni do nauki przedmiotów artystycznych.

Trzeciego dnia udaliśmy się do Betanzos. Najpierw odwiedziliśmy budynek CIEC Foundation, a potem zwiedziliśmy miasto. Odwiedziliśmy Igreja de San Francisco oraz Igreja de Santa María do Azougue, czyli dwa kościoły w centrum miasteczka. Nasze kolejne plany zostały odwołane ze względu na deszcz, dlatego też wieczór mogliśmy spędzić z naszymi hiszpańskimi rodzinami, poznając ich codzienne zwyczaje i kulturę.

Czwarty dzień zaczął się od szkolnych zajęć, a w tzw. międzyczasie nauczyciele wybierali logo projektu, które każdy kraj miał za zadanie przygotować. Potem udaliśmy się do wieży w Pontedeume, a następnie nadrobiliśmy zaległości z poprzedniego popołudnia. Zwiedziliśmy miasto Ferroll, gdzie przewodniczka pokazała nam liczne graffiti na ścianach. Mogliśmy oglądać dzieła zarówno wprawnych artystów, jak i początkujących rysowników. Naszym następnym celem stało się Muzeum Historii Naturalnej. Zdziwiło nas, jak ogromna może być kałamarnica!

Nasz piąty dzień spędziliśmy w Coruñie, gdzie zaczęliśmy od zwiedzenia oceanarium. Pomimo niesprzyjającej pogody udaliśmy się do Domus. Nazwa niewiele nam mówiła, ale okazało się, że to hiszpański odpowiednik naszego Centrum Nauki Kopernik! Zastaliśmy bardzo interesującą wystawę, związaną z przedmiotami, które znamy z lekcji biologii, chemii czy fizyki. Podczas zwiedzania jeden z naszych uczniów okazał się najbardziej zrelaksowaną osobą z całej naszej grupy – a mógł to sprawdzić dzięki specjalnemu urządzeniu badającemu poziom stresu fal mózgowych.

Ostatni dzień rozpoczęliśmy od zwiedzenia klasztoru Santa Catalina. Po tej wycieczce wzięliśmy udział w szkolnym festynie z okazji Magosto – galicyjskiego święta pieczonych kasz-

tanów. Podczas występów grupy galicyjskich muzyków spróbaliśmy przysmaku churros z czekoladą (nazywane są również hiszpańskimi pączkami mimo, że kształtem ich nie przypominają). My również wystąpiliśmy razem z grupą uczniów, tańcząc tradycyjny taniec. Została również wręczona nagroda dla zwycięzcy konkursu na logo, którym okazały się Włochy. Gratulujemy wygranej!

Niestety nadszedł czas pożegnania, ale mamy nadzieję, że jak najszybciej zobaczymy się z naszymi przyjaciółmi z Hiszpanii. Co dała nam ta podróż? Niezapomniane wrażenia, możliwość rozmowy w języku angielskim, a przede wszystkim zobaczyliśmy jak wygląda życie naszych rówieśników w Hiszpanii w domu i w szkole.

Zuzanna Sabat, kl. VIII
Szkoła Podstawowa im. Stanisława Dąmbkiego
w Rudnej Wielkiej

Joanna Wiśniewska

Niezwykli goście na lekcjach języka angielskiego w Szkole Podstawowej w Rudnej Wielkiej

Aby znać język obcy, należy stwarzać jak najczęstsze okazje do kontaktu z nim w rzeczywistych sytuacjach. Takie dwie sposobności zostały stworzone uczniom klasy VII i VIII Szkoły Podstawowej w Rudnej Wielkiej.

12 września odbyło się spotkanie z **Bartkiem Markiem**, który studiuje Games Design na uniwersytecie w Londynie. Opowiedział uczniom klasy VII i VIII o możliwości studiowania za granicą, o systemie szkolnictwa w Wielkiej Brytanii oraz o kierunku, na który uczęszcza. Spotkanie było prowadzone w języku polskim i angielskim, dzięki czemu uczniowie mogli posłuchać języka angielskiego jak u rodzowitego Anglika.

4 listopada naszą szkołę odwiedziła **Willow Barnosky**, która urodziła się i wychowała w Pensylwanii, a później mieszkała w Kolorado i w Kalifornii. W swoim bogatym życiu zawodowym uczyła w Stanach Zjednoczonych, Japonii oraz Korei. Jest specjalistką od edukacji dorosłych, a obecnie uczy na filologii angielskiej na Uniwersytecie Rzeszowskim.

U nas przeprowadziła lekcje kulturoznawcze w klasie VII i VIII – uczniowie po raz kolejny mogli sprawdzić swoje umiejętności językowe oraz posłuchać pięknego amerykańskiego akcentu.

Małgorzata Mazepa

Szkoła w Rudnej Wielkiej laureatem konkursu *Moje miejsce na Ziemi*

Prawdziwym patriotą jest ten, który nie ze wszystkiego jest zadowolony w swej Ojczyźnie, to człowiek, który pragnie i walczy o to, by było lepiej”.

Charles Dickens

Moje miejsce na Ziemi to ogólnopolski konkurs, w którym niezależni eksperci oceniają inicjatywy, mające na celu rozwój lokalnych społeczności. Finalnie wnioski rozpatruje Komisja Programowa, w skład której wchodzi przedstawiciele PKN ORLEN i jego korporacyjnej Fundacji. W ramach drugiej edycji programu grantowego Moje miejsce na Ziemi Fundacji ORLEN DAR SERCA wpłynęło 2100 wniosków z całej Polski, natomiast wyróżnionych zostało 276 organizacji. Jedną z nagrodzonych grantem w wysokości 4 000 zł. jest Szkoła Podstawowa im. Stanisława Dąbskiego w Rudnej Wielkiej.

Uroczyste podsumowanie drugiej edycji programu grantowego odbyło się 9 października br. w Muzeum Hutnictwa Cynku WALCOWNIA w Katowicach. Dyplom uznania z rąk Prezesa PKN ORLEN, Daniela Obajtka odebrała wnioskodawczyni projektu, dyrektor szkoły, Małgorzata Mazepa.

Otrzymały grant w wysokości 4000 zł przeznaczony będzie na sfinansowanie zadań w ramach XVIII Wojewódzkiego Konkursu Ekologicznego, którego celem jest podnoszenie świadomości ekologicznej wśród najmłodszych członków społeczeństwa – dzieci przedszkolnych i uczniów szkół podstawowych województwa podkarpackiego. Tegoroczna edycja konkursu odbędzie się pod hasłem „Jak przegramy klimat, to przegramy wszyscy”.

Cele konkursu organizowanego przez SP w Rudnej Wielkiej jest dostrzeżenie problemu występowania zmian klimatu; podwyższenie poziomu edukacji ekologicznej środowiska lokalnego, propagowanie zachowań przyjaznych środowisku, poznawanie negatywnego wpływu czynników antropogenicznych na środowisko i zdrowie człowieka; zachęcenie do działalności artystycznej, będącej wyrazem fascynacji naturą oraz wzrost świadomości ekologicznej w społeczności lokalnej.

Eugenia Stachurska

Gminne Igrzyska Przedszkolaka

*Sport to zdrowie, wszyscy wiemy.
Biegać, skakać – to umiemy!
Biegaj, skacz i często ćwicz,
Aby zawsze zdrowym być.*

Po raz kolejny 17 października br. na „Orliku” przy SP w Rudnej Wielkiej odbyły się „Gminne Igrzyska Przedszkolaka”. Pod honorowym patronatem Wójta Gminy Świlcza siedem drużyn dzieci 6-letnich z gminnych przedszkoli wzięło udział w rozgrywkach sportowych:

- Zespół Szkół w Dąbrowie,
- Szkoła Podstawowa nr 2 w Bratkowicach,
- Przedszkole w Bratkowicach,
- Szkoła Podstawowa nr 1 w Mrowli,
- Szkoła Podstawowa w Rudnej Wielkiej,
- Szkoła Podstawowa w Trzcianie,
- Przedszkole w Świlczy.

Głównymi celami, które przyświecały tegorocznemu wydarzeniu, było wyzwalanie u dzieci radości z uprawiania sportu, nauka współdziałania w grupie podczas gier, kształtowanie zachowań prozdrowotnych oraz propagowanie bezpiecznych zabaw na powietrzu.

Po serdecznym powitaniu przez dyr. Małgorzatę Mazepę wszystkich gości i uczestników rozpoczęła się walka o jak najlepsze wyniki – walka, ale zgodnie z zasadami „fair-play”.

Przed rozgrywkami przedszkolaki złożyły przyrzeczenie – obiecując wykonywać zabawy uczciwie i rzetelnie oraz przestrzegać reguł sportowych. Tak też było w praktyce. Dzieci,

wspierane przez opiekunów, ruszyły do zmagania w ośmiu konkurencjach:

1. Bieg zespołowy z przeplataniem szarfy.
2. Rzut woreczkiem do celu.
3. Ślalom z woreczkiem na głowie.
4. Przejście na czworakach między pachołkami.
5. Bieg z przeszkodami.
6. Bieg przez obręcze.
7. Przeciąganie liny.
8. Przenoszenie piłeczki na łyżce.

Wszystkie rozgrywki i zmagania milusińskich oraz ich dobrą zabawę obserwowało znamienite Jury, skład którego był następujący: dyrektor SP Małgorzata Mazepa, zastępca wójta Gminy Świlcza Sławomir Styka oraz Krzysztof Chwałka.

Przedszkolaki wykazały się szybkością, zwinnością a także wielkim zaangażowaniem. Oczywiście liczyła się przede wszystkim dobra zabawa, ale i tak każdy dawał z siebie wszystko, aby osiągnąć jak najlepszy wynik w swojej drużynie.

Na zakończenie sportowych zmagania każde dziecko zostało uhonorowane medalem, które wręczył osobiście wójt Gminy Świlcza Adam Dziedzic. Oprócz tego dzieci dostały również dyplomy i upominki, a na wszystkich czekał smaczny poczęstunek. Dodatkowo każde przedszkole otrzymało nagrody rzeczowe związane ze sportem.

Serdecznie dziękujemy wszystkim gościom i uczestnikom oraz zapraszamy na kolejną sportową przygodę już za rok!

Rzeczpospolita
PolskaMINISTERSTWO
INWESTYCJI
I ROZWOJUUnia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Małgorzata Mazepa

Równe szanse

23 października 2019 r. w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów Pełnomocnik Rządu do Spraw Równego Traktowania zorganizował konferencję „Fundusze równych szans sposobem na przeciwdziałanie dyskryminacji i wykluczeniu społecznemu, ekonomicznemu i technologicznemu”.

Jednym z celów konferencji było podkreślenie roli Funduszy Europejskich w przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu, ekonomicznemu i technologicznemu. Konferencję otworzył Adam Lipiński, Pełnomocnik Rządu do Spraw Równego Traktowania. W konferencji wzięli udział m.in. przedstawiciele i przedstawicielki służb biorących udział w operacjach i misjach zagranicznych, środowisk naukowych, administracji publicznej oraz organizacji pozarządowych.

Podczas konferencji w trakcie pierwszego panelu zaprezentowano projekty zmierzające do aktywizacji zawodowej osób pochodzących z różnych grup etnicznych, społecznych oraz osób bezrobotnych i biernych zawodowo czy przeciwdziałające zagrożeniu wykluczeniem społecznym.

Drugi panel konferencji poświęcony został projektom na rzecz stworzenia bardziej dostępnej przestrzeni publicznej i poprawy jakości życia osób o specjalnych potrzebach. Były to projekty dostosowujące administrację publiczną i samorządową do potrzeb osób z ograniczoną sprawnością w obszarze m.in. dostępności architektonicznej budynków i usług publicznych.

Ostatni panel podczas konferencji koncentrował się na wsparciu lokalnych społeczności. Dla każdego człowieka bardzo ważna jest aktywność społeczna i kulturalna, a dzięki wykorzystaniu Funduszy Europejskich w wielu miastach i gmi-

nach powstają świetlice środowiskowe, kluby seniora, kluby młodzieżowe, ogniska wychowawcze, placówki specjalistyczne. W tej części konferencji zaprezentowana została m.in. działalność **Lokalnego Ośrodka Wiedzy i Edukacji na rzecz aktywizacji osób dorosłych w Gminie Świlcza – LOWE jest dla Ciebie!**, działającego przy Szkole Podstawowej w Rudnej Wielkiej.

Ośrodek LOWE reprezentowały: Edyta Pytko – koordynator projektu w pierwszym roku jego realizacji oraz Małgorzata Mazepa, dyrektor Szkoły Podstawowej w Rudnej Wielkiej. W trakcie swojego wystąpienia koordynatorka projektu podkreśliła, że ogromną wartością wciąż realizowanego projektu LOWE jest rozwijanie kontaktów społecznych w środowisku lokalnym, a wzrost i uświadomienie wagi kompetencji cyfrowych u uczestników projektu wpłynęło na podniesienie jakości ich życia. Co najważniejsze, beneficjenci zwiększyli swój udział w kulturze poprzez wycieczki, wyjścia do kina czy teatru oraz zyskali większy dostęp do edukacji i informacji.

Wzrost aktywności edukacyjnej tych osób wpłynął na wzmocnienie poczucia własnej wartości w środowisku, budowaniu podmiotowości oraz rozwoju współpracy międzypokoleniowej. Podkreślone również zostało, że działalność ośrodka LOWE w Gminie Świlcza znacząco przyczynia się do poprawy jakości życia społeczności lokalnej poprzez zaspokajanie potrzeb społecznych, edukacyjnych, kulturalnych i sportowych.

Małgorzata Mazepa

Rodzice uczniów pomagają szkole

Rada Rodziców Szkoły Podstawowej im. Stanisława Dąbskiego w Rudnej Wielkiej 1 czerwca 2019 r., wspólnie z nauczycielami i pracownikami obsługi placówki zorganizowała wydarzenie, które na stałe już wpisało się w harmonogram uroczystości szkolnych.

Piknik Rodzinny 2019 – inicjatywa o dużym zamachu organizacyjnym, jak co roku spotkał się z ogromnym zainteresowaniem. Świadczy o tym ilość osób, które wsparły uroczystość zarówno finansowo i organizacyjnie, jak i ilość odwiedzają-

cych. Szczodrość rodziców oraz sponsorów przerosła najsmiel-sze oczekiwania.

Całkowity dochód z pikniku przeznaczony został na cele szkolne. Zgodnie z założeniami, w trakcie wakacji wykonane zostały prace remontowe w szkolnej świetlicy: wycyklinowano i polakierowano parkiet oraz położono nowe, drewniane listwy przypodłogowe, pomalowano ściany farbą satynową i tablicowo-magnetyczną, zamontowano nowe rolety okienne, założono osłony grzejnikowe oraz zakupiono nowy sprzęt stanowiący wyposażenie: ławeczki i krzeselka do pierwszego pomieszczenia, kolorowe pufy oraz dywan i poduchy (poducha „kwiatek” oraz poduchy na drewniane skrzynie), zieloną tablicę korkową oraz stojak na prace plastyczne dzieci, makatkę oraz naklejki na ściany.

Dzięki ogromnemu zaangażowaniu Rady Rodziców, rodziców oraz sponsorów, nasi najmłodszy uczniowie mogą spędzać czas pozalekcyjny w kolorowych i jasnych pomieszczeniach.

Małgorzata Mazepa

Zielona ekoAkademia w Szkole Podstawowej w Rudnej Wielkiej

Już w styczniu 2020 r. Szkoła Podstawowa im. Stanisława Dąbskiego w Rudnej Wielkiej rozpocznie realizację innowacyjnego projektu, skierowanego do najmłodszych dzieci i uczniów naszej szkoły oraz Gminy Świlcza.

Zielona ekoAkademia to projekt dyrektora szkoły, Małgorzaty Mazepy, mający na celu utworzenie pracowni przyrodniczo-ekologicznej oraz prowadzenie w niej zajęć dla dzieci przedszkolnych oraz uczniów klas I – III SP w ramach *Zielonej ekoAkademii Dziecięcej*. Projekt *Zielona ekoAkademia* otrzymał najwyższą ocenę i dofinansowanie w ramach konkursu grantowego *Moja Mała Ojczyzna III edycja* Fundacji Bank Gospodarstwa Krajowego. Wartość dofinansowania pracowni to prawie 29 619 zł. Dofinansowanie przeznaczone zostanie na remont oraz zakup wyposażenia do przeprowadzania samodzielnych doświadczeń przez dzieci przedszkolne i uczniów szkół podstawowych. Głównymi celami projektu są:

- rozwijanie i kształtowanie u uczniów szkół podstawowych oraz dzieci przedszkolnych z terenu Gminy Świlcza kompetencji kluczowych, niezbędnych na rynku pracy, w zakresie nauk przyrodniczych, technologii i inżynierii oraz kreatywności, innowacyjności i pracy zespołowej,
- rozbudzanie ogólnych zainteresowań naukami przyrodniczymi,
- kształtowanie postawy badawczej i obserwacji przyrody,
- wykształcenie nawyków bezpiecznego i prawidłowego eksperymentowania i zasad pracy naukowej przez uczniów Gminy Świlcza,

- umiejętne posługiwanie się sprzętem laboratoryjnym oraz wiedzą opartą na praktyce,
- rozszerzenie programu zajęć pozalekcyjnych i dodatkowych dla uczniów z zakresu fizyki, chemii, biologii i ekologii,
- propagowanie zachowań przyjaznych otoczeniu, podwyższenie poziomu edukacji ekologicznej i zdrowotnej środowiska lokalnego,
- zmniejszenie widocznych dysproporcji w dostępie do bardzo dobrze wyposażonych pracowni fizyczno-przyrodniczych między terenami wiejskimi a miejskimi, a tym samym zwiększenie szans edukacyjnych u uczniów z terenów wiejskich poprzez dostęp do nowoczesnych technologii oraz zwiększenie szans na „równy start w dorosłe życie”.

Zielona ekoAkademia będzie pracownią, w której zajęcia z zakresu nauk przyrodniczych będą się odbywały dla uczniów wszystkich szkół z terenu Gminy Świlcza. Dodatkowo, powołana zostanie *Zielona ekoAkademia Dziecięca*, w której raz w miesiącu prowadzone będą sobotnie zajęcia dla uczniów w wieku 7-9 lat.

Uroczyste otwarcie *Zielonej ekoAkademii* planowane jest na 27 maja 2020 r. podczas uroczystego Finału XVIII Wojewódzkiego Konkursu Ekologicznego, natomiast zajęcia w *Zielonej ekoAkademii Dziecięcej* odbywać się będą od września 2020 r.

Agnieszka Sokół-Siwa

Piernikowe Warsztaty w „zerówce”, czyli jak dzieci pomagają innym

Zbliża się jeden z miłszych dla nas wszystkich okres w roku. To magiczny czas Świąt Bożego Narodzenia. Czas oczekiwania, refleksji, przygotowań i spełniania marzeń.

W Szkole Podstawowej im. Stanisława Dąbskiego w Rudnej Wielkiej grupa „zerówkowiczów” rozpoczęła przygotowania do świąt od ozdabiania pierniczek oraz pomocy najbardziej potrzebującym.

W dniu 25.11.2019 r. odbyły się Piernikowe Warsztaty dla dzieci z zerówki oraz rodziców, rodzeństwa i opiekunów. Podczas warsztatów ozdabiano pierniki świąteczne na choinkę, tworzone ozdoby z masy solnej. A przede wszystkim przeprowadzono przedświąteczną zbiórkę rzeczy dla potrzebujących.

Inicjatorami przedsięwzięcia, które miało też na celu integrację grupy byli rodzice i oni też podzielili się obowiązkami w realizacji pomysłu.

Dzięki uprzejmości dyrektor Małgorzaty Mazepa warsztaty odbyły się na terenie szkoły. W przygotowaniach udział brały dzieci z zerówki, które wycinały ogłoszenia, ulotki, oraz przepisy na pierniki. Wraz z wychowawcą, Natalią Sobolewską wykonały ozdoby na salę, w której odbywały się warsztaty.

W dzień warsztatów już od godziny 14 korytarzami szkoły rozchodził się zapach korzennych ciasteczek i lukru. Na przygotowanej choinkowym dekoracjami sali gimnastycznej zgromadzili się rodzice, babcie i oczywiście dzieci z zerówki. Pierniczki były upieczone przez kilka mam, a ich różnorodność kształtu, smaku i zapachu wprost zachęcała do zdobienia i... smakowania. Rodzice sami zrobili kolorowy lukier, barwiony cukier i zakupili posypki do dekoracji. Na stołach pachniało czekoladowe fondue, a w tle rozbrzmiewała świąteczna muzyka.

Dzieci wraz z rodzicami dekorowali pierniczki, które kolejno zawieszali na choince przygotowanej na tę okazję. Wszyscy kosztowali domowej roboty ciastka oraz próbowali swoich sił w robieniu ozdób choinkowych z masy solnej.

Uczestnicy warsztatów na pewno zapamiętają ten dzień nie tylko z racji ilości słodczy i zapachów ale też z krótkich odwiedzin Mikołaja. Zaczyn gość sam pofatygował się sprawdzić czy dzieci są grzeczne i czy zasłużyły na prezenty. Wychowawczyni zdała sprawozdanie z działań całej klasy, a czy to przyczyni się do kolejnego spotkania... wkrótce się okaże!

Wydarzeniu towarzyszyła akcja „Pomagamy”, w której zbierane były rzeczy i żywność długoterminowa dla najbardziej potrzebujących rodzin z regionu. Ulotki i plakaty z informacją co będzie zbierane znalazły się na szkolnych korytarzach. Akcja ta poprzedzona była pogadanką z dziećmi na temat dzielenia się i pomagania innym.

W dniu warsztatów zebrano wiele produktów żywnościowych oraz liczne zabawki, książeczki, kolorowanki przyniesione przez zerówkowiczów oraz uczniów starszych klas. Zbiórka trwała aż do 6 grudnia, a dołączyli się do niej również rodzice i nauczyciele z całej szkoły.

Dzięki takim inicjatywom jak Piernikowe Warsztaty rodzice sygnalizują, że ważne jest dla nich środowisko szkolne ich dzieci. Interesują się życiem szkoły i chcą brać w nim czynny udział.

Barbara Kalandyk

Pasowanie uczniów klas I w Szkole Podstawowej w Rudnej Wielkiej

„Jesteśmy już uczniami!”

Każdego roku w progach naszej szkoły witamy nowych pierwszoklasistów. Pierwsze dwa miesiące to czas na poznanie szkoły, jej zwyczajów, zdobycie nowych wiadomości i umiejętności. Wszystkie te działania mają przygotować dzieci do wielkiego wydarzenia – ślubowania.

Ten szczególny dzień odbył się w naszej szkole 6 listopada 2019 r. Gotowi, odświętnie ubrani i bardzo przejęci pierwszoklasiści przystąpili do zaprezentowania swoich umiejętności. Wspaniały występ artystyczny zachwycił wszystkich zebranych. Zaprezentowane utwory, piosenki i tańce wykonywane przez dzieci tematycznie związane były z obowiązkami ucznia, bezpieczną zabawą, radością uczenia się i poznawaniem świata. Dzieci udowodniły, że znają i kochają swoją Ojczyznę.

Po części artystycznej nastąpiło długo oczekiwane ślubowanie. W niezwykle podniosłej atmosferze, przed pocztym sztandarowym pierwszacy ślubowali, jak być dobrym Polakiem, uczniem, kolegą, jak swym zachowaniem i nauką sprawiać radość rodzicom i nauczycielom.

Uroczystego pasowania na ucznia dokonała dyrektor Małgorzata Mazepa. Skierowała również do uczniów ciepłe słowa, w których zachęciła ich do zdobywania nowych wiadomości, do rozwijania swoich zainteresowań. Złożyła im też życzenia z okazji ich święta.

Ukoronowaniem aktu pasowania było wręczenie pamiątkowych dyplomów. Uśmiechnięci pierwszoklasiści otrzymali wspaniałe upominki od swoich rodziców.

Wszystkim uczniom klas pierwszych życzymy, aby ten dzień pozostał w ich pamięci jako wielkie przeżycie i niezapomniana, radosna, chwila. Rodzicom gratulujemy tak zdolnych pociech.

Występ uczniów został przygotowany przez wychowawczynie kl. Ia – Barbarę Kalandyk i Ib – Danutę Pomianek.

14 listopada 2019 r. odbyło się uroczyste pasowanie na ucznia. To był wyjątkowy dzień. W niezwykle podniosłej at-

mosferze, przed pocztym sztandarowym, pierwszacy ślubowali być dobrymi uczniami i Polakami, przyjaciółmi roślin i zwierząt, swym zachowaniem i nauką sprawiać radość rodzicom i nauczycielom. Po złożeniu ślubowania dyrektor Małgorzata Mazepa dokonała symbolicznego pasowania.

Jesteśmy już uczniami.

Joanna
Gajewska-Ząbek

Anna Woźny

Gminne obchody Narodowego Święta Niepodległości w Szkole Podstawowej w Trzcianie

Pośród polskich dni, których tysiące tworzyły kształt ojczystych dziejów, tamten je-sienny, listopadowy dzień sprzed 101. laty miał swoisty, niepowtarzalny koloryt.

*Powstała z martwych na Twe władne słowo
Polska, wolności narodów chorąży.
Pierzchły straże, a ponad jej głową
znowu swobodnie orzeł biały krąży.*

11 listopada 2019 r. – w świątecznym dniu Ojczyzny, Narodu i Państwa – podczas gminnych obchodów Narodowego Święta Niepodległości wracaliśmy wspomnieniami do tamtych dni. Patrzyliśmy dalej – na epokę narodowej niewoli, na czas wielkiego doświadczenia Narodu. Organizatorem uroczystości 101. rocznicy Odzyskania Niepodległości byli: wójt Gminy Świlcza – Adam Dziedzic, Piotr Wanat – przewodniczący rady Gminy Świlcza, Szkoła Podstawowa w Trzcianie, Gminne Centrum Kultury Sportu i Rekreacji w Świlczy z siedzibą w Trzcianie.

W dniu 11 listopada 1918 r. po ponad 123 latach niewoli państwowej Polacy odzyskali niepodległość. Pracowało na to kilka pokoleń naszych rodaków, którzy podejmowali wiele działań zmierzających do usunięcia zaborców z ziemi Rzeczypospolitej. Obok wielkich zrywów zbrojnych prowadzono mozolną pracę organiczną. Głównym celem tej pracy u podstaw było wychowanie społeczeństwa w duchu patriotyzmu.

Msza św. w intencji Ojczyzny

*Niepodległa, niepokorna
już nie zginie nigdy z map,
Bo jest nasza, bo jest wolna,
bo na imię Polska, Polska ma*

Uroczystości gminne rozpoczęły się o godzinie 10.00, na trzciańskim cmentarzu, gdzie delegacja samorządowa na czele z wójtem Adamem Dziedzicem oraz delegacja Szkoły Podstawowej w Trzcianie z dyrektorką Agnieszką Małozieć złożyła wiązanki kwiatów na Grobie Nieznanego Żołnierza. Podczas ceremonii towarzyszyły poczty sztandarowe Szkoły Podstawowej w Trzcianie i Światowego Związku Żołnierzy Armii Krajowej koła terenowego Bratkowice w strzeleckiej asyście, na czele z dyr. Arturem Szarym.

Następnie delegacje udały się pod tablicę upamiętniającą postać Mieczysława Kawalca i tam nastąpiło złożenie wiązanek i zapalenie symbolicznych zniczy pamięci.

Msza św. koncelebrowana pod przewodnictwem ks. proboszcza Janusza Winiarskiego została odprawiona w kościele pod wezwaniem św. Wawrzyńca w Trzcianie, a uświetniły ją Sztandar Światowego Związku Żołnierzy Armii Krajowej Koło Terenowe Bratkowice, Pluton Związku Strzeleckiego *Strzelec, Strzelcy i Orleń* z Bratkowic i Świlczy pod kierownictwem Bożeny Kret, sztandary szkół z terenu gminy Świlcza oraz sztandary ochotniczych straży pożarnych z jednostek naszej gminy, Ropczycka Orkiestra Dęta pod batutą Edwarda Guzika oraz Chór Mieszany Cantus z Trzciany, dowódcą uroczystości był

dh Bogdan Cioch Komendant Gminny Ochrony Przeciwpowodzi w Świlczy.

Ksiądz proboszcz Janusz Winiarski – w swojej homilii zaznaczył, iż powinniśmy dziękować i modlić się za Tych, którzy oddali życie za Ojczyznę, za Polskę.

Dzisiaj w szczególny sposób dziękujemy Panu Bogu za ojczystą ziemię, na której żyjemy, za język, za wszystko to co nas łączy. Dziękujemy za tych wszystkich, którzy żyli na tej ziemi w minionym stuleciu.(...) Pochylając się z dumą i wdzięcznością nad heroicznym czynem walki, módlmy się, aby te wszystkie wartości zawarte w słowach Bóg, Honor, Ojczyzna, zawsze były żywe w naszych rodzinach, by zawsze kształtowały nasze umysły, serca i sumienia.

Wystawa militariów wzbudziła zainteresowanie.

Kończąc, podsumował: *nie daj Boże, byśmy w przyszłości nie musieli śpiewać – Ojczyznę wolną racz nam wrócić Panie.*

Mszę świętą zakończyła modlitwa w intencji Ojczyzny i wspólne odśpiewanie pieśni patriotycznych m.in. *My Pierwsza Brygada* i pieśń *Marsz Polonia*.

Popisy muzyczne.

Ceremonia przed pomnikiem księdza Stanisława Stojalowskiego

Gdyby zaszła taka potrzeba... Trzeba ratować Ojczyznę, trzeba jej oddać wszystko – majątek, krew i życie

Druga część obchodów uroczystości miała miejsce przed pomnikiem księdza Stanisława Stojalowskiego w Trzcianie. Została ona poprowadzona przez dyrektora Gminnego Centrum Kultury Sportu i Rekreacji Adama Majkę i ujęta w ramy oficjalnego państwowego ceremoniału. Wiele wzruszeń dostarczył hymn państwowy „Mazurek Dąbrowskiego” w wykonaniu orkiestry dętej pod batutą Edwarda Guzika z Ropczyc.

Wójt Adam Dziedzic swoje przemówienie rozpoczął słowami Wincentego Witosa: *Gdyby zaszła taka potrzeba, musimy podjąć walkę na śmierć i życie, bo lepsza nawet śmierć niż życie w kajdanach, lepsza śmierć niż podła niewola. Precz z małodusznością, precz ze zwątpieniem. Ludowi, który jest potęgą, wątpić nie wolno ani rezygnować nie wolno! Trzeba ratować Ojczyznę, trzeba jej oddać wszystko – majątek, krew i życie, bo ta ofiara stokrotnie się opłaci, gdy uratujemy państwo od niewoli i hańby.*

Włodarz gminy przypomniał zebrany definicje niepodległości: *Niepodległość – czym jest? Definicja jest krótka – niezależność państwa od formalnego i nieformalnego wpływu innych jednostek politycznych. Jakże dzisiaj prosto... mógłby ktoś powiedzieć, bez emocji można wyrazić w kilku słowach to, co najdroższe i przez nas Polaków okupione największą ceną... życiem. Niestety to niemożliwe... nie da się w przypadku naszej Ojczyzny skorzystać z tej krótkiej definicji. Bo jak drogę wyznaczają kamienie milowe tak nasza droga ku wolności mierzona jest bezimiennymi mogiłami, polami bitew, czy też miejscami kaźni...*

Przesłanie do celebrujących Święto Niepodległości mieszkańców gminy Świlcza i zaproszonych gości Wójt podsumował słowami: *Jak wiele dzisiaj widzimy rozbieżności, skłócenia, braku dialogu. Jak rozwarstwia się społeczeństwo? Dlaczego tak się dzieje, że czasem przy jednym stole, w jednej rodzinie nie mamy dla siebie zrozumienia karmieni newsmi ze świata polityki spieramy się, kto jest dobrym, prawdziwym Polakiem a kto nie? Jak dobrze wpisują się tu wypowiedziane słowa Ojca Ludwika Wiśniewskiego dominikana: ...Kiedy dzisiaj patrzę na ojczyznę cisną mi się słowa Cóż ci się stało Polsko, że zbudowałaś mury między dwiema synami i córkami?*

Dopełnieniem tej części uroczystości był strzelecki Apel Pamięci przygotowany przez pluton Bratkowice Związku Strzeleckiego „Strzelec” odczytany przez dyrektora Szkoły Podstawowej w Trzcianie Artura Szarego, a także złożenie wiązanek kwiatów przez przedstawicieli władz samorządu powiatu i gminy oraz delegacje lokalnych organizacji społecznych: wójta Gminy Świlcza Adama Dziedzica wraz z przewodniczącym Rady Gminy Świlcza Piotrem Wanatem w asyście radnych Rady Gminy Świlcza – Marcina Czecha, Pawła Piel i Kazimierza Łagowskiego, Tadeusza Pachorka – członka Zarządu Rady Powiatu Rzeszowskiego oraz Sławomira Miłka radnego Rady Powiatu Rzeszowskiego, Sławomira Styki – zastępcy wójta Gminy Świlcza, Jacka Lisa – kier. ref. UG, Grzegorza Patrusia – dyr. SP w Świlczy, Agnieszki Małozieć – zastępcy dyr. Szkoły Podstawowej w Trzcianie oraz żołnierzy 31 Batalionu Lekkiej Piechoty – Obrony Terytorialnej w Rzeszowie, prezesa Zarządu Gminnego dh. Tomasza Kwoki, dh. Bogdana Ciocha – komendanta gminnego ochrony przeciwpożarowej w asyście dh. Macieja Majki i Macieja Mikosza – kierownika Biura Powiatowego Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w Rzeszowie.

Okolicznościowy program artystyczny.

Goście uroczystości, pierwszy z prawej mjr Józef Lis.

Artystyczna oprawa uroczystości

*Wolność kocham i rozumiem
wolności oddać nie umiem*

Po zakończeniu ceremonii składania wiązanek kwiatów, uformowała się kolumna uczestników obchodów i poprowadzona przez orkiestrę oraz plutony strzelców i orląt udała się do Gminnego Centrum Kultury z siedzibą w Trzcinie, gdzie czekał ich montaż słowno-muzyczny przygotowany przez uczniów i nauczycieli Szkoły Podstawowej w Trzcinie.

Dyrektor szkoły Artur Szary, zapraszając na część artystyczną uroczystości, powitał zaproszonych gości. Wśród nich wójta Gminy Świlcza Adma Dziedzica wraz z przedstawicielami samorządu terytorialnego z gminy Świlcza i rzeszowskiego powiatu. Powitał władze Podkarpackiego Kuratorium Oświaty – Jolantę Wasilewską, Majora Janusza Głodowskiego, zastępcę Wojskowego Komendanta Uzupełnień w Rzeszowie oraz chorążego Piotra Łutczyna, przedstawicieli rodziny kombatantów oraz żołnierzy walczących o niepodległość Polski podczas dziejowych prób 1. połowy XX wieku, redaktorów prasy lokalnej kwartalnika „Trzcionka” oraz „Ziemi Bratkowickiej”. Szczególnym gościem obchodów 101. rocznicy odzyskania przez Polskę Niepodległości był weteran II wojny światowej, mjr Józef Lis, który w konspiracji nosił ps. „Tajfun”. Wśród powitanych przez dyrektora trzciańskiej szkoły wymienić należy pozostałych dyrektorów szkół, kierowników jednostek organizacyjnych gminy Świlcza oraz prezesów lokalnych organizacji społecznych i miejscowych liderów. Artur Szary w swoim wystąpieniu zaznaczył: *Wielkie, a często trudne, były dzieje naszej Ojczyzny. Wiadomo też, że są znacznie starsze niż sto lat jej najnowszej historii. To ponad dziesięć wieków istnienia Polski jako państwa i Polaków jako narodu, w geopolitycznym centrum Europy.*

Tego szczególnego dnia w GCKSiR, przed zebraną publicznością, uczniowie Szkoły Podstawowej w Trzcinie zaprezentowali koncert patriotyczny pt. *Wolność kocham i rozumiem*. Sala tonęła w barwach biało-czerwonych. Wyjątkową atmosferę stworzyły kostiumy, światło, muzyka i dekoracja. W koncercie wykorzystano znane i lubiane fragmenty tekstów poetyckich, melodie pieśni patriotycznych, przywołano najważniejsze wydarzenia historyczne, połączono je z prezentacją multimedialną. Zaprezentowano taniec oraz różne techniki teatralne. Pokazano filmy, pokazujące jak uczniowie naszej szkoły postrzegają patriotyzm oraz jakie wartości są im bliskie.

W ten sposób złożono hołd poległym w obronie Ojczyzny. Tańcem, słowem i piosenką młode pokolenie w Trzcinie powiedziało, że kocha i rozumie wolność. Pamięta o tych, którzy poświęcili życie dla Ojczyzny. Zna historię i jest gotowe żyć dla siebie i dla innych, tworząc przyszłość Polski. Ma świadomość, że nasza przeszłość nadaje kształt naszej przyszłości.

Ci młodzi ludzie dali nam wszystkim wyjątkowe świadectwo swego lokalnego patriotyzmu. Wyrazili miłość do Ojczyzny. Wypowiedzieli jasno, że wiedzą i rozumieją, czym jest wolność.

Sprawili, że doświadczyliśmy przeszłości w teraźniejszości oraz poculiśmy w sercach i umysłach to wszystko, co przeżyło wiele pokoleń Polaków. W takich chwilach człowiek ma poczucie współistnienia w grupie, bycia częścią całości, czegoś wielkiego i niepowtarzalnego. Naród to my. Oto dzisiejsza miara patriotyzmu.

Jako amatorzy zaprezentowali wysoki kunszt artystyczny. Ich opowieść o wolności i miłości do Ojczyzny niejednego za-

skoczyła, poruszyła, wzruszyła... Koncert był dziełem całej społeczności szkoły w Trzcinie. Jest to dar dla Ojczyzny. Wielkie brawa dla dzieci i młodzieży! – Jesteśmy z nich dumni! W tym momencie chcemy podziękować wszystkim i każdemu z osobna.

Dziękujemy Adamowi Dziedzicowi – Wójtowi Gminy Świlcza i Piotrowi Wanatowi za objęcie honorowym patronatem tego święta.

Dziękujemy dyrektorowi GCKSiR w Trzcinie – Adamowi Majce i jego Pracownikom za użyczenie sali widowiskowej wraz z całym wyposażeniem oraz stałą współpracę ze szkołą.

Dyrektorowi Szkoły Podstawowej w Trzcinie – Arturowi Szaremu – za pomoc w organizacji całego przedsięwzięcia.

Dziękujemy Agnieszce Małociąg, Joannie Gajewskiej-Ząbek, Grażynie Różańskiej i Alicji Basznianin za przygotowanie scenariusza i koncertu oraz opiekę nad uczniami.

Państwu Ewelinie i Krystianowi Nowakom za wsparcie muzyczno-wokalne.

Fot. Z. Lis

Nauczycielom: Bogdanowi Barlikowi za wspaniałą muzykę i śpiew oraz film.

Agnieszce Szumilas za niepowtarzalną prezentację multimedialną.

Jankowi Ślącze za reportaż i zdjęcia.

Lucynie Rzepce i Marii Stachurze-Sołtys za przygotowanie najmłodszych dzieci.

Dziękujemy wykonawcom za piękne recytacje i śpiewy oraz taniec.

Dziękujemy wszystkim nauczycielom i pracownikom za pomoc w dekoracji, nagraniu filmu i przygotowaniu szkoły.

Dziękujemy rodzicom i wychowawcom za nauczanie i pielęgnowanie patriotyzmu oraz przekazywanie dobrych wartości młodemu pokoleniu.

Dziękujemy zgromadzonej publiczności za ciepłe i życzliwe przyjęcie, wielkie brawa oraz docenienie naszej pracy.

Dla nauczycieli oraz rodziców to dowód i nadzieja na lepszą przyszłość naszej Ojczyzny – *Takie będą Rzeczypospolite, jakie ich młodzieży chowanie...*

Pytasz się synu, gdzie jest i jaka?

W niewymierzonej krainie leży.

Jest w każdym wiernym sercu Polaka [...]

– tak o naszej Ojczyźnie pisał Antoni Słonimski.

Tego dnia Polska była we wszystkich sercach zgromadzonych osób! Czuliśmy radość, wzruszenie i dumę, że żyjemy w wolnej, suwerennej Polsce.

Iwona Mikosz

Polsko-niemiecka wymiana młodzieży oczami koordynatora

Pomysł oraz poszukiwania szkoły partnerskiej

Idea zorganizowania międzynarodowej wymiany młodzieży zrodziła się we wrześniu roku szkolnego 2018/2019, kiedy to wychodząc naprzeciw oczekiwaniom oraz deklaracjom władz gminy Świlcza, mających na celu popieranie starań szkół w kwestii nawiązania kontaktów i zorganizowania międzynarodowej wymiany uczniowskiej, podjęłam drogą elektroniczną próbę nawiązania kontaktu ze szkołą zza naszej zachodniej granicy.

Po wielu tygodniach starań, gotowość do podjęcia współpracy celem stworzenia i przeprowadzenia wspólnego projektu zgłosiła Alexander-Behm-Schule z miejscowości Tarp, leżącej na północy Niemiec, kilkanaście kilometrów od granicy z Danią, między Morzem Północnym i Bałtyckim.

Partnerzy z Niemiec z radością przyjęli proponowany przeze mnie temat projektu – „Wspólnie odkrywamy Podkarpacie – niemieckie ślady w regionie”. Wspólnie ustaliliśmy, że jako pierwsi we wrześniu 2019 roku przyjadą uczniowie niemieccy, natomiast rewidzyc naszych uczniów ma nastąpić w czerwcu 2020 roku.

Przygotowania krok po kroku

Ponieważ uczniowie, którzy zgłosili chęć wzięcia udziału w wymianie, nie mieli jeszcze w programie nauczania języka niemieckiego, w ubiegłym roku szkolnym zorganizowałam cotygodniowy, dwugodzinny kurs tego języka. W popołudniowych spotkaniach uczestniczyli nie tylko uczniowie, lecz również ich rodzice, co miało ułatwić kontakt z młodymi gośćmi z Niemiec, którzy byli podejmowani przez poszczególne rodziny. Na cele w/w kursu przygotowałam również mini słowniczek i rozmówki. Na początku uczniowie, rodzice i koordynatorzy poznawali się wzajemnie poprzez media społecznościowe.

Po tym, jak w kwietniu 2019 roku dowiedziałam się, że strona niemiecka będzie gościć u nas 8 dni, przygotowania do

wymiany nabrały tempa. Opracowałam szczegółowy program i harmonogram wymiany. Celem realizacji założeń projektu, przygotowałam wycieczki, zajęcia warsztatowe oraz obserwacje zajęć lekcyjnych. Końcowym etapem tych przygotowań było opracowanie w wersji polskiej i niemieckiej folderu oraz prezentacji multimedialnej, zawierających opis miejsc na Pod-

Inauguracja wymiany polsko-niemieckiej.

karpaciu, które chcieliśmy „odkrywać”. Pierwsze trzy tygodnie września to zapinanie wszystkiego na przysłowiowy ostatni guzik; opracowanie graficzne i produkowanie identyfikatorów, drukowanie folderów i zaproszeń, potwierdzenie wcześniejszych rezerwacji wycieczek, przygotowanie inauguracji z prezentacją multimedialną.

Z dziennika wymiany

21.09.2019

Wymiana młodzieży pomiędzy Szkołą Podstawową w Trzcianie a Alexander-Behm-Schule z miejscowości Tarp rozpoczęła się o godz. 20²⁹ przywitanie gości z Niemiec na dworcu PKP w Rzeszowie.

22.09.2019

W niedzielę w ramach „Dnia Rodzinnego” wszyscy uczniowie wraz z rodzicami i nauczycielami przystąpili do wspólnego odkrywania piękna południowo-wschodniej części Polski, zwiedzając zabytki Łańcuta i Krakowa.

Przejażdżka drezynami.

23.09.2019

W naszej szkole miała miejsce uroczysta inauguracja polsko-niemieckiej wymiany młodzieży. Goście i uczniowie naszej szkoły wraz z rodzicami zostali serdecznie powitani przez władze gminy, dyrekcję szkoły oraz koordynatora wymiany. Uroczystość uświetnili swoją obecnością: Adam Dziedzic – wójt gminy Świlcza, Eliza Oleszak – dyrektor CUW, Dorota Madej – dyrektor Gminnej Biblioteki Publicznej w Świlczy z siedzibą w Trzcianie, Artur Szary – znawca historii i tradycji naszego regionu oraz Zbigniew Lis – Regionalny Dom Tradycji Ludowych w Trzcianie. Wieczorem Jan Ślącza wystąpił w roli animatora, organizując dla nas oraz naszych gości gry i zabawy integracyjne. Odbыл się również mecz piłki koszykowej Trzciana kontra Tarp sędziowany przez Jakuba Grodeckiego.

24.09.2019

W tym dniu uczestnicy wymiany, do których dołączyli również uczniowie klasy VIb, udali się na wycieczkę w Bieszczady. Niezwykłą atrakcją i dużym zaskoczeniem dla naszych gości okazał się dwugodzinny przejazd drezynami na trasie Uherce Mineralne – Stefkowa – Uherce Mineralne. Kolejnym punktem wyprawy była Solina, gdzie uczestnicy mieli okazję zwiedzić wnętrze zapory wodnej, produkującej energię elektryczną ze źródeł odnawialnych. Nasza bieszczadzka przygoda zakończyła się spacerem brzegiem Jeziora Solińskiego w Polańczyku.

25.09.2019

Środa przyniosła nie mniej wrażeń i atrakcji, co poprzednie dni. Rodzice uczniów goszczących u siebie uczestników wymiany zorganizowali dla nich ognisko oraz przejażdżkę konną. Popołudnie spędziliśmy, podziwiając atrakcje stolicy Podkarpacia – Rzeszowa. Dzięki uprzejmości dyrektora Piotra Wanata mieliśmy okazję poznać historię I LO. Zwiedziliśmy Podziemną Trasę Turystyczną, obejrzelśmy pokaz Fontanny Multimedialnej, a na koniec podziwialiśmy panoramę miasta z najwyższego punktu widokowego Rzeszowa na osiedlu Słocina.

26.09.2019

Ten dzień spędziliśmy w Przemyśle. Zwiedziliśmy Twierdzę Przemyśl, potężny zespół obiektów obronnych oraz jedną z 200 wielkich fortyfikacji stałych istniejących w Europie w 1914 roku. Szczególną uwagę i podziw naszych gości zwrócił budynek dworca kolejowego, który powstał za czasów monarchii austro-węgierskiej, a swoim wystrojem przypomina zabytkowy pałac bogatego rodu szlacheckiego. Mimo zmęczenia humoru nam dopisywały i bez problemu zdobyliśmy Kopiec Tatarski (352 m n.p.m.), który od wielu wieków służył jako ważny punkt obserwacyjny w systemie obronnym ziemi przemyskiej. Podniosłym etapem wycieczki była wizyta na cmentarzu żołnierzy niemieckich, gdzie połączyła nas historia. Uczniowie oraz opiekunowie z Polski i Niemiec złożyli wiązanek kwiatów i zapalili znicze na grobach poległych w II wojnie światowej. Podczas tej jednodniowej eskapady nie zabrakło również wesołych akcentów, jakimi były zjazdy na torze saneczkowym. Po powrocie z Przemyśla udaliśmy się do Świlczy, gdzie podziwialiśmy kompleksowe wyposażenie hali widowiskowo-sportowej.

27.09.2019

Piątkowe popołudnie spędziliśmy w szkole, uczestnicząc i obserwując zajęcia z języka polskiego, edukacji plastycznej i muzycznej na różnych etapach edukacyjnych. Dorota Majka podjęła wyzwanie i przetestowała wiedzę gości oraz

Polańczyk – Jezioro Solińskie.

uczniów klasy VIb w zakresie matematyki w języku angielskim i polskim. Nie zabrakło też odrobiny humoru, gdy opiekun grupy z Niemiec na lekcji historii, ku zdumieniu uczniów przepytał ich ze znajomości tego przedmiotu. Następnie na zaproszenie zaprzyjaźnionych placówek oświatowych w Trzcianie udaliśmy się z wizytą do tutejszego przedszkola i żłobka. Miłym zaskoczeniem był fakt, że maluchy wraz z dyrektorem placówki – Zofią Smagałą obdarowały nas drobnymi upominkami. Gościliśmy również w Zespole Szkół Techniczno-Weterynaryjnych, gdzie zapoznaliśmy się ze strukturą organizacyjną oraz ofertą edukacyjną szkoły. W odkrywaniu Podkarpacia nie mogło oczywiście zabraknąć tradycji kulinarnych naszego regionu. Pod fachową opieką specjalistów w tej dziedzinie, Zbigniewa Lisa i pań z Koła Gospodyń Wiejskich w Regionalnym Domu Tradycji Ludowych w Trzcianie upiekliśmy proziaki.

Pełne wrażeń piątkowe popołudnie i wieczór przeznaczyliśmy na ewaluację całego projektu, w ramach której uczniowie, rodzice, opiekunowie, Agnieszka Małozieć i Jakub Grodecki doskonale się bawili podczas wykonywania kolorowych plakatów zawierających dokumentację fotograficzną naszych wrażeń z pobytu w Polsce niemieckich gości.

Po wyczerpanej, ale jednocześnie przyjemnej pracy, udaliśmy się do Gminnego Centrum Kultury Sportu i Rekreacji w Świlczy z siedzibą w Trzcianie, gdzie byliśmy uczestnikami wspaniałego koncertu w wykonaniu zespołu BASTET SOUL wraz z solistą Krzysztofem Potockim – dyrektorem Zespołu

Przemyśl – cmentarz żołnierzy niemieckich.

Szkół w Dąbrowie. Ogromnym zaskoczeniem dla nas i naszych gości był występ gitarowy wójta Gminy Świlcza – Adama Dziedzica, który wraz z zespołem otrzymał gromkie brawa od publiczności.

Po powrocie do szkoły przyszedł czas na pożegnalną kolację. Już wtedy zrozumieliśmy, że wspaniała zabawa powoli się kończy. Uświadomiliśmy sobie, że wymiana to coś więcej niż tylko poznanie naszych kultur. To przede wszystkim nawiązanie przyjaźni. Był to dla nas wspaniały czas, niezapomniane chwile pełne radości i wypoczynku oraz wzruszeń, zarówno dla uczniów z Polski i Niemiec, jak i ich opiekunów oraz rodziców.

28.09.2019

Pożegnalne łyż i smutek osiągnęły swój punkt kulminacyjny w sobotni poranek, kiedy to o godzinie 8⁰⁷ pożegnaliśmy nowych przyjaciół na dworcu PKP w Rzeszowie.

Na tym nie koniec

W czerwcu 2020 roku spotkamy się ponownie z naszymi przyjaciółmi, tym razem w Tarp. Dlatego już teraz przygotowujemy się do tego wydarzenia. We wrześniu wznowiłam zajęcia pozalekcyjne, które w roku szkolnym 2019/2020 realizuję w ramach innowacji pedagogicznej pt. „Język niemiecki – praktyczne narzędzie komunikacji uczniów i ich rodziców w świetle wymiany międzynarodowej”. Obecnie planuję naszą podróż do Tarp. Jesteśmy w stałym kontakcie z naszymi przyjaciółmi poprzez media społecznościowe.

Kilka słów refleksji

Wymiana młodzieży pomiędzy Szkołą Podstawową w Trzcanie a Alexander-Behm-Schule w Tarp to doskonały dowód na to, że młodzi Polacy, szanując patriotyczne wartości i pamiętając historyczne wydarzenia, rozumieją, że przyszłość

Uczniowie przed Regionalnym Domem Tradycji Ludowych w Trzcanie.

należy budować na międzynarodowej przyjaźni. Sukces tego przedsięwzięcia to efekt wspólnych działań. Wymiana nie byłaby możliwa bez materialnego wsparcia Wójta Gminy Świlcza, Adama Dziedzica. Urząd gminy sfinansował bowiem cały program pobytu młodzieży w Polsce. Chcę podziękować moim Koleżankom i Kolegom, którzy wspierali mnie i pomagali mi w realizacji tego projektu. Dziękuję również Rodzicom, którzy wzięli na siebie ciężar goszczenia uczniów z Niemiec oraz służyli mi ogromną pomocą. Dziękuję wszystkim.

Pieczenie proziaków w RDTL.

Monika Oleszczuk

Obchody Dnia Patrona Szkoły w Zespole Szkół Techniczno-Weterynaryjnych w Trzcinie

„Westerplatte – miejscem pamięci narodowej Polaków”

Obrońcy Westerplatte – to patroni Zespołu Szkół Techniczno-Weterynaryjnych w Trzcinie od 1995 roku. Tradycją szkoły jest coroczne uroczyste świętowanie tych pamiętnych wydarzeń wrześniowych.

Budzenie refleksji patriotycznych wśród społeczności szkolnej, uwrażliwianie jej na problematykę narodową, kształtowanie prawidłowych postaw etycznych, to główne założenia przyświecające organizacji Dnia Patrona, który w tym roku szkolnym odbył się 2 października 2019 r., czyli dokładnie w dniu 80. rocznicy rozpoczęcia ostatniej bitwy kampanii wrześniowej – bitwy pod Kockiem.

Inicjatorem tego przedsięwzięcia, jak co roku był dyrektor szkoły Janusz Jakubek, natomiast część oficjalną i artystyczną, przygotowała oraz poprowadziła nauczycielka historii Monika Oleszczuk.

Święto poświęcone pamięci Bohaterów Westerplatte zainaugurowane zostało mszą świętą, w której uczestniczyła młodzież szkolna wraz z dyrekcją i gronem pedagogicznym.

Część oficjalną uroczystości rozpoczęto wprowadzeniem pocztu sztandarowego, odśpiewaniem hymnu państwowego oraz odczytaniem referatu wprowadzającego.

Wzruszającym momentem był wygłoszony przez ucznia Jakuba Janika apel poległych oraz uczczenie ich pamięci minutą ciszy i złożenie przez uczniów: Dominikę Gardziel oraz Briana Zięzio wiązanek kwiatów pod pamiątkową płaskorzeźbą poświęconą Bohaterom Westerplatte, znajdującą się w holu szkoły.

Część oficjalną zamykał odczytany przez uczennicę Lidię Cisto referat o licznościowy: „Westerplatte – miejscem pamięci narodowej Polaków”.

Po wyprowadzeniu pocztu sztandarowego zgromadzeni obejrzeli część artystyczną, na którą składały się:

- Projekcja multimedialna pt.: „Zapowiedź wojny” na tle utworu Wojciecha Kilara „Vampire Hunters”.
- Pełny komunikat o rozpoczęciu II wojny światowej.
- Projekcja multimedialna pt.: „Niezwyciężeni”.
- Wspomnienia tych, którzy przeżyli wojnę i byli świadkami pierwszych dni

Monika Oleszczuk – nauczycielka historii.

września 1939 roku (wyemitowane nagrania wspomnień odczytane przez uczniów: Szymona Gorzynika, Jakuba Janika, Roksanę Nowak, Joannę Szuberłę oraz Briana Zięzio).

Uczeń klasy III LO Pożarniczego Jakub Janik odczytuje Apel Poległych.

- Projekcja multimedialna pt.: „Ludzie ludziom zgotowali ten los” na tle utworu Lisy Gerrard i Pietera Bourkea „Sacrifice”.

Uroczystość została zakończona apelem, który skierował papież Jan Paweł II do młodzieży na Westerplatte w 1987 r.: *Każdy z Was, młodzi przyjaciele, znajduje (...) w życiu jakieś swoje „Westerplatte”. Jakiś wymiar zadań, które musi podjąć i wypełnić. Jakąś słuszną sprawę, o którą nie można nie walczyć. Jakiś obowiązek, powinność, od której nie można się uchylić. Nie można „zdezercerować”. Wreszcie – jakiś porządek praw i wartości, które trzeba „utrzymać”*

Uczennice Weronika Antoszewska oraz Anna Motylewicz podczas śpiewania hymnu państwowego.

i „obronić”, tak jak to Westerplatte, w sobie i wokół siebie. Tak, obronić – dla siebie i dla innych.

Pomimo, że młode pokolenie nie doświadczyło bezpośrednio tragedii i okrucieństw wojny oraz bardzo trudnych wojennych lat, to jednak pamięć o tych wydarzeniach jest obecna – i powinna być obecna w naszym życiu. Nie dopuśćmy do tego, aby naszymi umysłami

i sercami zawiądnęła niepamięć, wszechobecny konsumpcjonizm oraz obojętność na niesprawiedliwość i krzywdę doświadczaną przez drugiego człowieka, bo przecież bezpośrednio nas nie dotyka – tylko kogoś innego.

Jakże głęboką myśl, będącą ostrzegą dla przyszłych pokoleń zawiera wiersz niemieckiego teologa i działacza antyhitlerowskiego, więźnia koncentracyjnego obozu śmierci w Dachau – Martina Niemöllera:

*Najpierw przyszli po komunistów, ale nie protestowałem, bo nie byłem komunistą.
Potem przyszli po Żydów, ale nie protestowałem, bo nie byłem Żydem.
Potem przyszli po związkowców, ale nie protestowałem, bo nie byłem związkowcem.
Potem przyszli po katolików, ale nie protestowałem, bo byłem protestantem.
Potem przyszli po mnie i nie było już komu protestować.*

Uczniowie Liceum Pożarniczego podczas Apelu Poległych.

Monika Oleszczuk

Samorząd Uczniowski Zespołu Szkół Techniczno-Weterynaryjnych w Trzcianie

Działalność Samorządu Uczniowskiego to nie tylko organizowanie imprez i zabaw szkolnych, takich jak: mikołajki, walentynki, pierwszy dzień wiosny, szkolny „Mam talent” czy dyskoteki. To również codzienna praca związana z działalnością oraz funkcjonowaniem szkoły, czyli pełnienie dyżurów podczas spotkań wywiadowczych, wygłaszanie przemówień na

uroczystościach szkolnych, pomoc w organizacji Dnia Patrona Szkoły, koordynacja akcji robienia zdjęć klasowych, ale przede wszystkim skupianie się na niesieniu pomocy innym.

Członkowie samorządu pod kierunkiem jego opiekunów Moniki Oleszczuk oraz Agaty Tomasik – Szyper organizują liczne akcje, których celem jest zbieranie bądź pozyskiwanie

funduszy na cele charytatywne. Od wielu lat społeczność naszej szkoły wspiera m.in.: Rzeszowskie Towarzystwo Pomocy im. św. Brata Alberta (jak co roku wpłaciliśmy na konto towarzystwa 100 zł), WOŚP, rzeszowskie schronisko dla zwierząt „Kundelek” lub wpłaca zebrane kwoty na inny wybrany cel charytatywny. Fundusze są pozyskiwane między innymi podczas akcji takich jak kiermasz świąteczny: „Gwiazdka dla potrzebujących”.

Od dwóch lat Samorząd Uczniowski zachęca wszystkich pracowników oraz uczniów szkoły do udziału w akcji „Świąteczko pamięci dla Łyczakowa”. W jej ramach zbieraliśmy białe i czerwone znicze, które 1 listopada zapłonęły na grobach Łyczakowa i Cmentarza Orląt Lwowskich, a także na polskich grobach na Ukrainie, które są pozbawione stałej opieki najbliższych, częstokroć już nieżyjących.

To wspólny pomysł Polskiego Radia Lwów i Polskiego Konsulatu we Lwowie. Co roku w to wydarzenie zaangażowane są tysiące osób z Polski i z zagranicy. Zebrane znicze zostały złożone w dzień Wszystkich Świętych przez wolontariuszy, nie tylko na grobach wybitnych i zasłużonych polskich osobistości, ale także na zapomnianych i bezimiennych mogiłach osób różnych narodowości i wyznań. Koordynatorem tego projektu na Podkarpaciu jest Rzeszowski oddział Telewizji Polskiej, który przy współpracy środowisk patriotycznych i kresowych zawiązały zebrane znicze do Lwowa.

W tym roku szkolnym udało nam się zebrać 182 znicze. Niech te „Świąteczka...” będą symbolem pamięci Polaków o Rodakach tam spoczywających.

Samorząd cyklicznie organizuje również akcje zachęcające młodzież szkolną do wspólnego tańczenia popularnej wśród młodzieży m.in. „Belgijki”. Zabawy odbywają się na dużych przerwach na holu szkolnym i zachęcają do odłożenia przez młodzież telefonów komórkowych i spędzenia przyjemnie we wspólnym gronie czasu. Jak się okazało akcja cieszy się dużym i niesłabnącym zainteresowaniem.

Przed nami kolejne plany i zadania organizacji przede wszystkim akcji o charakterze charytatywnym. Motorem działania podejmowanych akcji są uczniowie: przewodnicząca – Oliwia Wołoszyn oraz zastępcy – Filip Zięba, Szymon Gorzyńnik, Adrianna Dziedzic, Tomasz Kawalec i Izabela Guzek.

Małgorzata Syrda

Jak żyć w „płynnej rzeczywistości”?

Współczesny świat wpisany został w „płynną zmianę” – fraza wprowadzona przez profesora Norberta G. Pikulę z Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie. Tempo zmian, których jesteśmy świadkami, ma istotny wpływ na jakość życia, pokazuje również, jak postęp wpływa na sytuację społeczną. Dostrzegalnymi zmianami są niewątpliwie zmiany w strukturze demograficznej ludności.

Społeczeństwa krajów szybko rozwijających zestarzały się. Zmiana ta nie ominęła również Polski. Zmiany, będące następstwem globalizacji, przyczyniły się do powstania wielu zjawisk, które w negatywny sposób wpływają na jakość życia seniorów, ludzi wykluczonych, bezdomnych, samotnych czy niepełnosprawnych.

Zmiany na rynku pracy wywołały zjawisko migracji. Ludzie przemieszczają się z miejsca na miejsce, nie zwracając uwagi na to, co dzieje się ze starszymi członkami rodziny. Czasowy wymiar pracy też uległ zmianie. Praca nie jest już pracą „od godziny do godziny”. Elastyczny czas pracy, praca w zwiększonym wymiarze, praca w weekendy, ciągła „pogoń za pieniędzmi”, stają się przyczyną braku czasu dla rodziny – nie tylko dla własnych dzieci, ale również starszych rodziców czy tych, którzy potrzebują naszego wsparcia, troski, empatii.

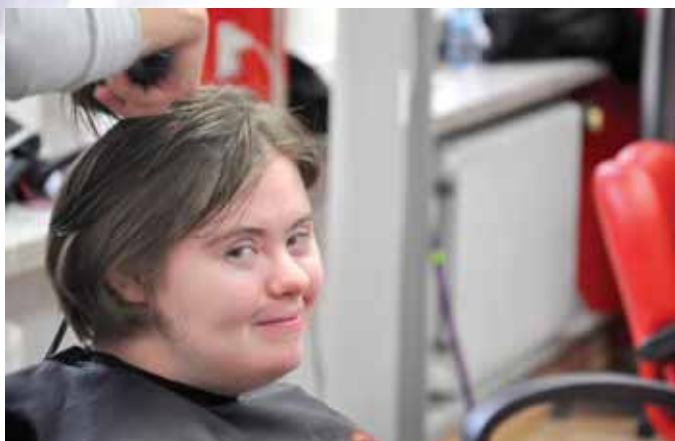
Żyjemy w czasach, w których praca, konsumpcjonizm i natychmiastowość zdominowały życie społeczeństw. Powstają zatem pytania: gdzie jest i czy w ogóle w obecnym świecie jest miejsce dla osób starszych, wykluczonych? Jak niepełnosprawni fizycznie, ruchowo,

umysłowo czy osoby starsze odnajdują się w trudnej dla nich „płynnej rzeczywistości”, skoro relacje społeczne we współczesnym świecie również naznaczone są piętnem „umierania”?

„Umiera” w nas wrażliwość, subtelność uczuć, „arystokracja ducha”. Procesy, które zachodzą w społeczeństwie są

Pensjonariusze Środowiskowego Domu Samopomocy w Woliczce w czasie zabiegów upiększających w pracowni fryzjerskiej ZST-W w Trzcianie.

Pensjonariuszka Środowiskowego Domu Samopomocy w Woliczce w czasie „Dni Urody” w ZST-W w Trzcinie.

synonimem pustki duchowej, dewaluacji tych wartości, które winny być na piedestale, a zatem człowieku XXI wieku, może czas na zmianę? Od kogo zacząć, gdzie szukać pozytywnych wzorców? Jest to na pewno zadanie dla szkół i nauczycieli, przecież to między innymi i oni kształtują właściwe postawy młodzieży, rozwijają inteligencję emocjonalną.

Idee te dobrze rozumie nauczyciel zawodu w Zespole Szkół Techniczno-Weterynaryjnych w Trzcinie, Agnieszka Majka, która wraz z młodzieżą Technikum Usług Fryzjerskich organizuje już od 2015 r. (co trzy miesiące) „Dni Urody” dla pensjonariuszy Środowiskowego Domu Samopomocy w Woliczce. Są wśród nich ludzie w różnym wieku – od 19 do 80 lat. Naznaczeni są różnymi dysfunkcjami – zmagają się z niepełnosprawnością umysłową, ruchową czy sprężoną.

Wizyta w ZST-W jest dla nich swoistym świętem, ponieważ mogą oni poczuć się dowartościowani, zauważeni i, mówiąc wprost, „upiększeni”. Cykliczne pokazy fryzjersko-kosmetyczne, metamorfozy (organizowane na terenie szkoły, jak i poza nią) – to praca, którą wykonują uczennice Technikum Usług Fryzjerskich. Zajęcia organizowane przez młode adeptki sztuki wizażu, fryzjerstwa wyzwalały w pensjonariuszach uśmiech, zadowolenie, a także budują między nimi pozytywne emocje. Młodzież zaś uczy się szacunku do drugiego człowieka, kreuje ponadto właściwe postawy obywatelskie i społeczne, integruje się z osobami niepełnosprawnymi ze środowiska lokalnego i uwrażliwia na „inność”.

Wydaje się, że tak szlachetna inicjatywa nie może zostać niezauważona, jej efekty możemy obserwować już od wielu

lat, a zapal Agnieszki Majki i uczennic – wolontariuszek nie słabnie. Ręce składają się do oklasków – brawo! One mają pomysł na to, jak żyć w „płynnej rzeczywistości”.

Symbolem wdzięczności pensjonariuszy i dyrekcji Środowiskowego Domu Samopomocy w Woliczce mogą być poniżej zamieszczone podziękowania.

Uczniowie Technikum Żywnienia i Usług Gastronomicznych dla środowiska lokalnego

XII Podkarpacka Konferencja Rolnictwa Ekologicznego w Trzcianie

Dzisiaj nikomu nie trzeba uświadamiać jak istotną rolę w kreowaniu zdrowego stylu życia ma ekologiczna żywność. Stąd właśnie wszystkie inicjatywy z tym problemem związane zasługują na uwagę i winny być wspierane oraz propagowane. W obecnym czasie powstaje wiele grup lokalnego działania, stowarzyszeń, które promują zdrową żywność.

Placówką, która zrzesza wyżej wymienione jest Podkarpacka Izba Rolnictwa Ekologicznego. Zorganizowała ona 14 listopada 2019 r. XII Podkarpacką Konferencję Rolnictwa Ekologicznego, która odbyła się w Gminnym Centrum Kultury, Sportu i Rekreacji w Trzcianie, a patronat honorowy sprawował nad nią Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Jak co roku tematy dotyczyły zagadnień ekologicznej produkcji żywności. Na XII Podkarpackiej Konferencji omówiono kwestie związane z ekologiczną hodowlą królików oraz ekologiczną uprawą warzyw – głównie dyniowatych i kapustnych. Wykłady dotyczyły m.in. warunków, jakie gospodarstwo musi spełniać, aby prowadzić ekologiczną produkcję żywca króliczego, omówione zostały zasady ekologicznego chowu królików, doboru odpowiednich pasz dla zwierząt, kierunków użytkowania zwierząt, a także warunków ich utrzymania.

Zagadnienia z zakresu ekologicznej uprawy warzyw dotyczyły m.in.: zasady zmianowania upraw warzywniczych, prawidłowej agrotechniki i pielęgnacji, ekologicznej ochrony roślin i gleby, opłacalności i rynku zbytu warzyw ekologicznych. Wykłady te oraz dyskusję poprowadzili cenieni specjaliści.

Dla uczestników konferencji przygotowano również poczęstunek na bazie produktów ekologicznych, tradycyjnych i regionalnych, który już kolejny raz przygotowali uczniowie Technikum Żywnienia i Usług Gastronomicznych z ZST-W w Trzcianie. Oni byli również odpowiedzialni za obsługę gastronomiczną Konferencji, i jak co roku „spisali się na medal”.

Pod baczным okiem swoich instruktorów, Agaty Paśko i Aleksandry Bieszczad-Ochał, przygotowali bufet kawowy, na którym znalazły się różnego rodzaju drobne ciasteczka oraz ciasta: dyniowe i marchew-

kowe. Nie zabrakło również zakąsek np. rolady szpinakowej z łososiem, rolady serowej z farszem z szynki, papryki, szczypiorka oraz jajek, roladek z tortilli z sałatą, papryką oraz pastą serową. Dużą popularnością cieszyły się również babeczki wytrawne z farszem serowo-chrzanowym oraz śliwki w boczkach. Stół szwedzki nie byłby kompletny, gdyby nie sałatki, a wśród nich królowały szpinakowa z suszonymi pomidorami, brokułowa z papryką i jajkiem oraz selerowa i klasyczna jarzynowa. Na półmiskach wyłożone również zostały różnorodne wędliny i sery. Uczniowie zapewnili również obsługę na sali konferencyjnej. Do ich obowiązków należało nakrycie stołów białą stołową, ustawienie niezbędnej zastawy, termosów z kawą i herbatą i podanie ciasta oraz obsługa przy podaniu bigosu.

Konferencja spełniła swoją rolę, však promowała zdrową żywność. A udział w niej, był dla młodych adeptów sztuki kulinarnej nie tylko pretekstem do poszerzenia ich wiedzy na temat rolnictwa ekologicznego, ale przede wszystkim stał się swoistym sprawdzianem umiejętności młodzieży w zakresie obsługi gastronomicznej i testem ich zaangażowania w pożyteczne lokalne inicjatywy.

Stół z zakąskami na Konferencji Rolnictwa Ekologicznego.

Ekologiczne ciasteczka.

Salatka z rukolą karmelizowanym buraczką, słonecznikiem i fetą.

Małgorzata Syrda

Nowości ze Szkolnego Ośrodka Jeździeckiego przy ZST-W w Trzcianie

W roku szkolnym 2018/19 Zespół Szkół Techniczno-Weterynaryjnych zdobył certyfikat kategorii II Polskiego Związku Jeździeckiego, który umożliwia organizowanie szkoleń, egzaminów na tytuł instruktora rekreacji ruchowej specjalizacja – jazda konna oraz przyznawanie brązowej i srebrnej odznaki jeździeckiej.

Szkoła dysponuje dobrą bazą w tym zakresie, posiada dziewięć koni, są to konie: małopolskie, polskie konie szlachetne półkrwi, KWPN – Holenderski koń gorącokrwisty oraz dwa konie do prowadzenia zajęć hipoterapii – koń fiordzki oraz Haflinger.

Rafał Pirga – nauczyciel odpowiedzialny za jeździectwo i hipoterapię w Technikum Weterynaryjnym, wykorzystał kadre, potencjał, sprzęt, wyposażenie ujeżdżalni, którym dysponuje szkoła i napisał program zajęć do Liceum Ogólnokształcącego o profilu jeździeckim. Jeździectwo jest realizowane w wymiarze 5 godzin tygodniowo – przez trzy lata. Treści, które są zawarte w programie, obejmują pielęgnację koni, zabiegi weterynaryjne, a także jazdę konną. Finalnie uczniowie mogą, po uprzednim zdaniu egzaminu, stać się instruktorem rekreacji ruchowej – specjalizacja – jeździectwo. Nadmienić jednak należy, że kursant musi wykazać się dużymi umiejętnościami, by ten certyfikat (legitymację, uprawnienia) zdobyć. Jednym z założeń programu jest zdobywanie uprawnień instruktora jazdy konnej.

Jednym z przedmiotów w Technikum Weterynaryjnym jest „Wykorzystanie jazdy konnej do rehabilitacji dzieci niepełnosprawnych – hipoterapia” (szkolenie trwa trzy lata, zajęcia organizowane są w wymiarze trzech godzin w tygodniowo). Uczniowie po pozytywnym zdaniu egzaminów końcowych uzyskują tytuł instruktora rekreacji ruchowej – specjalizacja hipoterapia.

W związku z przyznaniem szkole certyfikatu kategorii II Polskiego Związku Jeździeckiego, który umożliwia przepro-

Tablica informująca o przyznaniu certyfikatu PZJ Szkolnemu Ośrodkowi Jeździeckiemu.

wadzenie na terenie naszej szkoły egzaminów pod patronatem PZJ, w dniu 27.11.2019 r. w Szkolnym Ośrodku Jeździeckim przy ZST-W w Trzcianie odbył się egzamin na brązową i srebrną odznakę jeździecką. Uczniowie prezentowali swoje umiejętności na czworoboku w programie ujeżdżeniowym, a następnie pokonywali parkur (tor przeszkód). Końcowym etapem zmagania był egzamin z wiedzy teoretycznej. Uczestnicy otrzymywali od sędziów pytania m.in. z takich dziedzin jak:

- prawidłowe zachowanie się przy koniu i podstawy pielęgnacji;
- podstawy żywienia;
- podstawy teorii jazdy konnej.

Do egzaminu przystąpiło 15 uczestników, w tym 7 osób z zewnątrz. Zawodnicy przygotowywali się do niego na koniach z naszej stajni, ale była również możliwość przyjazdu z własnym koniem – prywatnym – z czego skorzystało kilku jeźdźców.

Sędziami byli: Maja Bylinowska-Uchwat oraz Rafał Pirga. Uczniowie, którzy pozytywnie zdali egzamin na brązową i srebrną odznakę jeździecką to: J. Wrona, M. Panz, M. Mastej, M. Stącel, J. Marmużniak, G. Kozak, O. Binduga. Gratulujemy! Życzymy sukcesów oraz zdobycia kolejnych certyfikatów.

Jeździec pokonujący tor przeszkód w Szkolnym Ośrodku Jeździeckim w ZST-W w Trzcianie.

Małgorzata Syrda

„Niektórzy lubią poezję...”

„Niektórzy lubią poezję...” mówi Wisława Szymborska w swoim wierszu, ale zaraz potem dodaje:

„Niektórzy –
czyli nie wszyscy.
Nawet nie większość wszystkich, ale mniejszość.
Nie licząc szkół, gdzie się musi,
i samych poetów,
będzie tych osób chyba dwie na tysiąc”.

W tym nielicznym gronie są uczniowie ZST-W w Trzcianie, którzy spotkania z poezją lubią i traktują je jak swoje święto. Świadczy o tym ich kolejny już udział w XXIX Podkarpackim Konkursie Poezji Religijnej, organizowanym przez Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury w Sędziszowie Małopolskim wspólnie z Wojewódzkim Domem Kultury w Rzeszowie, parafią rzymsko-katolicką pw. Miłosierdzia Bożego w Sędziszowie Młp. i parafią rzymsko-katolicką pw. Narodzenia NMP w Sędziszowie Młp. Hasło przewodnie turnieju brzmiało: „Będę Cię szukał, Panie, aby żyła moja dusza”.

29 listopada 2019 r. w Wojewódzkim Domu Kultury w Rzeszowie odbyły się eliminacje rejonowe konkursu. Jury w składzie: Jolanta Nort, Wioletta Czapka, Bolesław Lis dokonywało oceny poziomu konkursu i przyznawało nominacje do jego dalszego etapu. Udział

w turnieju zgłosiło 55 uczestników z powiatów: ropczycko-sędziszowskiego, strzyżowskiego, Rzeszów-miasto, Rzeszów-powiat. Zaprezentowali się oni w dwóch kategoriach: poezji śpiewanej i recytacji.

Konkurs stał się okazją do spotkania młodzieży z różnych szkół i miejscowości. Wśród tego grona znalazło się 6 uczniów z ZST-W w Trzcianie. W kategorii poezji śpiewanej zaprezentowały się Kinga Osiadacz („List” Edyty Górniak), Paulina Stachura („Strażnik raju” P. Rubika), Weronika Antoszevska („Modlitwa” Bułata Okudźawy), recytację wybrały: Karolina Kasprzyk („Czytaliśmy w katechizmie...” Cz. Miłosza) i Paulina Pieńczak („Rachunek kamieni” R. Brandstaettera). Za akompaniament na gitarze odpowiadała Joanna Góra. Młodzież została przygotowana przez Agnieszkę Nowak-Sanecką i Małgorzatę Syrdę – nauczycielki języka polskiego w ZST-W w Trzcianie.

Repertuar uczestników konkursu był różnorodny. Śpiewano utwory E. Goppert, B. Okudźawy, P. Rubika, B. Loebła, recytowano teksty Miłosza, Herberta, Brandstaettera, Szymborskiej, Kasprowicza Twardowskiego.

Finał turnieju odbędzie się 13 grudnia 2019 r. (piątek) o godz. 10.00 w Miejsko-Gminnym Ośrodku Kultury w Sędziszowie Młp.

Uczestnicy XXIX Podkarpackiego Konkursu Poezji Religijnej.

Paweł Rzepka

Podsumowanie rundy jesiennej sezonu piłkarskiego 2019/2020

Liga okręgowa

– LKS Bratek Bratkowice

W bardzo trudnej sytuacji po rozegraniu rundy jesiennej znajdują się piłkarze Bratka Bratkowice. Jedyne gminny przedstawiciel grający w V lidze na półmetku rozgrywek zamyka tabelę i ma 15 punktów straty do Błękitu Żołynia, który zajmuje pierwszą bezpieczną pozycję gwarantującą utrzymanie w lidze. Zespół Bratka przez całą rundę zgromadził zaledwie 4 punkty, na co złożyło się jedno zwycięstwo i remis. – *Przyczyn słabych wyników należy upatrywać przede wszystkim w wąskiej kadrze* – twierdzi Rafał Twardowski, trener Bratka. – *Kadra w porównaniu do poprzedniego sezonu pomniejszyła się o dziesięciu zawodników. Wszystko z powodu kontuzji i wyjazdów, a kilku piłkarzy po prostu zakończyło grę w piłkę nożną. Konieczna jest zmiana pokoleń i wdrażanie młodych chłopaków, wychowanków klubu do piłki seniorskiej* – kontynuuje opiekun ekipy z Bratkowic. Reasumując: Bratek Bratkowice w tabeli jest na siedemnastym, ostatnim miejscu i patrząc realnie – utrzymanie w lidze będzie graniczyć z cudem. Drużyna jesienią strzeliła trzynaście bramek. Najskuteczniejsi byli: Paweł Hejnis i Freddy Normand (Francuz grający w Bratku) – po 2 gole.

Tabela – klasa okręgowa, runda jesienna sezonu 2019/2020, grupa: Rzeszów

Lp.	Drużyna	M	Pkt	Bramki
1.	Resovia II Rzeszów	16	34	60 – 14
2.	Sawa Sonina	16	32	46 – 27
3.	Sokół Sokołów Małopolski	16	32	44 – 16
4.	Crasnovia Krasne	16	28	36 – 23
5.	Stal II Rzeszów	16	27	34 – 33
6.	KS Stobierna	16	27	28 – 27
7.	Wisłok Czarna	16	24	23 – 32
8.	KS Zaczernie	16	23	28 – 29
9.	GKS Niebylec	16	23	25 – 34
10.	Jedność Niechobrz	16	23	30 – 30
11.	Stal Łącut	16	22	23 – 23
12.	Strumyk Maława	16	21	26 – 25
13.	Błękit Żołynia	16	19	26 – 31
14.	Orzeł Wólka Niedźwiedzka	16	18	21 – 33
15.	Strug Tyczyn	16	14	21 – 35
16.	Błażowianka Błażowa	16	11	26 – 45
17.	Bratek Bratkowice	16	4	13 – 53

Klasa A – LKS Trzcianka Trzciana

Wysokie siódme miejsce zajmuje LKS Trzcianka Trzciana w tabeli rzeszowskiej A klasy i traci tylko 5 punktów do premowanej awansem do V ligi – drugiej pozycji. Kto wie, może podopieczni trenera Dawida Homy pokuszą się wiosną o niespodziankę i wywalczą historyczną nominację do „okręgówki”? W każdym bądź razie początek sezonu na to nie wskazywał.

Po dziesięciu kolejkach Trzcianka miała na koncie dwa wygrane mecze i plasowała się w dolnej części tabeli. Słabsza postawa drużyny w pierwszej części rundy jesiennej spowodowana była absencją czołowych piłkarzy. Pierwsze mecze zespół był zmuszony rozgrywać z jednym, dwoma rezerwowymi zawodnikami, a nawet „gołą” jedenastką. Z tak wąską kadrą trudno o korzystne rezultaty. Na szczęście w drugiej części rundy kadrowicze stopniowo wracali do składu, co znalazło swoje odzwierciedlenie w wynikach. Ostatnie pięć meczów beniaminek ze Trzcianny pewnie wygrał, co pozwoliło na awans na jedną z czołowych lokat i niewielką stratę punktową do liderów. – *Strata do miejsca premiowanego awansem do klasy okręgowej jest nieduża, bo wynosi tylko 5 punktów. Na wiosnę będziemy walczyć o jak najlepszy wynik. A przy odrobinie szczęścia możemy sprawić niespodziankę. Drużynę stać na to! Przed nami czas regeneracji i odpoczynku, a od stycznia zaczynamy ciężki okres przygotowawczy* – przyznaje Dawid Homa. Spośród 25 goli jakie zdobyła Trzcianka najwięcej padło łupem Arkadiusza Grobelnego – 5 trafień i Jana Miłka – 4.

Tabela – klasa A, runda jesienna sezonu 2019/2020, grupa: Rzeszów I

Lp.	Drużyna	M	Pkt	Bramki
1.	Czarni Czudec	14	37	45 – 15
2.	KS Przybyszówka	14	28	30 – 15
3.	Grunwald Budzów	14	26	32 – 20
4.	Plantator Nienadówka	14	26	30 – 17
5.	Wisłok Strzyżów	14	24	25 – 16
6.	Korona II Rzeszów	14	23	35 – 27
7.	Trzcianka Trzciana	14	23	25 – 20
8.	LKS Trzebownik	14	23	27 – 19
9.	Victoria Budy Głogowskie	14	21	18 – 20
10.	Diamant Pstrągowa	14	16	23 – 30
11.	Start Borek Stary	14	14	19 – 25
12.	Iskra Zgłobień	14	14	18 – 29
13.	Piast Nowa Wieś	14	8	13 – 31
14.	Grom Mogielnica	14	6	19 – 44
15.	ŁKS Łukawiec	14	4	9 – 40

Klasa B

Czterech przedstawicieli ma gmina Świlcza w rzeszowskiej klasie B. W rundzie jesiennej najlepiej poradziła sobie drużyna KS Rudniana Rudna Wielka, który zajmuje drugą, premowaną awansem do A klasy pozycję. Zespół, w którym rolę grającego trenera pełni Wojciech Brudek jesienią wygrał 9 spotkań, w tym kilka bardzo wysoko (6:0 z Białą, 5:1 w derbach ze Świlczanką). Zgromadzone 29 punktów pozwoliły na zajęcie drugiego miejsca w ligowej tabeli. To najwyższa lokata Rudniani od lat i zespół realnie może myśleć o awansie, chociaż czołową czwórkę dzieli zaledwie 2 punkty, a promocję do A klasy wywalczą jedynie dwa najlepsze zespoły. Jesienią ekipa z Rudnej Wielkiej zdobyła 31 bramek, z czego najwięcej: Dorian Kuźmiak – 8 i Tomasz Prokop – 6.

Patrząc z perspektywy całej rundy jesiennej korzystne rezultaty osiągnęła również LKS Mrowlanka Mrowla. Prowadzona przez Huberta Różańskiego i wzmocniona zawodnikami z Bratkowic wygrała 7 meczów, 4 zremisowała i poniosła tylko dwie porażki. Uwagę zwraca wysoka wygrana w derbowym meczu z wiceliderem – KS Rudniana Rudna Wielka, aż 4:0. Zespół na półmetku plasuje się na piątej pozycji tracąc 5 oczek do lidera. To również najwyższe miejsce Mrowlanki od kilku lat. Przy dobrej postawie na wiosnę i korzystnych wynikach innych drużyn ekipa z Mrowli może pokusić się o niespodziankę i jeszcze awansować w tabeli. Najlepszymi strzelcami są: Paweł Zajac – 7 bramek oraz Dominik Zajac, grający prezes klubu, który strzelił 5 goli.

W połowie stawki znajduje się KS Świlczanka. Drużyna, którą prowadzi Krzysztof Depa jesienią grała w kratkę i przed rundą rewanżową znajduje się na 7 miejscu. Patrząc na przebieg spotkań uwagę zwraca dosyć chimeryczna postawa i brak stabilizacji formy zespołu ze Świlczy. Przy zwycięstwach z trudnymi przeciwnikami (wygrana 3:1 na wyjeździe w Wysokiej Głogowskiej i 2:0 u siebie ze Staroniwą) zdarzały się wpadki z Rudzikiem Rudna Mała 0:4, czy Junakiem Słocina 5:7. Gdyby nie one Świlczanka zajmowałaby teraz miejsce w ścisłej czołówce i na wiosnę mogłaby powalczyć o powrót do A klasy. Najskuteczniejszym w poczynaniach ofensywnych zespołu był Jakub Parys, autor 6 bramek.

Regres formy trwa w LKS Dąb Dąbrowa. Drużyna, której trenowanie od połowy sierpnia kontynuuje Paweł Rzepka, jesienią wygrała tylko 3 spotkania i zajmuje odległą 12 lokatę. Przyczyn takiego stanu rzeczy trzeba upatrywać w zbyt późnym rozpoczęciu treningów po przerwie letniej oraz brak sta-

bilizacji w kadrze, a szczególnie w ataku. Do drużyny nie powrócili jeszcze kontuzjowani napastnicy: najlepszy strzelec Jakub Żurek oraz Paweł Fugas. Na dodatek Mateusz Skóra dostępny był jedynie co drugie spotkanie. Co prawda i tak nie przeszkodziło mu to w strzeleniu 8 goli, to jednak jego brak był widoczny w poczynaniach ofensywnych w pozostałych meczach – Dąb w 13 ligowych potyczkach zaliczył tylko 20 trafień.

Tabela – klasa B, runda jesienią sezonu 2019/2020, grupa: Rzeszów I

Lp.	Drużyna	M	Pkt	Bramki
1.	Heiro Rzeszów	13	30	46 – 14
2.	Rudniana Rudna Wielka	13	29	31 – 10
3.	Orzeł Wysoka Głogowska	13	28	60 – 13
4.	KP Zabajka	13	28	30 – 15
5.	Mrowlanka Mrowla	13	25	32 – 19
6.	LKS Jasionka	13	25	29 – 13
7.	Świlczanka Świlcza	13	22	24 – 25
8.	Staroniwa Rzeszów	13	21	35 – 30
9.	Rudzik Rudna Mała	13	14	28 – 36
10.	RKS Rzeszów	13	12	22 – 31
11.	Jedność Hucisko	13	11	14 – 46
12.	Dąb Dąbrowa	13	9	20 – 32
13.	Junak Słocina	13	9	20 – 46
14.	LKS Biała	13	0	6 – 67

Władysław Kwoczyński

XI Powiatowe Zawody Sportowo-Pożarnicze

Powiatowe Zawody Sportowo-Pożarnicze Drużyn Ochotniczych Straży Pożarnych Powiatu Rzeszowskiego, organizowane są co dwa lata przez: Zarząd Oddziału Powiatowego Związku OSP RP w Rzeszowie, Komendę Miejską Państwowej Straży Pożarnej w Rzeszowie, Starostwo Powiatowe i samorząd gminy, na terenie której odbywają się zawody.

Tegoroczne XI Powiatowe Zawody Sportowo-Pożarnicze Drużyn OSP Powiatu Rzeszowskiego, przeprowadzone zostały 29 września w Pogwizdowie Starym gmina Głogów Małopolski. Uczestniczyło w nich 12 drużyn męskich startujących w grupie A oraz 7 drużyn żeńskich w grupie C. Gminę Świlcza reprezentowały dwie drużyny: **OSP Bratkowice** w grupie A i **OSP Trzciana** w grupie C – zwycięzcy ubiegłorocznych gminnych zawodów eliminacyjnych jednostek OSP.

Zmaganiom strażaków przyglądali się z zainteresowaniem przedstawiciele m.in. Parlamentu RP, samorządów wszystkich szczebli, Państwowej Straży Pożarnej oraz Związku OSP RP: Posłowie na Sejm RP: **Zbigniew Chmielowiec** – przewodniczący parlamentarnego zespołu strażaków i **Mieczysław Miazga, Jerzy Cypriś** – wiceprzewodniczący Sejmiu Województwa Podkarpackiego, **Karol Ożóg** – radny Sejmiu Województwa, **Bogusław Kida** – wiceprezes Wojewódzkie-

go Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Rzeszowie, **Lucyna Sokołowska** – członek Zarządu Powiatu Rzeszowskiego, **Paweł Baj** – burmistrz Głogowa Małopolskiego, **Lesław Kuźniar** – Wójt Gminy Trzebownisko, **st. bryg. Tomasz Baran** – komendant miejski PSP w Rzeszowie, **dh Jan Kucaj** – prezes Zarządu Oddziału Powiatowego Związku OSP RP w Rzeszowie oraz **ks. Paweł Samborski** – kapelan wojewódzki strażaków i **ks. kan. Józef Książek** – kapelan powiatowy strażaków, a jednocześnie kapelan bratkowickiej OSP. Ponadto wśród drużyn OSP reprezentujących gminę Świlcza byli również: **dh Tomasz Kwoka** – prezes Zarządu Oddziału Gminnego Związku OSP RP w Świlczy, **dh Bogdan Cioch** – komendant gminny Związku OSP RP w Świlczy, **dh Mieczysław Leja** – prezes OSP Bratkowice, a jednocześnie radny gminy Świlcza oraz **dh Jan Górski** – naczelnik tej jednostki OSP.

Moment rozpoczęcia zawodów.

Przebieg zawodów

Zawody strażackie przeprowadzone zostały w konkurencjach: ćwiczenie bojowe, sztafeta pożarnicza 7 x 50 m z przeszkodami oraz musztra. **Ćwiczenie bojowe** należy do najbardziej widowiskowej i dynamicznej konkurencji. Tu liczą się przede wszystkim umiejętności strażaków i zgranie drużyny. Skład drużyny w grupie A liczy 8 osób oraz zawodnik rezerwowy. Wiek powyżej 18 lat (dopuszcza się też młodzież od 16 lat z wyjątkiem funkcji dowódcy i mechanika). Konkurencja bojowa obejmuje następujące czynności: wydanie odpowiedniego rozkazu przez dowódcę drużyny, dobiegnięcie zawodników do podestu, na którym znajduje się sprzęt, zbudowanie linii ssawnej z dwóch odcinków węża ssawnego W-110, zbudowanie linii głównej z dwóch odcinków węża w-75, zbudowanie linii gaśniczej (po dwa odcinki węża W-52 każda) zakończonych prądownicami, uruchomienie motopompy i zassanie wody ze zbiornika brezentowego, podanie dwóch prądów wody ze stanowisk gaśniczych, obrócenie lub złamanie tarczy prądem wody, przewrócenie pacholek ustawionych na podstawach. Czas wykonania ćwiczenia mierzy się od sygnału rozpoczynającego ćwiczenie do momentu wykonania zadań przewidzianych regulaminem zawodów. O bezbłędnym wykonaniu ćwiczenia decydują przede wszystkim: szybkość strażaków, precyzja, koncentracja no i nierzadko szczęście, którego niestety, tym razem zabrakło go drużynie z Bratkowic. Mimo, że ćwiczenie rozpoczęli dynamicznie i sprawnie, nagle w końcowej fazie zadania, odpiął się wąż ssawny na łączniku motopompy, co spowodowało natychmiastowy spadek ciśnienia w węzłach i brak dopływu wody. Ukończenie zadania stanęło więc pod znakiem zapytania. Nastąpiła konsternacja. By ukończyć zadanie w regulaminowym czasie (3 min.), zawodnicy rotę II, którzy sprawiali linię ssawną, podjęli szybką decyzję o powrocie na miejsce startu w celu ponownego podpięcia

Drużyna OSP Trzciana podczas musztry.

węża ssawnego do motopompy. W tej pechowej sytuacji ćwiczenie ukończyli w czasie 112 sekund (bez punktów karnych). Ale w sporcie jest tak, że czasami z różnych powodów, przegrywają nawet najlepsi. Bratkowicka drużyna jest tego przykładem tym bardziej, że strażacy reprezentujący tę jednostkę na zawodach sportowo-pożarniczych różnego szczebla, wielokrotnie stali na podium dla najlepszych. Ty razem zabrakło im tylko szczęścia, bo umiejętności

i determinację do rywalizacji z pewnością posiadają.

Drużyna OSP (gr. C) z **Trzciany** ćwiczenie bojowe wykonała bezbłędnie, uzyskując czas 66,90 sek.

Sztafeta pożarnicza. Jest konkurencją ciekawą i widowiskową, podobnie, jak ćwiczenie bojowe. Wykonanie sztafety pożarniczej 7x 50 m z przeszkodami, wymaga od strażaków przede wszystkim odpowiedniej sprawności fizycznej i determinacji. Sztafeta pożarnicza polega głównie na jak najszybszym i bezbłędnym pokonaniu przez siedmiu zawodników toru o długości 350 m, na którym co 50 m ustawione są przeszkody: **plotek lekkoatletyczny** o wysokości 76 cm, „**rów z wodą**” (poprzeczne linie na torze biegu o szerokości 2m), **równoważnia** o długości 6m, szerokości 20 cm i wysokości 60 cm i **ściana z desek** o wysokości 1,5 m, szerokości 1,5 m, wykonana z gład-

Drużyny na zbiórce przed rozpoczęciem zawodów.

kich desek o grubości 4 cm, podtrzymywana bocznymi podporami (dla kobiet plotek lekkoatletyczny). Prądownica pełni rolę pałeczki sztafetowej. W trakcie pokonywania poszczególnych przeszkód zawodnicy, wykonują czynności związane z podłączeniem prądownicy wodnej i wężu strażackich. Zawodnik ostatniego siódmego odcinka toru przeszkód po dobiegnięciu do stojącego (ustawionego) węża i rozdzielacza, łączy ze sobą w dowolnej kolejności rozdzielacz z węzem, a z węzem i prądownicą dobiega do mety (łączenie węża z prądownicą w biegu jest błędem). W momencie przekraczania linii mety, prądownica musi być połączona z węzem, a przekraczający linię mety zawodnik nie może zasłaniać sędziemu miejsca połączenia (błędem jest trzymanie za łącznik). Czas wykonania ćwiczenia mierzony jest od sygnału rozpoczynającego bieg do momentu przekroczenia linii mety przez ostatniego zawodnika. Drużyna (grupa. C) z **Trzciany** w tej konkurencji uzyskała czas 77,35, ale nie ustrzegła się drobnych błędów, za które otrzymała 6 punktów karnych, co dało łącznie 83,35 pkt.

Musztra. Jej wprowadzenie od niedawna, jako konkurencji na zawodach sportowo-pożarniczych ma na celu przede wszystkim spowodowanie, by członkowie OSP stale doskonalili umiejętności w tym obszarze, a także byli odpowiednio przy-

gotowani do udziału w apelach, uroczystościach strażackich, patriotycznych, kościelnych i innych. W konkurencji tej uczestniczą wszystkie drużyny. Sędziowie oceniają je w oparciu o zapisy zawarte w ceremoniale pożarniczym, przyznając stosowne punkty za poprawne wykonanie musztry lub ewentualne uchybienia.

Klasyfikacja generalna

Zgodnie z regulaminem zawodów, klasyfikację generalną ustala się na podstawie sumy punktów uzyskanych przez drużynę za czas wykonania zadania w ćwiczeniu bojowym i sztafecie pożarniczej oraz punktów karnych. Osiągnięty czas przelicza się na punkty, przyjmując za sekundę 1 s = 1 pkt. (dziesięć części sekundy odpowiadają dziesiątym częściom punktu).

W klasyfikacji generalnej w grupie A (męskiej) na podium stanęły trzy najlepsze drużyny: Pierwsze miejsce **OSP Niechobrz**, która uzyskała łączny wynik 98,88 pkt. Drugie miejsce zajęła drużyna z **OSP Wólka Podleśna** (103,90 pkt.), a trzecią lokatę **OSP Pogwizdów Stary** (106,90 pkt) – gospodarz zawodów. Drużyna **OSP Bratkowice** zajęła niefortunne 12 miejsce. W grupie C (żeńskej) pierwsze miejsce zajęła drużyna z **OSP Wólka Podleśna** (129,63 pkt). Na kolejnych lokatach uplasowały się drużyny: **OSP Niechobrz** (131,06 pkt.) i **OSP Łukawiec** (132,53 pkt.). Szóste miejsce zajęła drużyna z **OSP Trzcianna** z wynikiem łącznym 150,25 pkt. W konkurencji musztra najlepsza drużyną w grupie A, okazała się OSP Wólka Podleśna z wynikiem 62 pkt. Natomiast w grupie C najlepiej zaprezentowała się drużyna OSP Przewrotne (64 pkt.). Drużyna z **Trzcianny** zdobyła łącznie 53 pkt.

Drużyny reprezentujące gminę Świlcza na zawodach, wystąpiły w składzie osobowym:

OSP Bratkowice: **Krzysztof Plizga** – dowódca, **Sławomir Wojton, Piotr Wojton, Bartosz Zając, Kamil Kula, Michał Kwas, Dawid Ziobro, Paweł Stec** – mechanik oraz **Robert Selwet** – zawodnik rezerwowy. Trenerem drużyny jest **Robert Kwas**.

OSP Trzcianna: **Anna Rasińska** – dowódca, **Marcelina Sajdak, Weronika Draus, Julia Zięba, Patrycja Piątek, Gabriela Rogala, Zuzanna Piątek, Paulina Iżyńska, Sylwia Stokłosa** – zawodniczka rezerwowa oraz **Tymoteusz Wajda** – obsługa jacy motopompe.

Były puchary i medale

Drużyny poszczególnych jednostek OSP, które zajęły miejsca od I-III, uhonorowane zostały pamiątkowymi pucharami, medalami i dyplomami. Pozostałe drużyny otrzymały dyplomy za udział w zawodach. Wręczali je przedstawiciele: Sejmu RP, PSP i ZOSP RP oraz samorządowcy.

Dyplomy za udział w zawodach wręcza st. bryg. T. Baran.

Strażacy z Bratkowic podczas ćwiczenia bojowego.

Sztafeta pożarnicza w wykonaniu bratkowickich strażaków.

Sztafeta pożarnicza w wykonaniu drużyn żeńskich.

Organizatorami tegorocznych XI Powiatowych Zawodów Sportowo-Pożarniczych Drużyn OSP byli wspólnie: Zarząd Oddziału Powiatowego Związku OSP RP w Rzeszowie, Komenda Miejska PSP w Rzeszowie, przy współudziale: Starostwa Powiatowego, Urzędu Miasta i Gminy w Głogowie Małopolskim oraz OSP w Pogwizdowie Starym.

Za dwa lata odbędą się XII Powiatowe Zawody, a miejsce oraz data ich przeprowadzenia, zostaną ustalone i podane do wiadomości w odpowiednim czasie.

Fot. Władysław Kwoczyński

Pamiątkowe zdjęcie drużyn OSP Bratkowice i Trzcianna.

Włodzisław Kwoczyński

Wyszkolenie strażaków gwarancją skutecznych akcji

Dobrze wyszkoleni strażacy to gwarancja skutecznych akcji ratowniczo-gaśniczych. Wiedzą o tym druhowie Ochotniczej Straży Pożarnej w Bratkowicach – jednostki działającej w Krajowym Systemie Ratowniczo-Gaśniczym od 1995 roku.

Strażacy z tej OSP bardzo często ramie w ramieniu z jednostkami ratowniczo-gaśniczymi Państwowej Straży Pożarnej, biorą udział we wspólnych akcjach ratujących ludzkie życie i mienie. Często też docierają na miejsce zdarzenia, jako pierwsi i to oni podejmują szybkie i zdecydowane działania. Do tego jednak potrzebna jest odpowiednia wiedza i przygotowanie pożarnicze. Nic więc dziwnego, że bratkowiczcy strażacy od wielu lat doskonalą swoje umiejętności nie tylko uczestnicząc w szkoleniach, kursach, ćwiczeniach i manewrach, organizowanych przez Państwową Straż Pożarną. Uczestniczą również w szkoleniach teoretycznych i praktycznych wewnątrz swojej jednostki, które kilka razy w roku organizuje Zarząd OSP pod przewodnictwem druhów: **Mieczysława Lei** – prezesa i **Jana Górskiego** – naczelnika. Podczas takich szkoleń strażacy, zapoznają się z nowym sprzętem specjalistycznym, znajdującym się na wyposażeniu jednostki, z jego przeznaczeniem, parametrami i obsługą praktyczną. Dzięki temu strażacy są odpowiednio przygotowani do wszelkich działań ratowniczo-gaśniczych i innych.

Szkolenie teoretyczne i praktyczne

Jedno z ostatnich tegorocznych szkoleń zorganizowanych przez Zarząd OSP, odbyło się 5 października 2019 r. Prowadził je **dh Krzysztof Plizga**, członek bratkowickiej OSP, uczestnik V Warsztatów Ratowniczych, które odbyły się w kwietniu br. w miejscowości Susz (woj. warmińsko-mazurskie). Zdobył tam wiedzę teoretyczną i praktyczną, przekazał druhom podczas szkolenia w OSP. Jego tematem było min. przygotowanie strażaków do wejścia w strefę dużego zadymienia pomieszczeń podczas pożaru, wyposażenie w sprzęt do ochrony dróg oddechowych oraz prawidłowe i bezpieczne jego wykorzystanie. Strażacy z uwagą wysłuchali rad i wskazówek prowadzącego szkolenie dh. K. Plizgi oraz chętnie uczestniczyli w ćwiczeniach

Podczas szkolenia. Od lewej Krzysztof Kania, Grzegorz Pałka i Krzysztof Plizga.

Szkolenie prowadzi dh Krzysztof Plizga (w środku).

zeniach praktycznych, które odbywały się w pomieszczeniach zaplecza garażowego OSP.

Odpowiedni sprzęt gaśniczy i specjalistyczny

To dobrze, że takie szkolenia i ćwiczenia odbywają się wewnątrz jednostki, dzięki temu uczestniczący w nich straża-

Strażacy zapoznali się z wyposażeniem skrytek w samochodzie gaśniczym.

Strażacy w pomieszczeniu zadymionym.

Fot. Władysław Kwoczyński

Szkolenie z użyciem sprzętu do ochrony dróg oddechowych.

cy, nabywają potrzebną wiedzę i umiejętności, które są niezbędne podczas prowadzenia różnych działań ratowniczo-gaśniczych. Często o skuteczności każdej akcji ratowniczej w dużej mierze decyduje odpowiedni i nowoczesny sprzęt gaśniczy, ratowniczy i specjalistyczny, znajdujący się na wyposażeniu danej jednostki. Dzięki wójtowi Gminy Świlcza **Adamowi Dziedzicowi** oraz Radzie Gminy, każda jednostka

w naszej gminie wyposażona jest w niezbędny sprzęt gaśniczy i specjalistyczny, zapewniający skuteczne prowadzenie akcji gaśniczych, ratowniczych, powodziowych i innych. W miarę potrzeb jednostki wyposażane są w dodatkowy sprzęt i samochody pożarnicze. To daje gwarancję pełnego bezpieczeństwa wszystkich mieszkańców naszej gminy.

Grzegorz Patruś

I Ogólnopolska Gala Bokserska w Świlczy

Już w 2016 r. zrodził się pomysł zorganizowania w Szkole Podstawowej im. św. Jana Kantego w Świlczy Szkolnej Sekcji Bokserskiej. Należy tu przypomnieć, że to właśnie gmina Świlcza na przełomie lat 70. i 80. była kolebką boksu rzeszowskiego.

Ze Świlczy i okolic wywodzi się wielu wspaniałych bokserów, którzy zajmowali czołowe miejsca w turniejach, wygrali mistrzostwa Polski, byli wzorem dla współczesnych, a i dzisiejszych młodych adeptów tej dyscypliny sportowej. Do najbardziej utytułowanych z tamtych lat należą: Jan Kokoszka dwukrotny Mistrz Polski w wadze koguciej i Mistrz Polski w wadze piórkowej oraz obecny trener młodych bokserów w szkolnej sekcji bokserskiej w Świlczy – znakomity niegdyś pięściarz – Stanisław Osetkowski (300 walk amatorskich, 70 międzynarodowych, wicemistrz Europy w 1972 roku), który cały swój wolny czas poświęca na pracę z dziećmi i młodzieżą w szkole, jak również w rzeszowskim klubie „Wisłok Rzeszów”.

W 2016 r. w szkole w Świlczy oddano do użytku nowoczesny obiekt sportowy – halę widowiskowo-sportową. Hala jest znakomicie wyposażona i służy mieszkańcom wsi jak i okolicznym wioskom. Wszyscy, którzy mają czas i ochotę mogą skorzystać z siłowni, a kluby piłkarskie z terenu gminy w okresie jesienno – zimowym korzystają i prowadzą treningi piłkarskie. Pograć można również w piłkę koszykową, siatkową, a dla pań odbywają się zajęcia fitness prowadzone przez fachowca – mistrzynię świata w trójboju siłowym.

Od lewej: Włodzimierz Kromka, red. bokser.org z Warszawy, Grzegorz Patruś – Dyrektor Szkoły Podstawowej w Świlczy, Adam Dziedzic – Wójt Gminy Świlcza.

Przygotowania do gali – spotkanie w gabinecie dyrektora z Włodzimierzem Kromką – redaktorem portalu bokser.org.

23 listopada (sobota) po raz pierwszy w historii Szkoły, ale i Gminy Świlcza, odbył się **I Ogólnopolski Turniej Bokserski pod patronatem Wójta Gminy Świlcza**. Organizatorami imprezy była Gmina Świlcza, Dyrektor Szkoły Podstawowej im. św. Jana Kantego w Świlczy oraz Podkarpacki Okręgowy Związek Bokserski w Rzeszowie. Patronat honorowy nad imprezą objęli: POZB w Rzeszowie, Gmina Świlcza, GCKSiR w Świlczy z siedzibą w Trzcianie, TVP3 Rzeszów, Radio Rzeszów, Nowiny, Nowiny 24. Gościem specjalnym gali bokserskiej był zawodowy mistrz Polski w wadze ciężkiej, Łukasz Różański.

Program imprezy przedstawiał się następująco: około godziny 10.00 zaczęły pojawiać się pierwsze kluby z zawodnikami. Od godziny 10.00 do 12.00 zawodnicy byli ważeni i badani przez lekarza sportowego. Tuż po godzinie 12.00 rozpoczęła się konferencja prasowa, a około godziny 14.00 rozpoczęły się walki turniejowe i tak oczekiwana przez wielu wi-

dzów gala bokserska (galę w hali sportowej szkoły oglądało 350 widzów).

W czasie turnieju obejrzelśmy 18 walk turniejowych, a zawodnicy prezentowali następujące kluby: Avia Świdnik, Wisłok Rzeszów, TEAM UKS GIMNAZJON Boguchwała, Ring Busko-Zdrój, Stal Stalowa Wola, Iryda Mielec, Krosno BUPO, ZKS Stal Rzeszów, FIGHTER Kielce, Tiger Tarnów, Magic Boksing Brzesko, Morsy Dębica, JKB Jawor Team.

Nagrody:

- Najlepsza zawodniczka – Roksana Lechoszest (Stal Stalowa Wola)
- Najlepszy młodzik – Paweł Chrobak (Jawor Jaworzno)
- Najlepszy kadet – Kacper Sawka (Wisłok Rzeszów)
- Najlepszy junior – Andrij Navchuk (Avia Świdnik)
- Najlepszy senior – Filip Oszczepalski (Fighter Kielce)
- Najlepszy zawodnik turnieju – Robert Lenartowicz (Budo Krosno)
- Najlepsza drużyna – Wisłok Rzeszów

Oprócz tego na ringu zaprezentowali się nasi uczniowie: 5. Gromada Zuchowa „Poszukiwacze Skarbów”, młode uzdolnione wokalistki – Laura i Aleksandra oraz tancerki z klas VII. Nie brakowało wrażeń, a i zadbaliliśmy o podniebienia gości – Panie z Koła Gospodyń w Świlczy oraz ze szkolnej stołówki przygotowały poczęstunek z naszymi regionalnymi przysmakami.

Zawodowy mistrz Polski w boksie w wadze ciężkiej – Łukasz Różański.

Pamiątkowe medale i puchary.

Spotkanie było zabezpieczane przez Policję, Straż Gminną, strażaków z Ochotniczej Straży Pożarnej w Świlczy, Pogotowie Ratunkowe. Galę prowadzili dyrektor szkoły Grzegorz Patruś i wicedyrektor Małgorzata Mołęda. Na początku prezes POZB w Rzeszowie Marian Basiak w ringu wręczył Wójtowi Gminy i Dyrektorowi szkoły pamiątkowe podziękowania za wkład w rozwój sportu w województwie podkarpackim.

Po wejściu do ringu gospodarz imprezy – dyrektor Grzegorz Patruś powitał wszystkich gości w Szkole Podstawowej im. św. Jana Kantego.

Wśród zaproszonych gości znaleźli się: wójt Gminy Świlcza – Adam Dziedzic, zastępca wójta – Sławomir Styka, zawodowy mistrz Polski w boksie w wadze ciężkiej – Łukasz Różański, były międzynarodowy sędzia bokserski z Warszawy – Włodzimierz Kromka, który komentował wydarzenie na żywo, prowadził wywiady – redaktor bokser.org oraz Leszek Dąbrowski również z Warszawy redaktor bokser.org, który na żywo nagrywał galę, wydawca magazynu Sparing.

Dzień wcześniej Dyrektor powitał wszystkich gości – miłośników sportu i boksu. Następnie wicedyrektor odczytała list gratulacyjny od Prezydenta Miasta Rzeszowa Tadeusza Ferency, skierowany do Wójty Gminy Świlcza i Dyrektora Szkoły Podstawowej w Świlczy – organizatorów imprezy. Następnie dyrektor przedstawił sylwetkę trenera Stanisława Osetkowskiego i uhonorował go pamiątkowymi podziękowaniami.

Organizatorzy nie zapomnieli również o bokserach, którzy w latach 70. i 80. fundowali nam chwile pełne emocji, wzruszeń. Pamiątkowe statuetki z rąk Wójty i Dyrektora Szkoły otrzymali: Franciszek Batóg, Stanisław Kokoszka, Zbigniew Osztab, Zbigniew Kokoszka, Zdzisław Lubas, Tade-

Sportowcy z tamtych lat...

Pamiątkowe podziękowania odbiera Stanisław Kokoszka.

Walki turniejowe.

usz Ząbczyk, Władysław Prygoń, Bogusław Szary i Wiesław Pałka.

Nie zapomniano również o Janie Kokoszce, który ufundował medale dla wszystkich zawodników. W jego imieniu pamiątkę odebrał brat.

Po tych wspomnieniach na ring wkroczył mistrz Polski Łukasz Różański, z którym wywiad przeprowadził gospodarz szkoły. Bokser podpisał pamiątkowe plakaty i zajął miejsce na widowni.

Po tych wspólnych chwilach pełnych wspomnień i wzruszeń nadszedł czas na walki turniejowe.

Na zakończenie wieczoru organizatorzy Gali wręczyli pamiątkowe puchary dla najlepszych zawodniczek i zawodników. Dyrektor Grzegorz Patruś podziękował wszystkim zaangażowanym w przygotowanie tego wyjątkowego turnieju, Wójtowi, instytucjom, które objęły patronat honorowy nad spotkaniem, służbom porządkowym, Biuru Promocji Urzędu

Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego za przekazanie praktycznych gadżetów promocyjnych.

To był wspaniały czas i historyczna gala bokserska!

Nagrodzeni zawodnicy z gospodarzami gali.

Stanisława Stasiej

Piękny ogród zimą

Wiosna, lato, jesień... a co z zimą? Zima w ogrodzie też może być piękna, oglądamy ją oczywiście zazwyczaj zza okna, ale jednak, zimowy ogród nie musi być smutny i nudny.

Roślinne atrakcje zimowe

Są dni, kiedy zima potrafi zaczarować ogród. Pokazuje on swoje nowe oblicze, gdy rośliny ogołocone z kolorowych kwiatów i jesiennych liści pokryje srebrna szadź. Wszystko zmienia się wtedy w pełną wdzięku grafikę. Rośliny oferują nam zimą różne atrybuty swojej urody. W przypadku drzew może to być wyrazisty pokrój, barwa pędów, kory, igieł czy owoców. Byliny, np. hortensje, tawułki, rozchodniki, prezentują zaschnięte owocostany. W ostatnich latach do polskich ogrodów zawiąły zjawiskowe trawy. Ogromne miskanty tworzą tło dla niższych roślin, nadają kompozycjom lekkości i koloru. Związane w snopy wyglądają niezwykle efektownie.

uroku. Nawet wypełniający ogród trawnik, który dotąd wydawał się tylko neutralnym zielonym tłem dla roślinnych brył, pokryty teraz szronem staje się srebrzystozielonym dywanem...

Zimowy ogród może zaskoczyć kwiatami. Ciemierniki zakwitają jeszcze przed Bożym Narodzeniem (kwiat ten potocznie nazywany jest różą Bożego Narodzenia). Oczar pośredni kwitnie żółtymi frędzelkami, które pojawiają się w styczniu i utrzymają aż do marca. Zjawiskową rośliną jest też kalina wonna. Zakwita w styczniu lub, jeśli zima nie jest zbyt sroga, na początku lutego, i „czaruje” zapachem. Jesienią jej liście wybarwiają się na kolor czerwono-brązowy. Z kolei zimokwiat wcześniej kwitnie w lutym. Jego kwiaty są nieco podobne do forsycji, rozciągają przyjemny zapach, który jest wyczuwalny nawet z dużej odległości.

Uzupełnieniem większych i mniejszych kompozycji roślinnych mogą być elementy małej architektury, np. ławeczka, mostek, pergola, rzeźba.

Zimowi goście w ogrodzie

Ogród może być doskonałym schronieniem dla zimujących u nas ptaków. Zamontowane karmniki zwabiają niebiesko-szare sówki, sroki i wiele innych gatunków. Dla sikorek warto przygotować (niesoloną) słoninę. W sklepach zoologicznych i ogrodniczych znajdziemy wiszące „bombki” z ziarnami pszenicy i słonecznika – wyglądają stylowo i pomagają ptactwu przetrwać siarczyste mrozy. Przy odrobinie szczęścia właściciele ogrodu mogą odwiedzić bażanty. Nie są strachliwe i podchodzą blisko domu. Warto więc przygotować dla nich „drobny poczęstunek” (np. kukurydzę lub jabłko) i cieszyć oczy ich widokiem.

Szczególny charakter mają zimozielone niskie krzewinki, takie jak bluszcz i barwinek, które mogą pokryć duże połacie ziemi, choćby pod drzewami.

Zieleń iglaków przeplata się z zimozielonymi liśćmi lauroviśni; koralowymi owocami irgi i jaskrawoczerwonymi jagodami ostrokrzewu nasuwają miłe skojarzenia z Bożym Narodzeniem. Pokryte szronem, powyginane fantazyjnie gałązki wierzby mandżurskiej albo kolorowe pędy dereni zdumiewają urodą, mają swoje pięć minut na ogrodowej scenie. Jaśniejąca białą korą brzoza, to dla wielu innych drzew, znakomita towarzyszka.

Wszystkie drzewa i krzewy iglaste oraz ich odmiany są zimozielone (oprócz modrzewia). Świerki, jodły i sosny przyprószone śniegiem tworzą bajkowy klimat. Dodatkowo, szyszki z nasionami wabia zwierzęta do ogrodu i same w sobie są dodatkową ozdobą na drzewach. Wiele roślin właśnie w tym okresie wygląda najbardziej dekoracyjne i dodaje ogrodowi

Zimowe światełka

Wcześnie zapadający zmrok jest okazją do przystrojenia domu i ogrodu kolorowymi lampkami. Należy jednak pamiętać, by zakupić takie, które nadają się do powieszenia na zewnątrz. W sklepach i na bazarkach można wybrać to, co najbardziej pasuje do koncepcji wystroju. Handlowcy oferują światełka o różnych kształtach, kolorach i długościach łańcucha. Można nimi owinać zarówno iglaki, jak i korony drzew liściastych. Światełka nie muszą kojarzyć się tylko ze świętami. Można zdecydować się na wybór takich, które będą wyglądały efektownie przez całą zimę. Jeżeli planujemy udekorować drzewa rosnące w naszym ogrodzie, na święta, musimy odpowiednio dobrać ozdoby świeteczne.

Okiść śniegowa piękna, ale...

Śnieg oraz szron na roślinach tworzą bajkową scenę, wyglądają jak z obrazka, od którego nie można oderwać wzroku.

Śniegowe kołderki, przykrywające rabaty i rośliny to wspaniała dodatkowa izolacja przed mrozem. Natomiast poduchy śniegowe zalegające na drzewach i wyższych krzewach, pomimo iż stanowią piękny zimowy widok, mogą być niebezpieczne dla roślin. Duże czapy, zwłaszcza mokrego śniegu stanowią dla gałęzi ogromne obciążenie, pod którym mogą się łamać bądź ulegać deformacji. Dlatego też po obfitych opadach śniegu należy strząsnąć z gałęzi śniegowe czapy.

Zachwycamy się zimowym ogrodem, bo za kilka miesięcy na ogrodowej scenie znów rozkwitnie dywan błękitnych szafirków, białych przebiśniegów, kolorowych krokusów, a może wczesnych żółtawych tulipanów botanicznych.

Fot. Stanisława Stasiej

Karp w galarecie

Składniki: filet ze świeżego karpia, głowa karpia + cały szkielet i płetwy, nieduża porcja włoszczyzny (bez kapusty), mała cebula, 3 łyżeczki żelatyny, 2 liście laurowe, 3 ziarna ziela angielskiego, kilka ziarenek czarnego pieprzu, sól i cukier do smaku.

Do przybrania: kawałek gotowanej marchewki, kawałek gotowanej pietruszki, 1-2 jajka na twardo, listki natki pietruszki.

Wykonanie:

Filety z karpia oprósz solą i świeżo zmielonym pieprzem, skrop sokiem z cytryny i odłóż na kilka godzin do lodówki, by nasiąknęły marynatą.

Łeb oraz szkielet wraz z płetwami, które pozostały po filetowaniu karpia dokładnie umyj i włóż do garnka, dodaj umytą i pokrojoną włoszczyznę, przypieczoną cebulkę, liście laurowe, ziele angielskie oraz pieprz w ziarenkach i zalej to wszystko litrem zimnej wody. Gotuj na niewielkim ogniu przez około godzinę (może być trochę dłużej), a następnie przecedź wywar.

Wcześniej zamarynowane filety z karpia pokrój na kawałki i ułóż w rondelku, zalej wywarem i gotuj na małym ogniu przez 20 min. Uwaga – nie mieszaj, by kawałki ryby się nie rozpadły.

Po tym czasie zdejmij rondel z ognia, ostudź jego zawartość, a następnie przy pomocy łopatki wyjmij kawałki karpia na talerz. Jeśli zauważysz jeszcze jakieś ości w filecie, wyjmij je przy pomocy pęsety.

Teraz kilka łyżek już zimnego płynu wlej na dno półmiska, na których chcesz podać rybę i wstaw go do lodówki.

Kiedy warstwa wywaru zastygnie, ułóż na niej kawałki ryby, plasterki jajka ugotowanego na twardo, kawałki gotowanych warzyw i liście natki pietruszki. To wszystko zalej kilkoma łyżkami ostudzonej, ale jeszcze lekko płynnej galarety i wstaw całość do lodówki na kilkanaście minut. Ostatnią czynność powtarzaj, aż nie wykorzystasz całej galarety.

Karpia w galarecie możesz przygotować kilka dni przed Wigilią i przechowywać w lodówce – tym sposobem zaoszczędzisz czas przed samą kolacją.

Przysłowia na Boże Narodzenie

- W dzień Adama i Ewy daruj bliźnim gniewy
- Boże Narodzenie po wodzie, Wielkanoc po lodzie
- Jak na Boże Narodzenie taje, rzadkie będą urodzaje
- Zielone Boże Narodzenie, a Wielkanoc biała, w polu po ciecha mała
- Gdy w Boże Narodzenie pola są zielone, na Wielkanoc będą śniegiem przyprószone
- Święta Barbara po wodzie, Boże Narodzenie po lodzie
- Święta Barbara po lodzie, Boże Narodzenie po wodzie
- Na Boże Narodzenie weseli się wszystko stworzenie
- W Boże Narodzenie słonko świeci, tak i tydzień zleci

- Gdy w Boże Narodzenie pola są zielone, na Wielkanoc będą śniegiem przywalone
- Jaka pogoda w dzień Bożego Narodzenia, taka też będzie od Ignacego
- Na Boże Narodzenie masz lutego widzenie
- W Boże Narodzenie bardzo białe, wiosną śniegu jest niemało
- W Boże Narodzenie dnia przybywa na kurze stąpienie
- Gdy na św. Barbarę gęś chodzi po lodzie, to Boże Narodzenie będzie po wodzie
- Gdy w św. Barbarę gęś po stawie chodzi, w Boże Narodzenie pływać po nim się godzi
- Jasna wilia Bożego Narodzenia, zwiastuje dobry rok następny
- Na Katarzynę gęś po wodzie, Boże Narodzenie po lodzie
- Królowie pod szopkę, dnia na kurzą stopkę
- Święta Katarzyna po lodzie, Boże Narodzenie po wodzie

KRUSZGEO[®] SA

SOLIDNY I GODNY ZAUFANIA PARTNER

Przedsiębiorstwo Produkcji Kruszywa i Usług Geologicznych KRUSZGEO SA jest następcą prawnym przedsiębiorstwa państwowego, które powstało w 1957 roku.

Od 1993 roku Kruszgeo SA jest jedną z niewielu firm w tej branży, która jako spółka pracownicza pozostaje w rękach polskiego kapitału. Zatrudnia ponad 600 wykwalifikowanych pracowników (inżynierowie i technicy górnictwa, geologii, geodezji; mechanicy; elektrycy) w ponad 30 zakładach produkcyjnych i usługowych zlokalizowanych na terenie województw: podkarpackiego i małopolskiego.

Głównym przedmiotem działalności firmy jest od 62 lat wydobywanie i produkcja kruszyw budowlanych, których KRUSZGEO jest największym dostawcą na rynek Podkarpacia i wschodniej Małopolski. Średnio rocznie firma sprze-

daje ponad 5 milionów ton kruszywa najwyższej jakości, które spełnia wymagania obowiązujących norm. Dodatkową działalnością firmy są usługi geologiczne, produkcja betonu towarowego oraz piasku suszonego.

Produkowane w ramach Zakładowej Kontroli Produkcji kruszywa i beton towarowy, mają szerokie zastosowanie w budownictwie drogowym, kubaturowym i inżynierskim.

Wdrażane nowoczesne technologie oraz modernizowany sprzęt wydobywczy zapewnia stałą poprawę skuteczności i efektywności działań w zakresie ochrony środowiska - z poszanowaniem interesów obecnych i przyszłych pokoleń.

KRUSZGEO[®] SA

Rzeszów, ul. M. Reja 16
kruszgeo@kruszgeo.com.pl; www.kruszgeo.com.pl
Biuro Handlowe, tel. 17 853 67 38

**ŻWIRY GRYSY PIASKI do betonu i tynków
KRUSZYWA do betonu i drogownictwa wg wymagań odbiorcy
BETON TOWAROWY
MIESZANKI CEMENTOWO-PIASKOWE
PIASEK SUSZONY KWARCOWY
KRUSZYWO BUDOWLANE WOKOWANE
OTOCZAKI**

Zakłady Eksploatacji Kruszywa

CZARNA SĘDZISZOWSKA tel. 17 222 64 86; 519 145 188
LIPIE tel. 17 859 15 08; 502 784 658
STOBIERNA tel. 512 924 580

Zakład Produkcji Betonu

LIPIE tel. 515 134 705

Zakład Produkcji Piasku Suszonego

LIPIE 17 851 62 98; 512 924 617

System
zarządzania
ISO 9001:2015

www.tuv.com
ID: 9105018300

www.kruszgeo.com.pl

35. Ogólnopolski Konkurs Tradycyjnego Tańca Ludowego

Trzciana-Rzeszów, 26-27 października 2019 r.

W naszym zmaterializowanym i rozpędzonym świecie coraz bardziej tęsknimy za światem i ludźmi, dla których są rzeczy i sprawy święte, których żaden splendor, ani pieniądz nie skruszą, którzy pozostaną wierni odwiecznym zasadom życia na polskiej ziemi, w polskiej kulturze.

Fot. Radosław Cichowski, Adam Kus, Zbigniew Lis